

DATGANIAD CYFRIFON

2013-14

CYNNWYS

	Tudalen
Cyngor Sir y Fflint:	
Rhagymadrodd Eglurhaol	1 - 5
Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon	6
Datganiadau Ariannol Craidd:	
Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2014	7 - 8
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2014	9
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2014	10 - 11
Datganiad Llif Arian ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2014	12
Nodiadau ar y Datganiadau Ariannol Craidd:	
1. Datganiad Polisiâu Cyfrifo	13 - 29
2. Gwariant Gweithredol Arall	30
3. Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	30 - 31
4. Trethiant Lleol ac Incwm Grant Amhenodol	31 - 33
5. Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau	33 - 35
6. Eiddo, Peiriannau ac Offer	36 - 38
7. Eiddo Buddsoddi ac Ystâd Amaethyddol	38
8. Asedau i'w Gwerthu	39
9. Asedau Anniriaethol	39
10. Buddsoddiadau Hirdymor	39
11. Dyledwyr Hirdymor	40
12. Rhestrau Eiddo	40
13. Dyledwyr Byrdymor	41
14. Buddsoddiadau Byrdymor	41
15. Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	41
16. Benthyciadau i'w Had-dalu ar gais neu o fewn 12 mis	42
17. Credydwyr	42
18. Incwm Grant	42 - 43
19. Asedau a gafwyd yn rhodd	43 - 44
20. Darpariaethau	44 - 46
21. Benthycia Hirdymor	46
22. Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir Eu Defnyddio	46 - 47
23. Cronfeydd Wrth Gefn na Ellir eu Defnyddio	48 - 52
24. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Gweithredol	53
25. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Buddsoddi	53
26. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Ariannu	53
27. Taliadau Swyddogion (gan gynnwys Pecynnau Ymadael)	54 - 56
28. Lwfansau Aelodau	56
29. Partion Cysylltiedig	57 - 58
30. Ffioedd Archwilio	58
31. Gwasanaethau Asiantaeth	58 - 59
32. Deddf Gwasanaethau Iechyd Cenedlaethol (Cymru) 2006	59
33. Trefniadau ar y Cyd	59 - 60
34. Cronfeydd eraill a Weinyddir Gan Yr Awdurdod	60
35. Dyled Ddigwyddiadol	60 - 61

36. Ased Digwyddiadol	61
37. Asedau Treftadaeth: Gwybodaeth Bellach ar y Casgliadau	61 - 62
38. Adrodd Fesul Adran	62 - 64
39. Darpariaeth ar gyfer Ad-dalu Benthyciadau Allanol	65
40. Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf	65
41. Ymrwymadau Cyfalaf yn y Dyfodol	66
42. Prydlesu	66 - 68
43. Offerynnau Ariannol	68 - 71
44. Addasiad Cyfnod Blaenorol - Pensiynau	71 - 72
45. Pensiynau	72 - 77
46. Addasiad Cyfnod Blaenorol - Gwasanaethau Asiantaeth	77

Datganiadau Ariannol Atodol:

Cyfrif Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer y Flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2014	78
Symudiadau Datganiad y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer y flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2014	79
Nodiadau ar y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer y flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2014	80 - 82

Cronfa Bensiwn Clwyd:

Cyfrifon Cronfa Bensiwn Clwyd ar gyfer y Flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2014	83 - 110

Cyngor Sir y Fflint a Chronfa Bensiwn Clwyd:

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Aelodau Cyngor Sir y Fflint	111 - 112

Datganiad Llywodraethu Blynyddol:

	113 - 130

RHAGYMDRODD EGLURHAOL

Mae Datganiad Cyfrifon 2013/14 yn rhoi manylion ynghylch sefyllfa ariannol y Cyngor ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2014. Mae'r wybodaeth a gyflwynir ar dudalennau 7-82 yn unol â gofynion Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2013/14 y Deyrnas Unedig (y Cod) sy'n seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA).

Y datganiadau a gynhwysir yw:-

- Y prif ddatganiadau ariannol sy'n cynnwys -
 - **Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn** - Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn yng ngwahanol gronfeydd wrth gefn yr Awdurdod, wedi'u dadansoddi yn 'gronfeydd y gellir eu defnyddio' (h.y. y rhai sy'n cael eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethi lleol) a chronfeydd eraill. Mae'r arian dros ben (neu'r diffyg) ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Awdurdod, ac mae'r manylion wedi'u dangos yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sy'n berthnasol i Falans Cronfa'r Cyngor a'r Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer pwrpasau pennu treth y cyngor a rhent. Mae'r Cynnydd/Lleihad Net cyn Trosglwyddo i'r llinell cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn dangos Balans Cronfa'r Cyngor statudol a'r Balans Cyfrif Refeniw Tai cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd gan y Cyngor.

Prif ffigurau - Cronfeydd y gellir eu defnyddio £60,212 mil; cronfeydd na ellir eu defnyddio £300,618 mil;

- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** - Mae'r datganiad yn dangos y gost gyfrifeg yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â'r arferion cyfrifeg a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant lleol. Mae Awdurdodau yn codi trethi i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifeg. Mae'r sefyllfa trethiant wedi'i nodi yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Prif ffigwr - Diffyg ar ddarparu gwasanaethau £30,369 mil; sy'n cael ei ddwyn i mewn i'r Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

- **Y Fantolen** - Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r dyledion sy'n cael eu cydnabod gan yr Awdurdod. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai dyledion) yn cael eu cydweddu â'r cronfeydd wrth gefn y mae'r Awdurdod yn eu dal. Adroddir ynglŷn â chronfeydd wrth gefn mewn dau gategori. Mae'r categori cyntaf o gronfeydd wrth gefn yn gronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio, h.y. y cronfeydd wrth gefn hynny y gall yr awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gadw lefel ddoeth o gronfeydd wrth gefn ac ar unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn na ellir ei defnyddio ond i gyllido gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Mae'r ail gategori o gronfeydd wrth gefn yn rhai na all yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd wrth gefn yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a cholledion sydd heb eu gwireddu (er enghraifft y Gronfa Adbrisio Wrth Gefn), ble y deuai symiau ar gael i ddarparu gwasanaeth dim ond os gwerthir yr asedau; a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwahaniaethau amseru a gaiff eu dangos yn y llinell 'Addasiadau rhwng y sail gyfrifo a'r sail gyllido o dan reoliadau' yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Prif Ffigwr - gwerth net y Cyngor £360,830 mil yn cynrychioli cynnydd o gyfanswm y fantolen o £317,142 mil; ar 31 Mawrth 2014.

RHAGYMDRODD EGLURHAOL

- **Datganiad Llif Arian** - Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newid mewn arian parod a chywerthoedd arian parod yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod, drwy ddosbarthu llifoedd arian fel gweithgareddau gweithredol, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llifoedd arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu'n ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu drwy drethiant ac incwm grant, neu gan bobl sy'n derbyn gwasanaethau a ddarperir gan yr awdurdod. Mae gweithgareddau buddsoddi'n cynrychioli'r graddau y mae all-lifoedd arian parod wedi'u gwneud ar gyfer adnoddau sydd wedi'u bwriadu i gyfrannu at ddarpariaeth gwasanaeth yr Awdurdod yn y dyfodol. Mae llifoedd arian sy'n codi o weithgareddau ariannol yn ddefnyddiol i ragweld hawliau ar lifoedd arian y dyfodol drwy ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthycia) i'r Awdurdod.
- Y prif ddatganiadau ariannol atodol, sy'n cynnwys -
 - **Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai** - Mae'r datganiad yn dangos cost economaidd yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau tai yn unol â'r arferion cyfrifeg a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o renti a grantiau llywodraeth. Mae Awdurdodau yn codi rhenti i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifeg. Mae'r cynnydd neu'r gostyngiad yn y flwyddyn, ar y sail y mae'r rhenti yn cael eu codi, wedi'i ddangos yn y Datganiad Symudiadau'r Cyfrif Refeniw Tai.

Prif ffigwr - Gostyngiad ym mantolen y Cyfrif Refeniw Tai o £1,931 mil i £1,662 mil

- Mae cyfrifon y gronfa bensiwn yn cael eu cyflwyno yn unol â'r canllawiau gofynnol, ar dudalennau 83 hyd 110.

Cynllun Ariannol Tymor Canolig

Mae gan y Cyngor Gynllun Ariannol Tymor Canolig sy'n gwasanaethu i ragweld lefelau ariannu a gofynion adnoddau dros y tymor canolig, yn nodi unrhyw fwlch cyllido, ac yn galluogi nodi camau penodol i gydbwysu'r gyllideb a rheoli adnoddau. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn casglu gwybodaeth o weithgaredd ar draws yr holl wasanaethau a gyllidir drwy Gronfa'r Cyngor (ond nid y Cyfrif Refeniw Tai), gan ystyried yr holl gostau ac arbedion effeithlonrwydd a ragwelir dros y tymor canolig ar gyfer y gyllideb refeniw a'r rhaglen gyfalaf, gan gynnwys datblygiadau arfaethedig o ran darparu gwasanaethau yn y dyfodol.

Mae'r gyllideb refeniw yn cynnwys gwariant ac incwm dyddiol y Cyngor ar eitemau megis cyflogau, costau gwasanaethau a chostau ariannu gwariant cyfalaf (a gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud - REFCUS). Mae'r rhaglen gyfalaf yn cynnwys gwariant ar gaffael asedau sylweddol a fydd o ddefnydd neu o fudd i'r Cyngor wrth ddarparu ei wasanaethau y tu hwnt i'r flwyddyn gyfrifyddu, megis gwella neu amnewid ffyrdd, adeiladau a strwythurau eraill.

CYLLIDEB REFENIW, ALLDRO A'R SEFYLLFA ARIANNOL GYFFREDINOL

Mae cyllideb Cronfa'r Cyngor ar gyfer 2013/14 yn £258,285 mil, a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 1 Mawrth 2013. Adroddir ar wybodaeth monitro cyllideb i'r Cabinet yn fisol, gyda'r sefyllfa derfynol yn cael ei chyflwyno ar 15 Gorffennaf 2014.

Mae cyllideb 2013/14 wedi galluogi'r Cyngor i ail-fuddsoddi mewn ehangu, gwella neu ddatblygu gwasanaethau newydd i gwrdd â blaenoriaethau cyngor tra'n diogelu gwasanaethau cyhoeddus 'rheng flaen' a lleihau'r effeithiau ar gymunedau. Cyflawnwyd pob un o'r blaenoriaethau hyn er gwaethaf maint yr her ariannol a'r gostyngiad yng nghyllid y llywodraeth leol a'r sector cyhoeddus ehangach, ac effeithiau parhaus y sefyllfa economaidd.

Cyfanswm y gwariant net ar gyfer 2013/14 oedd £257,793 mil yn erbyn y gyllideb o £259,752 mil (wedi'i addasu yn ôl yr angen ers pan bennwyd y gyllideb yn wreiddiol).

RHAGYMDRODD EGLURHAOL

	Cyllideb 2013/14	2013/14 Gwirioneddol	Amrywiad
	£000	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol:			
Prif Weithredwr	2,303	2,168	(135)
Cyllid	14,225	14,397	172
Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidaidd	3,142	2,996	(146)
Adnoddau Dynol a Datblygiad Sefydliadol	2,749	2,708	(41)
TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	5,048	4,933	(115)
	27,467	27,202	(265)
Gwasanaethau Cymunedol	60,003	59,447	(556)
Amgylchedd	32,107	32,150	43
Dysgu Gydol Oes	113,452	113,375	(77)
Gwariant net ar wasanaethau	233,029	232,174	(855)
Cyfrif buddsoddi a benthyciadau canolog	15,283	14,787	(496)
Cyllid Canolog a Chorfforaethol	11,737	11,129	(608)
Cyfanswm gwariant net	260,049	258,090	(1,959)
Cyfraniad o'r cronfeydd wrth gefn	(297)	(297)	0
Gofyniad Cyllideb	259,752	257,793	(1,959)
Ariannwyd gan			
Y dreth gyngor (namyn gwariant praespetau cynghorau cymuned)	57,810	59,240	(1,430)
Grantiau cyffredinol	155,070	155,068	2
Aiddosbarthiad ardrethi annomestig	46,872	46,872	0
Cyfanswm adnoddau	259,752	261,180	(1,428)
Amrywiad net - (tanwariant)	0	(3,387)	(3,387)

Mae'r £3,387 mil wedi'i ddefnyddio, gyda throsglwyddiadau ariannol eraill a gytunwyd amynt, i gynhyrchu cronfeydd referiw wrth gefn gwerth £55,883 mil ar ddiwedd y flwyddyn, sy'n cynnwys balans Cronfa'r Cyngor sydd heb ei glustnodi o £11,161 mil.

	Tanwariant			
	2014	Net	Arall	
	£000	£000	£000	£000
Balans cronfa'r Cyngor (heb ei glustnodi)	11,161	3,387	(1,496)	9,270
Cronfeydd wrth gefn y cyngor a glustnodwyd	37,693	0	(3,745)	41,438
Ysgolion dan reolaeth leol	3,261	0	164	3,097
Cyfanswm cronfeydd wrth gefn referiw y cyngor	52,115	3,387	(5,077)	53,805

RHAGYMDRODD EGLURHAOL

FFYNONELLAU ARIANNU CYFALAF A CHYLLIDEB Y RHAGLEN GYFALAF

Pob blwyddyn mae'r Cyngor yn cymeradwyo rhaglen o waith cyfalaf, sy'n darparu ar gyfer buddsoddi mewn asedau megis tir, adeiladau a gwelliannau ffyrdd. Cymeradwywyd Rhaglen Gyfalaf 2013/14 am y swm o £40,900 mil (£10,992 mil o'r Cyfrif Refeniw Tai a £29,908 mil o Gronfa'r Cyngor); symudodd y ffigwr hwn yn ystod y flwyddyn a'r cyfanswm terfynol oedd £39,879 mil (£12,874 mil o'r Cyfrif Refeniw Tai a £27,005 mil o Gronfa'r Cyngor). Cyflwynwyd gwybodaeth monitro cyllideb y Rhaglen Gyfalaf i'r Cabinet bob chwarter, gyda'r alldro terfynol yn cael ei gyflwyno ar 15 Gorffennaf 2014.

Cafodd y rhaglen ei hariannu trwy fenthycia â chymorth, benthycia eraill, derbyniadau cyfalaf, grantiau a chyfraniadau cyfalaf, cronfeydd wrth gefn a chyllid cyfrif refeniw.

	2014
	£000
Benthycia â Chymorth *	4,263
Dulliau Eraill o Fenthycia (yn cynnwys benthyciadau Salix)	6,155
Derbyniadau cyfalaf	3,711
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf	17,471
Cronfeydd wrth gefn/Cyllid o'r cyfrif refeniw	6,375
Ariannu craidd	<u>37,975</u>
Prydlesi ariannu	0
Cyfanswm ariannu	<u><u>37,975</u></u>

dudalen 5.

ALLDRO CYFALAF

Mae'r cyfanswm ariannu o £37,975 mil wedi cefnogi gwariant cyfalaf (gan gynnwys REFCUS o £3,792 mil) ar draws y meysydd rhaglen y manylir arnynt yn y tabl isod; mae'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y tabl hwn yn cael ei chyflwyno ar sail y 'blociau gwasanaeth' a ddefnyddir gan Lywodraeth Cymru wrth gasglu data ynglŷn â chyfalaf drwy gyfrwng y Ffurflen Alldro Cyfalaf ar gyfer cyflwyno Ystadegau Cyllid Llywodraeth Leol.

	2014
	£000
Addysg	9,102
Gwasanaethau Cymdeithasol	0
Trafnidiaeth	6,225
Tai	15,549
Llyfrgelloedd, diwylliant a threftadaeth	53
Amaethyddiaeth a Physgodfeydd*	324
Chwaraeon a Hamdden	419
Gwasanaethau Amgylcheddol eraill	6,303
Alldro	<u><u>37,975</u></u>

* yn cynnwys draenio tir ac atal llifogydd/diogelu'r arfordir (sydd yn berthnasol i wariant y Cyngor)

CYFLEUSTERAU BENTHYCA

Ni ymgwymerwyd â benthycia Bwrdd Benthycia Gwaith Cyhoeddus/sefydliad ariannol tymor hir yn ystod 2013/14 - mae'r Cyngor yn parhau i ddefnyddio cronfeydd wrth gefn i ariannu gwariant cyfalaf yn lle benthycia newydd. Mae cyfanswm benthycia'r fantolen (tymor hir) o £172,700 mil yn cynnwys £189 mil yn ymwneud â dau fenthyciad di-log gan Salix Finance Ltd (cwmni annibynnol a ariennir gan yr Ymddiriedolaeth Garbon i helpu i wella effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau sector cyhoeddus) sy'n ad-daladwy rhwng 2012/13 a 2018/19. Derbyniwyd benthyciad di-log Buddsoddi i Arbed gwerth £698 mil gan Lywodraeth Cymru i ariannu rhan o raglen Cyswllt Sir y Fflint. Mae'r benthyciad yn ad-daladwy yn 2014/15 ac yn 2015/16. Mae £300 mil yn fenthyciad byrdymor ar y fantolen a £398 mil yn fenthyciad hirdymor.

DYLED PENSIWN

Mae datgeliadau yn unol â Safon Cyfrifo Rhyngwladol 19 (IAS 19), gan gyfrif yn llawn ar gyfer y ddyled bensiwn. Y ddyled a gofnodir ar y fantolen (£258,417 mil) yw cyfanswm y diffyg a ragwelir yn ystod oes y gronfa. Nid yw IAS 19 yn cael unrhyw effaith ar lefelau treth y cyngor na chyllid tai, ond mae'r ddyled yn effeithio ar werth net yr Awdurdod fel yr adlewyrchir yng nghyfanswm y fantolen o £361,314 mil (£317,142 mil ar 31 Mawrth 2013). Mae Cod 2013/14 yn mabwysiadu newidiadau mis Mehefin 2011 i IAS 19 ac mae'r safon gyfrifo ddiwygiedig wedi'i defnyddio ers 1 Ebrill 2013 ar gyfer datganiadau ariannol y Cyngor (mae nodyn 44 yn rhoi rhagor o fanylion).

EFFAITH Y SEFYLLFA ARIANNOL BRESENNOL

Mae oddeutu 80% o'r cyllid ar gyfer gwasanaethau'r Cyngor yn dod o Lywodraeth Cymru drwy'r Grant Cynnal Refeniw. Yn 2013/14, bu cynnydd bychan yn y cyllid o 1.15% oedd yn dilyn toriad o 0.2% yn 2012/13 a thoriad o 1.7% yn 2011/12. Ond nid oedd y cynnydd bach yn y cyllid yn gwneud iawn am y pwysau sylweddol yn sgil ffactorau y tu hwnt i reolaeth y Cyngor e.e. costau refeniw cynyddol, gan gynnwys; chwyddiant, twf demograffig a chynnydd cyffredinol yn y galw am wasanaethau'r Cyngor o ganlyniad i effeithiau parhaus y dirywiad economaidd. Mae cyllid nad yw'n gallu cyd-fynd â chostau cynyddol yn cael effaith sylweddol a bydd yn parhau i wneud hynny yn y dyfodol gan na ddisgwylir y sefyllfa i wella.

Er gwaethaf yr her ariannol yma, bu i gynllunio a monitro cyllidebol gofalus arwain at werth £4,213 mil o effeithlonrwydd newydd yn ystod 2013/14 gan alluogi'r Cyngor i fuddsoddi mewn blaenoriaethau megis cyllidebau ysgolion a gofal cymdeithasol a darparu adnoddau i ail-lunio gwasanaethau.

ADBRISIO ASED AU

Mae'n rhaid i holl asedau'r Awdurdod gael eu hadbrisiu pob pum mlynedd. Mae'r Cyngor yn bodloni'r gofyniad hwn drwy adbrisiu cyfran o gyfanswm y portffolio asedau pob blwyddyn; yn ystod 2013/14 (pedwaredd flwyddyn y cylch presennol, a ddechreuodd ar 1 Ebrill 2010) adbrisiwyd 43% o'r asedau nad ydynt yn anheddau. Mae effaith gyffredinol y broses ailbrisiu 2013/14 roedd cynnydd net yng ngwerth asedau anghyfredol cuurent eiddo - eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi a'r ystâd amaethyddol - a gofnodwyd yn y fantolen (o £760,376 mil i £760,637 mil)

NEWID MEWN POLISIAU CYFRIFO

Ni fu unrhyw newid perthnasol i bolisiau cyfrifo yn ystod 2013/14. Yn ystod y flwyddyn adolygwyd y bolisiau cyfrifyddu a'u gwella er mwyn gwneud y bolisiau cyfrifo a'u heffaith ar y cyfrifon yn glir i'r holl ddarllenwyr.

GWYBODAETH BELLACH

Mae'r Datganiad Cyfrifon ar gael ar y rhyngwryd (www.sirfflint.gov.uk). Gellir derbyn gwybodaeth bellach gan y Rheolwr Cyllid Corfforaethol, Cyngor Sir y Fflint, Neuadd y Sir, Yr Wyddgrug, CH7 6NA.

DATGANIAD CYFRIFOLDEBAU AR GYFER Y DATGANIAD CYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R AWDURDOD

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod:-

- wneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y Rheolwr Cyllid Corfforaethol yw hwn, fel y Prif Swyddog Cyllid;
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o'r adnoddau a diogelu ei asedau;
- cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

Llofnodwyd:

**Glenys Diskin
Cadeirydd y Cyngor Sir**

Dyddiad:

CYFRIFOLDEBAU'R PRIF SWYDDOG CYLLID

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon yr Awdurdod yn unol â'r arferion priodol a nodwyd yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig ('y Cod').

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:-

- dewis polisiau cyfrifo addas a'u cymhwyso yn gyson;
- gwneud dyfarniadau a rhagamcanion sy'n rhesymol ac yn ddarbodus;
- cydymffurfio â'r Cod.

Mae'r Prif Swyddog Cyllid hefyd wedi:-

- cadw cofnodion cyfrifeg cywir a'u diweddarau;
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

Mae'r datganiad cyfrifon canlynol wedi'i baratoi yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2010. Mae'r datganiad cyfrifon yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2014, a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn honno.

Yn ogystal, mae'r datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o drafodion ariannol Cronfa Bensiwn Clwyd yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2014 a swm a setliad ei asedau a'i ddyledion ar y dyddiad hwnnw.

Llofnodwyd:

**Gary Ferguson CPFA
Rheolwr Cyllid Corfforaethol (Prif Swyddog Cyllid)**

Dyddiad:

DATGANIAD YNGLŶN Â'R SYMUDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN

ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2014

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn yng ngwahanol gronfeydd wrth gefn y Cyngor, wedi'u dadansoddi yn 'gronfeydd y gellir eu defnyddio' (y rhai sy'n cael eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethi lleol) a chronfeydd eraill (na ellir eu defnyddio).

Mae'r arian dros ben neu (Diffyg) ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Cyngor, ac mae'r manylion wedi'u dangos yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sy'n berthnasol i Falans Cronfa'r Cyngor a'r Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer pwrpasau sefydlu treth y cyngor a rhent.

Mae'r Cynnydd/Lleihad Net cyn Trosglwyddo i'r llinell cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn dangos Balans Cronfa'r Cyngor statudol a'r Balans Cyfrif Refeniw Tai cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd gan y Cyngor.

		Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor a Glustnodwyd	Balans y Cyfrif Refeniw Tai	Cronfa Wrth Gefn Derbynia dau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio	Cronfeydd Wrth Gefn na Ellir eu Defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod
	Nodyn	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ar 31 Mawrth 2013		9,270	42,604	1,931	5,348	3,622	62,775	254,367	317,142
Arian Dros Ben/(diffyg) ar ddarpariaeth gwasanaethau		(18,039)	0	(12,330)	0	0	(30,369)	0	(30,369)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		0	0	0	0	0	0	74,057	74,057
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		(18,039)	0	(12,330)	0	0	(30,369)	74,057	43,688
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau	5	16,626	0	12,053	(1,055)	182	27,806	(27,806)	0
Cynnydd/(Lleihad) Net cyn Trosglwyddo i Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd		(1,413)	0	(277)	(1,055)	182	(2,563)	46,251	43,688
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	22	3,304	(3,312)	8	0	0	0	0	0
Cynnydd/(gostyngiad) yn y flwyddyn		1,891	(3,312)	(269)	(1,055)	182	(2,563)	46,251	43,688
Ar 31 Mawrth 2014		11,161	39,292	1,662	4,293	3,804	60,212	300,618	360,830

DATGANIAD YNGLŶN Â'R SYMUDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN

ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2013

Nodyn	Balans Cronfa'r Cyngor £000	Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor a Glustnodwyd £000	Balans y Cyfrif Refeniw Tai £000	Cronfa Wrth Gefn Derbyniodau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso £000	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio £000	Cronfeydd Wrth Gefn na Ellir eu Defnyddio £000	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod £000
Ar 31st Mawrth 2012	6,468	37,964	1,890	6,074	3,185	55,581	349,025	404,606
Arian Dros Ben/(diffyg) ar ddarpariaeth gwasanaethau* **	(20,948)	0	(10,724)	0	0	(31,672)	0	(31,672)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall*	0	0	0	0	0	0	(55,792)	(55,792)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr*	(20,948)	0	(10,724)	0	0	(31,672)	(55,792)	(87,464)
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau* **	5 28,390	0	10,765	(726)	437	38,866	(38,866)	0
Cynnydd/(Lleihad) Net cyn Trosglwyddo i Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd**	7,442	0	41	(726)	437	7,194	(94,658)	(87,464)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	22 (4,640)	4,640	0	0	0	0	0	0
Cynnydd/(gostyngiad) yn y flwyddyn**	2,802	4,640	41	(726)	437	7,194	(94,658)	(87,464)
Ar 31 Mawrth 2013**	9,270	42,604	1,931	5,348	3,622	62,775	254,367	317,142

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44.

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2014

Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn dangos y gost gyfrifeg yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â'r arferion cyfrifeg a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant lleol. Mae Awdurdodau yn codi trethi lleol i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifeg. Mae'r sefyllfa trethiant wedi'i nodi yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

	Nodyn	2014		2013		Gwariant Net	
		Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net	Gwariant Gros		Incwm Gros
Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth	38	£000	£000	£000	£000	£000	
Gofal Cymdeithasol Oeddlion*		55,495	(8,223)	47,272	49,791	(8,876)	40,915
Gwasanaethau canolog i'r Cyhoedd		3,299	(1,354)	1,945	2,231	(1,207)	1,024
Addysg a gwasanaethau plant*		178,902	(28,204)	150,698	167,611	(27,174)	140,437
Gwasanaethau Diwylliannol a Pherthnasol*		25,046	(11,144)	13,902	30,551	(12,160)	18,391
Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoleiddio*		24,468	(6,950)	17,518	27,368	(7,382)	19,986
Gwasanaethau Cynllunio		7,412	(3,281)	4,131	12,190	(5,181)	7,009
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant**		28,982	(10,385)	18,597	21,142	(4,311)	16,831
Gwasanaethau Tai:							
Tai - Cronfa'r Cyngor**		60,724	(45,472)	15,252	64,509	(56,544)	7,965
Cyfrif Refeniw Tai*		38,490	(28,221)	10,269	35,003	(26,440)	8,563
Craidd Corfforaethol a Democraidaidd		6,357	(3)	6,354	4,297	0	4,297
Costau heb eu Dosbarthu*		(1,608)	0	(1,608)	1,334	0	1,334
Cost Gwasanaethau* **		427,567	(143,237)	284,330	416,027	(149,275)	266,752
Gwariant Gweithredol Arall*	2			22,923			17,488
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi*	3			15,875			23,142
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol**	4			(292,759)			(275,710)
(Arian Dros Ben)/diffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau*				30,369			31,672
(Arian dros ben)/diffyg ar ailbrisiu asedau anghyfredol				(17,523)			(4,176)
(Arian dros ben)/diffyg ar ailbrisiu asedau ariannol ar gael i'w gwerthu				0			370
(Enillion) neu golledion actiwaraidd ar asedau a rhwymedigaethau				(56,534)			59,598
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				(43,688)			87,464

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44.

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46.

Y FANTOLEN
ar 31 Mawrth 2014

		2014		2013	
	Nodyn	£000	£000	£000	£000
ASEDAU ANGHYFREDOL					
Eiddo, Peiriannau ac Offer	6				
Anheddau'r Cyngor		263,031		270,298	
Tir ac Adeiladau Eraill		272,006		272,283	
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer		16,347		18,522	
Asedau dros ben		7,807		5,411	
Asedau Isadeiledd		155,600		154,422	
Asedau Cymunedol		4,720		4,720	
Asedau sy'n cael eu hadeiladu ar hyn o bryd		4,582		544	
Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer			724,093		726,200
Eiddo Buddsoddi	7		20,658		21,453
Ystâd Amaethyddol	7		15,886		12,723
Asedau Anniriaethol	9		581		697
Buddsoddiadau Hirdymor	10		2,021		15
Dyledwyr Hirdymor	11		1,879		1,592
CYFANSWM ASEDAU ANGHYFREDOL			765,118		762,680
ASEDAU CYFREDOL					
Rhestrau Eiddo	12	1,202		1,024	
Dyledwyr Byrdymor (darpariaeth lleihad mewn gwerth neu	13	36,976		39,404	
Buddsoddiadau Byrdymor	14	6,781		19,474	
Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	15	40,505		34,348	
Asedau i'w Gwerthu	8	803		3,774	
Asedau a gafwyd yn rhodd	19	1,136		0	
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL			87,403		98,024
DYLEDION CYFREDOL					
Benthyciadau i'w Had-dalu ar gais neu o fewn 12 mis	16	(1,454)		(4,296)	
Credydwyr Byrdymor*	17	(31,122)		(32,874)	
Darpariaeth ar gyfer absenoldebau cronedig	20	(3,376)		(2,612)	
Dyledion gohiriedig	42	(492)		(556)	
Derbyniadau Grantiau Ymlaen Llaw*	18	(1,581)		(3,040)	
Darpariaethau	20	(806)		(43)	
Cyfrif Asedau Rhoddedig	19	(1,136)		0	
CYFANSWM DYLEDION CYFREDOL			(39,967)		(43,421)
DYLEDION ANGHYFREDOL					
Credydwyr Hirdymor* **	17	(2,251)		(1,915)	
Benthyca Hirdymor	21	(172,700)		(172,356)	
Dyledion gohiriedig	42	(7,060)		(7,553)	
Darpariaethau	20	(10,179)		(10,968)	
Dyledion Hirdymor Eraill	45	(258,417)		(305,518)	
Derbyniadau Grantiau Ymlaen Llaw*	18	(1,117)		(1,831)	
CYFANSWM DYLEDION ANGHYFREDOL			(451,724)		(500,141)
ASEDAU NET			360,830		317,142

Y FANTOLEN

	Nodyn	2014		2013	
		£000	£000	£000	£000
CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO	22				
Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf		4,293		5,348	
Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso**		3,804		3,622	
Cronfa'r Cyngor		11,161		9,270	
Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u Clustnodi		39,292		42,604	
Cyfrif Refeniw Tai		1,662		1,931	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO**		60,212		62,775	
CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO	23				
Y Gronfa Adbriso Wrth Gefn		67,796		52,739	
Cronfa Wrth Gefn Asedau Ariannol ar gael i'w Gwerthu		(3)		(3)	
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf		507,508		527,474	
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol		(7,912)		(8,381)	
Y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn		(258,417)		(305,518)	
Cyfrif Cyflog Cyfartal		(4,978)		(9,334)	
Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig		0		2	
Cyfrif absenoldebau cronedig		(3,376)		(2,612)	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO		300,618		254,367	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN**		360,830		317,142	

* Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 17 ac 18.

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46.

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r dyledion sy'n cael eu cydnabod gan y Cyngor fel ag yr oeddent ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Cyngor (asedau llai dyledion) yn cael eu cydweddu â'r cronfeydd wrth gefn. Adroddir ynglŷn â chronfeydd wrth gefn mewn dau gategori -

- Cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio - y cronfeydd wrth gefn hynny y gall yr awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gadw lefel ddoeth o gronfeydd wrth gefn ac ar unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (e.e. y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn na ellir ei defnyddio ond i gyllido gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled).
- Cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio – y cronfeydd nad yw'r Awdurdod yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, gan gynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a cholledion sydd heb eu gwireddu (e.e. y Gronfa Adbriso Wrth Gefn), ble y deuai symiau ar gael i ddarparu gwasanaeth dim ond os gwerthir yr asedau, a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwahaniaethau amseru a gaiff eu dangos yn y llinell 'Addasiadau rhwng y sail gyfrifo a'r sail gyllido o dan reoliadau' yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

DATGANIAD LLIF ARIAN

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau mewn arian parod ac elfennau sy'n cyfateb i arian parod, sy'n perthyn i'r Awdurdod, yn ystod y cyfnod yr adroddir yn ei gylch. Mae'r datganiad yn dangos sut y mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod ac elfennau sy'n cyfateb i arian parod, drwy ddsbarthu llifoedd arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llifoedd arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o ran y graddau y caiff gweithrediadau'r Awdurdod eu cyllido drwy drethi ac incwm grant neu gan y sawl sy'n cael gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli'r graddau y darparwyd all-lifoedd arian ar gyfer adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu i'r modd y bydd yr Awdurdod yn darparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae llifoedd arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu'n ddefnyddiol o ran rhagweld hawliadau ar lifoedd arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. arian a fenthyciwyd) i'r Awdurdod.

Adroddir y datganiad llif arian gan ddefnyddio'r dull anuniongyrchol, lle gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau yn cael ei addasu ar gyfer effeithiau trafodion o natur nad yw'n arian parod, unrhyw ohiriadau neu cronladau o dderbyniadau arian parod gweithredu yn y gorffennol neu yn y dyfodol neu daliadau, a eitemau o refferiw neu gost sy'n gysylltiedig â buddsoddi neu ariannu llif arian.

	Nodyn	2014		2013	
		£000	£000	£000	£000
Gwarged neu (ddiffyg) net ar ddarparu gwasanaethau * **		(30,369)		(31,672)	
Addasiad i warged neu ddiffyg ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau anariannol * **		59,954		63,337	
Addasiad ar gyfer eitemau a gynhwysir yn y gwarged neu ddiffyg net ar gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi neu ariannu		<u>(20,677)</u>		<u>(23,016)</u>	
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu	24		8,908		8,649
Llif arian parod net o weithgareddau buddsoddi	25	(2,838)		(11,094)	
Llif arian parod net o weithgareddau ariannu	26	<u>87</u>		<u>(2,144)</u>	
			<u>(2,751)</u>		<u>(13,238)</u>
(Cynnydd) / Gostyngiad net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod			6,157		(4,589)
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	15		34,348		38,937
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	15		40,505		34,348

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44.

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2014

CYFLWYNIAD

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â Chod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2013/14 (y Cod) a'r polisiau cyfrifo a nodir yn Nodyn 1. Mae'r nodiadau canlynol (1-46) yn nodi gwybodaeth ychwanegol i gynorthwyo darllenwyr.

1. DATGANIAD POLISIÂU CYFRIFO

Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Cyngor ar gyfer blwyddyn ariannol 2013/14 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2014. Mae gofyn i'r Cyngor baratoi Datganiad Cyfrifon Blynyddol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (fel y'i diwygiwyd) 2005, y mae'r Rheoliadau hynny'n gofyn iddynt gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifo priodol. Mae'r arferion hyn yn cynnwys Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2012/13 (y Cod) a Chod Ymarfer Adrodd ar Wasanaethau ar gyfer Awdurdodau Lleol 2013/14 (SeRCOP), a gefnogir gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Mae'r confensiwn cyfrifo a fabwysiadir yn y Datganiad Cyfrifon yn gost hanesyddol yn bennaf, wedi'i addasu gan ailbriso categorïau penodol o asedau ac offerynnau ariannol nad ydynt yn gyfredol.

Safonau Cyfrifo sydd wedi'u Cyflwyno ond heb eu Mabwysiadu eto

Mae'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2014/15 wedi cyflwyno'r newidiadau, diwygiadau a'r dehongliadau canlynol i safonau cyfredol. Maent yn orfodol ar gyfer cyfnodau cyfrifo'r Cyngor sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Ebrill 2014 neu gyfnodau diweddarach ac mae angen newid y polisiau cyfrifo ar gyfer cyfrifon y flwyddyn nesaf, ond nid yw'r Cyngor wedi'u mabwysiadu eto.

Mae nifer o safonau newydd a diwygiedig wedi eu cyhoeddi i fynd i'r afael â'r cyfrifo ar gyfer cyfuno, cyfrannu at drefniadau ar y cyd a datgelu cysylltiadau mewn endidau eraill.

Pe byddai'r rhain wedi'u mabwysiadu ar gyfer blwyddyn ariannol 2013/14 ni fyddai yna unrhyw newidiad perthnasol fel y nodir isod:

- IFRS 10 Datganiadau Ariannol Cyfunol - Mae'r safon hon yn cyflwyno diffiniad newydd o reolaeth, a ddefnyddir i bennu pa endidau sy'n cael eu cyfuno at ddibenion cyfrifon grŵp. Nid oes gan y Cyngor unrhyw is-gwmni, felly nid oes gofyniad i gynhyrchu cyfrifon cyfunol ar gyfer y flwyddyn ariannol hon.
- IFRS 11 Trefniadau ar y Cyd - Mae'r safon hon yn ymdrin â'r gyfrifeg ar gyfer 'trefniant ar y cyd', a ddiffinnir fel trefniant cytundebol y mae gan ddau neu fwy o bartïon reolaeth ar y cyd. Mae'r rhain yn cael eu dosbarthu fel naill ai menter ar y cyd neu ymgyrch ar y cyd. Nid oes gan y Cyngor drefniadau ar y cyd perthnasol ar gyfer y flwyddyn ariannol hon.
- IFRS 12 Datgeliadau Cynnwys gydag Endidau Eraill - Mae hon yn safon datgeliad cyfunol sydd angen amrywiaeth o ddatgeliadau am ddiddordebau endid mewn is-gwmnïau, trefniadau ar y cyd, cymdeithion ac 'endidau strwythur heb eu cyfuno'. Nid oes gan y Cyngor unrhyw drefniadau perthnasol ar y cyd â chyrrff eraill y mae angen eu datgelu yng nghyd-destun datganiadau ariannol 2013/14.
- IAS 27 Datganiadau Ariannol ar wahân ac IAS 28 Buddsoddiadau mewn Cysylltiadau a Mentrau ar y Cyd (fel y'i diwygiwyd yn 2011) - Mae'r datganiadau hyn wedi'u diwygio i gydymffurfio â'r newidiadau yn IFRS 10, IFRS 11 ac IFRS 12. O ystyried na fyddai unrhyw newidiadau yn y datganiadau ariannol, ac eithrio ar gyfer datgelu, oherwydd y newidiadau i IFRS 10, IFRS 11 ac IFRS 12, nid oes dim effaith chwaith o ganlyniad i newidiadau yn IAS 27 ac IAS 28.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- IAS 32 Cyflwyno Offerynnau Ariannol - Mae'r Cod yn cyfeirio at ganllawiau diwygiedig wrth wrthbwysu ased ariannol ac atebolrwydd ariannol. Bydd unrhyw enillion neu golledion yn cael eu hadrodd ar wahân yn y nodiadau ynglŷn â'r cyfrifon ac felly nid oes angen unrhyw ddatgeliad pellach.
- IAS 1 Cyflwyno Datganiadau Ariannol - Mae'r newidiadau yn egluro gofynion datgelu o ran gwybodaeth gymharol y cyfnod blaenorol. Mae'r Datganiad Cyfrifon yn datgelu gwybodaeth gymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol, felly ni fydd y newidiadau hyn yn cael effaith sylweddol.

Dyfarniadau beirniadol a Rhagdybiaethau

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon, mae'r Cyngor wedi gorfod gwneud penderfyniadau, amcangyfrifon a rhagdybiaethau ar gyfer eitemau penodol sy'n effeithio ar ei bolisiau ac wedi adrodd ar lefelau asedau, rhwymedigaethau, incwm a threuliau. Mae'r amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau cysylltiedig wedi'u seilio ar brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill sy'n cael eu hystyried i fod yn rhesymol ac yn cael eu defnyddio i lywio'r sail ar gyfer dyfarniadau am werthoedd cario asedau a dyledion, lle nad yw'r rhain ar gael yn rhwydd o ffynonellau eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu'r rhain â sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r amcangyfrifon cyfrifeg sylweddol o fewn y Datganiad Cyfrifon yn ymwneud ag asedau anghyfredol a lleihad mewn gwerth asedau ariannol.

Adolygir amcangyfrifon a rhagdybiaethau sylfaenol yn rheolaidd. Mae newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifeg yn addasiadau o swm cario'r ased neu'r rhwymedigaethau, neu swm y defnydd cyfnodol o ased, sy'n deillio o'r asesiad o statws presennol o, a'r manteision a'r rhwymedigaethau disgwylidig sy'n gysylltiedig ag asedau a dyledion.

Mae newidiadau i amcangyfrifon cyfrifeg yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y caiff yr amcangyfrif ei ddiwygio os yw'r diwygiad yn effeithio ar y cyfnod hwnnw yn unig, neu'n cael eu cydnabod yn ystod cyfnod yr adolygiad a chyfnodau yn y dyfodol os yw'r diwygiad yn effeithio ar y cyfnod presennol a chyfnodau i ddod.

Y dyfarniadau cyfrifeg beirniadol a wnaethpwyd a'r ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif a nodwyd gan y Cyngor sy'n cael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol yw:

- Cyllid gan y Llywodraeth a Chronfeydd Wrth Gefn - Mae lefelau'r cyllid ar gyfer awdurdodau lleol yn y dyfodol yn ansicr iawn. Mae'r Cyngor wedi neilltuo symiau mewn darpariaethau, balansau gweithio a chronfeydd wrth gefn y mae'n credu sy'n briodol yn seiliedig ar amgylchiadau lleol, gan gynnwys ei gyllideb gyffredinol, risgiau, gadernid yr amcangyfrifon cyllideb, mentrau mawr ar y gweill, rhagdybiaethau cyllideb, arian wrth gefn a darpariaethau eraill wedi'u clustnodi ac enw da'r Cyngor o ran rheolaeth ariannol. Cymeradwywyd strategaeth cyllideb y Cyngor ar gyfer 2014/15 ym mis Chwefror 2014 a gellir ei gweld ar wefan y Cyngor.
- Rhwymedigaethau Buddiannau Ymddeol - Mae'r Cyngor yn cydnabod ac yn datgelu ei rwymedigaeth buddiannau ymddeol yn unol â mesur a gofynion "Buddiannau Gweithwyr" IAS 19. Mae'r amcangyfrif o'r ddyled bensiw net er mwyn talu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau ac amcangyfrifon yn ymwneud â chyfradd y gostyngiad a ddefnyddir, y gyfradd yr amcanestynir y bydd cyflogau'n cynyddu, newid mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwoldeb a'r adenillion disgwylidig ar asedau'r gronfa pensiynau. Mae cwmni o actiwariaid yn ymwneud â hyn i ddarparu cyngor arbenigol i'r Cyngor ynglŷn â'r rhagdybiaethau i'w defnyddio. Gall newidiadau yn y rhagdybiaethau hyn gael effaith sylweddol ar werth rhwymedigaeth buddiannau ymddeol y Cyngor.
- Darpariaethau - Mae'n ofynnol i'r Cyngor fynegi barn wrth asesu a ddylai dyled bosibl gael ei chyfrif fel darpariaeth neu ddyled ddigwyddiadol. Wrth gyfrifo lefel y darpariaethau, mae'r Cyngor hefyd yn mynegi barn; maent yn cael eu mesur yn ôl amcangyfrif gorau'r Cyngor o'r costau sydd eu hangen i setlo'r rhwymedigaeth ar ddyddiad y Fantolen.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- Lleihad yng Ngwerth Asedau Ariannol - Mae'r Cyngor yn darparu ar gyfer lleihad yng ngwerth ei symiau derbyniadwy yn seiliedig ar oedran, math ac adennill pob dyled.
- Eiddo, Peiriant ac Offer - Mae asedau yn cael eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol ac yn adlewyrchu materion megis lefel y gwaith atgyweirio a chynnal a chadw a fydd yn cael eu gwneud mewn perthynas â mathau unigol o asedau, cost adnewyddu a chynnal a chadw tybiedig, amcangyfrif o oes ddefnyddiol heb ddarfod yr ased.
- Priso Asedau - Mae'r Cyngor yn priso ei asedau anghyfredol ar sail Gwerth Teg, ac eithrio ei Stoc Tai a brisir ar sail 'Gwerth Defnydd Presennol - Tai Cymdeithasol'. Mae'r Cyngor yn mynegi barn ynghylch a oes tystiolaeth farchnad i brisio'r ased ar sail Gwerth Teg a lle nad oes tystiolaeth o'r fath, mae'r Cyngor yn defnyddio dull costau adnewyddu a ddibrisiwyd.

Polisiau Cyfrifo

Croniadau Incwm a Gwariant

Mae cyfrifon refeniw a chyfalaf y Cyngor yn cael eu paratoi ar sail cronladau. Mae symiau wedi'u cynnwys yn y cyfrifon terfynol i wneud iawn am incwm neu wariant sydd i'w briodoli i flwyddyn y cyfrif ar gyfer nwyddau a dderbyniwyd neu waith a wnaed, ond nad yw taliad wedi'i dderbyn/ei wneud erbyn 31 Mawrth 2014. Yn benodol:-

- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan maent yn cael eu defnyddio - lle ceir bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a phryd y cânt eu defnyddio, cânt eu cario fel rhestr eiddo ar y Fantolen.

Costau Benthycia

Mae'r Cyngor wedi dewis mabwysiadu'r addasiad gan y Cod mewn perthynas ag IAS 23 sy'n caniatáu i gostau benthycia, mewn perthynas ag asedau cymwys, i gael eu nodi fel treuliau yn hytrach na chyfalaf. Felly, mae'r holl gostau benthycia yn cael eu cydnabod fel traul wrth iddynt godi.

Derbynion Cyfalaf

Mae derbynion cyfalaf yn codi o werthu asedau eiddo ac ad-dalu blaensymiau, a rhoddir cyfrif amdanynt ar sail cronladau; caiff symiau nad ydynt yn fwy na £10 mil o unrhyw werthiant eu trin fel incwm refeniw, yn unol â rheoliadau cyfalaf. Mae'r gofyniad i neilltuo 75% o dderbynion o werthu tai cyngor i ad-dalu dyledion wedi'i ddileu o ganlyniad i Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, ond mae'r Cyngor yn parhau i neilltuo derbynion fel y nodir yn rheolau cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai. Mae balans y derbynion nad ydynt yn cael eu neilltuo yn y modd hwn, ac nad ydynt yn cael eu defnyddio at ddibenion cyllido cyfalaf wedi'i gynnwys yn y Fantolen fel derbynion cyfalaf y gellir eu defnyddio. Gellir defnyddio 100% o dderbynion cyfalaf nad ydynt yn ymwneud ag anheddau.

Cynllun Ymrwymiad i Leihau Carbon

Mae gofyn i'r Cyngor gymryd rhan yn y Cynllun Effeithlonrwydd Ynni Ymrwymiad i Leihau Carbon. Ar hyn o bryd mae'r cynllun yn ei gyfnod rhagarweiniol olaf, sy'n dod i ben 31 Mawrth 2014.

Mae gofyn i'r Cyngor brynu ac ildio lwfansau, yn ôl-weithredol ar hyn o bryd, ar sail allyriadau h.y. y carbon deuocsid a gynhyrchir tra defnyddir ynni. Tra allyrrir carbon deuocsid (h.y. tra defnyddir ynni), mae dyled a gwariant yn cael eu cydnabod. Caiff y ddyled ei rhyddhau drwy ildio lwfansau. Caiff y ddyled ei mesur ar yr amcangyfrif gorau o'r gwariant y bydd ei angen i gwrdd â'r rhwymedigaeth, fel arfer ar werth cyfredol y farchnad gogyfer â nifer y lwfansau y mae eu hangen i gwrdd â'r ddyled ar y diwrnod adrodd. Caiff y costau i'r Cyngor eu cydnabod a'u hadrodd yng nghostau gwasanaethau'r Cyngor a chânt eu dosrannu rhwng y gwasanaethau ar sail eu defnydd o ynni.

Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod

Mae arian yn cael ei gynrychioli gan arian parod mewn llaw ac adneuo gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Mae cywerthoedd arian parod yn fuddsoddiadau hylifol iawn sy'n aeddfedu mewn tri mis neu lai o'r dyddiad caffael ac yn trosi'n hawdd i symiau hysbys o arian parod gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth.

Yn y Fantolen a'r Datganiad Llif Arian, mae arian parod a chywerthoedd arian parod yn cael eu dangos fel symiau net o orddrafftiau banc sy'n cael eu talu pan ofynnir amdanynt ac maent yn rhan annatod o reoli arian y Cyngor.

Codi taliadau ar Refeniw ar gyfer Asedau nad ydynt yn Gyfredol

Caiff gwasanaethau a gwasanaethau cefnogi eu codi â'r symiau canlynol i gofnodi'r gost o ddal asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn:

- Dibrisiad i'w briodoli i'r asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth perthnasol.
- Colledion ailbriso a lleihad yng ngwerth asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth lle nad oes unrhyw enillion cronedig yn y Gronfa Adbriso wrth gefn y gall y colledion gael eu dileu yn eu herbyn.
- Amorteiddio asedau sefydlog annirweddol i'w priodoli i'r gwasanaeth.
- Nid oes gofyn i'r Cyngor godi treth y cyngor i ariannu dibrisiad, ailbriso a cholledion lleihad yn y gwerth neu amorteiddio. Fodd bynnag, mae gofyn iddo roi cyfraniad ariannol o refeniw tuag at leihad yn ei ofyniad benthycy cyffredinol sy'n gyfystyr â swm a gyfrifir ar sail ddarbodus a benderfynir gan y Cyngor yn unol â chanllaw statudol. Felly, caiff dibrisiad, ailbriso a cholledion lleihad yn y gwerth ac amorteiddio eu disodli gan gyfraniad ym Malans Cronfa'r Cyngor – Isafswm Darpariaeth Refeniw drwy drafodyn addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn, ar gyfer y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Cyfrifir Isafswm Darpariaeth Refeniw y Cyngor yn unol â Datganiad Polisi Isafswm Darpariaeth Refeniw 2013/14 a gytunwyd gan y Cyngor ym mis Mawrth 2013 ac Arweiniad Llywodraeth Cymru ar Ddarpariaeth Isafswm Refeniw. Polisi'r Cyngor yw:

- Codi Isafswm Darpariaeth Refeniw sy'n cyfateb i 2% o ddyled heb ei thalu ar gyfer y Cyfrif Refeniw Tai a 4% ar gyfer Cronfa Cyngor, ar wariant cyfalaf a wnaed cyn 1 Ebrill 2008 ac ar wariant cyfalaf â chymorth yn y dyfodol.
- Bydd gwariant cyfalaf a wnaed ar neu ar ôl 1 Ebrill 2008 ac a ariennir gan fenthycy darbodus yn cael ei ad-dalu yn seiliedig ar fywyd defnyddiol yr ased drwy randaliadau blynyddol cyfartal.

Yn ogystal, efallai y bydd y Cyngor yn talu neu'n amnewid benthyciadau yn gynharach nag a gynlluniwyd yn wreiddiol fel rhan o'i strategaeth rheoli dyledion, yn dibynnu ar amodau'r farchnad, risg a budd ariannol. Mae dadansoddiad o'r Isafswm Darpariaeth Refeniw a godir ar gyfer y flwyddyn yn Nodyn 39.

Buddiannau Gweithwyr

Buddiannau'n daladwy yn ystod cyflogaeth

Buddion gweithwyr tymor byr yw'r rhai sy'n cael eu talu o fewn 12 mis o ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddiannau fel cyflogau, gwyliau blynyddol â thâl a thâl absenoldeb oherwydd salwch ar gyfer gweithwyr presennol ac yn cael eu cydnabod fel traul am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithiwr yn gwasanaethu'r Cyngor. Gwneir cronid ar gyfer cost hawliau gwyliau (neu unrhyw ffurf o absenoldeb, e.e. amser hyblyg, amser mewn llaw) a enillir gan weithwyr ond heb eu cymryd cyn diwedd y flwyddyn, y gall gweithwyr eu dwyn ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronid ar y cyfraddau cyflog a'u cymhwyso yn y flwyddyn gyfrifo ganlynol, sef y cyfnod y gall y gweithiwr gymryd y budd.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Caiff y croniad ei godi ar yr Arian dros Ben neu Ddiffyg yn Narpariaeth y Gwasanaethau, (ond yna caiff ei wrthdroi drwy'r Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn) fel bod buddiannau gwyliau'n cael eu codi ar referniw yn y flwyddyn ariannol y mae'r absenoldeb gwyliau'n digwydd.

Buddiannau Dod â Swydd i Ben

Mae Buddiannau Dod â Swydd i Ben yn symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Cyngor i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddo gwirfoddol. Maent yn cael eu codi ar sail croniadau pan nad oes modd i'r Cyngor bellach dynnu'r cynnig ar gyfer y buddiannau hynny neu pan fydd yr awdurdod yn cydnabod costau ar gyfer ailstrwythuro.

Pan fydd buddiannau dod â swydd i ben yn cynnwys codi pensiynau, mae darpariaethau statudol yn gofyn i falans Cronfa'r Cyngor gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r gronfa bensiwn neu bensiynwr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â safonau cyfrifo perthnasol. Yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn, mae angen dyraniadau i a gan y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn i gael gwared ar ddebydau a chredydau tybiannol ar gyfer buddion pensiwn wrth ddod â swydd i ben, a'u disodli gyda debydau ar gyfer yr arian parod a delir i'r gronfa bensiynau a'r pensiynwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy, ond heb eu talu, ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddiannau ar ôl Cyflogaeth

Mae gweithwyr y Cyngor yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:-

- Y Cynllun Pensiwn Athrawon, a weinyddir gan Bensiynau Athrawon Capita neu ar ran yr Adran Addysg (DfE).
- Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, Cronfa Bensiwn Clwyd (a weinyddir gan Gyngor Sir y Fflint).

Mae'r cynlluniau yn rhoi buddiannau diffiniedig i aelodau (cyfandaliadau ymddeol a phensiynau) a enillir wrth iddynt weithio i'r Cyngor.

Fodd bynnag, mae'r trefniadau ar gyfer cynllun yr athrawon yn golygu na all y rhwymedigaeth i'r buddiannau hyn gael eu pennu ar y Cyngor fel arfer. Felly, caiff y cynllun ei gyfrif fel pe bai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig ac nid oes unrhyw ddyled ar gyfer taliadau buddiannau yn y dyfodol wedi'i nodi ar y Fantolen. Caiff llinell y Gwasanaethau Plant ac Addysg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ei chodi gyda chyfraniadau'r gweithiwr sy'n daladwy i'r Pensiynau Athrawon yn y flwyddyn.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Caiff Cynllun y Llywodraeth Leol ei gyfrif fel cynllun buddiannau wedi'i ddiffinio:-

- Mae dyledion y gronfa bensiwn sydd i'w priodoli i'r Cyngor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraidd yn defnyddio dull gwiriad credyd cost actiwaraidd amcanol - asesiad o'r taliadau yn y dyfodol a fydd yn cael eu gwneud mewn perthynas â buddiannau ymddeol a enillwyd hyd yma gan gyflogaion, yn seiliedig ar ragdybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, cyfraddau trosiant gweithwyr ac ati, a rhagamcanion enillion gweithwyr presennol.
- Mae dyledion yn cael eu gostwng i'w gwerth ar brisiau cyfredol yn defnyddio cyfradd sy'n seiliedig ar y gyfradd ddangosol ar fond corfforaethol ansawdd uchel.
- Mae asedau Cronfa Bensiwn Clwyd a briodolir i'r Cyngor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen yn ôl eu gwerth teg.
- Mae'r newid yn y dyledion pensiwn net yn cael ei ddadansoddi fesul saith rhan:-

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- o Cost gwasanaeth cyfredol – y cynnydd mewn rhwymedigaethau o ganlyniad i flynyddoedd o wasanaeth a enillir eleni - wedi'i ddyrannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gwasanaethau roedd y gweithwyr yn gweithio iddynt.
- o Cost gwasanaeth yn y gorffennol – y cynnydd mewn dyledion yn codi o benderfyniadau'r flwyddyn hon y mae eu heffeithiau yn ymwneud â blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd yn ystod blynyddoedd blaenorol – wedi'i debydu i'r Arian Dros Ben neu'r Diffyg mewn Darparu Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o Gostau Heb eu Ddosbarthu.
- o Enillion neu golledion ar setliadau a chwtogiadau - canlyniad camau i ryddhau'r Cyngor o ddyledion neu ddigwyddiadau sy'n lleihau'r gwasanaeth a ragwelir yn y dyfodol neu groniad buddiannau gweithwyr – sydd wedi'u debydu neu eu creydu i'r Arian Dros Ben neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o Gostau Heb eu Dosbarthu.
- o Llog net ar y dyledion buddiannau diffiniedig net – cost y llog net ar gyfer y Cyngor, y newid yn ystod y cyfnod sy'n codi o dreigl amser – a ddebydir i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Cyfrifir hyn fel llog ar ddyledion pensiwn gan dynnu'r llog ar asedau. Caiff gwerth y dyledion ei gyfrifo drwy ddisgowntio'r taliadau buddiannau a ddisgwylir yn y dyfodol ar gyfer y cyfnod rhwng y dyddiad talu disgwylidig a'r dyddiad y pennir eu gwerth. Y llog ar asedau yw'r llog ar asedau sy'n cael eu dal ar ddechrau'r cyfnod a'r llif arian sy'n digwydd yn ystod y cyfnod, a gyfrifir gan ddefnyddio'r gyfradd ostyngol ar ddechrau'r flwyddyn.
- o Costau gweinyddu – nid yw costau rhedeg y gronfa a briodolir i'r Cyngor yn cynnwys costau rheoli buddsoddiadau – a ddebydir i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- o Adenillion ar asedau cynlluniau - ac eithrio symiau a gynhwyswyd mewn llog net ar y ddyled buddiannau diffiniedig net - tâl i'r Gronfa Bensiwnau.
- o Enillion a cholledion actiwaraidd – newidiadau yn y rhwymedigaeth pensiynau net sy'n codi oherwydd nad ydyw digwyddiadau wedi cyd-daro â rhagdybiaethau a wnaed yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu oherwydd bod yr actiwaraidd wedi diweddarau eu rhagdybiaethau - wedi'u codi i'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn.
- o Cyfraniadau wedi'u talu i Gronfa Bensiwn Clwyd – arian parod wedi'i dalu fel cyfraniadau gweithiwr i'r gronfa bensiwn i setlo dyledion; ni chyfrifir am hyn fel traul.

Mewn perthynas â buddiannau ymddeol, mae darpariaethau statudol yn gofyn i Falans Cronfa'r Cyngor/ Cyfrif Refeniw Tai gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r gronfa bensiwn neu yn uniongyrchol i bensiynwyr yn ystod y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â safonau cyfrifo perthnasol.

Yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn, mae hyn yn golygu bod dyraniadau i a gan y Gronfa Bensiwnau Wrth Gefn i gael gwared ar ddebydau a chredydau tybiannol ar gyfer buddiannau ymddeol a'u disodli gyda debydau ar gyfer yr arian parod a delir i'r gronfa bensiwnau a phensiynwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy, ond heb eu talu, ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n codi ar y Gronfa Bensiwnau wrth Gefn, felly'n mesur yr effaith fuddiol ar Gronfa'r Cyngor/Cyfrif Refeniw Tai sydd angen cyfrif am fuddiannau ymddeol ar sail llifoedd arian yn hytrach, na buddiannau a enillir gan weithwyr.

Buddiannau â Disgresiwn

Mae gan y Cyngor bwerau cyfyngedig i ddyfarnu buddiannau ymddeol yn ôl disgresiwn, mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Mae rhwymedigaethau yr amcangyfrifir iddynt godi o ganlyniad i roi dyfarniad i unrhyw aelod o staff (gan gynnwys athrawon), yn cael eu cronni yn ystod blwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad, ac yn cael ei gyfrif drwy ddefnyddio'r un polisiau ag sy'n gymwys i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Digwyddiadau Ar ôl y Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, boed ffafriol neu anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod rhoi gwybod a'r dyddiad yr awdurdodir cyhoeddi'r Datganiad Cyfrifon. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:-

- Y rhai hynny sy'n darparu tystiolaeth amodau a fodolodd ar ddiwedd y cyfnod adrodd – mae'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- Y rhai hynny sy'n dangos amodau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd - nid yw'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond lle byddai categori o ddigwyddiadau yn cael effaith faterol, gwneir datgeliad yn nodiadau'r natur o ddigwyddiadau a'u heffaith ariannol fel y cawsant eu hamcangyfrif.

Offerynnau Ariannol

Dyledion Ariannol

Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar y Fantolen pan fo'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau contract offeryn ariannol, ac wedi'u mesur yn y lle cyntaf ar werth teg ac yn cael eu cario ar gost wedi'u hamorteiddio. Mae taliadau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ar gyfer y llog sy'n daladwy, yn seiliedig ar swm cario'r rhwymedigaeth, wedi'i luosi gan y gyfradd log effeithiol ar gyfer yr offeryn. Mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm sy'n ad-daladwy (ynghyd â llog cronedig) a'r llog a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r swm sy'n daladwy yn y flwyddyn yn ôl y cytundeb benthyciad.

Asedau Ariannol

Caiff asedau ariannol eu dosbarthu i ddau fath:-

- Benthyciadau a symiau derbyniadwy – asedau gyda thaliadau sy'n sefydlog neu wedi'u penderfynu, ond nad ydynt yn cael eu dyfynnu mewn marchnad weithredol.
- Asedau ar gael i'w gwerthu - asedau sydd â phris y farchnad a/neu sydd heb daliadau sefydlog neu daliadau y gellir eu pennu.

Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy:

Cydnabyddir benthyciadau a symiau derbyniadwy ar y Fantolen pan fo'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau contract offeryn ariannol, ac wedi'u mesur yn y lle cyntaf ar werth teg. Maent yn cael eu mesur wedyn ar eu cost wedi'i hamorteiddio.

Mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ar gyfer y llog sy'n daladwy, yn seiliedig ar swm cario'r ased, wedi'i luosi gan y gyfradd log effeithiol ar gyfer yr offeryn ariannol. Mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm sy'n ddyledus ac yn dderbyniadwy (ynghyd â llog cronedig), a'r llog sydd wedi'i greddyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r swm a dderbynnir ar gyfer y flwyddyn, fel y nodir yn y cytundeb benthyciad.

Asedau ar gael i'w Gwerthu:

Cydnabyddir asedau sydd ar gael i'w gwerthu ar y Fantolen pan fo'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau contract offeryn ariannol, a mesurir hwy yn y lle cyntaf ar werth teg.

Pan fo gan yr ased daliadau sefydlog neu y gellir eu pennu, mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer y llog sy'n daladwy, yn seiliedig ar gost wedi'i amorteiddio'r ased, wedi'i luosi gan y gyfradd log effeithiol ar gyfer yr offeryn.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Lle nad oes unrhyw daliad sefydlog neu y gellir ei bennu, caiff incwm (e.e. dididendau) ei gredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan ddaw'n dderbyniadwy gan y Cyngor.

Cedwir yr asedau yn y Fantolen yn ôl eu gwerth teg. Mae gwerthoedd wedi'u seilio ar yr egwyddorion canlynol:-

- Offerynnau gyda phrisiau marchnad a ddyfynnwyd - pris y farchnad
- Offerynnau eraill gyda thaliadau sefydlog a thaliadau y gellir eu pennu / dadansoddiad llif arian gostyngol
- Cyfranddaliadau ecwiti heb brisiau dyfynedig y farchnad - asesiad annibynnol o werth y cwmni.

Cydbwysir newidiadau mewn gwerth teg gan gofnod yn y Gronfa Wrth Gefn Asedau ar Gael i'w Gwerthu a chydabyddir enillion/colledion yn yr Arian Dros Ben neu Ddiffyg ar Adbriso Asedau ar gael i'w Gwerthu.

Yr eithriad i hyn yw achosion lle gwelir lleihad mewn colledion - caiff y rhain eu debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw enillion/colled net ar gyfer yr ased a gronwyd yn y Gronfa Wrth Gefn Asedau ar gael i'w Gwerthu.

Pan mae gwerth asedau wedi lleihau, oherwydd y tebygolrwydd sy'n codi o ddigwyddiad yn y gorffennol na fydd taliadau sy'n ddyledus dan gytundeb yn cael eu gwneud (taliadau sefydlog neu y gellir eu pennu) neu pan fydd y gwerth teg yn is na'r gost, mae'r ased yn cael ei ysgrifennu i lawr a thâl yn cael ei godi ar y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Grantiau Llywodraeth a Chyfraniadau

Os ydynt yn cael eu talu fel ernes, mewn rhandaliadau neu fel ôl-ddyledion, cydnabyddir grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau trydydd parti a rhoddion yn ddyledus i'r Cyngor pan mae sicrwydd rhesymol:-

- Bydd y Cyngor yn cydymffurfio â'r amodau sydd wedi'u hatodi i'r taliadau, a
- Derbynnir y grant neu'r cyfraniadau.

Nid yw'r symiau sy'n cael eu cydnabod yn ddyledus i'r Cyngor yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hyd nes bydd yr amodau sydd ynghlwm wrth y grant neu'r cyfraniad wedi'u bodloni. Mae'r amodau yn amodiad sy'n nodi bod yn rhaid i'r buddion economaidd yn y dyfodol neu'r potensial am wasanaeth yn defnyddio'r grant neu'r cyfraniad gael eu gwireddu gan y derbynnydd fel y nodir, neu bydd yn rhaid dychwelyd y grant/cyfraniad yn ôl i'r trosglwyddwr.

Mae arian a roddwyd fel blaendal fel grantiau a chyfraniadau lle nad yw'r amodau wedi'u bodloni yn cael eu cario yn y Fantolen fel credydwy'r (Derbyniadau Grantiau Ymlaen Llaw).

Pan fo'r amodau wedi'u bodloni, mae'r grant neu'r cyfraniad yn cael ei gredu i'r llinell gwasanaeth berthnasol (grantiau refeniw a chyfraniadau y gellir eu priodoli), neu Drethiant ac Incwm Grant nad ydyw'n Benodol (grantiau refeniw heb eu neilltuo a phob grant cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Lle credydir grantiau cyfalaf i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Lle nad yw'r grant wedi'i ddefnyddio eto i ariannu gwariant cyfalaf, caiff ei bostio i Gronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso. Lle bydd wedi'i gymhwyso, caiff ei bostio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Trosglwyddir symiau yng Nghronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf unwaith y byddant wedi'u defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

Asedau Treftadaeth

Asedau treftadaeth yw'r asedau hynny y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cadw mewn ymddiriedolaeth ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol oherwydd eu cysylltiadau diwylliannol, amgylcheddol neu hanesyddol. Mae'r asedau hyn yn cynnwys adeiladau hanesyddol, casgliadau archifau (swyddfa cofnodion) a chasgliadau amgueddfeydd.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Adeiladau Hanesyddol:-

Mae adeiladau hanesyddol y Cyngor wedi'u lleoli yn bennaf ym Marc Treftadaeth Dyffryn Maes Glas. Mae adeiladau hanesyddol yn cael eu dosbarthu fel rhai gweithredol neu anweithredol.

Gweithredol

Os yw adeilad, yn ogystal â chael ei ddal am nodweddion treftadaeth, yn cael ei ddefnyddio ar gyfer gweithgareddau eraill neu i ddarparu gwasanaethau eraill; yna mae'n cael ei brisio yn yr un modd ag adeiladau eraill o'r math hwnnw ac yn cael ei nodi'n ased gweithredol.

Anweithredol

Os yw adeilad yn cael ei ddal oherwydd ei nodweddion treftadaeth yn unig; yna mae'n cael ei brisio yn unol â FRS 30 (Asedau Treftadaeth). Rhoddwyd ystyriaeth i gategori a gwerth yr asedau hyn ar sail eu defnydd presennol ac unrhyw ddefnydd arall posibl. Nid yw'r rhan fwyaf o'r rhain yn gofyn am werth marchnad ac o ystyried eu natur ni ellir rhoi gwerth o'r fath arnynt ar sail costau adnewyddu; oherwydd hynny, lle cedwir cofnodion, ystyrir eu prisio ar sail cost hanesyddol. Wrth gyfrifo'r asedau hyn, cydnabyddir y caffaelwyd y rhan fwyaf ohonynt cyn dyddiad bodolaeth yr awdurdod gweinyddol cyfredol (h.y. cyn ad-drefnu'r Llywodraeth Leol yn 1996) ac felly mae hynny yn atal casglu gwybodaeth gywir ynghylch costau hanesyddol at ddibenion cyfrifo.

Casgliadau:-

Archifau'r Sir

Mae'r archifau, sy'n amrywio o un darn o bapur i filoedd o ddogfennau, yn cael eu cadw dan amrywiaeth o dermau, y rhai mwyaf cyffredin yw adnau (benthyciad tymor hir), rhodd neu bryniant.

Mae'r rhan fwyaf o archifau yn cael eu cadw ar adnau. Nid oes ymgais wedi'i wneud at bennu gwerth arian parod neu yswiriant i'r dreftadaeth hanesyddol a diwylliannol unigryw. Fodd bynnag, lle mae'r archifau wedi cael eu prynu, efallai bod cofnodion ynglŷn â'u gwerth ar y diwrnod y prynwyd nhw ar gael. Byddai prisio holl asedau yn cymryd cryn dipyn o amser, adnoddau ac arian, ac ni fyddai unrhyw werth marchnad a roddir ar asedau hyn yn adlewyrchiad cywir o werth yr asedau i dreftadaeth y Sir, h.y. ni fyddai modd disodli neu ailadeiladu'r ased pe bai'n cael ei golli. O ganlyniad, nid yw'r Cyngor yn cydnabod yr asedau hyn ar y Fantolen.

Mae nifer fechan o eitemau yn arteffactau yn hytrach na deunydd dogfennol sy'n ffurfio mwyafrif helaeth y daliadau, ac fel y cyfryw yn eithriadau. Mae'r Cyngor yn ystyried ei fod yn briodol i yswirio'r arteffactau er nad yw'n berchen arnynt; eu gwerth yswirio hanesyddol yw £174,415 ac ni ystyrir yr eitemau at ddibenion adrodd/datgelu.

Amgueddfa'r Sir:-

Mae casgliad amgueddfa'r Sir yn cynnwys oddeutu 6,800 o eitemau neu grwpiau o eitemau. O'r rhain mae oddeutu 260 yn cael eu harddangos yn Amgueddfa'r Wyddgrug, 100 yn Amgueddfa Bwcle a grŵp o oddeutu 580 o eitemau ar fenthyg i Ymddiriedolaeth Dyffryn Maes Glas. Mae'r gweddill mewn storfa oddi ar y safle.

Mae'r mwyafrif helaeth o eitemau'r casgliad wedi'u rhoi. Yr unig eitemau a brynwyd yw – Casgliad Crochenwaith Bwcle Martin Harrison sy'n cynnwys 351 o ddarnau o grochenwaith a 103 teils a brynwyd yn 2010 am £19,000, yn bennaf drwy arian grant; prisiwyd y casgliad at ddibenion y cais am gymorth grant. Ers hynny mae plât ceramig wedi'i ychwanegu at y casgliad, a brynwyd gan Ymddiriedolaeth Elusennol Tyrer ac a roddwyd i'r Gwasanaeth Amgueddfeydd. Mae eitemau hefyd wedi cael eu prynu drwy'r cynllun Treasure Trove ac wedi'u prisio fel o'r broses honno - mae prisiau'r eitemau yn amrywio o £50 i £1,500 a defnyddiwyd grant i dalu am rai ohonynt.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae yna 6 o ddysglau ceramig ar ddangos yn Amgueddfa Bwcle sydd â gwerthoedd yswiriant fel y darparwyd gan y benthyciwr (Amgueddfeydd Cenedlaethol Lerpwl).

Ni all y mwyafrif helaeth o'r casgliad gael ei brisio oherwydd ei natur amrywiol ac unigryw. Mae dulliau prisio confensiynol yn annibynadwy ac nid oes manteision i geisio rhoi gwerth ar yr eitemau - byddai ceisio rhoi gwerth arnynt yn costio mwy. Fel gyda chasgliad Archifau'r Sir, nid yw'r Cyngor yn cydnabod yr asedau hyn ar y Fantolen.

Asedau Anniriaethol

Mae asedau anniriaethol yn asedau nad ydynt yn ariannol ac yn asedau heb sylwedd ffisegol. Mae gwariant ar asedau anniriaethol yn cael ei gyfalafu os disgwylir y bydd buddiannau economaidd yn y dyfodol neu botensial am wasanaeth yn cael ei ddarparu i'r Cyngor ac os oes modd mesur cost yr ased yn ddibynadwy.

Gall gwariant datblygu, neu drwyddedau meddalwedd a brynwyd, fodloni'r diffiniad o ased pan fydd mynediad at y buddion economaidd yn y dyfodol yn cael ei reoli gan y Cyngor, naill ai drwy ddalffa neu warchodaeth gyfreithiol; yn yr achosion hyn, ni fydd lefel gwariant de minimis o £10 mil (ni fydd gofynion cyfrifo cyfalaf yn berthnasol i symiau is) wedi'i phennu.

Caiff asedau anniriaethol eu cario ar gost wedi'i hamorteiddio. Mae swm dibrisiedig ased anniriaethol yn cael ei amorteiddio dros ei oes ddefnyddiol i linellau gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae amorteiddio yn cychwyn yn y flwyddyn lawn gyntaf yn dilyn caffael/ychwanegiad.

Yr oes ddefnyddiol a ddefnyddir ar gyfer amorteiddio yw:-

	Blynyddoedd
Trwyddedau Meddalwedd	5
Gwariant datblygu	7

Taliadau Llog

Mae llog allanol sy'n daladwy yn cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ynghyd ag amorteiddiad yr enillion a'r colledion ar ail-brynu neu setliad cynnar benthyciadau a gariwyd ymlaen yn y Fantolen.

Rhestr Eiddo

Caiff rhestrau eiddo eu prisio ar y gost neu'r gwerth gwiredadwy net isaf. Mae cost pob rhestr eiddo yn cael ei fesur mewn ffordd wahanol; y mesuriadau a ddefnyddir mewn perthynas â phrif restrau eiddo'r Cyngor yw:-

- Depo Helygain (cynnal a chadw Priffyrdd a halen craig) Cyfartaledd pwysau
- Depo Alltami (Tiroedd a chynnal a chadw cerbydau a halen craig) Cyfartaledd pwysau
- Depo Alltami (tanwydd fflyd) Cyntaf i mewn, cyntaf allan
- Depo Canton (Cynnal a chadw adeiladau) Cyntaf i mewn, cyntaf allan
- Mae'r holl stoc arall yn cael ei fesur yn seiliedig ar eu cost.

Buddsoddiadau

Dangosir y buddsoddiadau yn y fantolen yn ôl gwerth teg (gwerth y farchnad) ar gyfer pob dosbarth o offeryn ariannol.

Mae adneuon a buddsoddiadau tymor byr yn cael eu cynnwys efo arian parod a chywerthoedd arian parod, yn hytrach na buddsoddiadau tymor byr, os ydynt yn aeddfedu o fewn 3 mis o ddyddiad eu caffael, dan IAS 7

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rhai hynny a ddefnyddir ar gyfer ennill rhent a/neu adbrisiant cyfalaf yn unig. Nid yw'n cwrdd â'r diffiniad os defnyddir yr eiddo mewn unrhyw ffordd i hwyluso darpariaeth gwasanaethau neu gynhyrchu nwyddau neu os yw wedi'i ddal i'w werthu.

Mesurir eiddo buddsoddi ar y dechrau ar sail cost ac yn ddiweddarach ar sail gwerth teg, yn seiliedig ar y swm y gellid cyfnewid yr ased rhwng partïon gwybodus hyd braich.

Ni chaiff eiddo eu dibrisio ond fe'u hadbrisir yn flynyddol yn ôl amgylchiadau'r farchnad ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae enillion neu golledion yn cael eu postio i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r un driniaeth yn berthnasol i enillion a cholledion ar waredu.

Fodd bynnag, nid yw'r trefniadau statudol yn caniatáu i enillion a cholledion ailbriso a gwaredu gael effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor. Felly caiff enillion a cholledion eu gwrthdroi allan o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'u postio i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf (ac ar gyfer unrhyw dderbyniadau gwerthiant dros £10 mil, i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn).

Mae rhent a dderbynnir mewn perthynas ag eiddo buddsoddi yn cael ei gredydu i'r llinell Incwm Ariannu a Buddsoddi ac yn arwain at gynnydd ym Malans Cronfa'r Cyngor.

Gweithrediadau a Reolir ar y cyd ac Asedau a Reolir ar y cyd (yn cynnwys pwyllgorau ar y cyd nad ydynt yn cynnwys sefydlu endid ar wahân)

Mae'r Cyngor yn cydnabod ar y Fantolen yr asedau y mae'n eu rheoli a'r dyledion y mae'n wynebu o ganlyniad i weithgaredd asedau a reolir ar y cyd / gweithrediadau a wneir ar y cyd â phartïon eraill, ac adlewyrchir y gwariant a'r incwm yn sgil hynny yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Prydlesau

Prydlesau Ariannol

Er mwyn i brydles fod yn brydles ariannol, mae'n rhaid i'r Cyngor gario bron y cyfan o'r risgiau a'r gwobrau a ddaw yn sgil perchnogaeth. Ceir pum sefyllfa y gall, yn unigol neu gyda'i gilydd, arwain at brydles ariannol. Sef:

- perchnogaeth yr ased yn cael ei throsglwyddo i'r prydlesai cyn diwedd cyfnod y brydles
- y prydlesai yn cael cynnig prynu'r ased am bris y disgwylir iddo fod yn is na'r gwerth teg er mwyn sicrhau y byddai'r cynnig yn cael ei dderbyn
- cyfnod y brydles ar gyfer y rhan fwyaf o oes economaidd yr ased
- gwerth presennol yr isafswm taliadau prydles yn cyfateb i o leiaf bron y cyfan o werth teg yr ased ar brydles (mae'r Cyngor wedi penderfynu bod 'bron y cyfan' yn cyfateb i 90%, yn ôl cyngor eu hymgynghorwyr prydles annibynnol), a
- ased a brydesir yn ased o natur arbenigol a dim ond y prydlesai sy'n gallu ei ddefnyddio heb wneud addasiadau mawr.

Lle bo bron y cyfan o risgiau a gwobrau perchnogaeth ased ar brydles yn cael eu cario gan y Cyngor, caiff yr ased ei gofnodi fel eiddo, peiriant neu offer a chydabyddir y ddyled gyfatebol.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r gwerth y mae'r ddau yn cael eu cydnabod yn is na gwerth teg yr ased neu werth presennol yr isafswm taliadau prydles, wedi'u gostwng yn defnyddio cyfradd llog sy'n berthnasol i'r les. Mae'r gyfradd llog perthnasol yn cynhyrchu cyfradd llog gyfnodol gyson ar y ddyled sy'n weddill.

Mae'r eiddo, y peiriannau neu'r offer a gaffaelwyd dan brydlesau cyllid yn cael eu dibrisio dros oes yr ased yn unol â'r polisi cyfrifo dibrisiant. Mae'r ased a'r ddyled yn cael eu cydnabod ar ddechrau'r brydles, ac yn cael eu dad-gydnabod pan fydd y ddyled yn cael ei rhyddhau, canslo neu ddibennu.

Mae'r rhent blynyddol yn cael ei rannu rhwng ad-dalu'r ddyled a chostau ariannol. Mae costau ariannol blynyddol yn cael eu cyfrifo yn defnyddio'r gyfradd llog sy'n berthnasol i'r ddyled sy'n weddill.

Prydlesau Gweithredu

Mae prydlesau nad ydynt yn bodloni diffiniad prydlesau ariannol yn cael eu cyfrif fel prydlesau gweithredu. Mae rhenti prydlesau gweithredu yn cael eu codi ar gyfrifon refeniw, ar sail cronïadau, ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

Mar prydlesau eiddo yn cael eu dosbarthu a'u cyfrifo fel prydlesau tir ac adeiladau unigol.

Gorbenion a Gwasanaethau Cymorth

Mae costau gwasanaethau cymorth a ddarperir yn ganolog ac adeiladau gweinyddol wedi'u codi ar wasanaethau yn unol â Chod Ymarfer Adrodd ar Wasanaethau 2013/14 (SeRCOP). Mae costau craidd corfforaethol a democrataidd ac unrhyw gost heb ei ddsbarthu yn cael eu dyrannu dan benawdau gwrthrychau ar wahân ac nid ydynt yn cael eu dosrannu i unrhyw wasanaeth arall.

Addasiadau Cyfnodau Blaenorol, Newidiadau mewn Polisiâu Cyfrifo ac Amcangyfrifon a Gwallau

Gall addasiadau cyfnodau blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisiâu cyfrifo neu i gywiro gwall materol. Caiff newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifo eu cyfrif yn y dyfodol, h.y. yn y blynyddoedd presennol a'r dyfodol y mae'r newid yn effeithio arnynt ac nid ydynt yn arwain at addasiad cyfnod blaenorol.

Ni wneir newidiadau i bolisiâu cyfrifo oni bai bo angen drwy arferion cyfrifo cywir neu pan fo'r newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol y Cyngor. Pan gaiff newid ei wneud, caiff ei wneud yn ôl-weithredol (oni nodir yn wahanol) drwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi newydd wedi'i ddefnyddio bob amser.

Caiff gwallau materol yn ffigurau'r cyfnod blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol drwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol.

Eiddo, Peiriannau ac Offer

Caiff asedau sydd â sylwedd ffisegol ac y'u cedwir i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Cydnabyddiaeth

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer, a dybir sy'n gwella gwerth ased, ei gyfalafu ar sail cronïadau, cyn belled â'i bod yn debygol y bydd manteision economaidd neu botensial y gwasanaeth yn y dyfodol sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Cyngor ac y gellir mesur cost yr eitem mewn modd dibynadwy. Caiff asedau o'r fath eu hadbriso yn ystod y flwyddyn a'u gwerth yn cael ei leihau neu ei ailbriso fel y bo'n briodol i sicrhau eu bod yn cael eu cynnal dan y gwerth cario cywir.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Caiff gwariant sy'n cynnal potensial ased i ddarparu buddion economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol ond nad yw'n ychwanegu ato (h.y. trwsio a chynnal a chadw) ei gyfalafu yn y lle cyntaf, ond wedi hynny gan nam ar y swm cyfatebol. Mae lefel gwariant de minimis o £20 mil (ni fydd gofynion cyfrifo cyfalaf yn berthnasol i symiau is) wedi'i phennu.

Mesuriad

Caiff asedau eu mesur yn ôl cost i ddechrau, gan gynnwys:-

- Pris prynu
- Unrhyw gost a briodolir i ddod â'r ased i'r lleoliad a'r cyflwr angenrheidiol er mwyn gallu gweithredu yn y modd y mae'r rheolwyr yn ei fwriadu.
- Amcangyfrif cychwynnol costau datgymalu a symud yr eitem ac adfer y safle y mae wedi'i leoli arno.

Mae asedau a gafwyd yn rhodd yn asedau sydd wedi'u trosglwyddo i'r Cyngor am ddim neu am lai na'r gwerth teg, ac yn cael eu mesur i ddechrau ar sail y gwerth teg. Mae'r gwahaniaeth rhwng gwerth teg ac unrhyw gydnabyddiaeth a dalwyd yn cael ei gredydu i'r llinell Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, oni bai bod y rhodd wedi'i wneud yn amodol.

Hyd nes bydd amodau yn cael eu bodloni, bydd yr enillion yn cael eu dal yn y Cyfrif Asedau a Roddwyd. Lle mae enillion yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi o Falans Cronfa'r Cyngor i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Yna caiff asedau eu cario yn y Fantolen yn defnyddio'r seiliau mesur canlynol:-

- Anheddau'r Cyngor - gwerth teg, a bennir yn defnyddio gwerth defnydd presennol ar gyfer tai cymdeithasol.
- Asedau Isadeiledd - cost hanesyddol dibrisiedig
- Cerbydau, peiriannau, dodrefn ac offer - cost hanesyddol dibrisiedig.
- Pob ased gweithredu arall – gwerth teg, a bennir fel y swm a delir am yr ased yn ei ddefnydd presennol (gwerth defnydd presennol).
- Asedau cymunedol - cost hanesyddol ac nid cost dibrisiedig.
- Eiddo buddsoddi - gwerth ar y farchnad ac nid gwerth dibrisiedig.
- Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu – isafswm gwerth yr asedau cyn eu nodi fel asedau a gânt eu dal i'w gwerthu a gwerth y farchnad, ac nid swm dibrisiedig.
- Asedau dros ben - gwerth teg (gwerth defnydd presennol)
- Asedau sy'n cael eu hadeiladu - cost hanesyddol.

Pan nad oes tystiolaeth o'r farchnad o werth teg oherwydd natur arbenigol ased, defnyddir costau amnewid dibrisiedig fel amcangyfrif o werth teg.

Pan fo gan asedau nad ydynt yn eiddo oes ddefnyddiol fyr neu werth isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig fel dirprwy ar gyfer gwerth teg.

Adbrisio

Mae asedau a gynhwysir yn y Fantolen ar werth teg yn cael eu hadbrisio yn rheolaidd (o leiaf bob pum mlynedd) i sicrhau nad yw eu swm cario'n sylweddol wahanol i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r Cyngor yn bodloni'r gofyniad hwn drwy adbrisio cyfran o gyfanswm ei bortffolio asedau pob blwyddyn; yn ystod 2013/14 adbrisiwyd 43% o asedau nad ydynt yn anheddau.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Y fethodoleg brisio a ddefnyddir ar gyfer Stoc Tai y Cyfrif Refeniw Tai yw Dull Goleufa, techneg gwerth meddiant gwag wedi'i addasu sy'n seiliedig ar werth yr eiddo gan dybio meddiant gwag, gyda ffactor addasu i adlewyrchu meddiant parhaus gan denant. Mae'r fethodoleg hon – a ddefnyddir gan y rhan fwyaf o awdurdodau lleol yng Nghymru – yn debygol o gynhyrchu prisiadau cyson ar gyfer eiddo Cyfrif Refeniw Tai tebyg mewn gwahanol awdurdodau lleol. Mae gwerth teg anheddau'r Cyngor yn cael ei fesur yn defnyddio gwerth defnydd presennol - tai cymdeithasol, fel y diffinnir gan Safonau Prisio RICS, sef y swm a amcangyfrifwyd ar gyfer cyfnewid eiddo (ar ddyddiad y prisio) rhwng prynwr a gwerthwr mewn trafodyn hyd braich.

Caiff cynnydd o ran prisiadau eu paru gan gredydau i'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn i gydnabod enillion na wireddwyd. Yn eithriadol, gellir credydu enillion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fyddant yn codi o wrthdroi colled a godwyd ar wasanaeth o'r blaen.

Pan nodir lleihad o ran gwerth, cânt eu cyfrif fel a ganlyn:

- Pan fo balans enillion adbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y balans hwnnw (hyd at swm yr enillion cronodig).
- Pan nad oes balans yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn neu pan fo balans annigonol, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion adbriso a gydnabuwyd ers 1 Ebrill 2007 yn unig, sef dyddiad ei weithredu'n ffurfiol. Mae enillion a godwyd cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cyfuno yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Lleihad mewn Gwerth

Caiff asedau eu hadolygu ar gyfer lleihad mewn gwerth ar ddiwedd pob cyfnod adrodd er mwyn sicrhau nad ydynt yn cael eu cario ar werth uwch na'u swm adferadwy. Mae enghreifftiau o leihad yn cynnwys gostyngiad sylweddol mewn gwerth asedau penodol a thystiolaeth o ddifrod ffisegol (e.e. difrod tân).

Caiff asedau eu hasesu ar ddiwedd pob blwyddyn i weld a oes unrhyw arwydd y gallai fod lleihad mewn gwerth. Pan fo arwyddion yn bodoli a phan amcangyfrifir bod unrhyw wahaniaethau posibl yn faterol, caiff swm adferadwy'r ased ei amcangyfrif, a phan fo hyn yn llai na swm cario'r ased, caiff swm lleihad ei gydnabod ar gyfer y diffyg. Pan gaiff lleihad mewn gwerth ei nodi, cânt eu cyfrif fel a ganlyn:-

- Pan fo balans enillion adbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y balans hwnnw (hyd at swm yr enillion cronodig)
- Pan nad oes balans yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn neu pan fo balans annigonol, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan gaiff lleihad mewn gwerth ei wrthdroi o ganlyniad, caiff y gwrthdroi ei gredu i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i haddasu ar gyfer dibrisiad a fyddai wedi'i godi pe na bai'r golled wedi'i chydabod.

Dibrisiad

Darperir dibrisiant ar gyfer yr holl asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer gydag oes ddefnyddiol gyfyngedig. Gwneir eithriad ar gyfer asedau nad oes ganddynt oes ddefnyddiol gyfyngedig ac asedau nad oes modd eu defnyddio eto (h.y. asedau sy'n cael eu hadeiladu). Mae dibrisiant ar asedau newydd yn cael ei godi o'r flwyddyn lawn gyntaf yn dilyn ychwanegu'r ased. Yn achos asedau a gafwyd dan brydlesi ariannol gwneir y ddarpariaeth o'r flwyddyn yr ychwanegwyd yr ased.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cyfrifir dibrisiant ar sail llinell syth, gan dybio dim gwerthoedd gweddilliol ar gyfer yr holl eiddo, peiriannau ac offer. Yr oes ddefnyddiol fwyaf cyffredin yw:-

	Blynyddoedd
Adeiladau	50
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	3-10
Asedau Isadeiledd	40

Caiff Tai Cyngor eu dibrisio yn ôl swm sy'n cyfateb i'r Lwfans Atgyweiriadau Mawr.

Caiff asedau a gânt eu cyfalafu dan brydlesau ariannol eu dibrisio dros fywyd penodol yr ased naill ai yn unol â'r contract sydd yn ei le neu, yn absenoldeb yr wybodaeth hon, gan ymgynghorwyr prydles annibynnol y Cyngor yn eu hadolygiad o'r brydles.

Ni chaiff asedau sy'n cael eu hadeiladu eu dibrisio nes bydd yr ased yn cael ei ddefnyddio.

Cydrannu

Pan fo gan ased Eiddo, Peiriant neu Offer gydrannau mawr sydd â chost sylweddol o ran cyfanswm cost yr eitem ac sydd ag oes ddefnyddiol amcangyfrifedig gwahanol iawn i oes ddefnyddiol y prif ased, caiff y cydrannau eu dibrisio ar wahân.

Mae lefel de minimis materiolaeth o £2.5 miliwn ar gyfer gwerth asedau wedi'i bennu. Dan y lefel hon ni fydd eitemau unigol o eiddo, peiriannau ac offer yn cael eu hystyried fesul cydran; bydd cydrannau arwyddocaol yn cael eu hystyried fel cydrannau y mae eu gwerth cyfredol yn 20% neu fwy o gyfanswm gwerth cyfredol yr ased.

Caiff enillion adbriso eu dibrisio hefyd, gyda swm sydd gyfwerth â'r gwahaniaeth rhwng dibrisiad gwerth presennol a godir ar asedau a'r dibrisiad a fyddai wedi'i godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Dad-gydnabod Eiddo, Peiriannau ac Offer

Caiff eiddo, peiriant neu offer ei ddad-gydnabod drwy waredu neu pan na ddisgwyliwr unrhyw fudd economaidd yn y dyfodol neu botensial am wasanaeth o'u defnyddio.

Gwarediadau ac Asedau Anghyfredol a gânt eu Dal i'w Gwerthu

Pan ddaw'n debygol y bydd swm cludo ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy werthiant yn hytrach na thrwy ei ddefnyddio'n barhaus, caiff ei ailddosbarthu fel Ased a gaiff ei Ddal i'w Werthu unwaith y mae'n bodloni'r meini prawf canlynol:

- Mae'n rhaid i'r ased fod ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol yn amodol ar delerau sy'n arferol ac yn gyffredin i werthu ased o'r fath.
- Mae'n rhaid i'r gwerthiant fod yn debygol iawn; mae'n rhaid i'r lefel briodol o reolwyr fod yn ymrwymedig i gynllun i werthu'r ased ac mae'n rhaid cael rhaglen weithredol i ganfod prynwr a chwblhau'r cynllun.
- Mae'n rhaid i'r ased (neu grŵp gwaredu) gael ei farchnata i'w werthu am bris sy'n rhesymol o ran ei werth teg cyfredol.

Dylid disgwyl i'r gwerthiant gael ei gydnabod fel gwerthiant wedi'i gwblhau o fewn blwyddyn i ddyddiad y dosbarthiad ac fe ddylai'r cam gweithredu sydd ei angen i gwblhau'r cynllun nodi ei fod yn annhebygol y bydd newidiadau sylweddol i'r cynllun yn cael eu gwneud neu y bydd y cynllun yn cael ei dynnu'n ôl.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Caiff yr ased ei ailbriso'n syth cyn eil ailddosbarthu ac yna caiff ei gario ar y swm isaf a gwerth teg llai costau gwerthu. Pan fo lleihad dilynol i werth teg llai costau gwerthu, caiff y golled ei phostio i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff enillion o ran gwerth teg eu cydnabod hyd at swm unrhyw golledion blaenorol yn unig a gydnabyddir yn y Gwarged neu Golled ar Darpariaeth Gwasanaethau. Ni chaiff dibrisiad ei godi ar Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu.

Os na fydd asedau yn bodloni'r meini prawf i gael eu dosbarthu'n Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu bellach, cânt eu hailddosbarthu'n asedau anghyfredol a'u prisio ar swm isaf eu swm cludo cyn iddynt gael eu dosbarthu fel asedau a gânt eu dal i'w gwerthu (cânt eu haddasu ar gyfer dibrisiad, amorteiddio neu adbriso a fyddai wedi'u cydnabod pe na baent wedi'u dosbarthu fel asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu) a'u swm adenilladwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Ni chaiff asedau a gaiff eu gadael neu eu sgrapio eu hailddosbarthu fel Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu.

Pan gaiff ased ei waredu neu ei ddatgomisiynu, caiff swm cludo'r ased ar y Fantolen (p'un a yw'n Eiddo, Peiriant, Offer neu'n Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu) ei diddymu i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r golled wrth ei waredu. Caiff derbyniadau o warediadau eu credydu i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enilliad neu golled wrth waredu (h.y. wedi'i rwydo i ffwrdd yn erbyn gwerth cludo'r ased adeg ei waredu). Caiff enillion adbriso a gronnir ar gyfer yr ased yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn eu trosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Caiff symiau a dderbynnir ar gyfer gwarediad mwy na £10k eu dosbarthu fel derbyniadau cyfalaf. Mae credydu balans derbynebaw i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn, ac yna dim ond ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd y gellir eu defnyddio, neu eu neilltuo i leihau angen sylfaenol y Cyngor i fenthycu (y Nawdd Cyfalaf Gofynnol). Caiff derbynebaw eu hadfeddu i'r Gronfa Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Darpariaethau, Dyledion Wrth Gefn ac Asedau Wrth Gefn

Darpariaethau

Gwneir darpariaethau pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i'r Cyngor sydd, y mae'n fwy na thebyg, angen setliad trwy drosglwyddo buddiannau economaidd neu botensial gwasanaeth, a phan y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o'r swm y rhwymedigaeth honno.

Codir tâl am ddarpariaethau fel gwariant ar linell y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn y daw'r Cyngor yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a chânt eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad mantolen y gwariant y mae angen ei wneud er mwyn setlo'r rhwymedigaeth, gan roi ystyriaeth i risgiau ac ansicrwydd perthnasol.

Pan wneir taliadau maes o law, fe'u codi o'r ddarpariaeth sydd eisoes yn y Fantolen. Caiff setliadau a amcangyfrifwyd eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol - pan ddaw'n llai na thebygol y bydd bellach angen trosglwyddo buddiannau economaidd (neu fod setliad is na'r hyn a ddisgwyliid yn cael ei wneud), caiff y ddarpariaeth ei dychwelyd a'i chredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fo disgwyl i beth, neu'r cyfan, o'r taliad sydd ei angen i setlo darpariaeth gael ei adfer gan barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), dim ond pan fo'n bron yn sicr y caiff ad-daliad ei dderbyn os bydd y cyngor yn setlo'r rhwymedigaeth y caiff hyn ei gydnabod fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol.

Dyledion Digwyddiadol

Mae dyled ddigwyddiadol yn digwydd pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl i'r Cyngor na ellir cadarnhau ei bodolaeth ond trwy un neu ragor o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth y Cyngor.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae dyledion digwyddiadol hefyd yn codi mewn amgylchiadau pan wneid darpariaeth fel arall ond naill ai nad yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau neu na ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Nid yw dyledion digwyddiadol yn cael eu cydnabod ar y Fantolen, yn hytrach datgelir nhw mewn nodyn ynglŷn â'r cyfrifon.

Asedau Digwyddiadol

Mae ased digwyddiadol yn digwydd pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi ased posibl i'r Cyngor na ellir cadarnhau ei fodolaeth ond trwy un neu ragor o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth y Cyngor. Nid yw asedau digwyddiadol yn cael eu cydnabod ar y Fantolen ond yn cael eu datgelu mewn nodyn ynglŷn â'r cyfrifon pan ei fod yn debygol y budd mewnllif o fuddiannau economaidd neu botensial gwasanaeth.

Cronfeydd Wrth Gefn

Caiff symiau eu neilltuo ar gyfer dibenion y tu allan i'r diffiniad o ddarpariaethau eu hystyried fel cronfeydd wrth gefn. Maent naill ai'n arian parod wedi'i neilltuo i dalu am wariant annisgwyl yn y tymor byr, adnoddau i helpu i reoli llif arian neu adnoddau cronedig na chawsant eu gwario na'u clustnodi ar ddiwedd y cyfnod cyfrifo. Mae'r trosglwyddiadau i'r ac o'r cronfeydd wrth gefn wedi'u nodi fel sy'n briodol yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Gwariant Refeniw a Ariennir o Gyfalaf Trwy Statud (REFCUS)

Codir am wariant a wnaed yn ystod y flwyddyn y gellir ei wneud yn gyfalaf o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu asedau anghyfredol fel gwariant i gyfrif refeniw'r gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn.

Pan fo'r Cyngor wedi penderfynu cwrdd â chostau'r gwariant hwn yn defnyddio adnoddau cyfalaf presennol neu trwy fenthyca, trosglwyddiad yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godir fel nad yw Treth y Cyngor yn cael ei effeithio.

Mae gwariant REFCUS yn cynnwys grantiau Cyfleusterau i'r Anabl, grantiau i fusnesau a chynlluniau gwella eiddo preifat.

Treth Ar Werth

Caiff TAW taladwy ei gynnwys fel gwariant dim ond cyhyd â nad oes modd ei adfer gan Adran Refeniw a Thollau Ei Mawrhydi. Caiff TAW derbyniadwy ei eithrio o'r incwm.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

2. GWARIANT GWEITHREDOL ARALL

	2014	2013
	£000	£000
Praesept – Mae Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Trosedd	13,443	13,059
Praeseptau eraill – cynghorau cymuned	2,323	2,247
Tâl - Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	6,955	6,982
Enillion net ar werthu asedau anghyfredol	(200)	(5,193)
Treuliau gweinyddu ar y ddyled buddiannau diffiniedig net *	402	393
	22,923	17,488

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44.

3. INCWM A GWARIANT ARIANNU A BUDDSODDI

Mae cyfanswm Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi cyfanredol net o £15,875 mil (£23,142 mil yn 2012/13), yn cynnwys y colledion buddsoddi a'r gwariant buddsoddi a nodir isod.

	2014	2013
	£000	£000
Llog yn daladwy a thaliadau tebyg	10,063	10,075
Colledion buddsoddi a Gwariant Buddsoddi (gweler y nodyn isod)	2,665	7,267
Llog net ar y ddyled buddiannau diffiniedig net (gweler nodyn 45) *	12,250	11,217
Llog ac Incwm buddsoddi	(9,103)	(5,417)
	15,875	23,142

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44.

Colledion buddsoddi a Gwariant Buddsoddi

Mae'r cofnodion canlynol wedi'u cydnabod:

	2014		2013		
	£000	£000	£000	£000	£000
Colledion adbrisiio ar eiddo buddsoddi		1,741		6,099	
Addasiadau Lleihad mewn Gwerth - LBI	17			66	
Llai llog cronedig - LBI	(81)			(101)	
		(64)		(35)	
Gwariant Buddsoddi (eiddo)			1,677		6,064
		988		1,203	
		2,665		7,267	

Mae'r lleihad mewn gwerth LBI, addasiad net o £64 mil wedi'i gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2013/14, yn ymwneud â buddsoddiadau ym Manc LBI Gwlad yr Iâ (Landsbanki gynt). Roedd gan y Cyngor £3,700 mil gyda Landsbanki pan gwmpodd y banc ym mis Hydref 2008.

Mae'r adneuon wedi bod yn destun proses weinyddu llysoedd Gwlad yr Iâ ers rhai blynyddoedd. Gwnaeth Bwrdd Dirwyn i Ben LBI 4 ad-daliad rhannol i'r Cyngor fel credydwr blaenoriaeth yn 2012 a 2013.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Yng nghyfrifon 2012/13 y Cyngor, ystyriwyd ei bod yn debygol y byddai awdurdodau lleol y Deyrnas Unedig yn adennill 100% o'u hadneuon (yn amodol ar amrywiadau posibl yn y gyfradd gyfnewid). Roedd hyn o ganlyniad i sefyllfa ariannol yr LBI ar 31 Rhagfyr 2012 - roedd asedau'r LBI yn fwy na swm yr hawliadau blaenoriaeth. Fodd bynnag, ni fydd yr effaith terfynol ar y Cyngor yn hysbys hyd nes bydd y broses ddisbarthu wedi'i chwblhau yn 2019.

Yn ystod y flwyddyn cafwyd cyfle i werthu hawliadau blaenoriaeth y Cyngor yn erbyn sefyllfa fethdalwrus yr LBI mewn proses arwerthiant gystadleuol.

Gwerthwyd hawliadau'r Cyngor sy'n golygu bod 92% o'r symiau a adnewwyd yn wreiddiol wedi'u hadennill, sy'n cynrychioli cyfran fawr iawn o'r adneuon. Bu i nifer o gredydwr blaenoriaeth eraill / awdurdodau lleol y Deyrnas Unedig werthu eu hawliadau drwy'r un broses arwerthiant. Cafodd pob credydwr yn y broses yr un pris.

Mae gweinyddiaeth sefyllfa fethdalwrus yr LBI yn debygol o barhau am nifer o flynyddoedd. Mae gwerthu'r hawliadau yn cynrychioli dechrau newydd ac yn dileu'r ansicrwydd ynghylch amseriad adferiadau yn y dyfodol. Gallai dosbarthiadau yn y dyfodol fod wedi'u gwneud mewn nifer o arian cyfred, gan gynnwys Crona Gwlad yr Iâ, a fyddai wedi bod yn llai manteisiol i'r Cyngor. O ganlyniad i werthiant yr hawliadau, nid yw'r Cyngor bellach yn gredydwr yr LBI.

4. TRETHIANT LLEOL AC INCWM GRANT AMHENODOL

	2014	2013
	£000	£000
Incwm Treth y Cyngor	(75,006)	(72,197)
Cyfraddau annomestig	(46,872)	(40,562)
Grantiau llywodraeth heb eu neilltuo	(155,067)	(145,366)
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau**	(15,814)	(17,585)
	<u>(292,759)</u>	<u>(275,710)</u>

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46

Treth y Cyngor

Mae pob eiddo domestig wedi'i gynnwys yn Rhestr Brisio Treth y Cyngor a gyhoeddir ac a gynhelir gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio sy'n rhan o Gyllid a Thollau ei Mawrhydi. Mae pob eiddo wedi'i osod mewn un o naw band eiddo (Band A i Band I) yn dibynnu ar werth yr annedd yn y farchnad agored ar 1 Ebrill 2003 (a elwir fel arall fel y dyddiad priso). Mae degfed band (A-) ar gael i'r trethdalwyr hynny sy'n byw mewn eiddo band 'A' ac yn gymwys i dderbyn gostyngiad ar sail anableded.

Mae Treth y Cyngor yn daladwy yn seiliedig ar fand priso'r eiddo a bennir gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio. Cyfrifir costau gros drwy rannu cyfanswm gofynion incwm y Cyngor Sir, Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a'r Cynghorau Tref/Cymuned yn unol â sylfaen Treth y Cyngor.

Y sylfaen dreth yw cyfanswm yr eiddo ym mhob band sydd wedi'u haddasu i drosi'r rhif yn gyfwerth â Band D, a'i addasu ar gyfer eithriadau, gostyngiadau ac anwybyddiadau. Yn ogystal, rhoddir ystyriaeth o fewn y sylfaen dreth i ddyledion drwg neu amheus.

Y sylfaen dreth ar gyfer 2013/14 oedd 60,254 eiddo a gyfatebir i fand 'D' (60,865 yn 2012/13), fel y cyfrifir yn y tabl isod:

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	Bandiau Priso										Cyfanswm	
	A-	A	B	C	D	E	F	G	H	I		
Anheddau Trethadwy												
Nifer yr anheddau trethadwy	0	3,835	8,939	19,295	11,910	9,866	6,693	3,000	572	230	64,340	
Anheddau â gostyngiadau ar sail anabledd	0	19	57	121	109	118	85	39	10	19	577	
Anheddau trethadwy wedi'u haddasu	19	3,873	9,003	19,283	11,919	9,833	6,647	2,971	581	211	64,340	
Anheddau trethadwy wedi'u haddasu												
Anheddau heb unrhyw ostyngiad	10	1,237	4,845	12,443	8,320	7,464	5,497	2,517	498	186	43,017	
Anheddau ag un gostyngiad	9	2,635	4,151	6,829	3,589	2,358	1,144	447	64	20	21,246	
Anheddau â dau ostyngiad	0	1	7	11	10	11	6	7	19	5	77	
Anheddau trethadwy wedi'u gostwng	19	3,873	9,003	19,283	11,919	9,833	6,647	2,971	581	211	64,340	
Anheddau trethadwy wedi'u gostwng												
Cyfanswm anheddau wedi'u gostwng	17	3,214	7,962	17,570	11,017	9,238	6,358	2,856	556	204	-	
Cymhareb i Fand "D"	5/9	6/9	7/9	8/9	1	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	-	
Cywerth â Band "D"	9	2,143	6,192	15,618	11,017	11,291	9,184	4,760	1,111	475	61,799	
										Addasiad cyfradd casglu (2.5%)		(1,545)
										Addasiad eiddo wedi'u heithrio		0
										Sylfaen Treth y Cyngor 2013/14		60,254

Praesept Cyngor Sir y Fflint ar gyfer eiddo band 'D' yn 2013/14 oedd £959.43 (£932.39 yn 2012/13). Roedd biliau Treth y Cyngor yn seiliedig ar y lluosyddion canlynol ar gyfer bandiau A- i I:-

Band	A-	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9

Mae ychwanegiadau praeseptau eraill i hysbysiadau Treth y Cyngor 2013/14 yn cynnwys praesept yr Heddlu a Throseddau Cymru Comisiynydd Gogledd o £13,443 mil (£13,059 mil yn 2012/13) a 34 Cyngor Tref a Chymuned sydd, gyda'i gilydd, â phraeseptau gwerth £2,323 mil (£2,247 mil yn 2012/13).

Dadansoddiad o'r enillion net o Dreth y Cyngor:

	2014 £000	2013 £000
Treth y Cyngor a gasglwyd	75,202	72,531
Llai - cynnydd yn y ddarpariaeth drwgddyledion	(92)	33
Llai - Symiau wedi'u dileu	(104)	(367)
	75,006	72,197
Llai - Daladwy I Heddlu Cymru a Throseddau Chomisiynydd Gogledd	(13,443)	(13,059)
	61,563	59,138

Ardrethi Annomestig

Trefnir Ardrethi Annomestig yn genedlaethol. Mae'r llywodraeth yn pennu punt dal y dreth, a oedd yn 46.4c yr eiddo yn 2013/14 (45.2c yn 2012/13). Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gasglu'r trethi yn ei ardal ac fe'u telir wedyn i'r gronfa Ardrethi Annomestig a weinyddir gan Lywodraeth Cymru.

Mae Llywodraeth Cymru yn dosbarthu derbyniadau cronfa'r Ardrethi Annomestig i awdurdodau lleol yn seiliedig ar swm sefydlog ar gyfer pob person. Talwyd £58,659 mil o incwm Ardrethi Annomestig i mewn i'r gronfa, ar ôl tynnu gostyngiadau a darpariaethau (£58,603 mil yn 2012/13), yn seiliedig ar werth trethadwy diwedd blwyddyn o £151,912 mil (£153,000 mil yn 2012/13).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Dadansoddiad o'r enillion net o gyfraddau annomestig:

	2014	2013
	£000	£000
Ardrethi annomestig a gasglwyd	59,524	59,110
Llai - Talwyd i mewn i gronfa Ardrethi Annomestig	(58,659)	(58,603)
Llai - Cost casglu	(363)	(374)
Llai - Cynnydd mewn darpariaeth drwgddydedion	(502)	(132)
	<u>0</u>	<u>0</u>
Derbyniadau o'r gronfa	46,872	40,562
	<u>46,872</u>	<u>40,562</u>

5. ADDASIADAU RHWNG Y SAIL GYFRIFO A'R SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn manylu ynglŷn â'r addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a'r gwariant cynhwysfawr y mae'r Awdurdod yn eu cydnabod yn ystod y flwyddyn yn unol â'r arferion cyfrifeg priodol ynglŷn â'r adnoddau hynny sydd wedi'u pennu gan ddarpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod eu defnyddio i gwrdd â gwariant cyfalaf a refeniw. Yr addasiad debyd ar gyfer y flwyddyn yw £27,806 mil (£38,866 mil yn 2012/13).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio					Cronfeydd Wrth Gefn Na Eilir eu Defnyddio
	Balans Cronfa'r Cyngor £000	Cronfeydd Wrth Gefn Cronfa'r Cyngor £000	Cyfrif Refeniw Tai £000	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso £000	
2013/14						
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf:						
Gwrthdroad eitemau sydd wedi eu debydu a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Y tâl a godir am ddibrisio ac amharu ar asedau anghyfredol	6,682	0	18,065	0	0	(24,747)
Colledion ailbriso Eiddo, Peiriannau ac Offer	30,496	0	0	0	0	(30,496)
Symudiadau yng ngwerth marchnad yr Eiddo Buddsoddi	(3,593)	0	0	0	0	3,593
Amortieiddio asedau anniriaethol	123	0	(8)	0	0	(115)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwyswyd	0	0	0	0	(17,471)	17,471
Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud	3,513	0	0	0	0	(3,513)
Symiau'r asedau anghyfredol a ddiddymwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2,126	0	642	0	0	(2,768)
Cynnwys eitemau nad ydynt wedi eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiadau cyfalaf	(7,143)	0	(542)	(370)	0	8,055
Gwariant Cyfalaf y codir tâl yn erbyn Cronfa'r Cyngor a Balansau'r Cyfrif Refeniw Tai	(432)	0	(5,942)	0	0	6,374
Addasiadau'n ymwneud â'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso:						
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau heb eu cymhwyso a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(17,653)	0	0	0	17,653	0
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf:						
Trosglwyddiad enillion gwerthiannau arian parod a gredydwyd fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cyfrif Refeniw Tai	(2,472)	0	(554)	3,026	0	0
Defnydd o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	0	(3,711)	0	3,711
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol:						
Swm y mae costau cyllid a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau cyllid sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(297)	0	(174)	0	0	471
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Gronfa Bensiynau						
Gwrthdroad eitemau yn ymwneud â buddiannau ymddeol sydd wedi eu debydu neu'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	29,864	0	1,473	0	0	(31,337)
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	(20,955)	0	(949)	0	0	21,904
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Cyflog Cyfartal:						
Swm y mae'r swm a godir ar gyfer hawliadau Cyflog Cyfartal i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau setliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(4,357)	0	0	0	0	4,357
Addasiad yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig:						
Y swm y mae taliadau swyddogion a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i'r taliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	724	0	40	0	0	(764)
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig:						
Trosglwyddiad o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Wrth Gefn i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0	0	2	0	0	(2)
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau	16,626	0	12,053	(1,055)	182	(27,806)

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio					Cronfeydd Wrth Gefn Na Eilir eu Defnyddio
	Balans Cronfa'r Cyngor £000	Cronfeydd Wrth Gefn Cronfa'r Cyngor £000	Cyfrif Refeniw Tai £000	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwysu £000	
2012/13						
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf:						
Gwrthdroad eitemau sydd wedi eu debydu a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Y tâl a godir am ddibrisio ac amharu ar asedau anghyfredol	29,954	0	15,974	0	0	(45,928)
Colledion ailbriso Eiddo, Peiriannau ac Offer	18,502	0	0	0	0	(18,502)
Symudiadau yng ngwerth marchnad yr Eiddo Buddsoddi	4,543	0	0	0	0	(4,543)
Amorteiddio asedau anniriaethol	50	0	0	0	0	(50)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwyswyd**	0	0	0	0	(17,148)	17,148
Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud**	7,217	0	0	0	0	(7,217)
Symiau'r asedau anghyfredol a ddiddymwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2,287	0	785	0	0	(3,072)
Buddsoddiad a wireddwyd ar ddiddymiad o AD Waste	(3,151)	0	0	0	0	3,151
Cynnwys eitemau nad ydynt wedi eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiadau cyfalaf	(7,052)	0	(649)	0	0	7,701
Gwariant Cyfalaf y codir tâl yn erbyn Cronfa'r Cyngor a Balansau'r Cyfrif Refeniw Tai	(236)	0	(4,692)	0	0	4,928
Addasiadau'n ymwneud â'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwysu:						
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau heb eu cymhwysu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr**	(17,585)	0	0	0	17,585	0
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf:						
Trosglwyddiad enillion gwerthiannau arian parod a gredydwyd fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cyfrif Refeniw Tai	(4,983)	0	(798)	5,781	0	0
Defnydd o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd			0	(6,507)	0	6,507
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol:						
Swm y mae costau cyllid a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau cyllid sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(494)	0	(174)	0	0	668
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Gronfa Bensiynau						
Swm y mae'r costau pensiwn a gyfrifir yn unol â'r Cod (h.y. yn unol ag IAS 19) yn wahanol i'r cyfraniadau dyledus dan reoliadau'r cynllun pensiwn*	4,774	0	312	0	0	(5,086)
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Cyflog Cyfartal:						
Swm y mae'r swm a godir ar gyfer hawliadau Cyflog Cyfartal i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau setliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(4,310)	0	0	0	0	4,310
Addasiad yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig:						
Y swm y mae taliadau swyddogion a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i'r taliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(1,126)	0	0	0	0	1,126
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig:						
Trosglwyddiad o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Wrth Gefn i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0	0	7	0	0	(7)
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau	28,390	0	10,765	(726)	437	(38,866)

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

6. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

Symudiadau 2013/14

	Anheddau'r Cyngor a Garejys £000	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer £000	Asedau Dros Ben £000	Asedau Isadeiledd £000	Asedau Cymunedol £000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu ar hyn o bryd £000	Cyfanswm £000
Cost neu Brisiad								
Ar 1 Ebrill 2013	280,892	350,050	23,894	5,525	206,510	4,749	544	872,164
* Cyn Asedau AD Waste a gorfforwyd yn 2012/13	0	973	987	0	0	0	0	1,960
	280,892	351,023	24,881	5,525	206,510	4,749	544	874,124
Ychwanegiadau	12,890	8,191	2,215	0	6,849	0	4,038	34,183
Adbrisiadau	0	(43,224)	0	650	0	0	0	(42,574)
Ailddosbarthiadau	(447)	367	0	1,772	0	0	0	1,692
Asedau wedi'i dad-gydnabod	0	(308)	0	(99)	0	(29)	0	(436)
Ar 31 Mawrth 2014	293,335	316,049	27,096	7,848	213,359	4,720	4,582	866,989
Dibrisiad a Lleihad mewn Gwerth Cronedig								
Ar 1 Ebrill 2013	(10,594)	(78,739)	(6,153)	(114)	(52,088)	(29)	0	(147,717)
* Cyn Asedau AD Waste a gorfforwyd yn 2012/13	0	0	(206)	0	0	0	0	(206)
	(10,594)	(78,739)	(6,359)	(114)	(52,088)	(29)	0	(147,923)
Tâl dibrisiant ar gyfer 2013/14	(5,208)	(8,494)	(3,544)	(26)	(5,327)	0	0	(22,599)
Dibrisiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gronfa Adbrasio Wrth Gefn	0	14,316	0	0	0	0	0	14,316
Dibrisiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Arian Dros Ben/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	3,080	0	0	0	0	0	3,080
Tâl lleihad mewn gwerth ar gyfer 2013/14	(14,502)	25,741	(846)	0	(344)	0	0	10,049
Ailddosbarthiadau	0	(255)	0	0	0	0	0	(255)
Asedau wedi'i dad-gydnabod	0	308	0	99	0	29	0	436
Ar 31 Mawrth 2014	(30,304)	(44,043)	(10,749)	(41)	(57,759)	0	0	(142,896)
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2014	263,031	272,006	16,347	7,807	155,600	4,720	4,582	724,093
Y Fantolen ar 1 Ebrill 2013	270,298	272,283	18,522	5,411	154,422	4,720	544	726,200
Natur Deiliad Asedau								
Perchen	263,031	272,006	9,155	7,807	155,600	4,720	4,582	716,901
Prydles Ariannol	0	0	7,192	0	0	0	0	7,192
Ar 31 Mawrth 2014	263,031	272,006	16,347	7,807	155,600	4,720	4,582	724,093

* Ymgorfforwyd nifer o asedau AD Waste ('Tir ac Adeiladau Eraill' a 'Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer') yn 2012/13 i gyfrifon y Cyngor yn dilyn datodiad AD Waste Ltd. Adroddwyd ar werth asedau Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer yn 2012/13 ar werth llyfr net (£781 mil), ond maent wedi eu 'grosio i fyny' yn 2013/14 gyda chofnodion priodol yn y 'Cost neu Brisiad' (£987 mil) a 'Dibrisiant a Lleihad mewn Gwerth Cronedig' (£206 mil).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Symudiadau 2012/13

	Anheddau'r Cyngor a Garejys £000	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer £000	Asedau Dros Ben £000	Asedau Isadeiledd £000	Asedau Cymunedol £000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu ar hyn o bryd £000	Cyfanswm £000
Cost neu Brisiad								
Ar 1 Ebrill 2012	281,509	376,343	42,643	6,967	200,535	11,439	5,204	924,640
** Asedau wedi'i dad-gydnabod	0	0	(31,174)	0	0	0	0	(31,174)
	281,509	376,343	11,469	6,967	200,535	11,439	5,204	893,466
Ychwanegiadau	10,742	7,011	5,539	0	5,975	55	2,585	31,907
Adbriadau	(10,809)	(30,558)	23	(2,568)	0	118	(7,245)	(51,039)
Ailddosbarthiadau	(550)	(2,746)	6,863	1,126	0	(6,863)	0	(2,170)
Ar 31st Mawrth 2013	280,892	350,050	23,894	5,525	206,510	4,749	544	872,164

Dibrisiant a Lleihad mewn Gwerth

Ar 1 Ebrill 2012	(5,225)	(87,972)	(31,171)	(15)	(46,916)	(1,761)	0	(173,060)
** Asedau wedi'i dad-gydnabod	0	0	31,174	0	0	0	0	31,174
	(5,225)	(87,972)	3	(15)	(46,916)	(1,761)	0	(141,886)
Tâl dibrisiant ar gyfer 2012/13	(5,208)	(8,552)	(3,746)	0	(5,172)	0	0	(22,678)
Tâl lleihad mewn gwerth ar gyfer 2012/13	(185)	(308)	(671)	(99)	0	(11)	0	(1,274)
Adbriadau	24	17,661	0	177	0	4	0	17,866
Ailddosbarthiadau	0	432	(1,739)	(177)	0	1,739	0	255
Ar 31st Mawrth 2013	(10,594)	(78,739)	(6,153)	(114)	(52,088)	(29)	0	(147,717)

Y Fantolen ar 31 Mawrth 2013	270,298	271,311	17,741	5,411	154,422	4,720	544	724,447
Cyn asedau AD Waste	0	972	781	0	0	0	0	1,753
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2013	270,298	272,283	18,522	5,411	154,422	4,720	544	726,200
Y Fantolen ar 1 Ebrill 2012	276,284	291,283	12,458	6,952	153,619	9,678	5,691	755,965

Natur Deiliad Asedau

Perchen	270,298	272,283	10,581	5,411	154,422	4,720	544	718,259
Prydles Ariannol	0	0	7,941	0	0	0	0	7,941
Ar 31st Mawrth 2013	270,298	272,283	18,522	5,411	154,422	4,720	544	726,200

** Mae datgeliad Eiddo, Peiriannau ac Offer 2012/13 wedi ei ailddatgan i gynnwys effaith peidio â chydabod nifer o asedau a oedd yn cael eu dal ar werth llyfr net o £0. Mae'r addasiad yn cyfeirio at asedau lle mae'r budd economaidd neu'r potensial am wasanaeth sy'n deillio o ddefnyddio'r ased wedi ei ddefnyddio'n llawn gan y Cyngor, gydag unrhyw werth sy'n weddill ar gyfer yr asedau a ddeler yn cael ei ystyried yn is na'r trothwy de minimis cyfalaf (£20 mil). O ganlyniad i'r dad-gydnabod, mae'r gwerth llyfr gros ar gyfer cost cerbydau, peiriannau, dodrefn ac offer wedi ei leihau, gyda gostyngiad cyfatebol mewn dibrisiant cronedig. Mae dwy eitem gwerth llyfr net £0 ychwanegol sy'n tarddu o newidiadau hanesyddol i'r dull a ddefnyddir i gyfrifo gwerth Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer hefyd wedi eu symud oddi ar y gofrestr asedau. Mae'r addasiadau hyn hefyd wedi arwain at gael gwared ar werthoedd llyfr gros a'r dibrisiant/llleihad mewn gwerth cronedig cyfatebol. Effaith net yr holl addasiadau hyn yw £0.

Eiddo, Peiriannau ac Offer

- Anheddau'r Cyngor, tir ac adeiladau eraill, cerbydau, peiriannau, dodrefn ac offer sy'n cael eu dal, meddiannu, eu defnyddio neu eu contractio i'w defnyddio ar ran yr Awdurdod, neu eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau. Mae'r rhain yn cynnwys anheddau ac eiddo tai eraill, adeiladau swyddfeydd, ysgolion, llyfrgelloedd, canolfannau chwaraeon a phyllau nofio, cartrefi preswyl/canolfannau dydd, depos a gweithdai, adeiladau mynwentydd, meysydd parcio oddi ar y stryd, cerbydau, peiriannau mecanyddol, darnau a gosodiadau ac offer arall.
- Mae asedau isadeiledd yn asedau diymwad, gwariant a ellir ei adennill drwy barhau i ddefnyddio'r ased a grëwyd, h.y. nid oes modd ei werthu neu ei ddefnyddio at ddibenion eraill. Mae'r rhain yn cynnwys priffyrdd, llwybrau troed, pontydd, cyfleusterau dŵr a draenio ac amddiffynfydd arfordirol.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- Asedau cymunedol y mae'r Awdurdod yn bwriadu dal ei afael ynddynt am yr hir dymor, nad oes iddynt unrhyw oes ddefnyddiol benodadwy a gallai hynny, yn ogystal, gyfyngu ar sut y gellir eu gwaredu. Asedau nad oes fawr o obaith eu gwerthu neu eu defnyddio at ddibenion eraill e.e. parciau a mannau agored, meysydd hamdden, mannau chwarae a thir mynwentydd.

7. EIDDO BUDDSODDI AC YSTÂD AMAETHYDDOL

Symudiadau 2013/14

	Eiddo Buddsoddi £000	Ystâd Amaethyddol £000	Cyfanswm £000
Cost neu Brisiad			
Ar 1 Ebrill 2013	21,663	12,723	34,386
Cyn Asedau AD Waste a gorfforwyd yn 2012/13	45	0	45
Aiddosbarthiadau	(813)	(758)	(1,571)
Adbrisiadau	(237)	3,921	3,684
Ar 31 Mawrth 2014	<u>20,658</u>	<u>15,886</u>	<u>36,544</u>
Dibrisiant a Lleihad mewn Gwerth			
Ar 1 Ebrill 2013	(255)	0	(255)
Aiddosbarthiadau	255	0	255
Ar 31 Mawrth 2014	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2014	<u>20,658</u>	<u>15,886</u>	<u>36,544</u>
Y Fantolen ar 1 Ebrill 2013	<u>21,453</u>	<u>12,723</u>	<u>34,176</u>

Symudiadau 2012/13

	Eiddo Buddsoddi £000	Ystâd Amaethyddol £000	Cyfanswm £000
Cost neu Brisiad			
Ar 1 Ebrill 2012	28,550	13,278	41,828
Ychwanegiadau	24	0	24
Aiddosbarthiadau	(1,745)	(555)	(2,300)
Adbrisiadau	(5,166)	0	(5,166)
Ar 31 Mawrth 2013	<u>21,663</u>	<u>12,723</u>	<u>34,386</u>
Dibrisiant a Lleihad mewn Gwerth			
Ar 1 Ebrill 2012	(587)	0	(587)
Aiddosbarthiadau	(255)	0	(255)
Adbrisiadau	587	0	587
Ar 31 Mawrth 2013	<u>(255)</u>	<u>0</u>	<u>(255)</u>
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2013	<u>21,408</u>	<u>12,723</u>	<u>34,131</u>
Cyn asedau AD Waste	45	0	45
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2013	<u>21,453</u>	<u>12,723</u>	<u>34,176</u>
Y Fantolen ar 1 Ebrill 2012	<u>28,008</u>	<u>13,278</u>	<u>41,286</u>

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

8. ASEDAU A GÂNT EU DAL I'W GWERTHU

	Anheddau'r Cyngor a Garejys £000	Eiddo, Peiriannau ac Offer £000	Eiddo Buddsoddi £000	Ystâd Amaethyddol £000	Cyfanswm £000
Ar 1 Ebrill 2013	283	1,790	1,146	555	3,774
Asedau newydd eu dosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu	447	41	0	758	1,246
Asedau newydd eu dad-ddosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu	0	(1,125)	(246)	0	(1,371)
Aiiddosbarthiadau Net	447	(1,084)	(246)	758	(125)
Enillion Adbrisió	144	0	178	0	322
Colledion Adbrisió	0	0	(400)	0	(400)
Adbrisiadau net	144	0	(222)	0	(78)
Asedau a werthwyd	(642)	(706)	(445)	(975)	(2,768)
Ar 31 Mawrth 2014	232	0	233	338	803

9. ASEDAU ANNIRIAETHOL

	2014			2013		
	Trwyddedau Meddalwedd £000	Gwariant datblygu £000	Cyfanswm £000	Trwyddedau Meddalwedd £000	Gwariant datblygu £000	Cyfanswm £000
Balans ar 1 Ebrill						
Swm Cario gros	564	607	1,171	463	549	1,012
Amorteiddiad cronodig	(181)	(293)	(474)	(65)	(215)	(280)
Swm Cario Net	383	314	697	398	334	732
Ychwanegiadau	84	0	84	101	58	159
Amorteiddiad ar gyfer y cyfnod	(113)	(87)	(200)	(116)	(78)	(194)
Balans ar 31 Mawrth	354	227	581	383	314	697
Yn cynnwys:						
Symiau Cario Gros	648	607	1,255	564	607	1,171
Amorteiddiad cronodig	(294)	(380)	(674)	(181)	(293)	(474)
Cyfanswm	354	227	581	383	314	697

Caiff asedau anniriaethol eu hamorteiddio o'r flwyddyn ariannol lawn gyntaf ar ôl eu caffael, yn unol â'r polisi cyfrifo cysylltiedig. Mae amorteiddiad £200 mil a godwyd ar referniw yn 2013/14 (£194 mil yn 2012/13) yn cael ei amsugno fel gorbenion ar draws yr holl benawdau gwasanaeth yn y Cost Gwasanaethau. Nid yw'n bosibl mesur faint yn union o'r amorteiddio y gellir ei briodoli i bob pennawd gwasanaeth.

10. BUDDSODDIADAU HIRDYMOR

Caiff buddsoddiadau hirdymor eu cario yn y fantolen ar werth teg. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn nodyn 43.

	2014 £000	2013 £000
Stoc Rhyfel	14	15
Adneuon Banciau / Cymdeithasau Adeiladu	2,007	0
	<u>2,021</u>	<u>15</u>

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

11. DYLEDWYR HIRDYMROR

	2014	2013
	£000	£000
Endidau ac unigolion eraill	1,879	1,592
	1,879	1,592

Dadansoddiad o ddyledwyr hirdymor a ddsbarthwyd fel 'endidau ac unigolion eraill':-

	2014	2013
	£000	£000
Benthyciadau adnewyddu a gwella	1,571	1,291
Benthyciadau prynwyr tro cyntaf	100	100
Benthyciadau Prynu Car gyda Chymorth	166	160
Gwaith strydoedd preifat	42	41
	1,879	1,592

12. RHESTRAU EIDDO

Ar 31 Mawrth 2014, roedd gan y Cyngor restrau eiddo gwerth £1,202 mil (£1,024 mil yn 2012/13) ar y fantolen.

	2014	2013
	£000	£000
Cynnal Adeiladau	115	29
Cynnal a Chadw Priffyrdd	250	286
Tanwydd	34	30
Cynnal a Chadw Cerbydau	39	38
Halen craig	425	291
Arlwyo	134	112
Offer Ailgylchu	66	90
Cynnyrch Hamdden	35	38
Amrywiol	104	110
	1,202	1,024

Mae'r dadansoddiad o'r rhestr eiddo wedi ei ehangu ar gyfer 2013/14 ac er mwyn cymharu â 2012/13 mae'r cyfansymiau wedi'u hailddatgan yn yr un fformat.

Yn unol ag IAS 2, bydd cyfanswm cost pob prif fath o restr eiddo a ddelir ar ddyddiad y fantolen yn cael ei ddatgelu.

	2014	2013
	£000	£000
Cynnal a Chadw Priffyrdd	261	308
Tanwydd fflyd, cynnal a chadw tiroedd a chynnal a chadw cerbydau	576	623
	837	931

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

13. DYLEDWYR BYRDYMR

	2014	2013
	£000	£000
Cyrff llywodraeth ganolog	21,026	0
Awdurdodau Lleol eraill	3,155	0
Cyrff GIG	772	0
Corfforaethau cyhoeddus a chronfeydd masnachu	3	0
Endidau ac unigolion eraill *	12,039	39,521
Treth y Cyngor	2,741	2,651
	39,736	42,172
Llai darpariaeth ar gyfer colledion lleihad yn y gwerth (nodyn 20)	(2,760)	(2,768)
	36,976	39,404

* Mae cyfanswm 2013 yn cynnwys symiau mewn perthynas â chyrrff llywodraeth ganolog, awdurdodau lleol eraill, cyrrff y GIG a chorfforaethau cyhoeddus a chronfeydd masnachu

14. BUDDSODDIADAU BYRDYMR

Mae cyfanswm y fantolen o £6,781 mil (£19,474 mil yn 2012/13) yn werth net o'r symiau hynny a fuddsoddwyd am 3 mis neu lai (gan gynnwys arian dros nos/cyfrif galw) sy'n cael eu trin fel arian parod, sef cyfanswm o £34,500 mil (£36,300 mil yn 2012/13).

	2014	2013
	£000	£000
Buddsoddiadau (3 mis - 365 diwrnod)	6,700	17,800
Llog a Gronnwyd	81	130
	6,781	17,930
Buddsoddiad Gweddilliol Landsbanki	0	1,938
Llog a Gronnwyd	0	737
Lleihad mewn Gwerth	0	(1,131)
	0	1,544
Cyfanswm	6,781	19,474

15. ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Asedau Cyfredol				
Buddsoddiadau dros dro (cyfrifon galw)		4,600		2,000
Arian parod a chywerthoedd arian parod	35,905		36,743	
Dyled arian parod	0		(4,395)	
		35,905		32,348
		40,505		34,348

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

16. BENTHYCIADAU I'W HAD-DALU AR GAIS NEU O FEWN 12 MIS

	2014	2013
	£000	£000
Llog cronedig ar fenthyca hirdymor allanol	1,100	4,242
Benthyciad Buddsoddi i Arbed (gan Lywodraeth Cymru)	300	0
Benthyciadau Effeithlonrwydd Ynni (gan Salix Finance Ltd)	54	54
	1,454	4,296

17. CREDYDWYR

	2014	2013
	£000	£000
Byrdymor		
Cyrff llywodraeth ganolog	4,905	0
Awdurdodau lleol eraill	7,786	0
Cyrff y GIG	690	0
Corfforaethau cyhoeddus a chronfeydd masnachu	48	0
Endidau ac unigolion eraill ** ***	17,693	32,874
	31,122	32,874
Hirdymor		
Cyrff llywodraeth ganolog *	2,032	1,716
Endidau ac unigolion eraill **	219	199
	2,251	1,915

* Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46.

** Mae cyfansymiau 2013 wedi'u haildatgan i eithrio symiau mewn perthynas â chytundebau adran 106 ac mae'r symiau cymudol bellach wedi'u cynnwys yn Nodyn 18, Derbyniadau Grant Ymlaen Llaw. Y cyfanswm a dynnwyd oddi ar gredydwy'r yw £955 mil.

*** Mae cyfanswm 2013 yn cynnwys symiau mewn perthynas â chyrrff llywodraeth ganolog, awdurdodau lleol eraill, cyrrff y GIG a chorfforaethau cyhoeddus a chronfeydd masnachu

18. INCWM GRANT

Credydodd yr Awdurdod y grantiau a'r cyfraniadau canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2014	2013
	£000	£000
Credydwyd i Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol		
Grant Cynnal Refeniw	153,602	143,891
Grant Cytundeb Canlyniad	1,465	1,475
Cyfanswm Grantiau Llywodraeth heb eu Neilltuo	155,067	145,366
Llywodraeth Cymru:		
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	5,200	5,200
Grant Cyfalaf Cyffredinol	2,603	2,603
Cynllun Cludiant Rhanbarthol	1,283	2,773
Grant Gwella Ysgolion Ychwanegol	2,770	1,877
Grant Dysgu yn y Gymru Ddigidol	1,020	0
Grantiau Eraill Llywodraeth Cymru	993	3,198
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau eraill**	1,945	1,934
Cyfanswm Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau	15,814	17,585
Cyfanswm	170,881	162,951

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	2014	2013
	£000	£000
Gredydwyd i'r Gwasanaethau		
Llywodraeth Cymru		
Cefnogi Pobl	6,620	4,359
DELLS Ôl 16	6,085	7,241
Cyfnod Sylfaen	4,947	4,918
Llwybrau Dysgu	642	888
Dechrau'n Deg	2,213	1,560
Teuluoedd yn Gyntaf	1,690	1,661
Amddifadedd Disgyblion	1,244	1,235
Effeithiolrwydd Ysgolion	1,445	1,214
Tocynnau Teithio Rhatach	2,214	1,999
Rheoli Gwastraff Cynaliadwy	3,182	3,354
Anabledd Dysgu	0	1,650
Camddefnyddio Sylweddau	1,334	805
Arall	233	697
Adran Gwaith a Phensiynau	38,997	48,048
Grantiau a Chyfraniadau Eraill	9,226	8,705
	80,072	88,334

Mae'r Awdurdod wedi derbyn nifer o grantiau a chyfraniadau nad ydynt eto wedi'u cydnabod fel incwm, gan eu bod ag amodau ynghlwm wrthynt sy'n nodi y byddai angen dychwelyd yr arian i'r rhoddwr grant os nad yw'r gofynion yn cael eu bodloni. Mae'r balansau ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

	2014	2013
	£000	£000
Grantiau a Dderbyniwyd Ymlaen Llaw		
Byrdymor		
Grantiau	1,462	3,029
Cytundebau Adran Refeniw 106 *	47	7
Cytundebau Adran Cyfalaf 106 *	58	4
Symiau Cymudol Refeniw *	14	0
	1,581	3,040
Hirdymor		
Grantiau	395	887
Cytundebau Adran Refeniw 106 *	189	169
Cytundebau Adran Cyfalaf 106 *	97	414
Symiau Cymudol Refeniw *	330	278
Symiau Cymudol Cyfalaf *	106	83
	1,117	1,831

* Mae'r cyfanswm wedi ei gynnwys yn nodyn ynglŷn â'r credydwy'r yng nghyfrifon 2012/13.

19. ASED AU A GAFWYD YN RHODD

Yn ystod 2013/14 10 rhoddwyd eiddo i'r Cyngor gan ddatblygwyr preifat am £1 yr un dan gytundebau adran 106 i ddarparu tai fforddiadwy. Mae'r cytundebau hyn rhwng datblygwyr ac awdurdodau cynllunio lleol yn cael eu trafod fel rhan o amod caniatâd cynllunio ac yn galluogi awdurdodau lleol i drafod cyfraniadau tuag at ystod o isadeiledd a gwasanaethau, gan gynnwys tai fforddiadwy.

Bydd yr eiddo yn cael ei osod ar lefelau rhent fforddiadwy sy'n cynnwys rhoi tenantiaethau byrddaliad sicr. Mae'r cyfyngiadau statudol presennol sy'n rheoli gallu'r Cyngor i roi cytundebau tenantiaeth yn gyfyng iawn ac yn golygu bod yn rhaid i'r Cyngor, ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol, ganiatáu tenantiaeth sicr lawn i'w denantiaid gyda chyfyngiadau pellach ar lefel y rhent y gellir ei osod.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r Cyngor wedi sefydlu cwmni newydd, sef Cartrefi Gogledd Ddwyrain Cymru (NEW Homes), a fydd yn berchen ar ac yn rheoli'r eiddo a roddwyd, ochr yn ochr â nifer o fentrau eraill sy'n gysylltiedig â thai, er mwyn gyflawni ei amcanion tai fforddiadwy.

Mae'r sefyllfa ar ddyddiad y fantolen yn un dros dro; roedd y Cyngor yn berchen ar yr eiddo ond roeddent yn wag ac nid oeddent yn cael eu defnyddio at unrhyw ddioben yn ystod y cyfnod trosglwyddo i'r cwmni newydd. Ymgorfforwyd NEW Homes ar 3 Ebrill 2014, gyda'r eiddo yn cael ei drosglwyddo ar 24 Mehefin 2014. Bydd eiddo a roddir yn y dyfodol yn cael ei drosglwyddo yn uniongyrchol o'r datblygwr i berchnogaeth NEW Homes.

Er nad yw'r eiddo yn bodloni'r gofynion ar gyfer eu cydnabod fel ased, gan y bydd unrhyw fudd economaidd neu botensial am wasanaeth yn cael ei dderbyn gan NEW Homes ac nid y Cyngor, roedd yr eiddo ym meddiant y Cyngor ar ddyddiad y fantolen ac felly cydnabyddir yr asedau ar y fantolen yn unol â'r polisiau cyfrifo ar gyfer asedau a roddwyd. Cyfanswm gwerth marchnad yr eiddo yw £1,136 mil.

20. DARPARIAETHAU

Mae'r symiau a gydnabyddir fel darpariaethau yn amcangyfrifon o'r gwariant sydd ei angen i setlo rhwymedigaethau presennol. Mae cyfanswm y darpariaethau (cyfredol ac anghyfredol), sef £10,501 mil, yn cynnwys y balansau canlynol:-

	2014	Symudiad allan	Symudiad i mewn	2013
	£000	£000	£000	£000
Hawliadau (staff)	9	0	0	9
Statws Sengl / Cyflog cyfartal	8,746	(588)	0	9,334
Cynllun Trefniant MMI	383	(215)	21	577
Ôl-ofal hen safleoedd tirlenwi	1,102	(9)	20	1,091
Ailstrwythuro Swyddi Uwch Reolwyr	745	0	745	0
	<u>10,985</u>	<u>(812)</u>	<u>786</u>	<u>11,011</u>

- Mae'r staff yn honni bod darpariaeth yn cynnwys y costau a ragwelir o hawliadau staff yn erbyn y Cyngor; ni ddisgwylir unrhyw alwad yn erbyn y ddarpariaeth.
- Mae's ddarpariaeth Tâl Statws Sengl / Cyfartal yn darparu'r arian ar gyfer taliadau cymhelliang gweithredu a wnaed i staff o dan y cytundeb statws sengl ac yn talu am y costau posibl sy'n gysylltiedig ag anheddiad achosion cyflog cyfartal hanesyddol, sy'n cynnwys yr atebolrwydd potensial ar gyfer presennol a chyflog cyfartal posibl hawliadau. Mae'r cyfrif cyflog cyfartal a gynhwysir yn y fantolen ar dudalen 10 (a nodyn datgelu 23) yn cael ei ddefnyddio i ddal swm sy'n hafal i gyflog cyfartal a ohiriwyd rhag cael ei godi i Gronfa'r Cyngor dan Reoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu (Cymru)).
- Crëwyd y ddarpariaeth mewn perthynas â 'Chynllun Trefniant MMI' yn 2012/13 yn dilyn y penderfyniad a wnaed gan fwrdd MMI i gychwyn cynllun trefniant ar 13 Tachwedd 2012

MMI oedd prif yswiriwr cyrff y sector cyhoeddus cyn iddo roi'r gorau i ddarparu yswiriant busnes ym mis Medi 1992. Er mwyn sicrhau bod MMI yn rheoli ei fusnes yn drefnus, rhoddwyd cynllun trefniant gyda'i gredydwr ar waith. Os yw'n amlwg nad oes modd rheoli'r busnes yn ddiddyled, yna byddai'r cynllun trefniant yn cael ei roi ar waith. Byddai'r holl gredydwr yn destun ardoll canran ar yr holl ddyledion a dalwyd hyd yma a byddai unrhyw daliadau yn y dyfodol yn cael eu gwneud ar gyfradd ostyngol.

Dywedodd gweinyddwr y cynllun wrth gredydwr y cynllun y bydd yr ardoll yn 15% o'r hawliadau a dalwyd hyd yma, a fydd yn daladwy ym mis Chwefror 2014. Mae Sir y Fflint, fel y sefydliad llywodraeth leol dyledus, yn gyfrifol am dalu'r ardoll mewn perthynas â chyn Gyngorau Bwrdeistref Delyn ac Alyn a Glannau Dyfrdwy, yn ogystal â'i gyfran mewn perthynas â chyn Gyngor Sir Clwyd, fel y cytunwyd gyda'r Awdurdodau Lleol eraill yng ngogledd Cymru.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r ardoll mewn perthynas â Delyn ac Alyn a Glannau Dyfrdwy wedi'i dalu'n llawn yn ystod y flwyddyn, ac mae ardoll Clwyd yn cael ei dalu'n rhannol gan holl Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru. Ar hyn o bryd nid yw'r gweinyddwr yn gallu darparu tystiolaeth i gefnogi ffigwr sylweddol o fewn dyledion cynllun Clwyd. Mae Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru wedi cytuno gyda gweinyddwr y cynllun na ddylai'r gyfran hon o ardoll Clwyd gael ei thalu hyd nes bydd yr anghydfod wedi'i ddatrys. Mae'r balans sy'n weddill, sef £383 mil, yn cyfateb i gyfran Sir y Fflint o ardoll Clwyd sy'n achosi'r anghydfod.

- Mae'r £1,102 mil yn darparu ar gyfer costau ôl-ofal amgylcheddol ar gyfer hen safleoedd gwaredu gwastraff yn Standard, Bwcle a Brookhill, gyda £61 mil o ddyled gyfredol a £1,041 mil o ddyled anghyfredol. Mae'r costau arfaethedig wedi'u hymgorffori mewn gweithredoedd perfformiad gyda Chyfoeth Naturiol Cymru (Asiantaeth yr Amgylchedd gynt). Mae'r gweithredoedd yn ffurfio sail rhwymedigaeth gyfreithiol y Cyngor i ariannu'r ôl-ofal am 60 mlynedd o ddyddiad cau'r safle tirlenwi. Mae'r ddarpariaeth yn cael ei diwygio trwy fynegeio blynyddol yn unol â'r Mynegai Prisiau Manwerthu, ac yn cael ei hadolygu ar gyfer digonolrwydd. Mae'r ddarpariaeth yn cyfateb i'r rhwymedigaeth gyfreithiol a gynhwysir yn y gweithredoedd perfformiad.
- Wrth bennu cyllideb 2014/15 ymrwymodd y Cyngor i wneud arbedion referniw ailadroddus drwy leihau'r gweithlu. Cymeradwywyd strwythur gweithredu diwygiedig ar gyfer y Cyngor ym mis Mawrth 2014 a arweiniodd at ailstrwythuro uwch reolwyr.

Er mai dim ond ers 1 Mehefin 2014 y mae'r strwythur gweithredu newydd wedi bod mewn grym, mae'r Cyngor wedi ymrwymo ar ddyddiad y fantolen i greu darpariaeth ar gyfer buddiannau terfynu swydd uwch reolwyr sy'n gadael y Cyngor o ganlyniad i'r ailstrwythuro. Mae'r ddarpariaeth o £745 mil yn amcangyfrif sy'n seiliedig ar y costau uchaf posibl i'r Cyngor yn ôl yr wybodaeth ddiweddaraf sydd ar gael. Efallai y bydd y costau gwirioneddol yn 2014/15 yn is na'r amcangyfrif hwn.

Darpariaethau Cyfredol - Absenoldebau Cronedig

Y ddarpariaeth ar gyfer absenoldebau cronedig yn 2013/14 oedd £3,376 mil (£2,612 mil yn 2012/13).

	2014	Symudiad allan	Symudiad i mewn	2013
	£000	£000	£000	£000
Absenoldebau Cronedig	3,376	(116)	880	2,612
	3,376	(116)	880	2,612

Mae absenoldebau digolledol cronedig byrdymor yn cyfeirio at fuddiannau y mae gweithwyr yn eu derbyn fel rhan o'u contract cyflogaeth, hawliad sy'n cronni wrth iddynt ddarparu gwasanaethau i'r Awdurdod. Y budd mwyaf arwyddocaol dan y pennawd hwn yw gwyliau â thâl. Mae gweithwyr yn adeiladu hawl i wyliau â thâl wrth iddynt weithio. Dan y Cod, mae'n ofynnol i'r gost o ddarparu gwyliau a buddiannau tebyg gael ei chydabod pan fydd gweithwyr yn darparu gwasanaeth sy'n cynyddu eu hawl i absenoldebau digolledol. O ganlyniad, mae'n ofynnol i'r Awdurdod gronni ar gyfer gwyliau blynyddol a enillwyd ond na chymerwyd erbyn 31 Mawrth. Dan drefniadau cyfrifeg blaenorol, nid oedd angen y fath gronni. Mae'r Llywodraeth wedi cyhoeddi rheoliadau sy'n golygu bod yn rhaid i awdurdodau lleol ariannu gwyliau â thâl a buddiannau eraill pan fyddant yn cael eu defnyddio, yn hytrach na phan fydd gweithwyr yn eu hennill. Caiff symiau eu trosglwyddo i'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig nes caiff y buddiannau eu defnyddio.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Darpariaethau Cyfredol - Darpariaeth ar gyfer Colledion Lleihad yn y Gwerth (Drwgddyledion)

Mae'r symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor wedi'u gostwng yn sgil amcangyfrif o'r ddarpariaeth ar gyfer colledion lleihad yn y gwerth.

	2014	2013
	£000	£000
Rhenti tai	662	719
Treth y cyngor	862	770
Dyledwyr eraill	1,236	1,279
	2,760	2,768

21. BENTHYCA HIRDY MOR

Dadansoddiad	Cyfraddau Llog		2014	2013
	Lleiafswm %	Uchafswm %	£000	£000
Yn ol math o Fenthyciad (Cyfradd Sefydlog)				
Salix Finance (Effeithlonrwydd Ynni)		Di-log	189	243
Llywodraeth (PWL B)	0.54	9.50	153,163	153,163
Sefydliadau ariannol eraill	4.48	4.58	18,950	18,950
Llywodraeth Cymru (Buddsoddi i Arbed)		Di-log	398	0
			172,700	172,356
Yn ol cyfnod aeddfedu				
Rhwng 1 a 2 flynedd			398	0
Rhwng 2 a 5 mlynedd			1,789	1,600
Rhwng 5 a 10 mlynedd			17,753	15,734
Mwy na 10 mlynedd			152,760	155,022
			172,700	172,356

22. CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO

Mae'r Cyngor yn cadw nifer o gronfeydd wrth gefn ar y Fantolen. Mae rhai yn cael eu dal am resymau statudol, mae angen rhai i gydymffurfio ag arfer cyfrifeg priodol ac mae eraill wedi'u sefydlu yn wirfoddol i glustnodi adnoddau ar gyfer cynlluniau gwario yn y dyfodol. Mae'r symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio wedi'u nodi yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn ac yn nodyn 5.

Cronfa'r Cyngor

Mae balans Cronfa'r Cyngor, sef £11,161 mil, yn cynrychioli gwerth y cronfeydd wrth gefn heb eu clustnodi sydd ar gael i'r Awdurdod (£9,270 mil yn 2012/13).

Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u Clustnodi

Mae cyfanswm y cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd, sef £39,292 mil (£42,604 mil yn 2012/13) yn cynnwys balansau gwasanaeth referniw o £7,471 mil (£8,922 mil yn 2012/13), arian dros ben a gynhyrchwyd gan ysgolion a reolir yn lleol sy'n dod i £3,261 mil (£ 3,097 mil yn 2012/13), ac amryw o gronfeydd wrth gefn penodol eraill sy'n cynnwys:

- Balansau gwasanaeth - yn cynrychioli'r elfen o lithriadau y mae adrannau gwasanaeth yn gallu eu dwyn ymlaen i'w defnyddio yn y flwyddyn ariannol ddilynol ac incwm/tanwariant achlysurol perthnasol sy'n ymestyn dros fwy nag un flwyddyn.
- Balansau ysgolion – mae'r swm hwn yn cynrychioli elfen o falansau a rhyddhawyd dan gynllun dirprwyo cyllidebau i ysgolion a oedd heb ei wario ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- Statws sengl / cyflog cyfartal – cronfa wrth gefn gronedig i ariannu costau gweithredu'r cytundeb statws sengl a chostau sy'n gysylltiedig â setlo achosion cyflog cyfartal hanesyddol.
- Cefnogi pobl - mae'r gronfa wedi'i sefydlu i liniaru effaith y lleihad arfaethedig mewn arian grant gan Lywodraeth Cymru.
- Cronfa Yswiriant Sir y Fflint - nid yw Cyngor Sir y Fflint yn yswirio pob risg gydag yswirwyr allanol ond, yn hytrach, mae wedi sefydlu cronfa wrth gefn fewnol i fynd i'r afael â'r risgiau hynny heb yswiriant.
- Cydraddoli Budd-daliadau – cyflwynwyd y gronfa hon i warchod yn erbyn newid posibl yn y Cymhorthdal Budd-daliadau Tai.
- Gwaredu Gwastraff – defnyddir y gronfa hon yn bennaf i ariannu cyfraniad Cyngor Sir y Fflint i Bartneriaeth Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru.

Mae'r symudiadau rhwng y cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd wedi'u crynhoi yn y tabl isod:-

	Balans ar 1 Ebrill 2012	Trosglwyddiadau Allan 2012/13	Trosglwyddiadau i Mewn 2012/13	Balans ar 31 Mawrth 2013	Trosglwyddiadau Allan 2013/14	Trosglwyddiadau i Mewn 2013/14	Balans ar 31 Mawrth 2014
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balansau Gwasanaeth	6,479	(5,340)	7,783	8,922	(6,387)	4,936	7,471
Balansau Ysgolion	2,658	(2,917)	3,356	3,097	(3,782)	3,946	3,261
Statws Sengl / Cyflog Cyfartal	24,156	0	1,497	25,653	(5,245)	3,046	23,454
Gwireddu Buddion	489	(121)	751	1,119	0	0	1,119
Etholiadau sirol	92	(4)	0	88	(14)	34	108
Clwyd Theatr Cymru	(43)	26	0	(17)	0	42	25
Cefnogi Pobl	1,493	0	0	1,493	0	18	1,511
Storfa Offer Cymunedol	55	0	11	66	(46)	100	120
Cyfrif masnachu rheoli adeiladu	209	0	0	209	0	0	209
Cwotâu llaeth	72	0	5	77	0	0	77
Gwaredu Gwastraff	811	(103)	0	708	(240)	0	468
Cynllunio cynnydd	3	0	0	3	0	0	3
Flintshire Enterprise Ltd	187	(48)	0	139	(12)	0	127
Hawliadau trydydd parti	87	0	0	87	0	0	87
Ffioedd dylunio	120	0	0	120	0	0	120
Mwynau a gwastraff	7	0	4	11	(9)	0	2
Cynnal a Chadw yn y Gaeaf	245	(245)	0	0	0	250	250
Effeithlonwydd Ynni	0	0	0	0	(1)	5	4
Meysydd Parcio Yr Wyddgrug	0	0	0	0	0	30	30
Cronfa Yswiriant - MMI	160	0	0	160	(1)	171	330
Cronfa Yswiriant Sir y Fflint	674	(14)	0	660	(152)	0	508
Cronfa Yswiriant Clwyd	10	(1)	0	9	(1)	0	8
	37,964	(8,767)	13,407	42,604	(15,890)	12,578	39,292

Cyfrif Refeniw Tai

Mae balans cronedig cronfa wrth gefn y cyfrif refeniw tai, sef £1,662 mil (£1,931 mil yn 2012/13), yn cynnwys diffyg Cyfrif Refeniw Tai yn 2013/14 o £269 mil (£41 mil (dros ben) yn 2012/13), fel y nodir ar dudalennau 78 a 79.

Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf

Mae'r gronfa wrth gefn derbyniadau cyfalaf yn cynnwys derbyniadau o werthu asedau sydd eto i'w defnyddio i ariannu cyfalaf neu i ad-dalu dyled.

Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso

Mae grantiau cyfalaf heb eu cymhwyso yn symiau a dderbyniwyd ond heb eu defnyddio eto i ariannu gwariant cyfalaf.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

23. CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO

Mae manylion y symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio fel a ganlyn:-

	2014	2013
Cronfeydd Wrth Gefn	£000	£000
Cronfa Adbriso Wrth Gefn	67,796	52,739
Cronfa Wrth Gefn Offerynnau Ariannol ar gael i'w Gwerthu	(3)	(3)
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	507,508	527,474
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol	(7,912)	(8,381)
Y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn	(258,417)	(305,518)
Cyfrif Cyflog Cyfartal	(4,978)	(9,334)
Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	0	2
Cyfrif absenoldebau cronedig	(3,376)	(2,612)
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio	300,618	254,367

Y Gronfa Adbriso Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion yr Awdurdod a ddeilliodd o'r cynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Peiriannau ac Offer. Caiff y balans ei leihau pan gaiff asedau ag enillion crynodol eu:

- adbriso i lawr neu eu gwanhau gan golli'r enillion
- defnyddio i ddarparu gwasanaethau gan golli'r enillion drwy ddibrisio, neu
- gwerthu gan wireddu'r enillion.

Mae'r gronfa wrth gefn adbriso yn cofnodi enillion adbriso nas gwiredddwyd ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crëwyd y gronfa. Mae'r gronfa yn cael ei chyfateb gan asedau anghyfredol o fewn y fantolen - nid yw'r adnoddau ar gael at ddibenion cyllido.

	2014	2013
	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill	52,739	58,060
Newid Balans Agoriadol	34	0
	52,773	58,060
Adbriso asedau yn uwch	35,461	10,994
Adbriso asedau yn is a cholledion nam ddim yn cael eu talu o'r Gweddill/Diffyg Darpariaeth Gwasanaethau	(17,938)	(6,818)
Gwarged neu ddiffyg ar adbriso asedau nad ydynt yn gyfredol nas postwyd at y gwarged/ diffyg ar ddarparu gwasanaethau	17,523	4,176
Gwahaniaeth rhwng dibrisiad gwerth teg a dibrisiad cost hanesyddol	(2,334)	(9,497)
Enillion cronedig ar asedau a werthwyd neu a waredwyd	(166)	0
Swm a ddiddymwyd yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	(2,500)	(9,497)
Balans ar 31 Mawrth	67,796	52,739

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cronfa Wrth Gefn Offerynnau Ariannol ar gael i'w Gwerthu

Mae'r gronfa wrth gefn offerynnau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu yn cofnodi enillion adbrisió heb eu gwireddu sy'n codi o ddal buddsoddiadau ar gael i'w gwerthu, yn ogystal â cholledion nas gwireddwyd nad ydynt wedi codi oherwydd lleihad mewn gwerth asedau. Mae'r gronfa yn cael ei chyfateb gan fenthyciadau a buddsoddiadau o fewn y fantolen - nid yw'r adnoddau ar gael at ddibenion cyllido.

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		(3)		368
Adbrisiad ar i fyny ar fuddsoddiadau	0		0	
Adbrisió buddsoddiadau yn is ddim yn cael eu talu o'r Gweddill/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau	0		(371)	
	0		(371)	
Balans ar 31 Mawrth		(3)		(3)

Y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Bensiynau Wrth Gefn yn gyfrif addasiadau sy'n cynnwys y gwahaniaeth amseru sy'n deillio o'r gwahanol drefniadau ar gyfer buddiannau ar ôl cyflogaeth ac ar gyfer ariannu buddion yn unol â'r darpariaethau statudol.

Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am fuddiannau ôl gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – mae'r buddiannau yn cael eu hennill gan weithwyr sy'n cronni blynyddoedd o wasanaeth. Mae'r dyledion sy'n cael eu cydnabod yn y cyfrifon yn cael eu diweddarau i adlewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac adenillion buddsoddi ar unrhyw adnoddau a neilltuwyd i dalu'r costau.

Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i ariannu buddiannau a enillwyd wrth i'r Awdurdod wneud cyfraniad y cyflogwr i'r gronfa bensiwn neu dalu unrhyw bensiwn y mae'n gyfrifol amdano yn uniongyrchol. Felly, mae balans debyd y Gronfa Bensiwn Wrth Gefn yn dangos diffyg sylweddol yn y manteision a enillwyd gan weithwyr y gorffennol a'r presennol a'r adnoddau y mae'r Awdurdod wedi'u neilltuo i'w diwallu. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau bod arian wedi'i neilltuo erbyn amser talu'r buddion.

	2014	2013
	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill	(305,518)	(240,834)
Enillion ar asedau'r cynllun	(9,436)	17,005
Enillion a Cholledion Actiwaraid	65,970	(76,603)
Taliadau net i warged / diffyg ar ddarparu gwasanaethau	(31,337)	(26,288)
Cyfraniadau cyflogwyr sy'n daladwy i'r cynllun	21,904	21,202
Balans ar 31 Mawrth	(258,417)	(305,518)

Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amser sy'n deillio o'r gwahanol drefniadau cyfrifo ar gyfer defnyddio asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae cost caffael, adeiladu neu wella yn cael ei ddebydu o'r Cyfrif a dibrisiad, colledion nam ac amorteiddiad yn cael ei dalu o'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gan gysoni o'r Gronfa Adbrisió Wrth Gefn i newid ffigurau gwerth teg yn sail cost hanesyddol). Mae'r cyfrif yn cael ei gredu gyda'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar eiddo buddsoddi ac enillion adbriso cronedig ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Adbriso ar gyfer enillion o'r fath.

Mae Nodyn 5 yn darparu manylion ffynhonnell yr holl drafodion sy'n rhan o'r Cyfrif, ac eithrio'r rhai sy'n cynnwys y Gronfa Adbriso wrth gefn.

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		527,474		557,855
Gwrthdroad eitemau mewn perthynas â gwariant cyfalaf sydd wedi eu debydu a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:				
- Y tâl a godir am ddibrisio ac amharu ar asedau anghyfredol	(24,747)		(65,693)	
- Colledion adbriso ar PP & E	(30,496)			
- Amorteiddio asedau anniriaethol	(199)		(35)	
- Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud**	(3,513)		(7,217)	
- Symiau o asedau nad ydynt yn gyfredol a ddilëwyd ar waredu neu werthu fel rhan o'r enillion / colled ar waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(2,768)		1,171	
- Symudiadau yng ngwerth marchnad yr Eiddo Buddsoddi a ddebydwyd neu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	3,593		(4,543)	
	<u>(58,130)</u>		<u>(76,317)</u>	
Addasu symiau a adawyd allan o'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn	<u>2,466</u>		<u>10,744</u>	
Swm net a adawyd allan o gost asedau anghyfredol yn ystod y flwyddyn		(55,664)		(65,573)
Ariannu Cyfalaf a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn:				
- Defnydd o'r gronfa derbyniadau wrth gefn	3,711		2,263	
- Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd wedi cael eu cymhwyso i ariannu cyfalaf **	17,471		17,147	
- Asedau Anniriaethol - Ychwanegiadau	84			
- Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiadau cyfalaf a godir yn erbyn Cronfa'r Cyngor a'r Cyfrif Refeniw Tai	7,686		6,867	
- Gwariant Cyfalaf y codir tâl yn erbyn Cronfa'r Cyngor a Balansau'r Cyfrif Refeniw Tai	6,375		4,927	
Derbyniadau Cyfalaf CRT a Neilltuwyd	371			
Addasiadau dyledwyr tymor hir	0		837	
- Cymhwyso derbyniadau cyfalaf i ariannu asedau a drosglwyddwyd o Gwastraff AD	0		3,506	
- Gwaredu o fuddsoddiad yn AD	<u>0</u>		<u>(355)</u>	
		35,698		35,192
Balans ar 31 Mawrth		<u>507,508</u>		<u>527,474</u>

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol

Mae'r cyfrif addasiadau offerynnau ariannol yn darparu mecanwaith cydbwysu rhwng y gwahanol gyfraddau y mae enillion a cholledion (fel premiymau ar dalu dyledion yn gynnar) yn cael eu cydnabod dan y Cod ac yn ofyniad statudol ar gyfer gronfa'r Cyngor. Unwaith eto, mae'r gronfa yn cael ei chyfateb gan fenthyciadau a buddsoddiadau yn y fantolen, ac nid yw'r adnoddau ar gael at ddibenion cyllido.

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		(8,381)		(9,051)
Premiymau a gafwyd yn ystod y flwyddyn a'u codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0		0	
Cyfan y premiymau a gafwyd yn y blynyddoedd ariannol blaenorol i'w codi ar y balans Cronfa'r Cyngor yn unol â'r gofynion statudol	<u>469</u>		<u>670</u>	
Swm y mae costau cyllid a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau cyllid sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol		469		670
Balans ar 31 Mawrth		<u>(7,912)</u>		<u>(8,381)</u>

Cyfrif Cyflog Cyfartal

Mae'r cyfrif cyflog cyfartal yn gwneud iawn am y gwahaniaeth rhwng y gyfradd y mae'r Awdurdod yn darparu ar gyfer costau posibl setliadau cyflog cyfartal mewn perthynas ag achosion cyflog cyfartal a'r gallu dan ddarpariaethau statudol i ohirio'r effaith ar gydbwysedd cronfa'r cyngor hyd nes y bydd arian parod yn cael ei dalu allan i hawlwy'r.

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		(9,334)		(13,644)
(Cynnydd) / gostyngiad yn y ddarpariaeth ar gyfer achosion cyflog cyfartal	4,356		4,310	
Setliadau arian parod a dalwyd yn ystod y flwyddyn	<u>0</u>		<u>0</u>	
Swm lle mae'r swm a godir ar gyfer hawliadau Cyflog Cyfartal i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau setliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol		4,356		4,310
Balans ar 31 Mawrth		<u>(4,978)</u>		<u>(9,334)</u>

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Derbyniadau cyfalaf gohiriedig yw symiau sy'n deillio o werthu asedau, a dderbynnir mewn rhandaliadau dros gyfnodau cytunedig o amser. Mae'r gronfa wrth gefn yn dal yr enillion cydnabyddedig yn sgil gwaredu asedau anghyfredol, ond nad yw'r setliad arian parod wedi'i wneud eto. Maent yn codi o forgeisi ar werthu tai cyngor.

Dan drefniadau statudol, nid yw'r Awdurdod yn trin yr enillion hyn fel y gellir eu defnyddio i gyllido gwariant cyfalaf newydd hyd nes eu bod yn cael eu cefnogi gan dderbynebau arian parod. Pan fydd y setliad arian parod gohiriedig yn digwydd, caiff symiau eu trosglwyddo i'r gronfa wrth gefn derbyniadau cyfalaf.

	2014	2013
	£000	£000
Tai Cyngor	0	2
	<u>0</u>	<u>2</u>

Cyfrif absenoldebau cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn cynnwys y gwahaniaethau fyddai'n codi fel arall ar Falans Cronfa'r Cyngor sy'n deillio o absenoldebau a enillwyd, ond na chymerwyd yn ystod y flwyddyn, e.e. hawl gwyliau blynyddol a gariwyd drosodd ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol bod yr effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor wedi'i niwtralu gan drosglwyddiadau i neu o'r cyfrif.

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		(2,612)		(3,738)
Setlo neu ganslo'r croniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol		2,612		3,738
Symiau cronedig ar ddiwedd y flwyddyn bresennol		<u>(3,376)</u>		<u>(2,612)</u>
Y swm y mae taliadau swyddogion a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i'r taliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol		(764)		1,126
Balans ar 31 Mawrth		<u>(3,376)</u>		<u>(2,612)</u>

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

24. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU GWEITHREDOL

Mae'r llifoedd arian parod net o £8,908 mil (£8,649 mil yn 2012/13) yn sgil gweithgareddau gweithredol yn cynnwys yr elfennau llog canlynol:

	2014	2013
	£000	£000
Llog a gafwyd	1,283	606
Llog a dalwyd	(14,336)	(10,063)

25. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI

	2014	2013
	£000	£000
Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(34,267)	(29,482)
Prynu buddsoddiadau tymor byr a thymor hir.	11,031	(6,125)
Taliadau eraill ar gyfer gweithgareddau buddsoddi	(281)	(523)
Elw o werthiant eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol.	3,026	4,909
Elw o fuddsoddiadau tymor byr a thymor hir	0	2,013
Derbynebaw eraill o weithgareddau buddsoddi	17,653	18,114
Llifoedd arian net o Weithgareddau Gweithredol	(2,838)	(11,094)

26. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU ARIANNU

	2014	2013
	£000	£000
Derbynebaw arian parod o fenthyca tymor byr a thymor hir	698	0
Derbynebaw eraill o weithgareddau ariannu	0	0
Taliadau i leihau'r ddyled sy'n weddill mewn perthynas â phrydlesau ariannol	(557)	0
Ad-dalu benthyca tymor byr a thymor hir	(54)	(1,658)
Taliadau eraill ar gyfer gweithgarwch buddsoddi	0	(486)
Llif arian net o weithgarwch ariannu	87	(2,144)

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

27. TÂL SWYDDOGION

Mae Rheoliad 7A o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2010 yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu (mewn bandiau £5,000) nifer y gweithwyr yr oedd eu tâl - pob swm a dalwyd i neu'n sy'n ddyledus i'r gweithiwr, gan gynnwys taliadau ar derfynu cyflogaeth, lwfansau treuliau trethadwy, a gwerth ariannol buddion - yn fwy na £60,000:-

Band Cyflog	2014		2013	
	Dim ysgolion	Ysgolion	Dim ysgolion	Ysgolion
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
£60,000 - £64,999	4	13	1	18
£65,000 - £69,999	3	5	5	4
£70,000 - £74,999	5	5	4	4
£75,000 - £79,999	4	1	2	1
£80,000 - £84,999	3	3	5	4
£85,000 - £89,999	1	0	0	0
£90,000 - £94,999	0	0	1	2
£95,000 - £99,999	3	1	2	0
£100,000 - £104,999	0	0	1	0
£105,000 - £109,999	0	0	0	0
£110,000 - £114,999	1	0	1	0
£115,000 - £119,999	0	0	1	0
£120,000 - £124,999	0	0	0	0
£125,000 - £129,999	0	0	0	0
£130,000 - £134,999	0	0	0	0
£135,000 - £139,999	1	0	0	0
£140,000 - £144,999	0	0	0	0
£145,000 - £149,999	0	0	0	0
£150,000 - £154,999	0	0	0	0
£155,000 - £159,999	0	0	1	0
	25	28	24	33

Mae gwybodaeth wedi'i llunio ar sail gofynion y Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio, a chanllawiau CIPFA cysylltiedig. Mae'r rhain yn cynnwys swyddi uwch gyflogaion, ac eithrio swyddi o fewn ysgolion, a restrir yn y tabl Tâl Uwch Gyflogaion. Nid yw'r gwerthoedd band yn cynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr, a gyfrifwyd yn 2013/14 ar gyfradd o 14.1% ar gyfer athrawon a 22.5% ar gyfer gweithwyr eraill.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Taliadau Uwch Gyflogeion

Cyflwynodd Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2010 y gofyniad i ddatgelu manylion tâl uwch gyflogeion fesul swydd lle mae'r cyflog rhwng £60,000 a £150,000 ac enwi'r rheiny sy'n derbyn cyflog mwy na £150,000. Yr uwch gyflogeion, at ddibenion datgelu, yw'r prif weithredwr, y cyfarwyddwr, y swyddogion statudol a'r personau y mae'r prif weithredwr yn gyfrifol amdanynt yn uniongyrchol.

Teitl Swydd	Nodyn	Tâl Pensiynadwy £	Cyfanswm Cydnabyddiaeth ac Eithrio Cyfraniadau Pensiwn £	Cyfraniad Pensiwn y Cyflogwr £	Cyfanswm Cydnabyddiaeth agn Gynnwys Cyfraniadau Pensiwn £
2013/14					
Prif Weithredwr (Colin Everett)	1	137,138	137,138	30,856	167,994
Cyfarwyddwr yr Amgylchedd		97,328	97,328	21,899	119,227
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymuned		97,499	97,499	21,937	119,436
Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes		97,328	97,328	21,899	119,227
Pennaeth Cyllid		81,960	81,960	18,441	100,401
Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd	2	78,825	78,825	17,736	96,561
Pennaeth Adnoddau Dynol a Datblygu Sefydliadol		74,063	74,063	16,664	90,727
Pennaeth TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	3	82,600	82,600	18,585	101,185
		746,741	746,741	168,017	914,758
2012/13 (gwybodaeth gymharol)					
Prif Weithredwr (Colin Everett)	1	159,597	159,597	35,909	195,506
Cyfarwyddwr yr Amgylchedd		97,328	97,328	21,899	119,227
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymuned		91,437	91,437	20,400	111,837
Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes		97,328	97,328	21,899	119,227
Pennaeth Cyllid		81,960	81,960	18,441	100,401
Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd	2	76,917	76,917	16,744	93,661
Pennaeth Adnoddau Dynol a Datblygu Sefydliadol		74,063	74,063	15,608	89,671
Pennaeth TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	3	80,679	80,679	18,009	98,688
		759,309	759,309	168,909	928,218

Nodyn 1: Mae tâl pensiynadwy yn cynnwys tâl am (a) swyddog canlyniadau ar gyfer etholiadau lleol a chenedlaethol (gyda chostau yn cael eu had-dalu gan y Lywodraeth briodol ar gyfer yr olaf,) a (b) Clerc i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (costau yn cael eu had-dalu gan y corff hwnnw). Y cyflog sylfaen (heb ei newid ers 2007) yw £131,233.

Nodyn 2: Mae tâl pensiynadwy yn cynnwys tâl yn ymwneud â rôl fel Dirprwy Glerc i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (gyda chostau yn cael eu had-dalu gan y corff hwnnw).

Nodyn 3: Mae tâl pensiynadwy yn cynnwys cydnabyddiaeth ar gyfer cyfrifoldebau ychwanegol (Prif Weithredwr Cynorthwyol ar gyfer Newid Trefniadol).

Pecynnau Gadael

Mae'n ofynnol i'r Cyngor ddatgelu (mewn bandiau £20 mil) nifer y pecynnau gadael a gytunwyd a chost y pecynnau i'r Awdurdod yn y flwyddyn ariannol. Mae'r cyfansymiau a ddatgelir yn cynnwys taliadau diswyddo a straen pensiwn (gan gynnwys cyfandaliadau pensiwn athrawon).

Mae costau gadael sy'n codi yn 2014/15 y mae'r awdurdod wedi ymrwmo iddynt ar 31 Mawrth 2014 wedi'u cynnwys yn y datgeliad.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Amlinellir y nifer o becynnau gadael gyda chyfanswm cost fesul band a chost llawn diswyddiadau gorfodol ac eraill yn y tabl isod:-

Band Cost Pecyn Gadael	Colli swydd Gorfodol		Ffyrdd Eraill o Adael y Cytunwyd Arnynt		Cyfanswm Pecynnau Gadael yn ôl Band Cost		Cyfanswm Pecynnau Gadael ym Mhob Band	
	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13
	No.	No.	No.	No.	No.	No.	£	£
£0 - £20,000	31	16	5	13	36	29	196,497	147,931
£20,001 - £40,000	11	5	1	5	12	10	369,716	271,494
£40,001 - £60,000	1	0	0	4	1	4	50,272	184,487
£60,001 - £80,000	2	1	0	1	2	2	139,727	147,232
£80,001 - £100,000	1	0	0	1	1	1	90,203	91,765
	<u>46</u>	<u>22</u>	<u>6</u>	<u>24</u>	<u>52</u>	<u>46</u>	<u>846,415</u>	<u>842,909</u>

28. LWFANSAU AELODAU

Talwyd gwerth £1,336 mil (gan gynnwys yswiriant gwladol a phensiynau cyflogwr) o lwfansau i Aelodau o'r Cyngor yn 2013/14 (£1,347 mil yn 2012/13).

	2014 £000	2013 £000
Lwfans Sylfaenol	911	921
Lwfansau Cyfrifoldeb Arbennig	230	228
Yswiriant cenedlaethol cyflogwr	80	85
Pensiwn cyflogwr	59	57
Treuliau Aelodau	56	56
	<u>1,336</u>	<u>1,347</u>

Mae'r lwfansau a dalwyd yn disgyn i'r bandiau canlynol:-

Band Lwfans	2014 Nifer Aelodau	2013 Nifer Aelodau
£0 - £9,999	3	0
£10,000 - £14,999	36	41
£15,000 - £19,999	13	11
£20,000 - £24,999	9	7
£25,000 - £29,999	3	7
£30,000 - £34,999	3	1
£35,000 - £39,999	2	0
£40,000 - £44,999	1	2
£45,000 - £49,999	0	0
£50,000 - £54,999	0	0
£55,000 - £59,999	0	1
£60,000 - £64,999	1	0
	<u>71</u>	<u>70</u>

29. PARTIÖN CYSYLLTIEDIG

Mae'r Cyngor yn gorfod datgelu trafodion materol gyda phartïon cysylltiedig – cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor, neu i'w rheoli neu eu dylanwadu gan y Cyngor. Mae datgelu'r trafodion hyn yn caniatáu darllenwyr i asesu'r graddau y gallai'r Cyngor fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu efallai wedi diogelu'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i ymdrin yn rhydd â'r Cyngor.

Cymru a'r Llywodraeth Ganolog

Mae gan Lywodraeth Cymru ddylanwad sylweddol drwy ddeddfwriaeth a chyllid grant - mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae'r Cyngor yn gweithredu ynddo, yn darparu'r mwyafrif o'i gyllid ar ffurf grantiau, ac yn rhagnodi telerau sawl trafodyn sydd gan y Cyngor â phartïon eraill fel biliau treth y cyngor a budd-daliadau tai. Mae grantiau a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ac adrannau llywodraeth eraill wedi'u nodi yn y dadansoddiad pynciol yn Nodyn 38.

Aelodau

Mae gan Aelodau o'r Cyngor reolaeth uniongyrchol dros bolisiau ariannol a gweithredol y Cyngor. Mae cyfanswm y lwfansau a dalwyd i Aelodau yn 2013/14 wedi'u dangos yn nodyn 28.

Mae'r Cyngor yn penodi aelodau i rai cyrff elusennol neu wirfoddol allanol neu maent wedi datgan cysylltiad â sefydliadau, cyrff cyhoeddus ac awdurdodau. Mae cyfanswm y trafodion gyda chyrff dan y pennawd hwn yn ystod 2013/14 fel a ganlyn:

- Taliadau £41 mil
- Derbynebaw (£9 mil)

Mae Aelodau wedi datgan cysylltiad neu berthynas mewn cwmnïau neu fusnesau a allai fod wedi ymwneud â'r Cyngor. Mae cyfanswm y taliadau a wnaed i gwmnïau dan y pennawd hwn yn ystod 2013/14 a'r symiau sy'n ddyledus ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

- Taliadau £331 mil
- Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor £11 mil

Mae cysylltiadau personol pob Aelod yn cael eu cofnodi yn y Gofrestr Gyhoeddus o Gysylltiadau Aelodau, yn unol â'r gyfraith a Chod Ymddygiad y Cyngor. Mae'r Gofrestr ar gael i'r cyhoedd ei gweld drwy gysylltu â Phennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidd Cyngor Sir y Fflint, Neuadd y Sir, Yr Wyddgrug.

Swyddogion

Mae Uwch Swyddogion wedi datgan yn ôl y galw a lle bo'n briodol, gysylltiad neu berthynas mewn cwmni, corff gwirfoddol, elusennol, neu gyhoeddus sy'n derbyn taliadau gan y Cyngor. Mae cyfanswm y trafodion â chyrff o'r fath yn ystod 2013/14 fel a ganlyn:

- Taliadau £780 mil
- Derbynebaw (£10 mil)

Cyrff Cyhoeddus Eraill

Cronfa Bensiwn Clwyd

Y Cyngor yw'r awdurdod gweinyddu ar gyfer Cronfa Bensiwn Clwyd. Mae manylion y trafodion gyda Chronfa Bensiwn Clwyd wedi'u darparu o fewn cyfrifon y Gronfa Bensiwn ar dudalen 106.

Asiantaeth Pensiynau Athrawon

Y costau pensiwn a godir yw'r gyfradd gyfrannu a osodwyd gan yr Adran Addysg ar sail cronfa dybiannol. Mae manylion pensiwn athrawon wedi'u nodi yn nodyn 45

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Trosedd ac Awdurdod Tân Gogledd Cymru

Comisiynydd Trosedd ac Tân Heddlu ac Achub ac Awdurdodau yn pennu eu ffioedd eu hunain i drethdalwyr y cyngor sydd wedyn yn cael eu cynnwys yn y bil treth y cyngor – mae'r taliadau hyn yn cael eu hadnabod fel y praesept. Cyfanswm praeseptau ac ardollau a dalwyd i'r Heddlu Cymru a Throsedd Gogledd a Chomisiynydd ac Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yw £20,398 mil (£20,041 mil yn 2012/13).

Cynghorau Cymuned / Tref

Cyfanswm y praeseptau a dalwyd i'r 34 cyngor cymuned / tref yw £2,323 mil (£2,247 mil yn 2012/13).

Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn cyfuno Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Cymru (Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Ddwyrain Cymru gynt ac Ymddiriedolaeth GIG Conwy a Sir Ddinbych), Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Orllewin Cymru, a chwe Bwrdd Iechyd Lleol Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Gwynedd a Wrecsam. Mae trafodion gyda Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr ar gyfer gweithgareddau gofal iechyd cysylltiedig yn ystod 2013/14 fel a ganlyn:

- Taliadau £1,975 mil
- Derbynebaw (£3,640 mil)
- Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor £743 mil
- Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor (£704 mil)

Cydbwyllgor Addysg Cymraeg

- Taliadau £476 mil

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

- Taliadau £130 mil
- Derbynebaw (£8 mil)
- Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor (£6 mil)

30. FFFIOEDD ARCHWILIO

Cyfanswm y ffioedd archwilio ac arolygu a oedd yn ddyledus yn ystod y flwyddyn oedd £475 mil (£496 mil yn 2012/13). Darparwyd gwasanaethau archwilio allanol gan Swyddfa Archwilio Cymru.

	2014	2013
	£000	£000
Ffioedd ar gyfer y cyfrifon	216	216
Ffioedd ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol	138	140
Ffioedd ar gyfer grantiau	121	140
	<u>475</u>	<u>496</u>

O dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2013 Swyddfa Archwilio Cymru yw bellach yn gallu cynnal cronfeydd wrth gefn. O ganlyniad, dywedodd y Swyddfa Archwilio Cymru ym mis Awst 2014 y byddai'r Cyngor yn derbyn aiddosbarthu o gronfeydd wrth gefn cronedig o £71,992 mewnpertihyas â ffioedd archwiliad y flwyddyn flaenorol. Nid yw aiddosbarthu y cronfeydd wrth gefn cronedig wedi cael ei adlewyrchu yn y ffigurau uchod'.

31. GWASANAETHAU ASIANTAETH

Mae Cyngor Sir y Fflint yn un o chwe phartner Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru (NWTRA), y partneriaid eraill yw Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd a Wrecsam. Mae'r gyfarwyddiaeth Amgylchedd yng Nghyngor Sir y Fflint yn ymgymryd â gwaith cefnffyrdd ar ran Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru ar gyfer Llywodraeth Cymru. Mae ad-daliadau am waith a wnaed dan y Cytundeb Asiantaeth Priffyrdd yn dod i £2,348 mil (£2,280 mil yn 2012/13).

Mae chwe chyngor gogledd Cymru'n gweithredu fel asiantau i Lywodraeth Cymru i ddarparu benthyciadau y gellir eu hailgylchu dan y cynllun Troi Tai'n Gartrefi, ar gyfer trwsio eiddo sydd wedi bod yn wag dros y tymor hir, gyda'r bwriad i'w defnyddio unwaith eto. Cyngor Sir y Fflint yw'r awdurdod arweiniol/ bancio ar gyfer rhanbarth gogledd Cymru ac yn gyfrifol am weinyddu'r gronfa.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cyfanswm yr incwm a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru yn ystod 2013/14 oedd £2,333mil (£2,332 mil yn 2012/13) a chyfanswm y taliadau yn erbyn y swm hwn oedd £2,060 mil (£1,847 mil yn 2012/13), a derbyniodd Cyngor Sir y Fflint £340 mil o hyn (£529 mil yn 2012/13).

32. DEDDF GWASANAETHAU IECHYD CENEDLAETHOL (CYMRU) 2006

Mae gan y Cyngor gytundeb gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, yn unol ag Adain 33 o Ddeddf Gwasanaeth Iechyd Cenedlaethol (Cymru) 2006, ar gyfer darparu gwasanaeth offer cymunedol integredig dan drefniant cronfa ar y cyd. Mae'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu drwy staff Cyngor Sir y Fflint (fel partner sy'n cynnal) o Uned 3, Ystâd Ddiwydiannol Penarlâg, Penarlâg.

Partneriaeth	2014 £0	2013 £0
Gwariant Gros	1,048	1,043
Incwm Gros	(1,148)	(1,054)
(Gwarged) / diffyg am y flwyddyn	(100)	(11)
Cyfraniad at y Gyllideb		
Cyngor Sir y Fflint	412	406

Mae Uned 3, sydd wedi'i lleoli yn Sir y Fflint, yn eiddo ar y cyd i Gyngor Sir y Fflint (50.25%) a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam (49.75%), ac mae wedi'i brisio yn £907 mil; mae'r eiddo wedi'i gynnwys ym mantolen Cyngor Sir y Fflint (fel partner sy'n cynnal):-

	Gros £000	Net £000	%
Cyngor Sir y Fflint	456	443	50.25
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	451	439	49.75
	907	882	100.00

33. TREFNIADAU AR Y CYD

Mae Cyngor Sir y Fflint yn cymryd rhan mewn nifer o drefniadau ar y cyd/ partneriaethau amrywiol gyda Chynghorau eraill Gogledd Cymru, sef:-

- Gwasanaeth Offer Cymuned Gogledd Ddwyrain Cymru (gyda Wrecsam)
- Canolfan Gwastraff Bwyd Gogledd Ddwyrain Cymru (gyda Chonwy a Sir Ddinbych)
- Gwasanaeth Mabwysiadu Gogledd Cymru (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd a Wrecsam).
- Prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych a Gwynedd)
- Partneriaeth Gaffael Gogledd Cymru (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd a Wrecsam)
- TAITH [Consortiwm Cludiant Rhanbarthol Gogledd Cymru] (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd a Wrecsam).
- GwE [Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol Gogledd Cymru] (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd a Wrecsam).

Cyngor Sir y Fflint yw'r partner sy'n cynnal Gwasanaeth Offer Cymunedol Gogledd Ddwyrain Cymru (mae manylion ynglŷn â hyn yn nodyn 32), Prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru a Taith.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae datganiadau ariannol (cyd bwyllgor) ar wahân yn cael eu paratoi ar gyfer NWRWTP (www.nwrwtp.org), Taith (www.taith.gov.uk) a GwE (www.gwynedd.gov.uk). Mae datganiadau cyd bwyllgor 2013/14 yn cofnodi gwariant gros NWRWTP o £783 mil (£843 mil yn 2012/13), gwariant Taith o £13,008 mil (£185 mil yn 2012/13) a gwariant GwE o £4,088 mil (wedi'i sefydlu yn 2013/14); mae cyfanswm y gwariant yn cael ei rannu'n gyfartal rhwng holl bartneriaid NWRWTP ac ar system pro-rata yn ôl y boblogaeth ar gyfer Taith a GwE. Mae cyfran Cyngor Sir y Fflint o'r incwm a'r gwariant ar gyfer NWRWTP a Taith wedi'u cofnodi yng Nghost Net y Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn unol â'r polisi cyfrifo ar gyfer Gweithrediadau a reolir ar y cyd.

34. CYLLID ARALL A WEINYDDIR GAN YR AWDURDOD

Gweinyddodd y Cyngor Sir 19 o gronfeydd ymddiriedolaeth addysg yn ystod 2013/14. Trosglwyddwyd gweinyddiaeth 3 cronfa i'r ysgol berthnasol yn ystod y flwyddyn. Gan fod y 16 cronfa oedd yn weddiill ar ddarparfod cawsant eu trosglwyddo i 'Gronfa Gwaddol Cymunedol Sir y Fflint' newydd sy'n cael ei rheoli gan ymddiriedolwyr Sefydliad Cymunedol Cymru. Trosglwyddwyd yr arian gyda chyfanswm o £240mil rhwng Medi a Thachwedd 2013.

Mae'r Cyngor hefyd yn gweinyddu cronfa ymddiriedolaeth ar ran Optec D.D. (UK) Limited. Mae'r gronfa yn darparu cymorth ariannol i'r cynllun cyfnewid ieuencid rhwng Cyngor Sir y Fflint a Murata a Kuga Cho yn Siapan. Balans y gronfa ar 31 Mawrth 2014 oedd £96 mil (£115 mil yn 2012/13) ac nid yw wedi'i chynnwys yn y fantolen.

Mae Cyngor Sir y Fflint yn gweithredu fel awdurdod arweiniol er mwyn gweinyddu Cronfa'r Degwm ar ran Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam. Mae'r incwm a dderbyniwyd o fuddsoddiadau, net costau rheoli canolog, yn cael ei rannu rhwng pob awdurdod er mwyn ei ddefnyddio i roi grantiau sy'n diwallu'r amcanion a nodwyd. Ar 31 Mawrth 2014 balans y gronfa oedd £562 mil (£600 mil yn 2012/13).

Mae Cyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymunedol - Adain Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion yn gofalu am gyfrifon banc unigol ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth sy'n byw yn y gymuned nad ydynt yn gallu ymdopi gyda'u materion ariannol oherwydd eu hanalluedd meddyliol; mae aelodau unigol o'r tîm Dirprwy wedi'u cymeradwyo i weithredu fel penodai corfforaethol gyda'r Adran Gwaith a Phensiynau ar gyfer pob defnyddiwr gwasanaeth. Y cyfanswm sydd gan y Cyngor ar 31 Mawrth 2014 oedd £3,439 mil mewn 415 cyfrif ar wahân (£3,441 mewn 423 cyfrif yn 2012/13).

35. DYLEDION DIGWYDDIADOL

- Yn ystod 2013/14 cytunodd y Cyngor ar gyfradd setliad mewn perthynas â nifer yr hawliadau cyflog cyfartal a gofrestrwyd yn y Tribiwnlys Cyflogaeth ac ar fethodoleg i ymdrin â hawliadau posibl gyda'r undebau llafur. Bydd costau setliad yn cael eu darparu o gronfa wrth gefn Cyflog Cyfartal/ Statws Sengl ac mae modelau ariannol yn cadarnhau bod digon o arian yn y gronfa wrth gefn. I gloi'r mater, bydd proses o lofnodi cytundebau gyda'r gweithwyr cyflogedig yn cael ei chwblhau; gan ddiogelu'r Cyngor rhag unrhyw ddyledion cyflog cyfartal parhaus.

Efallai bod risg cyflog cyfartal gweddillol bychan pan fydd hawlwyd yn dewis peidio â setlo neu pan fydd gweithwyr cyflogedig yn penderfynu peidio â llofnodi cytundeb i hepgor eu hawliau cyflog cyfartal. Yn yr achosion hyn bydd y Cyngor yn ystyried yr opsiynau ar gyfer cyflawni setliad posibl.

Mae'r Cyngor yn ymwybodol y gall canlyniad achos Cyngor Sir Birmingham (2012) gynyddu costau dyledion posibl gan efallai y gellir cyflwyno hawliadau am hyd at 6 mlynedd, yn hytrach na 6 mis (fel yr oedd yn flaenorol). Ni chyflwynwyd unrhyw hawliadau hanesyddol yn Sir y Fflint o ganlyniad i achos Birmingham ac ychydig iawn o hawliadau a gyflwynwyd ledled Cymru, ac o'r herwydd, ystyrir bod y risg yn fychan iawn.

- Daeth gwrandawriad Panel Dyfarnu Cymru mewn perthynas ag Aelod etholedig i ben ar 19 Gorffennaf 2013 a'r canlyniad oedd gwahardd yr Aelod am 2 flynedd a hanner am dorri Cod Ymddygiad y Cynghorwyr. Apeliodd yr Aelod yn erbyn y gwaharddiad yn yr Uchel Lys, a gostyngwyd y gwaharddiad i flwyddyn a hanner. Mae'r broses gyfreithiol yn y DU wedi dod i ben yn awr. Gall yr Aelod wneud cais am ganiatâd i apelio i Lys Hawliau Dynol Ewrop.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Yn dibynnu ar gymeradwyo caniatâd i apelio, a chanlyniad yr apêl, efallai y bydd yn rhaid i'r Cyngor dalu dim, ychydig neu holl gostau'r Aelod i amddiffyn yr achos gwreiddiol dan indemniad a roddwyd iddo yn 2009. Ni fyddai'r arian a dalwyd yn yr indemniad yn ymwneud â chostau apêl yr Aelod. Pe bai'r Aelod yn ceisio caniatâd i apelio mae'r Cyngor yn deall na ddisgwylir unrhyw benderfyniad am rai misoedd.

- Mae grŵp o gwmnïau chwilio eiddo yn ceisio adennill ffioedd a dalwyd i'r Cyngor i weld data pridiannau tir. Ni chyflwynwyd yr achosion hyd yn hyn. Hysbyswyd y Cyngor bod gwerth yr hawliadau hyn yn £191 mil ar hyn o bryd ynghyd â llog a chostau. Mae'r hawlwr hefyd wedi crybwyll efallai y byddant yn cyflwyno hawliad yn erbyn holl awdurdodau Cymru a Lloegr am ymddygiad gwrth-gystadleuol honedig. Nid yw'n amlwg beth fyddai gwerth hawliad o'r fath yn erbyn y Cyngor. Mae'n bosibl efallai y bydd hawlwr ychwanegol yn dod i'r amlwg i gyflwyno ceisiadau am ad-daliadau, ond ni soniwyd am unrhyw un ar hyn o bryd.
- Fel rhan o'i 'Strategaeth Arolygu Tir wedi'i Halogi' mae'r Cyngor yn cyflawni archwiliadau amgylcheddol ar hyn o bryd mewn 10 cyn-safle gwaredu gwastraff yn y sir. Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru (Asiantaeth yr Amgylchedd yn flaenorol) i sefydlu'r dyledion posibl ar gyfer unrhyw waith adferol hanfodol a chostau ôl-ofal yn y dyfodol.
- Ynghyd â'r ddarpariaeth mewn perthynas â'r 'Cynllun Trefniant MMI' yn Nodyn 20, mae'r Cyngor yn cydnabod y bydd unrhyw daliadau a wnaed yn y dyfodol gan MMI ar ôl cyflwyno'r ardoll gychwynol yn cael eu cyflawni ar gyfradd is o 85% ac maent wedi creu cronfa wrth gefn benodol i ariannu'r 15% y bydd angen i'r Cyngor ei dalu ar gyfer unrhyw hawliad a setlir yn y dyfodol. Mae rhagamcanion hawliadau yn y dyfodol yn ansicr oherwydd natur ddirgel nifer yr hawliadau y mae MMI yn parhau i'w derbyn. Mae'r ardoll yn destun adolygiad gan weinyddwr y cynllun o leiaf bob 12 mis. Er gwaethaf gosod ardoll gychwynol o 15%, wrth fodelu canlyniadau disgwylidig ar gyfer rheoli busnes MMI yn ddi-ddyled, nododd y gweinyddwr y gallai'r ardoll amrywio rhwng 9.5% a 28%.

36. ASED DIGWYDDIADOL

Mae'r Cyngor yn parhau i olrhain ad-daliadau TAW gan Gyllid a Thollau ei Mawrhydi, yn dilyn penderfyniadau Tŷ'r Arglwyddi wrth benderfynu ar achosion Fleming (yn gweithredu fel Bodycraft) a Conde Nast Publications Ltd. Yn 1996, gostyngwyd y terfyn amser ar gyfer gordaliad TAW i dair blynedd; cynhaliwyd absenoldeb trefniadau trosglwyddo yn 2008 gan dorri cyfraith Cymunedol a datgymhwyswyd y terfyn tair blynedd. Mae'r hawliadau unigol yn gysylltiedig â chyfnodau amrywiol rhwng Ebrill 1973 a Rhagfyr 1996. Yn amodol ar atgyfeiriad Llys Apêl Cyllid a Thollau ei Mawrhydi i benderfyniad yr Uchel Lys yn achos Littlewoods Retail Ltd, bydd y Cyngor yn ceisio olrhain apeliadau i'r Tribiwnlys Treth a/neu yn yr Uchel Lys ar gyfer adlog lle bo'r ad-daliadau hyd yn hyn wedi'u cyflawni gan ychwanegu llog sylfaenol yn unig.

37. ASEDAU TREFTADAETH: GWYBODAETH BELLACH AR Y CASGLIADAU

Archifdy Sirol

Cedwir archifau hanesyddol a gweinyddol Sir y Fflint yn Archifdy Sir y Fflint. Mae'r rhain yn cynnwys tua dwy filltir o gofnodion sy'n dyddio o'r 13 Ganrif i'r presennol ac yn cael eu cadw er mwyn mynegi'r pwrpas o sicrhau eu cadwraeth, a darparu mynediad at wybodaeth i'r cyhoedd gan gofnodi treftadaeth y sir.

Mae'r cofnodion sy'n cael eu cadw'n cynnwys cofnodion llywodraeth ganolog a'r llywodraeth leol ac mae hefyd yn cynnwys cofnodion preifat megis ystadau tir, busnesau, cymdeithasau lleol, papurau teuluol ac ati ynghyd â chasgliadau sylweddol o gofnodion eglwysi ac ysgolion lleol Sir y Fflint.

Mae Archifdy Sir y Fflint yn derbyn deunydd archif sy'n berthnasol i Sir y Fflint ac o ddiddordeb hanesyddol parhaus. Mae'r deunydd y maent yn ei dderbyn yn cael ei gadw mewn ystafelloedd diogel a reolir yn amgylcheddol ac yn hygyrch i'r cyhoedd mewn ystafell chwilio a oruchwylir.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae gan yr archifdy warchodwr archif cymwys sy'n pecynnu ac yn atgyweirio defnyddiau fel bo'r angen. Yn anaml y gwaredir deunydd archif – pe penderfynir y byddai'n ddymunol gwneud hynny bydd yn cael ei drin yn unol ag unrhyw ofynion cyfreithiol perthnasol a lle bo'r modd mewn ymgynghoriad â'r rhoddwr neu'r adnewwr gwreiddiol.

Ceir mynediad i'r cyhoedd yn yr ystafell chwilio sydd ar agor ddydd Llun, Mawrth, Iau a Gwener, 10am i 4.30pm. Mae gwybodaeth ynglŷn â'r cofnodion a gedwir (a rhai delweddau) wedi'u cynnwys ar dudalennau'r Archifdy ar wefan Cyngor Sir y Fflint. Mae presenoldeb ar wefannau Archifau Cymru a'r Archifau Cenedlaethol hefyd. Mae modd cael mynediad i gatalog ar-lein ac oriel luniau Flickr trwy'r dolenni ar dudalennau'r Archifdy ar wefan CSFf.

Amgueddfa'r Sir

Mae Gwasanaeth yr Amgueddfa'n gweithio yn unol â Pholisi Caffael a Gwaredu sy'n cydymffurfio â Chynllun Achrediad Amgueddfa Genedlaethol. Yn fras, mae'r Gwasanaeth yn casglu eitemau sy'n berthnasol i hanes Sir y Fflint yn unig ac yn gwaredu eitemau am resymau curadurol cadarn yn unig ac yn unol â chanllawiau llym. Mae Cynllun Rheoli Casgliadau'r Gwasanaeth yn llywodraethu'r modd y gofalar am y casgliad, a'r modd y mae'n hygyrch ac yn cael ei reoli'n gyffredinol. Caiff y casgliad ei gatalogio ar system rheoli casgliadau, fydd ar gael i'r cyhoedd ar-lein yn y dyfodol agos.

Mae casgliad yr amgueddfa wedi'i restru'n gynhwysfawr ar gronfa ddata ac mae'n cynnwys casgliadau hanes cymdeithasol ac archeolegol yn bennaf, a'r un mwyaf sylweddol yw'r casgliad o Grochenwaith Bwcle – casgliad o tua 1000 o eitemau sy'n gysylltiedig â diwydiant Crochenwaith Bwcle, yn amrywio o'r cyfnod canoloesol i'r ail ryfel byd, wedi'u cyflwyno'n bennaf gan Dr. Fraser yn yr 1970au, James Bentley yn yr 1990au a Chasgliad Martin Harrison a brynwyd yn 2010. Mae arwyddocâd cenedlaethol i Grochenwaith Bwcle, ac ar y cyfan y casgliad hwn yw'r mwyaf o'i fath.

Mae casgliad o eitemau amaethyddol a gaffaelwyd yn bennaf gan Gyngor Bwrdeistref Delyn yn yr 1980au, ac mae'r mwyafrif ohonynt wedi'u benthg i Ymddiriedolaeth Dyffryn Maesglas yn awr. Mae arwyddocâd o ran hanes amaethyddol lleol, yn bennaf o'r bedwaredd ganrif ar bymtheg a dechrau'r ugeinfed ganrif ac mae'n cynnwys eitemau mawr megis aradr, dyrnwyr ac offer ffarm eraill.

Mae ychydig o waith celf yn rhan o'r casgliad – dros 100 o baentiadau gan arlunydd amatur lleol James Bentley, sy'n berthnasol i hanes Bwcle, a tua dwsin o baentiadau eraill gan arlunwyr lleol. Mae 2 ddarlun olew sy'n bortread dinesig yn cael eu harddangos ym Mhrif Adeilad Llyfrgell yn yr Wyddgrug.

Mae archifau archeolegol sylweddol yn cynnwys rhai o gloddfa yng Nghastell Caergwrie, Castell y Fflint, a Fferm Pentre, y Fflint. Mae Casgliad Archeolegol Gilbert Smith yn cynnwys tua 650 o eitemau a gaffaelwyd yn wreiddiol gan yr archeolegydd amatur Gilbert Smith yn yr 1930au. Mae rhai o'r eitemau gorau'n cynnwys arfau o safle amffosog canoloesol Llys Edwin, a gloddiwyd yn yr 1930au.

Mae mynediad i Amgueddfa Bwcle a'r Wyddgrug am ddim ac mae'r ddau ar agor 6 diwrnod yr wythnos, gydol y flwyddyn. Mae Parc Treftadaeth Dyffryn Maes Glas yn cael ei reoli gan Ymddiriedolaeth elusennol ac mae pris mynediad i'r amgueddfa. Anogir mynediad i'r casgliadau neilltuol ac maent ar gael gydag apwyntiad.

38. ADRODD FESUL ADRAN

Y dadansoddiad incwm a gwariant gan y gwasanaeth ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r hyn a nodwyd gan y Cod Ymarfer Rhoi Gwybod am Wasanaeth. Ond, bydd penderfyniadau ynglŷn â dyrannu adnoddau yn cael eu gwneud gan Cabinet yr Awdurdod ar sail yr adroddiadau cyllideb sy'n cael eu dadansoddi ar draws cyfarwyddiaeth. Mae'r adroddiadau yn cael eu paratoi ar sail wahanol i'r polisiau cyfrifo a ddefnyddir yn y datganiadau ariannol. Yn benodol:

- ni fydd ffioedd mewn perthynas â gwariant cyfalaf (lle bydd dibrisiadau, adbriso a cholledion nam sy'n fwy na'r balans yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn ac amorteiddiad yn cael eu codi ar wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- mae gwariant ar rai gwasanaethau cefnogaeth yn cael ei gyllidebu'n ganolog ac nid yw'n cael ei godi ar gyfarwyddiaeth.

Dyma incwm a gwariant prif gyfarwyddiaethau'r Awdurdod a gofnodwyd yn yr adroddiadau cyllideb ar gyfer y flwyddyn:

2013/14	Gwasanaethau		Dysgu	Gwasanaethau	Cyllid Canolog a Cyfanswm ac		Cyfrif	
	Cymunedol	Amgylchedd	Gydol Oes	Corfforaethol	Chorfforaethol	eithrio CRT	Refeniw Tai	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm								
Ffioedd, taliadau ac incwm gwasanaeth	(7,940)	(23,238)	(18,943)	(42,902)	(7,760)	(100,783)	(32,705)	(133,488)
Grantiau'r llywodraeth	(10,612)	(7,755)	(19,212)	(538)	(30)	(38,147)	6,297	(31,850)
Cyfanswm	(18,552)	(30,993)	(38,155)	(43,440)	(7,790)	(138,930)	(26,408)	(165,338)
Gwariant								
Treuliau gweithwyr	28,869	23,464	99,459	13,191	258	165,241	6,175	171,416
Costau gwasanaeth eraill	49,130	39,678	52,069	56,021	33,151	230,049	19,964	250,013
Cyfanswm	77,999	63,142	151,528	69,212	33,409	395,290	26,139	421,429
Canlyniad Terfynol	59,447	32,149	113,373	25,772	25,619	256,360	(269)	256,091

2012/13	Gwasanaethau		Dysgu	Gwasanaethau	Cyllid Canolog a Cyfanswm ac		Cyfrif	
	Cymunedol	Amgylchedd	Gydol Oes	Corfforaethol	Chorfforaethol	eithrio CRT	Refeniw Tai	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm								
Ffioedd, taliadau ac incwm gwasanaeth	(7,005)	(19,361)	(17,276)	(51,253)	(4,917)	(99,812)	(31,622)	(131,434)
Grantiau'r llywodraeth	(7,773)	(7,133)	(22,321)	(358)	(162)	(37,747)	6,166	(31,581)
Cyfanswm	(14,778)	(26,494)	(39,597)	(51,611)	(5,079)	(137,559)	(25,456)	(163,015)
Gwariant								
Treuliau gweithwyr	27,968	24,095	106,676	13,053	1,946	173,738	5,974	179,712
Costau gwasanaeth eraill	41,935	34,171	43,947	56,349	25,868	202,270	19,408	221,678
Cyfanswm	69,903	58,266	150,623	69,402	27,814	376,008	25,382	401,390
Canlyniad Terfynol	55,125	31,772	111,026	17,791	22,735	238,449	(74)	238,375

Cysoni Incwm a Gwariant Cyfarwyddiaeth gyda Chost Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r cysoniad hwn yn dangos sut mae'r ffigyrau yn y dadansoddiad o incwm a gwariant cyfarwyddiaeth yn perthnasu â'r symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	2013/14 £000	2012/13 £000
Canlyniad Terfynol	256,091	238,375
Adiuch y symiau na chyflwynir i'r rheolwyr *	51,999	45,995
Tynnwch y symiau a adroddwyd i'r rheolwyr nad ydynt wedi'u cynnwys mewn datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr	(23,760)	(17,618)
Cost Net Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr *	284,330	266,752

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cysoni Dadansoddiadau Goddrychol

Mae'r cysoniad hwn yn dangos sut mae'r ffigyrau yn y dadansoddiad o incwm a gwariant cyfarwyddiaeth yn perthnasu â'r dadansoddiad goddrychol o'r Arian Dros Ben neu'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau sydd wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Cysoni Dadansoddiadau Goddrychol 2013/14	Dadansoddiad	Heb ei Adrodd	Heb ei Gynnwys	Cost net	Symiau	Cyfanswm
	Gwasanaeth	I'r Rheolwyr	Yn I&E	Gwasanaethau	Corfforaethol	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ffioedd, taliadau ac incwm gwasanaeth	(133,488)	0	0	(133,488)	0	(133,488)
Incwm llog a buddsoddiadau	0	0	0	0	(9,103)	(9,103)
Incwm o dreth y cyngor	0	0	0	0	(75,006)	(75,006)
Dosbarthiad o'r gronfa ardrethi annomestig	0	0	0	0	(46,872)	(46,872)
Grantiau Llywodraeth a Chyfraniadau	(31,850)	0	0	(31,850)	(170,881)	(202,731)
Enillion neu Gollodion ar Werthu Asedau Sefydlog	0	0	0	0	(200)	(200)
Cyfanswm incwm	(165,338)	0	0	(165,338)	(302,062)	(467,400)
Treuliau gweithwyr	171,416	0	0	171,416	0	171,416
Costau gwasanaeth eraill	250,013	3,043	5,633	258,689	402	259,091
Ad-daliadau gwasanaeth cefnogi	0	29,393	(29,393)	0	0	0
Dibrisiad, amorteiddiad a nam	0	19,563	0	19,563	0	19,563
Taliadau llog	0	0	0	0	24,978	24,978
Praeseptau ac Ardollau	0	0	0	0	22,721	22,721
Cyfanswm costau gweithredu	421,429	51,999	(23,760)	449,668	48,101	497,769
Arian Dros Ben neu ddiffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau	256,091	51,999	(23,760)	284,330	(253,961)	30,369

Cysoni Dadansoddiadau Goddrychol 2012/13	Dadansoddiad	Heb ei Adrodd	Heb ei Gynnwys	Cost net	Symiau	Cyfanswm
	Gwasanaeth	I'r Rheolwyr	Yn I&E	Gwasanaethau	Corfforaethol	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ffioedd, taliadau ac incwm gwasanaeth	(131,434)	0	0	(131,434)	0	(131,434)
Incwm llog a buddsoddiadau *	0	0	0	0	(23,971)	(23,971)
Incwm o dreth y cyngor	0	0	0	0	(72,197)	(72,197)
Dosbarthiad o'r gronfa ardrethi annomestig	0	0	0	0	(40,562)	(40,562)
Grantiau Llywodraeth a Chyfraniadau **	(31,581)	0	0	(31,581)	(162,951)	(194,532)
Enillion neu Gollodion ar Werthu Asedau Sefydlog	0	0	0	0	(5,192)	(5,192)
Cyfanswm incwm *	(163,015)	0	0	(163,015)	(304,873)	(467,888)
Treuliau gweithwyr	179,712	0	0	179,712	0	179,712
Costau gwasanaeth eraill **	221,678	(17,865)	1,289	205,102	0	205,102
Ad-daliadau gwasanaeth cefnogi	0	18,907	(18,907)	0	0	0
Dibrisiad, amorteiddiad a nam	0	44,953	0	44,953	0	44,953
Taliadau llog *	0	0	0	0	47,505	47,505
Praeseptau ac Ardollau	0	0	0	0	22,288	22,288
Cyfanswm costau gweithredu *	401,390	45,995	(17,618)	429,767	69,793	499,560
Arian Dros Ben neu ddiffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau *	238,375	45,995	(17,618)	266,752	(235,080)	31,672

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44.

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

39. DARPARIAETH AR GYFER AD-DALU BENTHYCIADAU ALLANOL

Mae Adran 22 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid a Chyfrifo Cyfalaf) (Cymru) (Diwygiad) 2008 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod roi isafswm darpariaeth refeniw o'r neilltu mewn perthynas ag ariannu gwariant cyfalaf a grëwyd y flwyddyn honno neu mewn unrhyw flwyddyn ariannol cyn y flwyddyn honno. Roedd y symiau a roddwyd o'r neilltu yn 2013/14 fel a ganlyn:-

	2014	2013
	£000	£000
Cyfanswm isafswm darpariaeth refeniw	7,686	7,578
Ad-daliad i'r cyfrif refeniw tai	(542)	(558)
	7,144	7,020

40. GWARIANT CYFALAF AC ARIANNU CYFALAF

Mae cyfanswm y gwariant cyfalaf yn y flwyddyn a ddengys yn y tabl isod (gan gynnwys gwerth yr asedau a gaffaelwyd o dan brydlesau ariannol), ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w ariannu. Lle bydd gwariant cyfalaf yn cael ei ariannu yn y dyfodol drwy daliadau i refeniw gan fod asedau'n cael eu defnyddio gan yr Awdurdod, mae'r gwariant yn golygu bod cynnydd yn y gofyniad cyllido cyfalaf, mesuriad o'r gwariant cyfalaf a wnaed yn hanesyddol gan yr Awdurdod nad ydyw wedi'i ariannu eto.

	2014	2013
	£000	£000
Buddsoddi Cyfalaf		
Eiddo, Peiriannau ac Offer	34,183	31,907
Eiddo Buddsoddi	0	24
Asedau anniriaethol	84	159
REFCUS ** (gweler tudalen 29)	3,792	7,740
	38,059	39,830
Ffynonellau o Arian		
Derbyniadau Cyfalaf	(3,711)	(6,051)
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau**	(17,471)	(17,147)
Cronfeydd cyfalaf wrth gefn / CERA	(6,459)	(5,087)
	(27,641)	(28,285)
Cynnydd / (gostyngiad) mewn Gofyniad Cyllido Cyfalaf	10,418	11,545
Cynnydd mewn benthyca â chymorth	4,263	5,141
Cynnydd mewn benthyca arall (di-gymorth)	6,155	3,778
Asedau a gaffaelwyd o dan brydlesau cyllid	0	2,626
	10,418	11,545

** Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 46

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

41. YMRWYMIADAU CYFALAF YN Y DYFODOL

Roedd yr ymrwymadau sylweddol dan contractau cyfalaf (dros £250 mil) ar 31 Mawrth 2014 fel a ganlyn:

	Swm Contractau £000	Taliadau Hyd Yma £000	Dyfanswm Dyledus £000
Cysoni Signalau Traffig Coridor Glannau Dyfrdwy	419	180	239
Canolfan Ailgylichu Gwastraff y Cartref - Sandycroft	264	0	264
Darparu Canolfan Teulu Dechrau'n Deg	677	269	408
Ysgol gynradd newydd - Brookfield CP, Shotton	5,180	2,992	2,188
Ysgol gynradd newydd - Ysgol Caer Nant, Cei Connah	6,321	6,275	46
Gosod Goleuadau Stryd Newydd	623	0	623
Ffenestri newydd - Ysgol Uwchradd Elfed	357	332	25
	13,841	10,048	3,793

42. PRYDLESU

Rhenti Prydlesai

Prydlesau Ariannol

Mae'r Cyngor wedi caffael nifer o eitemau o gerbydau, peiriannau ac offer o dan brydlesau ariannol. Mae'r asedau a gaffaelwyd dan y prydlesi hyn yn cael eu cynnwys fel Eiddo, Peiriannau ac Offer yn y fantolen gyda'r symiau net canlynol:

Dosbarthiad Asedau	2014 £000	2013 £000
Cerbydau, peiriannau ac offer	7,192	7,941

Mae'r Cyngor yn ymroddedig i wneud taliadau isafswm o dan y prydlesau hyn, sy'n cynnwys setliad o ddyled tymor hir ar gyfer y llog yn yr eiddo, peiriannau ac offer a gaffaelwyd gan y Cyngor, a chostau cyllid a fydd yn daladwy gan y Cyngor yn y dyfodol, tra bydd y ddyled yn parhau'n ddyledus. Mae taliadau prydles isafswm yn cynnwys y symiau canlynol ac mae £492 mil ohonynt yn ddyledus yn y 12 mis nesaf (£556 mil ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol).

	2014 £000	Ad-dalwyd £000	Newydd £000	2013 £000
*Atebolrwydd prydles cyllid (net gwerth presennol y taliadau prydles isafswm):				
Cyfredol	492	64	0	556
Heb fod yn gyfredol	7,060	492	0	7,552
	7,552	556	0	8,108
Costau cyllid sy'n daladwy yn y dyfodol	4,771	725	0	5,496
Isafswm taliadau prydles	12,323	1,281	0	13,604

Taliadau prydles isafswm - y swm isaf y gall y prydlesai ddisgwyl ei dalu ar brydles dros ei hyd oes

Atebolrwydd prydles cyllid - yr elfen gyfalaf o'r taliadau prydles isafswm

Costau cyllid - yr elfen llog o'r taliadau prydles isafswm

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Bydd taliadau prydles isafswm a dyledion prydles ariannol yn daladwy dros y cyfnodau canlynol:

	Isafswm Taliadau Prydles		Atebolrwydd Prydles Cyllid	
	2014	2013	2014	2013
	£000	£000	£000	£000
Dim hwyrach na blwyddyn	1,169	1,281	492	556
Hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na pum mlynedd	5,340	5,577	2,731	2,706
Hwyrach na phum mlynedd	5,814	6,746	4,329	4,846
	<u>12,323</u>	<u>13,604</u>	<u>7,552</u>	<u>8,108</u>

Prydlesau Gweithredu

Yn 2013/14, cyfanswm y rhenti prydlesau gweithredu a dalwyd oedd £1,692 mil (£1,908 mil yn 2012/13).

Dosbarthiad Asedau	2014	2013
	£000	£000
Tir	40	55
Adeiladau	179	152
Cerbydau, peiriannau ac offer	1,473	1,701
	<u>1,692</u>	<u>1,908</u>

Y taliadau prydles isafswm yn y dyfodol sy'n ddyledus o dan brydlesi gweithredu yw:

	Tir	Adeiladau	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
Ddim hwyrach na blwyddyn	39	165	1,162	1,366
Hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na pum mlynedd	145	583	1,879	2,607
Hwyrach na pum mlynedd *	946	777	0	1,723
	<u>1,130</u>	<u>1,525</u>	<u>3,041</u>	<u>5,696</u>

* Caiff unrhyw gytundebau agored eu cyfrifo at 2022/23 yn unol â hyd oes gyfartalog gyffredinol y prydlesi hiraf

Rhenti Prydleswr

Prydlesau Gweithredu

Mae'r Cyngor yn prydlesu eiddo dan brydlesi gweithredu ar gyfer dibenion datblygu economaidd. Yn 2013/14, cyfanswm y rhenti prydlesi a dderbyniwyd oedd £2,785 mil (£2,387 mil yn 2012/13).

Y taliadau prydles isafswm sy'n dderbyniadwy o dan brydlesi gweithredu yn y dyfodol yw:

	Tir	Adeiladau	Cyfanswm
	£000	£000	£000
Ddim hwyrach na blwyddyn	230	2,466	2,696
Hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na pum mlynedd	852	6,174	7,026
Hwyrach na pum mlynedd *	10,307	9,274	19,581
	<u>11,389</u>	<u>17,914</u>	<u>29,303</u>

* Caiff unrhyw gytundebau agored eu cyfrifo at 2025/26 yn unol â hyd oes

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Prydlesau Ariannol

Nid yw'r Cyngor yn darparu prydles ar unrhyw eiddo ar brydles ariannol.

43. OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae offerynnau ariannol sydd wedi'u cynnwys ar y fantolen yn cynnwys y dyledion ariannol ac asedau canlynol:

	Tymor Hir		Cyfredol	
	2014 £000	2013 £000	2014 £000	2013 £000
Dyledion ariannol ar gost wedi'i hamorteiddio	172,700	172,356	1,454	4,296
I'w talu	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>35,239</u>	<u>42,036</u>
Cyfanswm atebolrwydd ariannol	<u>172,700</u>	<u>172,356</u>	<u>36,693</u>	<u>46,332</u>
Benthyciadau	1,571	1,291	6,781	19,802
Derbyniadau	2,007	0	30,036	31,469
Asedau sydd ar gael i'w gwerthu'n ariannol	<u>14</u>	<u>15</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Cyfanswm Asedau Ariannol	<u>3,592</u>	<u>1,306</u>	<u>36,817</u>	<u>51,271</u>

Cyfanswm gwerth taladwyon masnachu a thalwadyon eraill y fantolen oedd £35,239 mil (£42,036 mil yn 2012/13) fel y nodwyd uchod, a chyfanswm y derbyniadwyon masnachu oedd £30,036mil (£31,469 mil yn 2012/13).

Mae'r enillion a'r colledion a gydnabuwyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr mewn perthynas ag offerynnau ariannol fel a ganlyn:

	2014				2013			
	Atebolrwydd Ariannol	Asedau Ariannol			Atebolrwydd Ariannol	Asedau Ariannol		
	Atebolrwydd Mesuredig ar Gost wedi'i Amorteiddio £000	Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy £000	Asedau ar gael i'w Gwerthu: £000	Cyfanswm £000	Atebolrwydd Mesuredig ar Gost wedi'i Amorteiddio £000	Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy £000	Asedau ar gael i'w Gwerthu: £000	Cyfanswm £000
Traul Llog	(10,063)	0	0	(10,063)	(10,073)	0	0	(10,073)
Colledion Amhariad	0	64	0	64	0	35	0	35
Llog yn daladwy a thaliadau tebyg	<u>(10,063)</u>	<u>64</u>	<u>0</u>	<u>(9,999)</u>	<u>(10,073)</u>	<u>35</u>	<u>0</u>	<u>(10,038)</u>
Incwm llog	0	506	0	506	0	749	0	749
Incwm llog a buddsoddiadau	<u>0</u>	<u>506</u>	<u>0</u>	<u>506</u>	<u>0</u>	<u>749</u>	<u>0</u>	<u>749</u>
Enillion ar ad-brisiad			0				0	
Diffyg yn deillio o ad-brisio asedau ariannol			<u>0</u>				<u>0</u>	
Enillion net / (colled) am y flwyddyn	<u>(10,063)</u>	<u>570</u>	<u>0</u>		<u>(10,073)</u>	<u>784</u>	<u>0</u>	

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Gwerth Teg Asedau a Dyledion ar Gost wedi'i Hamorteiddio

Caiff yr asedau ariannol a dyledion ariannol a gynrychiolwyd gan fenthyciadau a derbyniadwyon eu cario yn y Fantolen ar gost wedi'i hamorteiddio. Gellir asesu eu gwerth teg trwy gyfrifo gwerth presennol y llif arian fydd yn cael ei gyflawni yn ystod gweddill tymor yr offerynnau (yn unol â dull 2012/13). Mae ffigwr benthycia 2013/14 ar gyfer Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb) wedi'i gyfrifo yn unol â chyfres o gyfraddau 'ad-daliad cynnar' a ddaeth i rym ar 31 Mawrth 2014 (yn unol â dull 2012/13).

Mae ffigwr benthyciadau Opsiwn Benthyciwr Opsiwn Benthycia (LOBO) 2013/14 wedi'i gyfrifo trwy ddisgowntio'r llif arian dros gyfnod oes y benthyciadau ar gyfradd llog priodol.

Mae gwerth teg cyfranddaliadau a stoc yn cael eu cyfrifo gan ddefnyddio gwerth gilt diddyddiad fel y cyhoeddwyd ar 31 Mawrth 2014.

Mae gwerth teg masnach a derbyniadwyon eraill yn cael ei gymryd o'r swm ar y dderbynneg neu'r bil, ac ni nodwyd unrhyw ad-daliad neu amhariad cynnar. Mae'r gwerthoedd teg yn cael eu cyfrif fel a ganlyn:

	2014		2013	
	Swm Cario	Gwerth Teg	Swm Cario	Gwerth Teg
	£000	£000	£000	£000
Atebolrwydd Ariannol				
PWLb	154,036	212,051	157,179	226,577
LOBOs	19,177	23,224	19,176	26,298
	173,213	235,275	176,355	252,875

Mae gwerth teg PWLb yn uwch na'r swm i'w gario gan fod portffolio benthyciadau'r Awdurdod yn cynnwys nifer o fenthyciadau penodedig lle mae'r gyfradd llog sy'n daladwy yn uwch na'r cyfraddau sydd ar gael ar gyfer benthyciadau tebyg ar ddyddiad y fantolen. Mae'r ymrwymiad hwn i dalu llog sy'n uwch na chyfraddau cyfredol y farchnad yn cynyddu'r swm y byddai'n rhaid i'r Awdurdod ei dalu pe bai'r un sy'n benthycia yn gofyn neu'n cytuno i ad-daliad cynnar y benthyciadau. Mae'r un peth yn wir am y LOBOau, gyda chyfraddau llog uwch na chyfraddau PWLb sydd ar gael ar ddyddiad y fantolen, gan achosi gwerth teg uwch.

	2014		2013	
	Swm Cario	Gwerth Teg	Swm Cario	Gwerth Teg
	£000	£000	£000	£000
Benthyciadau a Derbyniadau				
Stoc Rhyfel	14	14	15	15
Buddsoddiadau Tymor Hir	2,007	2,007	0	0
	2,021	2,021	15	15

Datgan Natur a Maint y Risgiau sy'n Deillio o Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyngor yn rheoli ei risg Rheoli'r Trysorlys trwy fabwysiadu Cod Ymarfer 2011 – Rheoli'r Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth, Cod Darbodus Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol a Strategaeth Buddsoddi Blyneddol gan Lywodraeth Cynulliad Cymru dan Adran 15 (1)(a) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'n rhaid i'r Awdurdod baratoi (fel isafswm) Polisi a Datganiad Strategaeth (adroddiad canol blwyddyn) ac adroddiad canlyniadau blyneddol i'w gyflwyno i'r Cabinet, yn unol â Rheolau'r Weithdrefn Ariannol. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn gosod cyfyngiadau buddsoddi ar fuddsoddiadau penodol (buddsoddiadau sy'n cynnig diogelwch a hylifedd uchel), buddsoddiadau nad ydynt yn benodedig (buddsoddiadau gyda mwy o risg posibl) a buddsoddiadau am fwy na blwyddyn. Yn ogystal â hyn, mae'n rhaid gosod dangosyddion darbodus allweddol a dogfennu Arferion Rheoli'r Trysorlys. Mae'r arferion hyn yn cynnwys risgiau ariannol megis Risg Credyd, Risg Hylifedd a Risg y Farchnad.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae gweithgareddau'r Awdurdod yn eu gwneud yn agored i nifer o risgiau ariannol:

- Risg Credyd – y posibilrwydd efallai y bydd partïon eraill yn methu â thalu'r symiau sy'n ddyledus i'r awdurdod
- Risg Hylifedd – y posibilrwydd efallai na fydd gan yr awdurdod yr arian ar gael i ddiwallu'r ymrwymadau i gyflawni'r taliadau.
- Risg y farchnad - y posibilrwydd y gall colled ariannol ddigwydd i'r awdurdod o ganlyniad i newid mewn mesurau megis cyfraddau llog a symudiadau'r farchnad stoc.

Mae rhaglen rheoli risg cyffredinol yr Awdurdod yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy'r marchnadoedd ariannol ac yn ceisio lleihau'r effeithiau posibl ar yr adnoddau sydd ar gael i ariannu gwasanaethau. Mae rheoli risg yn cael ei gyflawni gan dîm trysorlys canolog, dan bolisiau a gymeradwywyd gan Gyngor Sir y Fflint yn y Datganiad Polisi a Strategaeth. Mae Sir y Fflint yn darparu egwyddorion ysgrifenedig ar gyfer rheoli risg yn gyffredinol, ynghyd â pholisiau ysgrifenedig ar gyfer meysydd penodol, megis risg cyfradd llog, risg credyd a buddsoddi arian dros ben.

Risg - Dyledion

Mae'r Cyngor wedi codi cyllid hir dymor naill ai trwy fenthg gan y PWLB neu'r farchnad drwy'r LOBO.

- PWLB – Mae mwyafrif y ddyled hon ar gyfradd penodedig, felly mae risg cyfradd llog. Os bydd y cyfraddau'n gostwng yn y dyfodol, bydd y Cyngor yn talu'n uwch na chyfradd gyfredol y farchnad, fodd bynnag, ystyrir ei bod yn fwy buddiol cael sicrwydd cyllidebol o ran taliadau llog yn y dyfodol mewn amgylchedd cyfradd llog isel; ar hyn o bryd mae 6% o ddyled PWLB yn gyfradd newidiol, gan leihau risg cyfradd llog ond yn cynyddu'r ansicrwydd cyllidebol. Mae opsiwn yn y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys i gael dyled newidiol o 35% os penderfynir ei fod yn addas. Mae risg hylifedd yn cael ei reoli drwy'r proffil aeddfedrwydd dyled a dangosydd darbodus nad ydynt yn caniatáu mwy na 10% o ddyled i aeddfedu mewn unrhyw flwyddyn.
- LOBO – Mae gan bob LOBO gyfradd llog sefydlog am gyfnod rhwng 12 a 23 mis ac yna cyfradd llog sefydlog pellach am gyfnod y benthyciad, fodd bynnag gall y benthyciwr alw'r benthyciad yn ei ôl ar ôl cyfnod penodol o amser. Defnyddir LOBO oherwydd bod ganddynt gyfradd llog sy'n is na'r PWLB ac mae hyn wedi'i gydbwyso yn erbyn y risgiau y bydd y cyfraddau yn cynyddu a gorfod ad-dalu'r benthyciad sy'n golygu risg ail-ariannu ar gyfnod o gyfraddau llog uwch. Mae cyfanswm y LOBOs wedi'i gyfyngu i 35% o'r benthyciadau hir dymor.

Mae dadansoddiad yn dangos pe bai cyfraddau llog yn codi o 1% byddai'r effaith ariannol yn golygu cynnydd yng nghostau cyfradd newidiol dyled o £90mil.

Risg - Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy

Buddsoddiadau Hirdymor-

- Mae buddsoddiadau am fwy na blwyddyn (neu mewn Cronfeydd Marchnad Arian), yn fuddsoddiadau nad ydynt yn benodedig oherwydd y risg cyfradd llog ychwanegol. Mae cyfyngiad o £20m ar gyfer buddsoddiadau hirdymor ac mae gweithdrefnau ychwanegol i'w hawdurdodi gan y Rheolwr Cyllid Corfforaethol.
- Mae rhai risgiau credyd i adneuon gyda banciau a chymdeithasau adeiladu a rheolir hyn drwy ddefnyddio tri asiantaeth graddio. Mae'r Cyngor yn defnyddio'r meini prawf canlynol, a gwneir buddsoddiadau yn amodol ar y cyfyngiadau ariannol a'r cyfyngiadau amser a nodwyd.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	Fitch	Moody's	S & P	Terfyn Arian	Terfyn Amser
Banciau, Cymdeithasau Adeiladu a sefydliadau eraill sydd â'r statws credyd tymor hir isaf wedi'i gyhoeddi gan gan Fitch, Moody a Standard & Poor yn:	AAA	Aaa	AAA	£7m yr un	5 ml
	AA+	Aa1	AA+		5 ml
	AA	Aa2	AA		4 bl
	AA-	Aa3	AA-		3 bl
	A+	A1	A+		2 fl
	A	A2	A		1 fl
	A-	A3	A-	£5m	6 mis
Cyfrif banc gyfredol y Cyngor (Banc NatWest plc) os yw wedi'i raddio yn is nag A-				£5m	diwrnod nesaf
Cymdeithasau Adeiladu'r DU gydag asedau o fwy na £1 biliwn, sydd naill ai heb eu graddio gan yr asiantaethau statws credyd neu â sgôr isafswm o BBB neu gyfwerth ac uwch.				£5m yr un	1 fl
Cronfeydd y Farchnad Arian a cherbydau cyfun tebyg sydd â'r statws credyd isaf a gyhoeddwyd yn AAA				£7m yr un	1 fi
Llywodraeth Ganolog y DU (heb ystyried statws credyd)				dim terfyn	5 ml
Awdurdodau Lleol y DU				£7m yr un	5 ml

Mae dadansoddiad yn dangos pe bai cyfraddau llog yn codi o 1% byddai'r effaith ariannol yn golygu cynnydd ym muddsoddiad incwm o £404mil. Pe bai'r cyfraddau'n gostwng o 1%, byddai colled incwm o'r un swm.

Bondiau -

Mae gan fuddsoddiadau mewn bondiau risg credyd cyfyngol gan eu bod yn cael eu cefnogi gan y llywodraeth ond bydd y farchnad yn codi a gostwng yn seiliedig ar gyfraddau llog cyfredol gan newid y gwerth teg o ganlyniad i hynny.

Symiau Derbyniadwy Eraill -

Mae'n rhaid i gwsmeriaid wneud trefniadau i dalu symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor, yn seiliedig ar eu gallu i dalu. Gofynnir i gwsmeriaid gwblhau ffurflen asesu ariannol ac mae'n rhaid iddynt gadarnhau'n ysgrifenedig y swm a gytunwyd a dyddiad dechrau'r trefniant, ac mae'n rhaid iddynt hysbysu'r Cyngor o unrhyw amgylchiadau, ynghylch eu gallu i dalu, y maent am i'r Cyngor ei ystyried wrth gyflawni'n asesiad.

44. ADDASIAD CYFNOD BLAENOROL - PENSIYNAU

Ym mis Mehefin 2011 gwnaed diwygiadau i IAS 19 ar gyfer budd-daliadau ar ôl cyflogaeth gan achosi newidiadau i ofynion dosbarthiad, cydnabyddiaeth, mesuriad a datgelu. Yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol, mae'r Cyngor wedi cymhwyso'r safon cyfrifeg ddiwygiedig o'r 1 Ebrill 2013 sy'n golygu bod ffigyrau 2012/13 wedi'u hailddatgan at ddibenion cymharol.

Nid yw'r addasiad yn cael unrhyw effaith ar y Fantolen gyda chronfa wrth gefn pensiwn yn aros ar y lefel a nodwyd yng nghyfrifon 2012/13. Mae'r addasiadau a wnaed i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u rhestru ar y dudalen ganlynol. Mae'r symiau a gydnabuwyd yn flaenorol fel incwm a gwariant cynhwysfawr Arall yn awr angen eu cydnabod yn y llinellau amrywiol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Nid yw'r addasiad yn cael ei ystyried yn berthnasol gan fod gwir gostau buddiannau ymddeol a gydnabuwyd yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cael eu hamnewid yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn a'u disodli gan arian sy'n daladwy yn y flwyddyn, y newid statudol sy'n ofynnol yn erbyn Treth y Cyngor.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	Gwreiddiol 2013		Wedi'i adfer 2013		Amrywiant 2013	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
CI&ES						
Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth -						
Cost gwasanaeth cyfredol	14,035		14,379		344	
Costau Gwasanaeth y Gorffennol/(Enillion)	78		78		0	
Cwtogiadau / setliadau	<u>221</u>		<u>221</u>		<u>0</u>	
Gwariant Gweithredol Arall -		14,334		14,678		344
Costau gweinyddol	<u>0</u>		<u>393</u>		<u>393</u>	
Cyllido a Buddsoddi, Inc a Gwar.		0		393		393
Derbyniad Disgwyliedig ar Asedau'r Cynllun	(20,852)		n/a		20,852	
Gwariant Llog Net	<u>29,771</u>		<u>11,217</u>		<u>(18,554)</u>	
		<u>8,919</u>		<u>11,217</u>		<u>2,298</u>
Taliad net ar ddarparu gwasanaethau -		<u>23,253</u>		<u>26,288</u>		<u>3,035</u>
CI&E Arall						
Taliad net i CI&E arall -		62,633		59,598		(3,035)
Taliad net i CI&E -		<u>85,886</u>		<u>85,886</u>		<u>0</u>
Symudiadau Yn Y Cronfeydd Wrth Gefn						
Dadwneud taliadau net ar ddarpariaeth gwasanaethau ar gyfer budd-daliadau ymddeol		(23,253)		(26,288)		(3,035)
Gwir swm a godwyd ar falans cronfa'r Cyngor am bensiynau yn y flwyddyn						
Cyfraniadau cyflogwyr sy'n daladwy i'r cynllun		21,202		21,202		0
Debyd/ (credyd) net i'r symudiadau yn y reserves statement		<u>(2,051)</u>		<u>(5,086)</u>		<u>(3,035)</u>

Cyflawnir yr addasiad mewn ffigyrau cymharol perthnasol 2012/13 yn y Datganiad Cyfrifon.

45. PENSIYNAU

Pensiynau – Athrawon

Mae athrawon a gyflogir gan y Cyngor yn aelodau o Gynllun Pensiwn Athrawon, cynllun â buddion diffiniedig amlgyflogwr, gan ddarparu buddiannau penodol ar gyfer athrawon pan fyddant yn ymddeol. At ddibenion cyfrifeg mae'n cael ei drin fel cynllun cyfraniad diffiniedig gan nad yw'r Cyngor yn gallu nodi ei gyfran o asedau a dyledion gyda dibynadwyedd digonol. Nid yw'r Cynllun wedi'i gyllido ac mae'r Adran Addysg yn defnyddio cronfa dybiannol i gyfrifo cyfradd cyfraniadau cyflogwyr.

Mae'r Cyngor yn cyfrannu i'r cynllun drwy dalu cyfraniadau yn seiliedig ar ganran o gyflogau pensiynadwy athrawon. Yn 2013/14, talodd y Cyngor £7,391 mil (£7,294 mil yn 2012/13), sy'n cynrychioli 14.1% (ar gyfartaledd) o gyflog pensiynadwy athrawon (14.1% yn 2012/13). Amcangyfrifir y bydd y cyfraniadau sy'n daladwy yn 2014/15 yn £7,434mil, 14.1% o gyflog pensiynadwy athrawon.

Nid yw'r Cyngor yn atebol i'r cynllun ar gyfer unrhyw oblygiadau endid arall yn y cynllun.

Yn ogystal â hyn, mae'r Cyngor yn gyfrifol am yr holl daliadau pensiwn mewn perthynas â'r blynyddoedd ychwanegol y mae wedi'u dyrannu, ynghyd â'r cynyddiadau perthnasol, tu hwnt i dermau cynllun yr athrawon. Yn 2013/14 cyfanswm y rhain oedd £526 mil (£513 mil yn 2012/13) ac maent wedi'u cyfrifo yn seiliedig ar fuddiannau diffiniedig fel y nodwyd yn yr adran ganlynol.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Pensiynau – Gweithwyr Cyflogedig Eraill

Mae'r Swyddogion a gyflogir gan y Cyngor yn aelodau o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, Cronfa Bensiwn Clwyd, a weinyddir yn lleol gan Gyngor Sir y Fflint. Mae hwn yn gynllun cyflog terfynol â buddiannau diffiniedig a gaiff ei gyllido, sy'n golygu bod y Cyngor a gweithwyr yn talu cyfraniadau i mewn i gronfa, a gyfrifir ar lefel a fwriedir i gydbwysu dyledion pensiynau gydag asedau buddsoddi.

Mae Cronfa Bensiwn Clwyd yn cael ei gweithredu dan fframwaith rheoleiddio ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac mae llywodraethu'r cynllun yn gyfrifoldeb i Banel Cronfa Bensiwn Clwyd. Mae polisi'n cael ei bennu'n unol â Rheoliadau'r Gronfa Bensiwn.

Y prif risgiau i'r Cyngor sy'n deillio o'r cynllun yw tybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (h.y. alldyniad mawr o'r cynllun), newidiadau chwyddiant, cynnyrch bondiau a pherfformiad y buddsoddiadau ecwiti a gynhelir gan y cynllun.

Darperir mwy o wybodaeth ynglŷn â chyfrifon Cronfa Bensiwn Clwyd ar dudalennau 82 i 109, ac yn Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Clwyd sydd ar gael ar www.clwydpensionfund.org.uk.

Trafodion yn Ymwneud â Buddion Ymddeol

Mae cost buddiannau ymddeol wedi'i gydnabod yng nghost net gwasanaethau pan gânt eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan gaiff y buddiannau eu talu fel pensiynau yn y pen draw. Fodd bynnag, mae'r tâl sydd angen ei wneud yn erbyn Treth y Cyngor yn seiliedig ar yr arian sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly caiff cost wirioneddol buddiannau ymddeol ei dynnu allan drwy'r Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Y trafodion sydd wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn yw:-

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				
Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth -				
Cost gwasanaeth cyfredol	18,300		14,379	
Costau Gwasanaeth y Gorffennol/(Enillion)	38		78	
Cwtogiadau / setliadau	347		221	
Gwariant Gweithredol Arall -		18,685		14,678
Costau gweinyddol	402		393	
Cyllido a Buddsoddi, Incwm a Gwariant		402		393
Gwariant llog net	12,250		11,217	
		12,250		11,217
Taliad net i'r gwarged/ diffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau -		31,337		26,288
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				
Ail-fesur atebolrwydd budd-dal net a ddiffiniwyd -				
Enillion ar asedau'r cynllun	9,436		(17,005)	
Actiwaraidd (enillion) a cholledion - profiad (enillion) neu golled	(23,696)		0	
Actiwaraidd (enillion) a cholledion – tybiaethau demograffig	16,095		6,976	
Actiwaraidd (enillion) a cholledion – tybiaethau ariannol	(58,369)		69,627	
Taliad net i Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall-		(56,534)		59,598
Taliad net i Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall-				
		(25,197)		85,886
Symudiadau yn y Datganiad Cronfeydd wrth gefn				
Dadwneud taliadau net ar ddarpariaeth gwasanaethau ar gyfer budd-daliadau ymddeol yn unol â IAS 19		(31,337)		(26,288)
Gwir swm a godwyd ar falans cronfa'r Cyngor am bensiynau yn y flwyddyn				
Cyfraniadau cyflogwyr sy'n daladwy i'r cynllun		21,904		21,202
Debyd/ (credyd) net i'r symudiadau yn y datganiad cronfeydd wrth gefn		(9,433)		(5,086)

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Asedau a Dyledion Pensiwn mewn perthynas â Buddiannau Ymddeol a nodwyd yn y Fantolen.

Mae'r swm a gynhwyswyd yn y Fantolen yn codi o rwymedigaeth y Cyngor mewn perthynas â'i gynlluniau buddion wedi'u diffinio fel a ganlyn:.

	2014	2013
	£000	£000
Gwerth cyfredol atebolwydd	(674,809)	(713,423)
Gwerth teg asedau	416,392	407,905
Gwarged/ diffyg yn y cynllun	(258,417)	(305,518)

Mae cyfanswm y dyledion yn adlewyrchu ymrwymadau hir dymor sydd gan yr Awdurdod o ran y buddiannau ymddeol sy'n ddyledus. Mae'r ddyled net o £258,417 mil wedi'i gynnwys ar y fantolen fel rhan o gyfanswm y cronfeydd wrth gefn nad oes modd eu defnyddio.

Cysoni gwerth presennol dyledion y cynllun:-

	2014	2013
	£000	£000
1 Ebrill	713,423	611,007
Cost gwasanaeth cyfredol	18,300	14,379
Costau Llog	29,407	29,427
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	5,020	4,913
Actiwaraidd (enillion) a cholledion - profiad (enillion) neu golled	(23,696)	0
Actiwaraidd (enillion) a cholledion – tybiaethau demograffig	16,095	6,976
Actiwaraidd (enillion) a cholledion – tybiaethau ariannol	(58,369)	69,627
Buddiannau a dalwyd	(25,756)	(23,205)
Cost gwasanaeth y gorffennol	38	78
Enillion gwasanaeth y gorffennol	0	0
Cwtogiadau / setliadau	347	221
31 Mawrth	674,809	713,423

Cysoni Gwerth teg asedau yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol :

	2014	2013
	£000	£000
1 Ebrill	407,905	370,173
Incwm llog	17,157	18,210
Costau gweinyddu	(402)	(393)
Enillion ar asedau'r cynllun	(9,436)	17,005
Cyfraniadau cyflogwr	20,269	19,572
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	5,020	4,913
Buddiannau a dalwyd	(24,121)	(21,575)
31 Mawrth	416,392	407,905

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae asedau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys y categorïau canlynol:-

	2014	£000	2013	£000
Buddsoddiadau ecwiti				
Wedi'i dyfynnu yn y DU *	41,635		40,792	
Wedi'i dyfynnu'n fyd-eang *	24,984		20,395	
Byd eang heb ei ddyfynnu *	16,656		16,316	
UDA*	12,492		12,237	
Siapan*	12,492		12,237	
Ewrop*	12,492		8,158	
Marchnadoedd sy'n Datblygu *	24,984		28,553	
Blaenllaw*	4,164		4,079	
Dwyrain Pell *	<u>24,984</u>		<u>28,553</u>	
		174,883		171,320
Bondiau:				
Tramor Eraill	<u>58,295</u>		<u>61,186</u>	
		58,295		61,186
Eiddo:				
DU*	12,492		12,237	
Tramor	<u>20,820</u>		<u>20,395</u>	
		33,312		32,632
Arian Parod:				
Cyfrifon Arian *	<u>12,492</u>		<u>8,158</u>	
		12,492		8,158
Dewisiadau eraill:				
Cronfeydd Hedge	16,656		16,316	
Ecwiti Preifat	49,967		48,949	
Isadeiledd	8,328		8,158	
Coed ac Amaethyddiaeth	8,328		8,158	
Nwyddau	12,492		12,237	
GTAA	<u>41,639</u>		<u>40,791</u>	
		137,410		134,609
		<u>416,392</u>		<u>407,905</u>

*Yn dynodi'r dosbarthiadau o asedau sydd â phris marchnad wedi'i ddyfynnu mewn marchnad weithredol.

Mae'r cynllun yn cynnal sefyllfaoedd mewn amrywiaeth o offerynnau ariannol sy'n ei amlygu i amrywiaeth o risgiau ariannol gan gynnwys risg credyd, risg gwrth-barti, risg hylifedd, risg y farchnad a risg cyfradd cyfnewid. Mae gweithdrefnau rheoli risg yn cael eu hadolygu'n flynyddol a chanolbwyntir ar anrhagweladwyedd y marchnadoedd ariannol a gweithredu cyfyngiadau i leihau'r risgiau hyn. Y polisi cyfredol yw lleihau'r risg trwy amrywio buddsoddiadau ar draws dosbarthiadau'r asedau, rhanbarthau buddsoddi a rheolwyr cronfeydd.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Sylfaen ar gyfer Amcangyfrif Asedau a Dyledion

Mae dyledion wedi'u hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd uned a ragamcanir, amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy mewn blynyddoedd i ddod yn dibynnu ar ragdybiaethau am gyfraddau marwolaeth, lefelau cyflog ac ati. Mae'r dyledion wedi'u hasesu gan Mercer Human Resource Consulting Limited, cwmni o actiwarïaid annibynnol; ac mae amcangyfrifon ar gyfer y Cyngor Sir yn seiliedig ar brisiad llawn diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2013. Y tybiaethau sylweddol a ddefnyddiwyd gan yr actiwarïaid yw: -

	2014	2013
Tybiaethau Marwoldeb		
Hir oes yn 65 ar gyfer pensiynwyr cyfredol -		
dynion	23.3 bl	22.2 bl
merched	25.8 bl	24.8 bl
Hir oes yn 65 ar gyfer pensiynwyr y dyfodol -		
dynion	26.2 bl	24.1bl
merched	29.2 bl	26.8 bl
Cyfradd chwyddiant (Mynedai Prisiau Defnyddwyr)	2.4%	2.4%
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	3.9%	3.9%
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau	2.4%	2.4%
Cyfradd diystyrru atebolwydd cynllun	4.5%	4.2%

Mae'r amcangyfrifiad o'r rhwymedigaethau buddion diffiniedig yn sensitif i'r tybiaethau actiwaraidd a nodir yn y tabl uchod. Mae'r dadansoddiadau sensitifrwydd isod yn cael eu cyfrifo trwy addasu tybiaethau perthnasol gyda'r swm a nodwyd, gan dybio bod yr holl amrywiadau eraill yn aros yr un fath. Nid yw'r dull hwn yn realistig o reidrwydd, gan fod rhai tybiaethau'n gysylltiedig; er enghraifft, os mai'r senario yw dangos effaith chwyddiant sy'n uwch na'r disgwyl, efallai y byddai'n rhesymol disgwyl bod arenillion nominal ar fondiau corfforaethol yn uwch hefyd. Fodd bynnag, mae'r dadansoddiad yn arwahanu un effaith rhag y llall.

	Effaith y Cynnydd ar Rwymedigaeth Budd Diffiniedig	Effaith y Gostyngiad ar Rwymedigaeth Budd Diffiniedig
	£000	£000
Hir oes (cynnydd / gostyngiad mewn 1 flwyddyn)	(12,990)	12,990
Cyfradd chwyddiant (cynnydd / gostyngiad o 0.1%)	(12,475)	12,475
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau (cynnydd / gostyngiad o 0.1%)	(3,045)	3,045
Cyfradd Disgownt (cynnydd / gostyngiad o 0.1%)	12,246	(12,246)

Mae cynnydd mewn pensiynau yn gysylltiedig â chynnydd mewn chwyddiant (CPI) felly mae'r effaith yr un fath ar gyfer cyfradd chwyddiant a chyfradd cynnydd mewn pensiynau.

Effaith ar Lifoedd Arian

Mae rheoliadau llywodraethu'r cynllun yn ei gwneud yn ofynnol i gwblhau prisiad actiwaraidd bob tair blynedd. Mae cyfraniadau pob cyflogwr yn cael eu gosod gan ystyried eu hamgylchiadau unigol. Mae'r Rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol i osod y cyfraniadau gyda'r bwriad o dargedu diddyledrwydd y cynllun, ac mae'r darpariaethau manwl wedi'u hegluro yn Natganiad Strategaeth Ariannu Cronfa Bensiwn Clwyd. Cynhaliwyd y prisiad diweddaraf ar 31 Mawrth 2013, ac roedd yn dangos diffyg yn yr asedau yn erbyn y dyledion o £0.55 biliwn ar y dyddiad hwnnw; cyfwerth â lefel cyllid o 68%. Mae cyflogwyr y cynllun yn talu cyfraniadau ychwanegol dros gyfnod o 20 mlynedd er mwyn diwallu'r diffyg.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cyfanswm y cyfraniadau y disgwylir y cânt eu cyflawni i Gynllun Pensiwn Lywodraeth Leol gan y Cyngor yn y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2015 yw £19.127m.

Hyd rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig ar gyfer aelodau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yw 19 mlynedd, 2013/14 (15 mlynedd 2012/13).

46. ADDASIAD CYFNOD BLAENOROL – GWASANAETHAU ASIANTAETH

Yn ystod 2013/14 adolygwyd y broses o gasglu Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Cyngor o'r trafodion ariannol a gofnodwyd yn y cyfrifyfr cyffredinol a diwygiwyd y broses er mwyn sicrhau ei bod yn fwy effeithlon. Roedd yr adolygiad yn amlygu fod y Cyngor wedi bod yn cydnabod incwm a gwariant gan wasanaethau asiantaethau yn anghywir yn y ddogfen; cynllun Troi Tai yn Gartrefi ac Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru (Gweler Nodyn 31 i gael rhagor o wybodaeth). Er nad yw'r symiau'n faterol, gan mai cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio (yn addasiad cynllun Troi Tai yn Gartrefi) a effeithir, mae ffigyrau cymharol 2012/13 wedi'u haddasu.

Effaith addasiad cynllun Troi Tai yn Gartrefi yw tâl ychwanegol o £379 mil i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:-

	Cyfrifon Gwreiddiol 2012/13 £000	Cyfrifon 2012/13 wedi'i hail- ddatgan £000	Amrywiant £000
Cost Gwasanaethau (Tai - llinell Gronfa'r Cyngor)	266,901	266,751	(150)
Treth ac Incwm Grant Heb Fod yn Benodol (Gwarged)/diffyg ar darparu gwasanaethau	<u>(276,239)</u>	<u>(275,710)</u>	<u>529</u>
	<u>31,292</u>	<u>31,671</u>	<u>379</u>

Gyda chynnydd cyfatebol yn y credydwy'r hirdymor a gostyngiad yn y grantiau cyfalaf heb eu cymhwyso o £379 mil ar y Fantolen.

Effaith addasiad Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru ar y datganiadau sylfaenol yw dim gan fod gwariant 2012/13 o £2,280 mil wedi'i ariannu gan incwm grant.

Mae'r ddau addasiad yn cael eu cyflawni mewn ffigyrau cymharol perthnasol 2012/13 yn y Datganiad Cyfrifon.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT Y CYFRIF REFENIW TAI

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014

Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai ac yn dangos y gost economaidd yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau tai yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm sydd i'w gyllido o renti a grantiau llywodraeth. Awdurdodau yn codi rhenti i dalu am wariant yn unol â'r fframwaith deddfwriaethol; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Mae'r cynnydd neu ostyngiad yn y flwyddyn, ar y sail y rhenti yn cael eu codi, yn cael ei ddangos yn y Mudiad ar y Datganiad Refeniw Tai.

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Gwariant				
Atgyweirio a chynnal a chadw*		9,014		8,489
Rheoli a goruchwyllo		3,873		3,077
Rhenti, ardrethi, trethi a thaliadau eraill		990		1,116
Cymhorthdal taladwy o ran y cyfrif refeniw tai		6,328		6,168
Dibrisiant ac amhariad yng nghyswllt asedau nad ydynt yn rhai cyfredol		18,058		15,974
Costau rheoli dyledion		11		13
Cynnydd yn y ddarpariaeth ar gyfer drwgddyledion		216		166
Cyfanswm gwariant*		38,490		35,003
Incwm				
Rhenti anheddau (gros)	27,118		25,387	
Rhenti safleoedd heblaw anheddau (gros)		272		296
		27,390		25,683
Taliadau am wasanaethau a chyfleusterau		831		757
Cyfanswm incwm		28,221		26,440
Cost net gwasanaethau y cyfrif refeniw tai fel y mae wedi ei gynnwys yn natganiad incwm a gwariant cynhwysfawr yr awdurdod cyfan*		10,269		8,563
Cyfran y CRT o Craidd Corfforaethol a Democraataidd		48		0
Cyfran y cyfrif refeniw tai o symiau eraill sydd wedi eu cynnwys yng Nghost Net		(92)		124
Cost net gwasanaethau y cyfrif refeniw tai*		10,225		8,687
Llog taladwy a thaliadau tebyg		1,384		1,491
Incwm buddsoddi y cyfrif refeniw tai		(9)		(10)
Cost llog pensiynau ac elw disgwylidig ar asedau pensiwn*		586		556
Colled net ar waredu asedau nad ydynt yn gyfredol		144		0
tai*		12,330		10,724

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44.

DATGANIAD O SYMUDIADAU YN Y CYFRIF REFENIW TAI

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014

Mae'r datganiad hwn yn dangos sut y mae'r gwarged / diffyg ar y Datganiad Gwariant ar gyfer y flwyddyn Incwm a'r Cyfrif Refeniw Tai yn cysoni gwarged / diffyg am y flwyddyn ar y Cyfrif Refeniw Tai Statudol.

	Nodyn (o nodiadau craidd)	2014 £000	2013 £000
Ar 1 Ebrill		1,931	1,890
Gwarged/(diffyg) ar ddatganiad incwm a gwariant y cyfrif refeniw tai*		(12,330)	(10,724)
Cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr		(12,330)	(10,724)
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan reoliadau*	5	12,053	10,765
Cynnydd/(gostyngiad) net cyn trosglwyddo i gronfeydd wrth gefn wedi eu clustnodi		(277)	41
Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn wedi eu clustnodi		8	0
Cynnydd/(gostyngiad) yn ystod y flwyddyn ar y cyfrif refeniw tai		(269)	41
Ar 31 Mawrth		1,662	1,931

* Addasiad y cyfnod blaenorol IAS 19 - gweler Nodyn 44.

NODIADAU AR DDATGANIAD INCWM A GWARIANT Y CYFRIF REFENIW TAI

1. DEDDFWRIAETH

Mae'r Cyfrif Refeniw Tai, yn unol â Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, yn adlewyrchu rhwymedigaeth statudol i roi cyfrif ar wahân am ddarpariaethau tai awdurdod lleol. Mae'n dangos prif elfennau'r gwariant refeniw ar dai – gwaith cynnal a chadw, ad-daliadau rhent, gwaith gweinyddu – a chostau ariannu cyfalaf, a sut y telir am y rhain drwy gyfrwng rhenti, cymorthdaliadau ac incwm arall.

2. STOC TAI

Dyma nifer yr anheddau a'u math ar 31 Mawrth 2014 were :-

Math	2014 Nifer	2013 Nifer
Tai	4,064	4,073
Fflatiau	1,375	1,375
Maisonettes	145	191
Byngalos	1,796	1,796
	<u>7,380</u>	<u>7,435</u>

3. ÔL-DDYLEDION RHENT

Mae cyfanswm y rhenti, sef £1,165k (£1,254k in 2012/13) yn cynnwys, yn ychwanegol at yr elfen rent sylfaenol, symiau sy'n ddyledus am drethi dŵr/carthffosiaeth, taliadau gwresogi, yswiriant cartref, trwyddedau teledu cyffredin a threth ar werth ar rai rhenti garejys. Nid oes modd nodi'r elfennau rhent unigol hyn ar wahân i'r cyfanswm.

Dadansoddiad o ôl-ddyledion	2014 £000	2013 £000
Rhent		
Tenantiaid cyfredol	744	768
Cyn-denantiaid	421	486
	<u>1,165</u>	<u>1,254</u>

Darpariaeth ar gyfer colledion oherwydd amhariadau (drwgddyledion	£000	£000
Darpariaeth agoriadol	750	645
Dilewyd yn ystod y flwyddyn	(260)	(61)
Cynnydd yn y ddarpariaeth	216	166
	<u>706</u>	<u>750</u>

NODIADAU AR DDATGANIAD INCWM A GWARIANT Y CYFRIF REFENIW TAI

4. CYFRIFYDDU ASED AU NAD YDYNT YN ASED AU CYFREDOL

Ariannu Cyfalaf

Cafodd gwariant cyfalaf y cyfrif refeniw tai, sef £12,874k (£10,742k in 2012/13) ei ariannu fel a ganlyn :-

	Derbyniadau Cyfalaf	Cyfraniadau a Grantiau Cyfalaf £000	Cyfraniadau Refeniw	Cyfanswm £000
Ariannau cyfalaf	1,281	5,651	5,942	12,874
	1,281	5,651	5,942	12,874

Lwfans Atgyweiriadau Mawr

Cynhwysir yng nghyfanswm y cyfraniadau a'r grantiau cyfalaf (£5,651k) y swm a ddyrannwyd ar gyfer atgyweiriadau mawr yn 2013/14 sef £5,200k (£5,200k yn 2012/13 hefyd). Caiff y swm a ddyrannwyd ar gyfer atgyweiriadau mawr ei gynnwys yng ngrantiau'r llywodraeth – llinell gyffredinol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Cafodd y grant hwn gan Lywodraeth Cymru ei ddefnyddio'n llawn yn 2013/14 i ariannu gwariant cyfalaf cymwys.

Derbyniadau Cyfalaf

Gwireddwyd derbyniadau cyfalaf gros gwerth £563k (£806k in 2012/13) drwy werthu anheddau, gwerthu tir, gwerthu perchnogaeth a rennid ac ad-dalu morgaeisi :-

	2014 £000	2013 £000
Anheddau'r cyngor	501	608
Morgeisi	2	7
Gwerthu tir	60	191
	563	806

Dibrisiant

Darperir ar gyfer dibrisiant llinell syth ar bob ased ac iddo oes ddefnyddiol gyfyngedig, nad yw'n ased cyfredol yn y cyfrif refeniw tai, ac eithrio tir nad oes modd ei ddibrisio. Seilir y swm o £5,208k (£5,214k yn 2012/13) ar brisiadau mantolen net agoriadol 2013/14 (rhestr brisio namyn dibrisiant cronnus) gan ragdybio nad oes dim gwerthoedd gweddilliol.

	2014 £000	2013 £000
Anheddau	5,196	5,196 (yn cyfateb i werth Lwfans Atgyweiriadau Mawr)
Garejys	12	12
Peiriannau a chyfarpar	0	6
	5,208	5,214

Colledion oherwydd amhariadau a gwariant refeniw a gyllidir o gyfalaf dan statud

Rhodddwyd cyfrif am gyfanswm o £14,553k yn y Cyfrif Refeniw Tai yn 2013/14 (£10,742k in 2012/13) ar gyfer addasiadau oherwydd amhariadau ar anheddau, y gwariant refeniw a gyllidwyd o gyfalaf dan statud oedd dim yn (£0k yn 2012/13).

NODIADAU AR DDATGANIAD INCWM A GWARIANT Y CYFRIF REFENIW TAI

5. CYFRAN CYFRIF REFENIW TAI O GYFRANIADAU I / O GEFN PENSIYAU

Mae cost budd-daliadau ymddeol yn cael ei gydnabod yng nghost net y gwasanaethau pan gânt eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fo'r gweithiwr yn eu derbyn fel pensiwn. Fodd bynnag, mae'r ffi y mae'n ofynnol i'r Cyfrif Refeniw Tai yn seiliedig ar gyfraniadau y cyflogwyr 'a wnaed yn ystod y flwyddyn, felly mae gwir gost budd-daliadau ymddeol yn cael ei ôl-dynnu yn y mudiad yn natganiad cronfeydd wrth gefn.

Mae'r trafodion Cyfrif Refeniw Tai yn y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr a'r mudiad yn natganiad cronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn: -

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				
Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth -				
Cost gwasanaeth cyfredol	857		681	
Cwtogiadau / setliadau	9		0	
Gwariant Gweithredol Arall -		866		681
Costau gweinyddol	21		21	
Cyllido a Buddsoddi, Incwm a Gwariant		21		21
Gwariant llog net	586		535	
		586		535
Tâl Cyfrif Cyfanswm Refeniw Tai		1,473		1,237
Symudiadau yn y Datganiad Cronfeydd wrth gefn				
Dadwneud taliadau net ar ddarpariaeth gwasanaethau ar gyfer budd-daliadau ymddeol yn unol â IAS 19		(1,473)		(1,237)
Swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn y Cyfrif Refeniw Tai cydbwyso ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn:				
Cyfraniadau cyflogwyr sy'n daladwy i'r cynllun		949		925

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014

DULL RHEOLI AC AELODAETH CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Caiff Cronfa Bensiynau Clwyd ei gweinyddu gan Gyngor Sir y Fflint, sef yr awdurdod arweiniol. Ystyrir a chytunir ar strategaeth fuddsoddi a gweinyddu'r Gronfa bob chwarter gan Banel Cronfa Bensiynau Clwyd, sy'n cynnwys pum Aelod etholedig, y Pennaeth Cyllid, Rheolwr Cronfa Bensiynau Clwyd, ymgynghorydd y Gronfa, ac aelod o'r cynllun sy'n sylwedydd. Yn ystod 2013/14 cafodd trefniadau rheoli buddsoddiadau'r Gronfa eu gweithredu gan bymtheg o reolwyr buddsoddi.

Mae Cronfa Bensiynau Clwyd yn Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) statudol a sefydlwyd i ddarparu buddion marwolaeth a buddion ymddeol i weithwyr llywodraeth leol yng ngogledd-ddwyrain Cymru heblaw athrawon, heddwision ac ymladdwyr tân. Yn ogystal derbyniwyd cyrff cymwys eraill sy'n darparu gwasanaethau tebyg i wasanaethau awdurdodau lleol yn aelodau o'r CPLIL, ac yn aelodau o'r Gronfa hefyd felly.

Mae Cronfa Bensiynau Clwyd yn gweithredu cynllun buddion diffiniedig lle caiff buddion ymddeol eu hariannu gan gyfraniadau ac enillion buddsoddi. Gwneir cyfraniadau gan aelodau gweithredol yn unol â Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 ac maent yn amrywio o rhwng 5.5% a 7.5% o dâl pensiynadwy ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014. Ceir cyfraniad cyfatebol gan y cyflogwr a bennir ar sail prisiad o'r gronfa gan yr actwari bob tair blynedd. Cafodd y gronfa ei brisio ddiwethaf ar 31 Mawrth 2013. Rhagnodir buddion y cynllun yn genedlaethol yn ôl Rheoliadau a waned o dan Ddeddf Blwydd-daliadau 1972. Cynhelir y prisiad actiwaraid nesaf ar 31 Mawrth 2013 a daeth y canfyddiadau i rym ar 1 Ebrill 2014. Dangosodd y prisiad fod y lefel gyllid wedi gostwng ers y prisiad diwethaf ar 31 Mawrth 2010 o 72% i 68%. Mae cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn cael eu strywthuro er mwyn dychwelyd yn raddol i lefel cyllid 100% dros gyfnod o 18 mis. Mae hyn yn golygu fod cyfradd cyfraniadau cyflogwyr cyfartalog yn 13.8% a chyfanswm y taliad yn £32.6m y flwyddyn ar gyfer cyfraniadau diffygiol, gan gynyddu ar gyfradd o 4.1% y flwyddyn.

Caiff y gronfa ei llywodraethu gan Ddeddf Blwydd-daliadau 1972 a'i gweinyddu'n unol â'r is-ddeddfwriaeth a ganlyn:

- Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodau a Chyfraniadau) 2007 (fel y'u diwygiwyd)
- Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008 (fel y'u diwygiwyd)
- Rheoliadau CPLIL (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009

Mae aelodaeth yn wirfoddol a dyma'r cyrff sy'n rhan o Gronfa Bensiynau Clwyd:

- Cyrff rhestredig, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg y mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r gronfa.
- Cyrff a dderbyniwyd, sef cyrff sy'n rhan o'r gronfa o dan gytundeb rhwng y gronfa a'r corff perthnasol. Mae'r cyrff a dderbyniwyd yn cynnwys contractwyr gwirfoddol, elusennol ac ati sy'n ymgymryd ag un o swyddogaethau awdurdod lleol a gafodd ei roi ar contract allanol i'r sector preifat.

Dyma aelodaeth y Gronfa ar 31 Mawrth 2014 a 2013:-

	2014	2013
	Nifer	Nifer
Cyfranwyr	16,133	14,920
Pensiynwyr		
Cyn-weithwyr	8,805	8,386
Gweddwon/dibynyddion	1,562	1,488
Buddion a ddiogelwyd	8,307	7,539
Cyfanswm yr aelodau	<u>34,807</u>	<u>32,333</u>

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Dyma'r cyrff rhestredig a gyfrannodd at y Gronfa yn ystod 2013/14 :-

Awdurdodau Unedol: Sir y Fflint, Sir Ddinbych, Wrecsam.
Sefydliadau Addysgol: Coleg Cambria, Prifysgol Glyndŵr.
Cynghorau Cymuned: Argoed, Coedpoeth, Cei Connah, Penarlâg, Rhosllannerchrugog, Bwcle, Prestatyn, Offa, Yr Wyddgrug, Parc Caia, Y Rhyl, Shotton, Llanasa.
Eraill: Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru, Tribiwnlys Prisio Gogledd Cymru.

Dyma'r cyrff a dderbyniwyd ac sy'n cyfrannu i'r Gronfa:-

Eraill: Gyrfa Cymru, Cartref y Dyffryn Ceiriog, Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych, Clwyd Leisure, Ymddiriedolaeth Castell Bodolwyddan, Grosvenor Facilities Management.

Mae'r cynnydd mewn cyfraniadau o 1 Ebrill 2013 ymlaen wedi digwydd yn bennaf o ganlyniad i gyflwyniad cofrestru awtomatig yn y tri awdurdod unedol.

Mae cynnwys y cyfrifon yn cydymffurfio â safonau cyfrifo, ond mae mwy o wybodaeth ar gael yn Adroddiad Blynyddol a Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi Cronfa Bensiynau Clwyd, a gyflwynir bob blwyddyn i'r Cydgyfarfod Ymgynghorol Blynyddol ar gyfer cyflogwyr a chynrychiolwyr aelodau ym mis Tachwedd.

SAIL Y BROSES O BARATOI'R CYFRIFON A'R POLISIÄU CYFRIFYDDU

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa yn ystod blwyddyn ariannol 2013/14 a'i sefyllfa ar ddiwedd 31 Mawrth 2014. Paratowyd y cyfrifon yn unol â Chod Ymarfer Cyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2013/14 sydd wedi'i seilio ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn ystyried rhwymedigaeth i dalu pensiynau a buddion sy'n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol. Mae gwerth actiwarïaid presennol y buddion ymddeol a addawyd, a brisiwyd ar sail Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS) 19 yn cael ei ddatgelu yn Nodyn 15 yn y cyfrifon hyn.

I grynhoi, dyma fanylion y polisiâu cyfrifyddu a fabwysiadwyd:

- Caiff cyfraniadau, buddion ac incwm buddsoddi sy'n ddyledus ar 31 Mawrth eu cynnwys ar sail croniadau.
- Caiff buddsoddiadau eu cynnwys yn y cyfrifon yn ôl eu gwerth ar y farchnad, ar sail y pris cynnig fel rheol.
- Caiff dyledwyr a chredydwyr eu llunio ar gyfer pob swm sy'n ddyledus ar 31 Mawrth.
- Mae gwerthoedd trosglwyddo unigol a dderbyniwyd ac a dalwyd wedi'u cyfrifo ar sail arian parod.
- Mae gwerthoedd trosglwyddo swmpus a dalwyd wedi'u cyfrifo ar sail croniadau.
- Nid yw'r datganiadau ariannol yn ystyried rhwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion eraill ar ôl y cyfnod cyfrifo yr adroddir yn ei gylch.
- Caiff treuliau rheoli buddsoddiadau eu cyfrifyddu ar sail croniadau ac maent yn cynnwys y ffioedd a dalwyd ac sy'n ddyledus i reolwyr a cheidwad y Gronfa, ffioedd actiwarïaid a ffioedd ymgynghorwyr mesur perfformiad a buddsoddi.
- Mae treuliau gweinyddu wedi'u cyfrifyddu ar sail croniadau. Codir holl gostau staff yn uniongyrchol ar y gronfa a chaiff costau rheoli, lletya a gwasanaethau cymorth eraill eu dosrannu i'r Gronfa yn unol â pholisiâu'r Cyngor.
- Mae costau caffael buddsoddiadau yn cynnwys holl gostau uniongyrchol trafodion, a chaiff derbyniadau gwerthiant eu dangos heb gynnwys holl gostau uniongyrchol trafodion.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

	Nodyn	2014 £000	2013 £000	2014 £000	2013 £000
Cyfraniadau a Buddion					
Cyfraniadau derbyniadwy					
Gan gyflogwyr	1	52,289		52,294	
Gan weithwyr neu aelodau	1	<u>14,688</u>		<u>14,381</u>	
			66,977		66,675
Trosglwyddwyd i mewn		3,801		4,735	
Incwm arall		<u>1,918</u>		<u>1,411</u>	
			<u>5,719</u>		<u>6,146</u>
				72,696	72,821
Buddion taladwy					
Pensiynau	1	46,885		44,717	
Cyfandaliadau (ymddeol)	1	12,331		10,859	
Cyfandaliadau (grantiau marwolaeth)	1	<u>1,921</u>		<u>1,401</u>	
			61,137		56,977
Taliadau i'r rhai a adawodd y cynllun neu o'i herwydd					
Ad-dalu cyfraniadau		26		8	
Trosglwyddwyd allan (unigol)		2,919		1,544	
Trosglwyddwyd allan (swmp)		242		0	
Arall		77		52	
Costau gweinyddol a threuliau eraill	2	<u>1,494</u>		<u>1,047</u>	
			<u>4,758</u>		<u>2,651</u>
				<u>65,895</u>	<u>59,628</u>
YCHWANEGIADAU NET (TYNNWYD ALLAN)				6,801	13,193
Elw ar Fudsoddiadau					
Incwm buddsoddiadau	4	2,721		2,397	
Newid yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad (Gwireddwyd a heb ei wireddu)	4	28,686		110,113	
Treuliau rheoli buddsoddiadau	2	<u>(5,873)</u>		<u>(5,294)</u>	
ELW NET AR FUDDSODDIADAU				<u>25,534</u>	<u>107,216</u>
(GOSTYNGIAD)/CYNNYDD NET AR Y CYNLLUN				<u>32,335</u>	<u>120,409</u>
ASEDAU NET AGORIADOL				<u>1,181,232</u>	<u>1,060,823</u>
ASEDAU NET WRTH GAU'R CYFRIFON				<u>1,213,567</u>	<u>1,181,232</u>

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

		2014	2013
	Nodyn	£000	£000
Datganiad Asedau Net			
Asedau Buddsoddiadau :	5		
Cronfa llog sefydlog a reolir		174,002	175,148
Cronfeydd ecwiti y DU a reolir		0	122,222
Cronfeydd ecwiti tramor a reolir		281,343	391,597
Cronfeydd amlstrategaeth a reolir		115,487	120,380
Cronfeydd eiddo		97,780	82,260
Cronfeydd seilwaith		29,636	23,907
Cronfeydd Coed / Amaeth		22,382	20,511
Cronfeydd nwyddau		32,084	34,588
Cronfeydd ecwiti preifat		139,799	138,137
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd		48,393	47,070
Benthyciadau wedi'u trosoli		227,459	874
Cronfeydd Oportiwnaidd		12,517	5,910
Asedau buddsoddiadau eraill	8	0	0
Arian Parod	7	31,928	17,331
Rhwymedigaethau Buddsoddiadau			
Rhwymedigaethau buddsoddiadau eraill	8	0	0
Asedau Cyfredol :			
Dyledus cyn pen 1 flwyddyn	9	4,745	3,845
Rhwymedigaethau cyfredol	9	(3,988)	(2,548)
ASEDAU NET AR 31 MAWRTH		<u>1,213,567</u>	<u>1,181,232</u>

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

1. DADANSODDIAD O GYFRANIADAU I'W DERBYN/BUDDION I'W TALU

Y cyfraniadau yw'r symiau hynny sydd i'w derbyn gan wahanol awdurdodau cyflogi parthed eu cyfraniadau eu hunain a chyfraniadau gweithwyr pensiynadwy. Cyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd yn ystod 2013/14 oedd £52.289m (£52.294m yn 2012/13) gan gyflogwyr a £14.688m (£14.381m yn 2012/13) ar gyfer cyflogeion.

Roedd y swm hwnnw'n cynnwys £27.393m (£26.717m yn 2012/13) a oedd yn ymwneud â'r gyfradd gyfrannu gyffredin o 11.7% a delir gan bob cyflogwr, a £24.896m (£25.577m yn 2012/13) a oedd yn ymwneud â'r cyfraddau addasedig unigol a chyfraniadau ychwanegol a delir mewn perthynas â chyllido diffygion ar gyfer cyflogwyr unigol.

Cafodd buddion sydd i'w talu a chyfraniadau a ad-dalwyd eu cynnwys yn y cyfrifon ar sail yr holl hawliadau dilys a gymeradwywyd yn ystod y flwyddyn.

Gwelir dadansoddiad o gyfraniadau a dderbyniwyd a buddion i'w talu isod:-

	Buddion sy'n daladwy	Cyfraniadau derbyniadwy
Cyrff Rhestredig -	£000	£000
Cyngor Sir y Fflint	20,783	23,373
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam	19,906	20,474
Cyngor Sir y Ddinbych	13,942	16,567
Dosrannwyd y gronfa gyda:		
Chyngorau Sir Gwynedd a Phowys	2,371	0
Sefydliadau Addysgol	2,616	4,482
Cyngorau Cymuned	128	234
Eraill - cyrff rhestredig	583	1,152
Eraill - cyrff a dderbyniwyd	808	695
	<u>61,137</u>	<u>66,977</u>

Dim ond adlewyrchu'r ffigurau sydd yn y cyfrifon a wna'r uchod. Mae amgylchiadau pob un o'r cyrff a restrir yn wahanol am amrywiaeth o resymau (proffiliau cyfraniadau a phensiynwyr, cyfraddau cyfrannu gweithwyr, profiad o ymddeoliadau cynnar ac ati) ac mae llunio cymariaethau uniongyrchol yn ddiystyr i raddau helaeth felly.

Mae gan Gyngor Sir y Fflint, Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam a Chyngor Sir Ddinbych rwymedigaeth gydnabyddedig, yn eu cyfrifon eu hunain, dros gyfraniadau pensiwn ar sail yr elfen ôl-dâl yn eu cytundebau cyflog cyfartal. Fodd bynnag, oherwydd ansicrwydd ynghylch yr ansicrwydd yn ymwneud â gwerth ac amseriad y taliadau hyn, nid yw'r symiau hyn wedi'u cynnwys eto yng nghyfrifon y Gronfa Bensiynau.

2. TREULIAU RHEOLI BUDDSODDIADAU A GWEINYDDU

Mae'r rheoliadau'n caniatáu i'r Cyngor Sir godi cost gweinyddu'r cynllun ar y Gronfa. Mae ffioedd y rheolwyr allanol wedi'u cyfrifyddu ar sail yr hyn sydd yn eu cytundeb rheoli.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Caiff cost gweinyddu pensiynau a rheoli buddsoddiadau ei dangos isod:-

	2014	2013
	£000	£000
Treuliau Gweinyddu		
Costau Gweithwyr	781	630
Gwasanaethau Cymorth	242	161
Cyflenwadau a gwasanaethau	288	135
Ffioedd Archwilio	35	35
Ffioedd yr actiwari	148	86
	1,494	1,047
Treuliau Buddsoddi		
Ffioedd Rheoli'r Gronfa	5,571	5,187
Ffioedd Gwarchod	17	15
Ffioedd Monitro Perfformiad	25	24
Ffioedd Ymgynghorwyr	260	68
	5,873	5,294
Cyfanswm Ffioedd		
	7,367	6,341

Caiff ffioedd rheoli buddsoddiadau eu seilio ar brisiadau'r buddsoddiadau. Mae'r Gronfa wedi'i buddsoddi mewn cronfeydd cyfun, a chaiff mwyafrif eu ffioedd eu codi o fewn y Cronfeydd. Er mwyn gweithredu'n agored, mae'r Gronfa yn datgelu'r ffioedd hynny. Roedd y ffioedd a gafodd eu cynnwys yn y Cronfeydd Cyfun yn cyfateb i £5.6m yn ystod y flwyddyn (£5.3m yn ystod 2012/13).

O dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2013, mae Swyddfa Archwilio Cymru yw bellach yn gallu cynnal cronfeydd wrth gefn. O ganlyniad, dywedodd y Swyddfa Archwilio Cymru ym mis Awst 2014 y byddai'r Gronfa Bensiwn yn derbyn dosbarthiad o gronfeydd wrth gefn cronedig o £7,127 mewn perthynas â ffioedd archwiliad y flwyddyn flaenorol. Wrth barato'r cyfrifon, mae lefel y aiddosbarthu ei amcangyfrif yn £4,463. Nid oedd y gwahaniaeth yn y lefel o aiddosbarthu yn cael ei adlewyrchu yn y ffigurau uchod.

Y prif gynnydd mewn costau gweinyddu yn deillio o recriwtio i swyddi gwag o fewn y maes gwasanaeth a mwy o ffioedd actiwaraid mewn perthynas â'r prisiant tair blyneddol. O fewn costau buddsoddi, ffioedd ymgynghori yn adlewyrchu o rheolwr y Gronfa newydd buddsoddiad, Insight, a oedd wedi'u penodi i reoli'r Rheoli Tymor Hir o Gyllid mandad Risg ym Medi 2013 ar waith.

3. BUDDSODDIADAU A PHERFFORMIAD

Ceir rhagor o fanylion am y strategaeth fuddsoddi yn y Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi sydd ar gael drwy gysylltu â'r Pennaeth Cyllid, Neuadd y Sir, Yr Wyddgrug, CH7 6NA (gwefan: www.clwydpensionfund.org.uk neu ffôn: 01352 702264).

Mae'r Cyngor Sir yn defnyddio gwasanaethau perfformiad buddsoddiadau Cwmni WM. Dangosodd adroddiad y cwmni ar gyfer y flwyddyn ariannol 2013/14 fod y Gronfa wedi gwneud elw cyffredinol o +2.1% o'i buddsoddiadau (+10.0% yn 2012/13). Mae hynny'n cymharu ag elw meincnod o +3.7% ar gyfer y flwyddyn.

4. DADANSODDIAD O DRAFODION AC ELW AR FUDDSODDIADAU

Trosolwg

Mae'r Gronfa'n buddsoddi unrhyw warged sydd ganddi mewn asedau trwy ystod eang o reolwyr. Mae'r prif fuddsoddiadau hyn i gyd yn digwydd trwy gronfeydd cyfun lle mae'r Gronfa yn un o nifer o fuddsoddwyr a lle caiff yr arian cyfun ei fuddsoddi ar sail gyffredin. Er hynny, ymhlith asedau amgen y Gronfa ceir un neu ddau o ddaliannau a ddyfynnir. At ei gilydd, fodd bynnag, nid oes gan y Gronfa ddaliannau uniongyrchol o safbwynt soddgyfrannau, bondiau, eiddo, cwmnïau ecwiti preifat, nwyddau neu offerynnau ariannol eraill.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Trafodion ac Elw ar Fuddsodiadau

Isod gwelir manylion trafodion buddsoddi 2013/14 a'r elw net o £107.501m (£8.854m yn 2012/13) ynghyd ag incwm buddsoddi o £2.721m (£2.397m yn 2012/13). Yr oedd yr elw nas gwirededwyd ar gyfer 2013/14, o ganlyniad i newid yng ngwerth buddsodiadau ar y farchnad, yn cyfateb i £78.815m (elw £101.259m yn 2012/13). Y cynnydd yng ngwerth buddsodiadau (a wirededwyd ac nas gwirededwyd) ar y farchnad felly yw £28.686m (£110.113m yn 2012/13).

Prynu, gwerthu a sylweddoli elw yn cynyddu'n sylweddol yn ystod 2013/14 oherwydd y prynedigaeth o SSgA gyfer ecwitiau a ddatblygwyd. Mae'r enillion eu trosglwyddo i Insight a benodwyd at y Cronfeydd Hir Rheoli Tymor o mandad Risg (Atebolwydd Buddsoddiad Driven).

Caiff costau uniongyrchol trafodion eu cynnwys yng nghost prynu ac enillion o werthu. Costau trafodion yw costau ychwanegol y mae modd eu priodoli'n uniongyrchol i waith caffael a gwerthu buddsoddiad. Maent yn cynnwys ffioedd a thaliadau comisiwn a delir i asiantiaid, ymgynghorwyr, broceriaid a delwyr, ardollau gan asiantaethau rheoleiddio a chyfnewidfeydd gwarannau, a threthi a thollau trosglwyddo. Cânt eu hychwanegu at gostau prynu neu'u gosod yn erbyn enillion o werthu, fel y bo'n briodol. Ni ellir dangos y costau unigol hyn yn uniongyrchol gan fod Cronfa Bensiynau Clwyd yn cael ei buddsoddi bron yn gyfan gwbl drwy gronfeydd cyfun. Mae incwm buddsoddi yn cynnwys difidendau cyfranddaliadau, llog ar fuddsodiadau ac incwm net o rentu eiddo. Gwneir cronïadau ar gyfer difidendau sydd i'w derbyn, llog sydd i'w dderbyn a threth y gellir ei hadennill ar ddifidendau.

	Gwerth ar y Farchnad 2012/13 £000	Pryniadau ac ychwanegiadau £000	Gwerthiannau a didyniadau £000	Elw a wirededwyd (Colled) £000	Elw heb ei wireddu (Colled) £000	Gwerth ar y Farchnad 2013/14 £000	Incwm Buddsodiadau £000
Gwarannau a llog sefydlog	175,148	174,002	(174,002)	43,451	(44,597)	174,002	0
Ecwitiau y DU - Goddefol	0	230,000	0	0	(2,541)	227,459	0
Ecwitiau Tramor Gweithredol	122,222	0	(136,167)	33,414	(19,469)	0	0
Ecwitiau Tramor Goddefol	288,379	50,042	(49,281)	1,202	(8,999)	281,343	8
Amlstrategaeth	103,218	0	(111,813)	22,576	(13,981)	0	0
Eiddo	120,380	130	0	0	(5,023)	115,487	0
Seilwaith	82,260	16,727	(8,050)	6	6,837	97,780	1,790
Coed	23,907	3,847	(1,622)	631	2,873	29,636	203
Nwyddau	20,511	3,068	(413)	0	(784)	22,382	0
Ecwiti Preifat	34,588	0	0	0	(2,504)	32,084	0
Oportwnaidd	138,137	17,523	(22,991)	629	6,501	139,799	328
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd	5,910	5,679	(292)	0	1,220	12,517	254
Benthyciadau wedi'u trosoli	47,070	0	(412)	83	1,652	48,393	0
	1,161,730	501,018	(505,043)	101,992	(78,815)	1,180,882	2,583
Arian Parod	17,331	0	0	0	0	31,928	0
Ffioedd mewn cronfeydd cyfun	0	0	0	5,579	0	0	0
Llog	0	0	0	0	0	0	138
Arian cyfred	0	0	0	(70)	0	0	0
	17,331	0	0	5,509	0	31,928	138
Cyfanswm 2013/14	1,179,061	501,018	(505,043)	107,501	(78,815)	1,212,810	2,721
2012/13	1,083,854	54,629	(45,161)	8,854	101,259	1,179,061	2,397

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

	Gwerth ar y Farchnad 2011/12 £000	Pryniadau ac ychwanegiadau £000	Gwerthiannau a didyniadau £000	Elw a wireddwyd (Colled) £000	Elw heb ei wireddu (Colled) £000	Gwerth ar y Farchnad 2012/13 £000	Incwm Buddsoddiadau £000
Gwarannau a llog sefydlog	170,075	0	(10,000)	2,382	12,691	175,148	0
Ecwitiau y DU - Goddefol	104,624	0	0	0	17,598	122,222	0
Ecwitiau Tramor Gweithredol	245,992	12,537	(4,857)	1,980	32,727	288,379	11
Ecwitiau Tramor Goddefol	88,152	0	0	0	15,066	103,218	0
Amlstrategaeth	118,080	123	0	0	2,177	120,380	0
Eiddo	75,307	6,704	(5,358)	(2,816)	8,423	82,260	1,837
Seilwaith	23,414	5,086	(7,979)	2,510	876	23,907	250
Coed	14,686	4,761	(170)	0	1,234	20,511	0
Nwyddau	36,879	0	0	0	(2,291)	34,588	0
Ecwiti Preifat	122,318	19,636	(15,461)	1,221	10,423	138,137	164
Oportiwnaidd	0	5,782	0	0	128	5,910	11
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd	47,321	0	(1,283)	228	804	47,070	0
Benthyciadau wedi'u trosoli	530	0	(53)	(1,880)	1,403	0	0
	<u>1,047,378</u>	<u>54,629</u>	<u>(45,161)</u>	<u>3,625</u>	<u>101,259</u>	<u>1,161,730</u>	<u>2,273</u>
Arian Parod	36,476	0	0	0	0	17,331	0
Ffioedd mewn cronfeydd cyfun	0	0	0	5,300	0	0	0
Llog	0	0	0	0	0	0	124
Arian cyfred	0	0	0	(71)	0	0	0
	<u>36,476</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>5,229</u>	<u>0</u>	<u>17,331</u>	<u>124</u>
Cyfanswm 2012/13	<u>1,083,854</u>	<u>54,629</u>	<u>(45,161)</u>	<u>8,854</u>	<u>101,259</u>	<u>1,179,061</u>	<u>2,397</u>
2011/12	<u>1,051,611</u>	<u>230,350</u>	<u>(152,119)</u>	<u>7,907</u>	<u>13,190</u>	<u>1,083,854</u>	<u>3,326</u>

5. GWERTH BUDDSODDIADAU AR Y FARCHNAD (AC EITHRIO ARIAN A BLAENDRAFODION)

Mae cost llyfr y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2014 yw £1,047.423m (£949.455m yn 2012/13). Mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad fel yr oedd ar 31 Mawrth 2014 yw £1,180.882m (£ 1,161.730m yn 2012/13); gall hyn gael eu dadansoddi fel a ganlyn:

Yn ôl Cyfandir

Mae'r daliannau yn y DU ar 31 Mawrth 2014 yn cyfateb i 27% o gyfanswm y buddsoddiadau yn ôl gwerth ar y farchnad.

	2014 £000	2013 £000
Y DU	323,254	203,154
Ewrop	118,047	142,201
Asia Môr Tawel	76,598	119,172
Gogledd America	88,272	116,680
Marchnadoedd sy'n datblygu	83,023	91,714
Buddsoddiadau Byd-eang	<u>491,688</u>	<u>488,809</u>
	<u>1,180,882</u>	<u>1,161,730</u>

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Yn ôl Rheolwr Cronfa

	2014		2013	
	£000	%	£000	%
BlackRock	50,922	4	56,385	5
Wellington	106,314	9	117,468	10
Aberdeen	85,391	7	93,876	8
State Street (Transition Manager)	227,459	19	0	0
Pioneer	1,539	0	2,001	0
Liongate	22,377	2	21,358	2
SSARIS	24,477	2	23,711	2
Duet	49,954	4	48,826	4
BlueCrest	32,032	3	31,470	3
Investec	71,768	6	62,797	5
Stone Harbor	174,002	15	175,148	15
SSgA	0	0	225,440	19
Pyrford	32,533	3	32,525	3
Eiddo	97,780	8	82,260	7
Seilwaith	29,636	3	23,907	2
Coed / Amaeth	22,382	2	20,511	2
Ecwiti Preifat	139,799	12	138,137	12
Oportiwnaidd	12,517	1	5,910	1
	<u>1,180,882</u>	<u>100</u>	<u>1,161,730</u>	<u>100</u>

Yn ôl buddsoddiadau Rhestredig/Rheoledig

	2014			2013		
	Rhestredig a reolwyd	Rhestredig	Anrhestredig	Rhestredig a reolwyd	Rhestredig	Anrhestredig
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwarannau a llog sefydlog	0	0	174,002	0	0	175,148
Ecwitiau y DU	0	0	0	122,222	0	0
Ecwitiau Tramor	231,389	0	49,954	328,800	0	62,797
Amlstrategaeth	115,487	0	0	120,380	0	0
Eiddo	31,738	0	66,042	29,107	0	53,153
Seilwaith	0	5,549	24,087	0	4,764	19,143
Coed / Amaeth	0	0	22,382	0	0	20,511
Nwyddau	0	0	32,084	0	0	34,588
Ecwiti Preifat	0	2,809	136,990	0	3,446	134,691
Cronfa Ymddiogelu Cronfeyd	22,377	0	26,016	21,358	0	25,712
Oportiwnaidd	0	0	12,517	0	0	5,910
Benthyciadau wedi'u trosoli	227,459	0	0	0	0	0
	<u>628,450</u>	<u>8,358</u>	<u>544,074</u>	<u>621,867</u>	<u>8,210</u>	<u>531,653</u>
			<u>1,180,882</u>			<u>1,161,730</u>

6. GWERTH TEG BUDDSODDIADAU

Offerynnau ariannol

Er mai prin iawn y bydd y Gronfa'n buddsoddi mewn unrhyw beth ond cronfeydd cyfun, mae rheolwyr y cronfeydd hynny'n buddsoddi mewn amrywiaeth o offerynnau ariannol gan gynnwys adneuon, offerynnau ecwiti a ddyfynnir, gwarannau llog sefydlog, daliannau eiddo uniongyrchol, cynnyrch ecwiti anrhestredig, blaendrafodion nwyddau a deilliadau eraill. Mae hynny'n golygu bod y Gronfa'n agored i amrywiaeth o risgiau ariannol gan gynnwys risg o ran credyd a phartïon eraill cytundebau, risg o ran hylifedd, risg o ran y farchnad a risg o ran y gyfradd gyfnewid.

Benthycia stoc yw'r hyn a wna un buddsoddwr wrth fenthycia gwarannau penodol i fuddsoddwr arall, gan gadw'r hawl i barhau i dderbyn incwm a gynhyrchir gan y stoc ynghyd â thaliad ychwanegol gan y sawl sy'n cael ei fenthycy. Caiff lefel y risg ei lleihau wrth i'r sawl sy'n cael benthycy y stoc ddarparu sicrwydd cyfochrog o safon (arian parod, gwarannau neu stociau ymyl aur). Gweithgaredd masnachu i gynhyrchu incwm ydyw i bob pwrpas, yn hytrach na buddsoddiad. Nid yw'r Gronfa yn ymwneud yn uniongyrchol â benthycia stoc, ond mae rheolwr ecwiti goddefol y Gronfa yn defnyddio'r arfer o fenthycia stoc yn ei gronfeydd cyfun er mwyn cynhyrchu incwm i'w roi yn erbyn costau trafodion.

Gwerth teg – Seiliau Priso

Caiff buddsoddiadau eu dangos yn y cyfrifon yn ôl eu gwerth teg ar 31 Mawrth 2014, ar sail y canlynol:

- Caiff gwarannau rhestredig yn y DU a thramor eu priso o fewn y cronfeydd cyfun priodol gan ddefnyddio'r prisiau cynnig swyddogol a ddyfynnwyd ar y gyfnewidfa stoc berthnasol. Caiff daliannau tramor eu trosi i sterling ar sail cyfradd gyfnewid a ddyfynnwyd pan gaeodd y marchnadoedd ar 31 Mawrth 2014.
- Caiff unedau buddsoddi eu priso ar sail y pris cynnig ar y farchnad.
- Caiff cronfeydd cyfun eraill eu priso ar bwynt cynnig y broses ddiweddaraf a ddyfynnwyd gan eu rheolwyr neu'u gweinyddwyr cronfa priodol ar 31 Mawrth 2014. Os nad oes pris cynnig ar gael, caiff yr asedau eu priso ar sail y gwerth net a ddarparwyd ar gyfer yr ased.
- Caiff cronfeydd eiddo eu priso ar sail y pris cynnig ar y farchnad, sydd wedi'i seilio ar brisiad annibynnol rheolaidd o ddaliannau eiddo gwaelodol y gronfa gyfun.
- Mae daliannau ecwiti preifat yn fuddiannau mewn partneriaethau cyfyngedig. Mae'n bwysig cydnabod bod y broses o bennu gwerth teg y buddsoddiadau hyn yn un hynod oddrychol. Mae wedi'i seilio'n annatod at amcangyfrifon a barn sy'n cynnwys nifer o ffactorau. Caiff y daliannau hyn eu priso ar sail cyfran y Gronfa o asedau net y bartneriaeth yn ôl y datganiadau ariannol diweddaraf a gyhoeddwyd gan y rheolwyr priodol. Os nad yw'r prisiadau hyn yn cyd-daro â dyddiad mantolen y Gronfa, caiff y prisiadau eu haddasu gan ystyried y prynu a'r gwerthu diweddaraf, gwerth asedau a gwybodaeth ariannol arall sydd ar gael adeg paratoi'r datganiadau hyn, er mwyn adlewyrchu dyddiad mantolen y Gronfa. Caiff datganiadau priso'r rheolwyr eu paratoi yn unol â Chanllawiau Cymdeithas Cyfalaf Menter ac Ecwiti Preifat Ewrop (EVCA), heb gynnwys y llog a ddygir. Mae'r rhain yn cynnwys protocol FAS157 yr Unol Daleithiau ar ddulliau priso sy'n seiliedig ar –
 - Y farchnad – mae'n defnyddio prisiau a data perthnasol arall a gynhyrchir gan drafodion y farchnad, sy'n cynnwys yr un asedau/rhwymedigaethau'n union neu asedau/rhwymedigaethau cyffelyb (e.e. lluosrifau arian)
 - Incwm – mae'n defnyddio technegau priso i drosi symiau y disgwylir eu cael yn y dyfodol yn un swm cyfredol (enillion neu lifau arian gostyngol)
 - Cost – wedi'i seilio ar y swm y byddai ei angen ar hyn o bryd i gymryd lle'r capasiti gwasanaeth sy'n perthyn i ased (wedi'i addasu ar gyfer darfordiant).

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Mae gofyn i reolwyr ddefnyddio'r dull sy'n briodol yn yr amgylchiadau a'r dull y defnyddir digon o ddata ar ei gyfer, a defnyddio'r dull hwnnw'n gyson tan nad yw'n briodol mwyach. Mae hefyd yn bosibl defnyddio sawl dull neu gyfuniad o ddulliau. Mae'r rhan fwyaf o reolwyr ecwiti preifat yn defnyddio cyfuniad o ddulliau "marchnad" a dulliau "incwm".

- At ei gilydd, caiff buddsoddiadau isadeiledd eu dwyn ar sail cost neu werth teg, pa un bynnag un sydd isaf, ac eithrio lle ceir prisiau penodol am i fyny neu am i lawr. Mae rheolwyr yn defnyddio eu doethineb wrth amcangyfrif gwerth teg, gan ystyried y canllawiau EVCA a nodwyd uchod ar gyfer prisio buddsoddiadau heb eu dyfynnu. Ni chaiff prisiau am i fyny eu hystyried oni bai bod yr amcanion buddsoddi wedi'u dilysu a bod modd dangos cynnydd o'r fath. Os yw'r rheolwr o'r farn bod diffyg ar y buddsoddiad gwaelodol, caiff prisiau am i lawr eu gweithredu ni waeth ym mha gyfnod y mae'r buddsoddiad.
- Caiff buddsoddiadau coetir eu dwyn ar sail gwerth net yr ased fel y pennwyd gan y Partner Cyffredinol. Gan amlaf, bydd gwerth teg yn deillio o'r datganiadau ariannol archwiledig a ddarperir gan y rheolwyr neu'r cronfeydd gwaelodol. Os nad oes datganiadau ariannol archwiledig ar gael hyd 31 Mawrth, bydd y prisiau'n deillio o adroddiadau chwarterol anarchwiledig y rheolwyr neu'r cronfeydd gwaelodol. Os yw'r buddsoddiadau coetir yn rhai uniongyrchol yn hytrach nag yn fuddsoddiadau a wnaed trwy reolwyr gwaelodol, caiff y prisiau eu seilio ar brisiad annibynnol rheolaidd o'r daliannau hyn.
- Caiff cyswllt â nwyddau ei reoli'n weithredol trwy ddefnyddio offerynnau deilliadol dros y cownter ac offerynnau deilliadol a gaiff eu prynu a'u gwerthu ar gyfnewidfa (Blaendrafodion, Opsiynau a Chyfnewidiadau) a rhai gwarannau. Caiff deilliadau a gaiff eu prynu a'u gwerthu ar gyfnewidfa eu prisio gan ddefnyddio ffeil gwerthwr a gaiff ei hanfon yn ddyddiol o Bloomberg gydag IDC yn ail ffynhonnell. Daw'r prisiau hyn yn uniongyrchol o'r cyfnewidfeydd deilliadau. Caiff opsiynau eu prisio ar sail y pris masnachu olaf ar y brif gyfnewidfa. Os na cheir masnach mewn opsiwn, defnyddir y pris cynnig i brisio'r opsiwn. Daw prisiau ar gyfer opsiynau dros y cownter o froceriaid/delwyr sydd fel rheol yn barti i'r cytundeb. Os yw'r mewnbynnau angenrheidiol ar gael gan werthwyr ar restr sy'n caniatáu prisio ar yr un diwrnod, gellir prisio opsiynau dros y cownter gan ddefnyddio cyfrifwr opsiynau a ddarperir gan y gwerthwr, a chan ddefnyddio pris y deliwr i ddilysu canlyniadau'r model. Caiff arian sy'n weddill ei fuddsoddi'n bennaf mewn rhwymedigaethau dyled ar ffurf doleri'r UD, sydd o radd fuddsoddi ac sydd dros gyfnod byr.
- Caiff cronfeydd o gronfeydd ymddiogelu a chronfeydd ymddiogelu amlstrategaeth eu prisio bob mis i greu gwerth asedau net ar sail cyfran gymesur y Gronfa o werth y cronfeydd cyfun gwaelodol, fesul rheolwr. At ei gilydd, mae gwerth teg buddsoddiad y Gronfa mewn cronfa gyfun gysylltiedig yn cyfateb i'r swm y gallai'r Gronfa ddisgwyl yn rhesymol ei gael o'r gronfa gyfun pe bai buddsoddiad y Gronfa'n cael ei adbrynu ar ddyddiad y prisiad, ar sail y wybodaeth a oedd ar gael yn rhesymol adeg paratoi'r prisiad ac y mae'r Gronfa o'r farn ei bod yn ddibynadwy.
- Mae cronfeydd dyrannu asedau'n dactegol yn fyd-eang (GTAA) yn buddsoddi'n bennaf mewn marchnadoedd nad ydynt wedi'u seilio ar gyfnewidfeydd. Mae'r rhain yn cynnwys marchnadoedd dros y cownter neu farchnadoedd lle mae delwyr yn masnachu â'i gilydd, a chaiff trosledd ei ddefnyddio'n sylweddol gan gronfeydd o'r fath. Os nad oes prisiau ar y farchnad ar gael neu os nad ydynt yn adlewyrchu'r prisiau cyfredol ar y farchnad, bydd y Gronfa'n defnyddio'i pholisïau prisio ei hun gan gyfeirio at y prisiau perthnasol sydd ar gael i bennu gwerth teg yr asedau a ddelir.

Gwerth teg – Hierarchaeth

Mae prisiant offerynnau ariannol wedi'i ddsbarthu ar sail tair lefel ddsbarthu'n ôl safon a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1

Yr offerynnau ariannol ar Lefel 1 yw'r rheini y mae eu gwerth teg yn deillio o brisiau heb eu haddasu a ddyfynnwyd mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer yr un asedau neu rwymedigaethau unfath.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Mae cynhyrchion Lefel 1 yn cynnwys ecwitiau a ddyfynnwyd, gwarannau a ddyfynnwyd â llog sefydlog ac ymddiriedolaethau unedol. Dangosir buddsoddiadau rhestredig yn ôl pris cynnig.

Lefel 2

Yr offerynnau ariannol ar Lefel 2 yw'r rheini lle nad oes prisiau wedi'u dyfynnu ar y farchnad, er enghraifft, os yw offeryn yn cael ei fasnachu mewn marchnad nad ystyrir ei bod yn weithredol, neu os defnyddir dulliau prisio i bennu gwerth teg ac mae'r dulliau hynny'n defnyddio mewnbynnau sydd wedi'u seilio'n sylweddol ar ddata marchnad y gellir ei weld.

Lefel 3

Yr offerynnau ariannol ar Lefel 2 yw'r rheini sydd ag o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisant offeryn nad yw wedi'i seilio at ddata marchnad y gellir ei weld. Yr offerynnau hyn fyddai buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu a chronfeydd o gronfeydd ymddiogelu, a gaiff eu prisio drwy ddefnyddio dulliau prisio amrywiol sy'n galw am farn sylweddol wrth bennu rhagdybiaeth briodol.

Mae'r tabl a ganlyn yn dangos sefyllfa asedau'r Gronfa ar 31 Mawrth 2014 a 31 Mawrth 2013 ar sail yr hierarchaeth hon.

	Gwerth ar y Farchnad 2013/14	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
	£000	£000	£000	£000
Gwarannau a llog sefydlog	174,002	17	173,985	0
Atebolrwydd Buddsoddi Driven	227,459	227,459	0	0
Ecwitiau Tramor Gweithredol	281,343	280,147	1,196	0
Amlstrategaeth	115,487	47,377	68,110	0
Eiddo (1)	97,780	0	31,738	66,042
Seilwaith (1)	29,636	5,549	0	24,087
Coed Amaeth (1)	22,382	0	0	22,382
Nwyddau	32,084	15,432	16,652	0
Ecwiti Preifat (2)	139,799	2,809	0	136,990
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd	48,393	0	45,809	2,584
Cronfeydd Oportiwnaidd (2)	12,517	0	0	12,517
	1,180,882	578,790	337,490	264,602
Arian Parod	31,928	31,928	0	0
Cyfanswm 2013/14	1,212,810	610,718	337,490	264,602

(1) Eiddo / Seilwaith / Coed ac Amaethyddiaeth - amrywiol seiliau prisio yn cael eu defnyddio. Daliadau cronfa Uniongyrchol yn cael eu prisio ar sail prisiadau annibynnol, mae'r rhain wedi cael eu dosbarthu fel lefel 2, mae rhai arian hefyd yn aml yn cynnal diddordebau a menter partneriaeth ar y cyd sy'n ddarostyngedig i amrywiaeth o fethodolegau prisio. Er mwyn bod yn geidwadol, cronfeydd hyn wedi cael eu dosbarthu Lefel 3 oni bai bod y gronfa ei hun yn cael ei ddyfynnu.

(2) Ecwiti preifat – defnyddir seiliau prisio amrywiol – cost, prisiau a ddyfynnwyd (wedi'u gostwng yn aml ar gyfer cyfnodau "cloi"), lluosrifau trafodion, lluosrifau marchnad, enillion o sylwedd yn y dyfodol, rhagolygon cwmni, barn trydydd parti ac ati. Yn aml, bydd prisiadau cwmniâu a chronfeydd yn adlewyrchu cyfuniadau o'r seiliau prisio hyn. Er mwyn bod yn geidwadol, mae'r holl gronfeydd wedi'u dosbarthu i gategori Lefel 3, oni bai bod y gronfa ei hun yn un sydd wedi'i dyfynnu.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

O fewn y buddsoddiadau a nodir uchod fel (1) neu (2), tra bod cyfran fechan yn cael eu rhestru, mae mwyafrif y daliadau mewn buddsoddiadau heb eu dyfynnu; (£293.756m) o'i gymharu â £262.515m yn 2012/13. Caiff y rhain eu prisio yn ôl gwerth teg gan reolwyr y gronfa, gan ddefnyddio sail briodol o brisio. Mae'r prisiadau yn dibynnu ar raddau helaeth o farn, ac oherwydd y goddrychedd ac amrywioldeb y prisiadau hyn, mae mwy o debygolrwydd na fyddai'r prisiadau a gynhwysir yn y datganiadau ariannol yn cael eu gwireddu mewn achos o gwerthiant. Gallai'r gwahaniaeth fod yn sylweddol is neu uwch.

	Gwerth ar y Farchnad 2012/13	Level 1	Level 2	Level 3
	£000	£000	£000	£000
Gwarannau a llog sefydlog	175,148	70	175,078	0
Soddgyfrannau Goddefol UK	122,222	121,366	856	0
Cyfranddaliadau Tramor Actif	288,379	281,460	420	6,499
Soddgyfrannau Tramor Goddefol	103,218	102,495	723	0
Amlstrategaeth	120,380	64,504	55,876	0
Eiddo (1)	82,260	0	0	82,260
Coed Amaeth (1)	23,907	4,764	0	19,143
Nwyddau	20,511	0	0	20,511
Ecwiti Preifat (2)	34,588	14,496	20,092	0
Ecwiti Preifat (2)	138,137	3,446	0	134,691
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd	47,070	0	43,997	3,073
Cronfeydd Oportiwnaidd (2)	5,910	0	0	5,910
	1,161,730	592,601	297,042	272,087
Arian Parod	17,331	17,331	0	0
Cyfanswm 2012/13	1,179,061	609,932	297,042	272,087

7. RISGIAU BUDDSODDI

Fel y dangosir uchod, mae gan y Gronfa fudd mewn amrywiaeth o offerynnau ariannol gan gynnwys adneuon, offerynnau ecwiti a ddyfynnir, gwarannau llog sefydlog, daliannau eiddo uniongyrchol, cynnyrch ecwiti anrhestredig, blaendrafodion nwyddau a deilliadau eraill. Mae hynny'n golygu bod y Gronfa'n agored i amrywiaeth o risgiau ariannol gan gynnwys risg o ran credyd a phartion eraill cytundebau, risg o ran hylifedd, risg o ran y farchnad a risg o ran y gyfradd gyfnewid.

Gweithdrefnau Rheoli Risg

Mae'r prif bwerau buddsoddi wedi'u cynnwys yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009, a than y rheoliadau mae'n ofynnol i Awdurdod Gweinyddu fuddsoddi unrhyw arian o'r gronfa bensiwn nad oes ei angen yn syth i wneud taliadau o'r Gronfa Bensiwn. Dan y rheoliadau hynny, rhaid i'r Gronfa Bensiwn lunio polisi ar gyfer buddsoddi arian y gronfa.

Mae gweithdrefnau rheoli risg cyffredinol yr Awdurdod Gweinyddu yn canolbwyntio ar natur anwadal y marchnadoedd arian a gweithredu cyfyngiadau i leihau'r risgiau hynny. Bob blwyddyn, bydd y Gronfa Bensiwn yn adolygu ei Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi a'r Datganiad Strategaeth Ariannu cyfatebol, sy'n egluro polisi'r Gronfa Bensiwn ar faterion megis y math o fuddsoddiadau i'w dal, y cydbwysedd rhwng gwahanol fathau o fuddsoddiadau, cyfyngiadau ar fuddsoddiadau a'r modd y caiff risg ei rheoli.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Mae'r Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi a'r Datganiad Strategaeth Ariannu i'w gweld ar wefan y Gronfa (www.clwydpensionfund.org.uk) yn yr adran "Llywodraethu a Buddsoddiadau".

Mae'r Gronfa'n adolygu ei strwythur yn ffurfiol o leiaf unwaith bob 4 blynedd, ac fel rheol bydd yn gwneud hynny bob 3 blynedd. Cynhaliwyd yr adolygiad diwethaf yn 2010 ac fe'i gweithredwyd ym mis Ebrill 2011. Mae model optimeiddio'r Gronfa, a ddefnyddir i helpu i bennu meincnod strategol y Gronfa, yn awgrymu y dylai'r cymysgedd o asedau a bennwyd felly, ynghyd â'r gofynion i reolwyr cronfeydd penodol berfformio'n well na mynegeion eu marchnad, arwain at elw hirdymor o ychydig dros 9% gydag ansefydlogrwydd o ryw 10%. Mae ystyried risg yn elfen allweddol yn y broses adolygu hon, ac ers nifer o flynyddoedd mae'r Gronfa wedi dilyn polisi o leihau risg trwy amrywio buddsoddiadau ar draws dosbarthiadau o asedau, rhanbarthau buddsoddi a rheolwyr cronfeydd. At hynny, mae gan asedau amgen eu gofynion amrywio eu hunain a rhoddir rhai enghreifftiau isod.

- ecwiti preifat – yn ôl cyfnod, daearyddiaeth a blwyddyn fuddsoddi gyntaf os na ddefnyddir cronfeydd o gronfeydd
- eiddo - yn ôl math, proffil risg, daearyddiaeth a blwyddyn fuddsoddi gyntaf (ar gronfeydd caeedig)
- isadeiledd – yn ôl math (cynradd/eilaidd), daearyddiaeth a blwyddyn fuddsoddi gyntaf
- cronfeydd ymddiogelu – cronfeydd amlstrategaeth neu gronfeydd o gronfeydd

Ym mis Medi 2013, penododd y Gronfa Insight i reoli Rheoli Tymor Hir o mandad Risg. Roedd y mandad ei ariannu gan dadfuddsoddi datblygu daliad ecwiti goddefol y Gronfa a reolir gan SSgA. Mae'r arian a godir drwy'r adbrynu yn cael ei ddefnyddio, yn rhannol, fel cyfocrog i ddyblygu dyraniad ecwiti goddefol datblygodd y Gronfa gan ddefnyddio Ecwiti Cyfanswm Elw Cyfnewidiadau (TRS), y gweddill i ddarparu'r gallu i weithredu mandad gwrychoedd atebolrwyddth.

Ar ôl ei gwblhau, bydd y strategaeth yn darparu fframwaith i alluogi'r Gronfa i leihau'r risg yn effeithiol pan fydd amodau'r farchnad yn dod yn fwy ffafriol (hy bondiau yn dod yn rhatach). Bydd y fframwaith yn cynnwys sbardunau sy'n seiliedig yn y farchnad cynnyrch a sbardunau lefel ariannu. Yn benodol, bydd y rheolwr yn gwneud defnydd o dechnegau Atebolrwydd Buddsoddi Driven (LDI) i gynyddu lefel y gwrychoedd o fewn y Gronfa. Gellir cyflawni hyn drwy brynu ffisegol o giltiau ynghyd â chytundebau ailbrynu (repo). Mae'r rhain yn caniatáu i'r gronfa i ennill "heb ei gyllido" amlygiad i giltiau.

Risg y Gofrestr

Mae gan y rheolwr LDI y cyfleuster i ddefnyddio cytundebau adbrynu, unwaith y bydd y cytundebau hyn aeddfedu, maent angen ei disodli gan gontractau eraill i gynnal y datguddiad perthnasol (a elwir yn "rholio" y contract). Mae hyn yn cynnwys rheoli'r risgiau gweithredol a godwyd er mwyn sicrhau bod digon o adnoddau ar gael i drefnu'r llafur a rheoli'r broses. Yn ogystal, fel contract aeddfedu, efallai y bydd y farchnad sylfaenol ar gyfer repo yn dod yn anhyllif ac yn y eithafol, efallai na fydd y rheolwr yn gallu rholio sefyllfa. Mae hyn yn cael ei liniaru gan strwythuro'r repo cyffredinol dros ystod o ddyddiadau aeddfedu ac arallyfeirio amlygiad gwrthbarti.

Risg o ran Rheolwyr

Mae'r Gronfa hefyd wedi'i hamrywio'n dda yn ôl rheolwyr, ac nid yw'r un rheolwr unigol yn rheoli mwy na 19% o asedau'r Gronfa. Wedi i reolwyr cronfeydd gael eu penodi dirprwyir y pŵer iddynt, trwy gytundeb rheoli buddsoddiadau, i brynu a gwerthu fel y gwelant yn dda dan y mandad perthnasol. Mae gan bob mandad feincnod neu darged i'w gyflawni neu i ragori arno, ar sail cyfnodau treigl o 3 blynedd fel rheol. Mae'n ofynnol i bob rheolwr gyflwyno diweddariad, bob chwarter o leiaf, a chynhelir cyfarfodydd rheolaidd â rheolwyr i drafod eu mandadau a'u perfformiad o safbwynt pob un. Mae'r trefniadau ychydig yn wahanol yn achos rhai o'r asedau amgen. O ran ecwiti preifat, eiddo, isadeiledd a choed/amaeth, mae'r buddsoddiad yn benodol i gronfa yn hytrach nag i reolwr, a chaiff cronfeydd penodol eu dewis gan y tîm mewnol gan ddangos diwydrwydd dyladwy gofalus.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Mae'r ymrwymïadau hyn yn tueddu i fod yn llai na'r buddsoddiadau sy'n perthyn i'r prif ddsbarthiadau o asedau, ond unwaith eto caiff adroddiadau ar berfformïad eu cyflwyno'n rheolaidd a chaiff buddsoddiadau o'r fath eu hadolygu o leiaf unwaith y flwyddyn gyda rheolwyr.

Risg o ran Credyd

Risg o ran credyd yw'r risg y bydd parti arall mewn offeryn ariannol yn methu â chyflawni rhwymedigaeth neu ymrwymïad y mae wedi cytuno iddi/iddo gyda'r Gronfa. Fel y nodir uchod mae'r Gronfa'n buddsoddi'n bennaf drwy gronfeydd cyfun, ac mae nifer o'r rhain yn ymwneud â phrynu a gwerthu deilliadau o wahanol fathau, gan gynnwys blaendrafodion, cyfnewidiadau ac opsiynau. Er nad yw'r dulliau hyn o brynu a gwerthu'n effeithio'n uningrychol ar y Gronfa ei hun ac nad yw, felly, yn wynebu risg uniongyrchol o ran credyd, mae'n amlwg bod unrhyw drafodion sy'n ymwneud â deilliadau yn golygu rhyw elfen o risg, a phe bai un o bartïon y gronfa gyfun yn methu, gallai hynny gael effaith negyddol ar werth y gronfa gyfun, a daliant y Gronfa hefyd felly. Fodd bynnag, mae rhywfaint o'r diwydrwydd dyledus gweithredol a gyflawnir mewn perthynas â rheolwr posibl cyn ei benodi yn ymwneud ag ansawdd prosesau risg y rheolwr hwnnw yng nghyswllt partiön.

cytundebau, a cheisir cael sicrwydd bod y prosesau hynny'n lleihau'r risg i'r Gronfa o ran risg. Wedi iddynt gael eu penodi, mae'n ofynnol i reolwyr ddarparu copiâu o'u hadroddiadau blynyddol ar reolaeth fewnol at ddibenion adolygu er mwyn sicrhau bod y safonau a ddisgwylir yn cael eu cynnal.

Ni chaiff arian ei adneuo mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod wedi'u safoni'n annibynnol a'u bod yn bodloni meini prawf sylfaenol y Cyngor o ran credyd.

Yn amodol ar ofynion llif arian, gellir adneuo arian yn y canlynol:

- Cyfrif band y Gronfa Bensiynau gyda Banc National Westminster Bank ar gyfer hylifedd dyddiol
- Cyfrif adnau National Westminster sy'n rhyddhau arian ar ôl rhybudd o 180 o ddiwrnodau
- Cronfa Money Market AAA ar gyfer gofynion hylifedd annisgwyl neu gyfraddau enillion uwch.

Mae'r Gronfa'n credu ei bod wedi rheoli risg posibl o ran credyd ac nid yw wedi wynebu achosion o ddiffyg dalu neu adneuo'n na ellir eu casglu yn ystod y tair blynedd ariannol ddiwethaf. Daliannau arian parod y Gronfa ar 31 Mawrth 2014 oedd £31.928m (£17.331m ar 31 Mawrth 2013) ac fe'u dosbarthwyd fel a ganlyn:

	Safon	2014 £000	2013 £000
Cronfeydd marchnadoedd arian			
BlackRock	AAA	480	478
Bank of New York Mellon	AAA	928	979
Cyfrifon Cadw Banc			
National Westminster Bank PLC	AA	30,500	15,850
Cyfrifon Cyfredol Banc			
National Westminster Bank PLC	AA	20	24
		<u>31,928</u>	<u>17,331</u>

O fewn y Gronfa, bondiau a rhai o'r categorïau asedau amgen yw'r meysydd y rhoddir sylw iddynt o safbwynt risg o ran credyd.

- Caiff portffolio bondiau'r Gronfa ei reoli heb gyfyngiadau, ac mae credyd, benthyciadau a dyledion egin-farchnadoedd yn dylanwadu arno. Ar 31 Mawrth 2014, roedd gan y Gronfa fondiau nad ydynt o radd fuddsoddi gwerth £66.2 miliwn neu 38.0% o'r portffolio llog sefydlog (29.5% ar 31 Mawrth 2013).

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

- O ran ecwiti preifat ac isadeiledd, mae bron y cyfan o fuddsoddiadau'r Gronfa yn perthyn i ecwiti'r cwmnïau dan sylw.
- At hynny, mae gan y Gronfa ddaliannau gweddillol sydd mewn cyfrif ar wahân gyda rhai rheolwyr sy'n gaeth ar hyn o bryd. Mae manylion y daliannau hyn i'w gweld isod hefyd:

	Cost Llyfr	Gwerth ar y Farchnad
	£000	£000
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd - Pioneer	1,218	1,539
Cyfanswm	1,218	1,539

Risg o ran Hylifedd

Erbyn hyn, mae gan y Gronfa Bensiwn ei chyfrif banc ei hun. Risg o ran hylifedd, yn ei hystyr symlaf, yw'r risg na fydd y Gronfa yn gallu bodloni ei rhwymedigaethau ariannol pan fyddant yn ddyledus, yn enwedig taliadau pensiwn i'w haelodau. Ar lefel strategol mae'r Awdurdod Gweinyddu, ynghyd â'r actwari sy'n ymgynghorydd iddo, yn adolygu sefyllfa'r Gronfa bob tair blynedd er mwyn sicrhau bod modd i'r Gronfa fodloni ei holl rwymedigaethau'n briodol. At hynny, mae'n hanfodol cynllunio llif arian yn barhaus o safbwynt cyfraniadau, taliadau buddion, incwm buddsoddi a galwadau/dosraniadau cyfalaf. Mae hynny'n digwydd, a chaiff sefyllfa'r Gronfa ei diweddarau yn llawer mwy rheolaidd na hynny.

Gan edrych yn benodol ar fuddsoddiadau, mae'r Gronfa trwy ei rheolwyr yn dal cyfuniad o asedau hylifol, asedau lled-hylifol ac asedau caeth. Er bod gan reolwyr buddsoddi'r Gronfa bwerau dewisol sylweddol yng nghyswllt eu portffolios unigol a'r modd y maent yn rheoli eu sefyllfa o ran arian, mae ganddynt yn eu cronfeydd cyfun lawer iawn o warannau hylifol iawn y gallir eu sylweddu yn hawdd, megis soddgyfrannau a bondiau a ddyfynnir ar y prif gyfnewidfeydd stoc. Erbyn hyn, mae soddgyfrannau a bondiau traddodiadol yn cyfateb i 56% o werth y Gronfa, ac er y bydd rhai elfennau ychydig yn llai hylifol yn y ffigurau hyn (dyled a soddgyfrannau egin-farchnadoedd, er enghraifft), mae'r cronfeydd sy'n buddsoddi yn y gwarannau hyn yn cynnig cyfleoedd i brynu a gwerthu bob mis ar y gwaethaf – ac yn aml bob wythnos neu bob pythefnos.

Mae'r sefyllfa'n fwy cymysg yn achos asedau amgen. Er bod un neu ddwy o gronfeydd a ddyfynnir i'w cael yma, mae gan y rhan fwyaf ohonynt eu telerau hylifedd eu hunain, neu yn achos eiddo, mae rheolau adbrynu yn berthnasol iddynt. I bob pwrpas mae cronfeydd caeedig, megis y rhan fwyaf o gronfeydd ecwiti preifat a rhai cronfeydd eiddo ac isadeiledd, yn gaeth am gyfnod penodedig y gronfa (10 mlynedd fel rheol), er y gallir eu gwerthu ar y farchnad eilaidd, am bris gostyngol fel rheol.

Mae'r tabl isod yn dadansoddi gwerth buddsoddiadau'r Gronfa ar 31 Mawrth 2014 yn ôl proffil hylifedd.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

	Gwerth ar y Farchnad 2013/14					Wedi cau - wedi dod i ben		Wedi'u cloi
	£000	1 Mis	2 - 3 Mis	3 - 6 Mis	6 - 12 Mis	£000	£000	
Gwarannau a Llog Sefydlog	174,002	174,002	0	0	0	0	0	
Atebolwydd Buddsoddi Driven	227,459	227,459	0	0	0	0	0	
Cyfranddaliadau Tramor Actif	281,343	276,431	4,912	0	0	0	0	
Amlstrategaeth	115,487	115,487	0	0	0	0	0	
Eiddo	97,780	0	0	0	31,738	66,042	0	
Seilwaith	29,636	5,549	0	0	0	24,087	0	
Coed	22,382	0	0	0	0	22,382	0	
Nwyddau	32,084	32,084	0	0	0	0	0	
Ecwiti Preifat	139,799	2,809	0	0	0	136,990	0	
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd	48,393	0	0	46,854	0	0	1,539	
Cronfeydd Oportiwnaidd	12,517	0	0	0	0	12,517	0	
	1,180,882	833,821	4,912	46,854	31,738	262,018	1,539	

Dylid nodi bod gwahanol reolau talu yn berthnasol i wahanol fuddsoddiadau a ddyfynnir, ond fel rheol bydd taliadau/derbyniadau yn ddyledus cyn pen 7 diwrnod i'r dyddiad prynu/gwerthu. Gan fod y Gronfa'n defnyddio cronfeydd cyfun ar gyfer buddsoddiadau a ddyfynnir, bydd dyddiadau prynu a gwerthu bob dydd, bob wythnos, bob pythefnos neu bob mis yn berthnasol iddynt yn aml. Mae pob buddsoddiad o'r fath wedi'i ddynodi'n fuddsoddiad "cyn pen 1 mis" at ddibenion dadansoddi hylifedd. Mae rheolau adbrynu yn berthnasol i gronfeydd eiddo penagored, a bennir gan eu byrddau rheoli. Mae gan lawer ohonynt adbryniadau chwarterol, ond gellir dal y rhain yn ôl mewn marchnadoedd anodd er mwyn peidio â gorfodi gwerthu a pheri anfantais i fuddsoddwyr parhaus. At ddibenion dadansoddi hylifedd defnyddiwyd dull ceidwadol, ac mae pob buddsoddiad o'r fath wedi'i ddynodi'n fuddsoddiad "cyn pen 6-12 mis".

Mae cronfeydd caeedig wedi'u dynodi'n gaeth at ddibenion dadansoddi hylifedd. Fodd bynnag, mae patrwm llif arian y cronfeydd caeedig hynny'n wahanol iawn i fuddsoddiadau traddodiadol, gan mai dim ond wrth wneud y buddsoddiadau gwaelodol y caiff yr arian a neilltuwyd ei dynnu i lawr (fel rheol dros gyfnod o 5 mlynedd) a chaiff dosraniadau eu dychwelyd cyn gynted ag yr ymadewir â'r buddsoddiadau gwaelodol (mor gynnar â'r bedwaredd flwyddyn yn aml).

O ran llif arian, felly, dim ond uchafswm o ryw 60-70% o'r swm a neilltuwyd y bydd y llif arian net ar gyfer cronfa o'r fath yn ei gyrraedd, ac fel rheol bydd dosraniadau cronol yn fwy na'r symiau cronol a dynnwyd i lawr ymhell cyn diwedd y cyfnod a bennwyd, gan fod y cronfeydd hyn yn rheolaidd yn cynnig elw sydd 1½ i 2½ gwaith yn fwy na'r arian a fuddsoddiwyd. Ar yr un pryd, bu'n arfer gan y Gronfa fuddsoddi arian yn rheolaidd bob blwyddyn, ac felly mae blwyddyn fuddsoddi gyntaf y cronfeydd sy'n weithredol yn amrywio o 1997 i 2013. Felly, er bod yr holl arian hwn wedi'i ddynodi'n gaeedig a'i fod felly'n gaeth ar sail ei "oes 10 mlynedd" arferol, mae hynny'n golygu bod llawer ohono'n nes i'w ddyddiad aeddfedu nag y mae'r dynodiad cyffredinol yn ei awgrymu.

Fel y gwelir o'r tabl, hyd yn oed ddefnyddio'r sail geidwadol a amlinellir uchod, mae tua 71% o'r portffolio yn sylweddoladwy o fewn 1 mis.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Risg o ran y Farchnad

Risg o ran y farchnad yw'r risg y bydd newidiadau ym mhris y farchnad yn arwain at amrywiadau yng ngwerth teg neu lif arian sefydliad ariannol yn y dyfodol. Mae'r Gronfa'n agored i'r risg o golled ariannol o ganlyniad i newid yng ngwerth ei buddsoddiadau, a'r perygl o ganlyniad i hynny y bydd ei hasedau'n methu â chynnig enillion yn unol â'r enillion a ragwelwyd sy'n sail i'r prisiad o'i rhwymedigaethau dros y tymor hir.

Mae dwy elfen yn perthyn i risg o ran y farchnad –

- Y risgiau sy'n gysylltiedig ag ansefydlogrwydd ym mherfformiad y dosbarth o asedau (beta);
- Y risgiau sy'n gysylltiedig â gallu rheolwyr i symud oddi wrth bwysiadau mynegai a chynhyrchu alffa, os caniateir iddynt wneud hynny, gan wrthbwysu risg beta trwy ragori ar berfformiad y farchnad.

Mae'r tabl isod yn dangos dadansoddiad o sefyllfa'r Gronfa yng nghyswllt risg o ran y farchnad ar 31 Mawrth 2014, trwy ddangos y swm a fuddsoddiwyd ym mhob dosbarth o asedau a thrwy bob rheolwr ym mhob un o'r prif ddsbarthiadau o asedau, y mynegai a ddefnyddiwyd fel meincnod, y targed a bennwyd ar gyfer rheolwyr yn erbyn y meincnod hwnnw, ac uchafswm ansefydlogrwydd (neu risg) targed rheolwyr yn erbyn mynegai wrth gyflawni hynny.

Mae'r ansefydlogrwydd targed hwn yn mesur graddau eithaf gwasgaru canlyniadau tebygol o'u cymharu â'r meincnod a ddewiswyd.

	Manager	Gwerth ar y Farchnad 2013/14 £000	Meincnod	Targed (Gros)	Risg (<) %
Gwarannau a llog sefydlog	Stone Harbor	174,002	FT All Stocks	+1.5%	4.0
Atebolwydd Buddsoddi Driven	Insight	227,459	FTSE All Share	Match	
Ecwitiau tramor - gweithredol	Investec	71,768	MSCI AC World NDR	+3.5%	10.0
	Aberdeen	76,598	MSCI AC Asia/P ex Japan	+3.0%	12.0
	Aberdeen	8,793	MSCI Frontier Markets	+3.0%	12.0
	Wellington	74,230	MSCI EM Free	+2.5%	8.0
	Duet	49,954	Absolute	+8-10%	3.0
Cronfeydd amlstrategaeth	BlackRock	50,922	7 day LIBID	+15.0%	20.0
	BlueCrest	32,032	Absolute	+10-15%	6.0
	Pyrford	32,533	RPI	+5.0%	8.0
Cronfa ymddiogelu cronfeydd	Liongate	22,377	Absolute	+8-10%	6.0
	SSARIS	24,477	Absolute	+8-10%	5.0
	Pioneer	1,539	Absolute	+8-10%	4.0
Cronfa nwyddau	Wellington	32,084	GCSI Equally Weighted	+1.5%	4.0
Cronfeydd eiddo	Amrywiol	97,780	IPD Balanced PUTs	Exceed	
Cronfeydd seilwaith	Amrywiol	29,636	Absolute	+15.0%	
Cronfeydd Coed / Amaeth	Amrywiol	22,382	Absolute	+15.0%	
Cronfeydd ecwiti preifat	Amrywiol	139,799	Absolute	+15.0%	
Cronfeydd oportiwnaidd	Amrywiol	12,517	Absolute	+15.0%	
		1,180,882			

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Caiff y risgiau sy'n gysylltiedig ag ansefydlogrwydd gwerthoedd ar y farchnad eu rheoli yn bennaf trwy bolisi o gael amrywiaeth eang o asedau. Mae'r Gronfa'n cyfyngu ar y math o fuddsoddiadau y gall eu dal, trwy derfynau buddsoddi, yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009. Mae'r Gronfa hefyd yn mabwysiadu meincnod strategol penodol (mae manylion i'w cael yn Natganiad o Egwyddorion Buddsoddi'r Gronfa) ac mae pwysiadau'r gwahanol ddsbarthiadau o asedau o fewn y meincnod yn sail i waith dyrannu asedau o fewn y Gronfa. Dan amodau arferol cynhelir ymarfer ail-fantoli chwarterol yn erbyn y meincnod strategol hwn o fewn terfynau goddefiant penodol. Bwriad y gwaith dyrannu hwn, a bennir trwy fodel dyrannu asedau'r Gronfa, yw amrywio asedau a lleihau risg ar gyfer perfformiad ar lefel benodol trwy ystod eang o fuddsoddiadau ar draws y prif ddsbarthiadau o asedau a buddsoddiadau amgen, ac ar draws rhanbarthau daearyddol ym mhob dosbarth o asedau. Bwriedir i'r meincnod strategol cyfredol gynhyrchu elw hirdymor o ychydig dros 9% gydag anwadalrwydd o ryw 10%.

Caiff risg o ran y farchnad ei rheoli hefyd trwy amrywio rheolwyr – gan greu portffolio amrywiol ar draws nifer o reolwyr buddsoddi. Bob dydd, bydd rheolwyr yn rheoli risg yn unol â'r meincnodau, y targedau a'r terfynau risg a bennwyd ar gyfer y mandad, ac yn unol â'u polisiau a'u prosesau eu hunain. Mae'r Gronfa ei hun yn monitro rheolwyr yn rheolaidd (bob chwarter o leiaf) yng nghyswllt pob un o'r agweddau hyn. O ran eiddo ac ecwiti preifat, mae amrywio cronfeydd a rheolwyr yn hollbwysig, ac er na roddir rhestr lawn o fuddsoddiadau yma, mae gan y Gronfa gyswllt â gwahanol fuddsoddiadau fel y gwelir isod:

	Gwerth ar y Farchnad 2014 £000	Rheolwyr Nifer	Cronfeydd Nifer	Eiddo / Cwmnïau a Amcangyfrifir Nifer
Asedau Gwirioneddol	149,797	21	36	>280
Ecwiti Preifat / Oportiwnaidd	152,316	19	61	>4,000

Risg o ran Prisiau Eraill

Mae'r risg o ran prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn ansefydlog o ganlyniad i newidiadau ym mhrisiau'r farchnad (ar wahân i'r rheini sy'n codi o risg yn ymwneud â'r cyfraddau llog neu â'r gyfradd gyfnewid dramor), p'un a yw'r newidiadau hynny i'w priodoli i ffactorau sy'n ymwneud yn benodol â'r offeryn unigol neu â'r sawl sy'n ei gyhoeddi neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath.

Mae'r gronfa'n agored i risg o ran prisiau cyfrandaliadau a phrisiau deilliadol. Mae hyn yn codi o'r buddsoddiadau sy'n cael eu cadw gan y gronfa, nad yw eu pris yn y dyfodol yn sicr. Mae risg o ran colli cyfalaf ynghlwm wrth yr holl fuddsoddiadau gwarannau. Bydd rheolwyr buddsoddiadau'r gronfa yn lliniaru'r risg hwn o ran pris drwy amrywio'r buddsoddiadau a drwy ddewis gwarannau a chaiff offerynnau ariannol eraill eu monitro gan y gronfa i sicrhau eu bod o fewn y cyfyngiadau a bennir yn strategaeth buddsoddi'r gronfa.

Ar ôl dadansoddi data hanesyddol a symudiadau yn yr enillion a ddisgwylir o fuddsoddiadau yn ystody flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad â mesurwr perfformiad y gronfa, WM Company, mae'r gronfa wedi penderfynu bod y symudiadau a ganlyn yn y risg ym mhris y farchnad yn rhesymol bosibl ar gyfer cyfnod adrodd 2013/14:

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Natur yr Ased	Symudiadau Posib yn y Farchnad (+ / -)
Ecwiti Byd-eang yn cynnwys y DU	7.97%
Ecwiti y DU	12.25%
Ecwiti Tramor	12.30%
Incwm Sefydlog Byd-eang	5.34%
Eraill	2.93%
Eiddo	3.71%
Arian	0.02%

Mae hyn y cyd-fynd â rhagdybiaethau WM Company sy'n seiliedig ar y data hanesyddol a gasglwyd ar gyfer y Gronfa. Mae'r dadansoddiad yn tybio y bydd yr holl newidynnau eraill, yn enwedig cyfraddau cyfnewid arian cyfred tramor, yn aros yr un fath.

Pe bai pris buddsoddiadau'r Gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid yn yr asedau net a fyddai ar gael i dalu buddion yn ôl pris y farchnad fel a ganlyn (nodir ffigurau cymharol y flwyddyn flaenorol hefyd).

Natur yr Ased	Gwerth ar y Farchnad 2013/14	Newid yn y Ganran %	Gwerth ar ôl y Cynnydd £000	Gwerth ar ôl y Gostyngiad £000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	31,928	0.02	31,934	31,922
Asedau portffolio buddosddi -				
Ecwiti byd-eang yn cynnwys y DU	121,722	7.97	131,423	112,021
Ecwiti y DU	0	12.25	0	0
Ecwiti Tramor	159,621	12.30	179,254	139,988
Incwm Sefydlog Byd-eang	174,002	5.34	183,294	164,710
Eraill	627,757	2.93	646,150	609,364
Eiddo	97,780	3.71	101,408	94,152
	1,212,810		1,273,463	1,152,157

Natur yr Ased	Gwerth ar y Farchnad 2012/13	Newid yn y Ganran %	Gwerth ar ôl y Cynnydd £000	Gwerth ar ôl y Gostyngiad £000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	17,331	0.00	17,331	17,331
Asedau portffolio buddosddi -				
Ecwiti byd-eang yn cynnwys y DU	111,623	11.80	124,795	98,451
Ecwiti y DU	122,222	14.20	139,578	104,866
Ecwiti Tramor	279,974	12.70	315,531	244,217
Incwm Sefydlog Byd-eang	175,148	4.90	183,730	166,566
Eraill	390,503	3.30	403,390	377,616
Eiddo	82,260	3.70	85,304	79,216
	1,179,061		1,269,659	1,088,263

Risg o ran Cyfraddau Llog

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Mae'r Gronfa yn buddsoddi ei hasedau ariannol er mwyn gwneud elw. Gall risgiau'n ymwneud â chyfraddau llog effeithio ar y buddsoddiadau hyn, a hwn yw'r risg y bydd gwerth teg llif arian offerynnau ariannol yn y dyfodol yn amrywio oherwydd newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae'r Gronfa yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm y gronfa a'r asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae rheolwr Incwm Sefydlog y Gronfa wedi dweud y byddai'n disgwyl newid bach o 50 o bwyntiau sail (bps) i 75 bps un flwyddyn i'r llall. Gan nad yw'r Gronfa yn defnyddio gwarannau Incwm Sefydlog i ddarparu incwm, mae'r dadansoddiad a ganlyn o sensitifrwydd yn cyfeirio at arian parod a balansau arian parod yn unig.

Natur yr Ased	Gwerth	Newid yn ystod y flwyddyn yn yr	
	cario	asedau net i dalu buddion	
	2013/14	+75BPS	-75BPS
	£000	£000	£000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	1,408	11	(11)
Balansau arian parod	30,520	229	(229)
	<u>31,928</u>	<u>240</u>	<u>(240)</u>

Natur yr Ased	Gwerth	Newid yn ystod y flwyddyn yn yr	
	cario	asedau net i dalu buddion	
	2012/13	+50BPS	-50BPS
	£000	£000	£000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	1,457	7	(7)
Balansau arian parod	15,874	79	(79)
	<u>17,331</u>	<u>86</u>	<u>(86)</u>

Risg o ran Arian Cyfred

Risg o ran arian cyfred yw'r risg y bydd gwerth teg llifau arian offerynnau ariannol yn y dyfodol yn amrywio oherwydd newidiadau yn y cyfraddau cyfnewid tramor. Mae'r Gronfa yn agored i risgiau arian cyfred ar offerynnau ariannol sydd mewn unrhyw arian cyfred heblaw arian cyfred y Gronfa (GBP). Mae gan y Gronfa asedau sydd mewn arian cyfred gwahanol i GBP.

Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi i ba raddau y mae'r Gronfa yn agored i risg yn ymwneud ag arian cyfred ar 31 Mawrth 2014 a'r ffigurau cyfatebol ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol:

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Risg arian cyfred - Natur yr Ased	Gwerth ar y Farchnad 2013/14	Gwerth ar y Farchnad 2012/13
	£000	£000
Incwm Sefydlog Byd-eang	174,002	175,148
Ecwitiau Tramor Gweithredol	281,343	288,379
Ecwitiau Tramor Goddefol	0	103,218
Amlstrategaeth	115,487	120,380
Nwyddau	32,084	34,588
Cronfa ymddiogleu cronfeydd	48,393	47,070
Eiddo	38,374	39,755
Seilwaith	15,600	11,521
Coed / Amaeth	22,382	20,511
Oportiwnaidd	12,517	5,910
Ecwiti Preifat	117,446	112,096
	857,628	958,576

Ar ôl dadansoddi data hanesyddol mewn ymgynghoriad â Mesurwyr Perfformiad y Gronfa, sef WM Company, ac ar ôl dadansoddi i ba raddau roedd y Gronfa yn agored i risgiau'n ymwneud ag arian cyfred tramor hyd at 31 Mawrth 2014, ystyriwyd mai'r ansefydlogrwydd tebygol yn ymwneud â symudiadau yng nghyfradd cyfnewid tramor oedd 5.06%. Y ffigur cyfatebol ar gyfer y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2013 oedd 5.1%.

Mae'r dadansoddiad hyn yn tybio bod yr holl newidynnau eraill, yn enwedig cyfraddau llog, yn aros yr un fath. Byddai canrannau'r blynyddol hyn yn cryfhau / gwanhau o'u cymharu â'r arian cyfred amrywiol y caiff buddsoddiadau'r gronfa eu cadw ynddynt, yn cynyddu 'lleihau'r asedau net a fyddai ar gael i dalu buddion, fel a ganlyn:

Risg Arian Cyfred - natur yr ased	Gwerth ar y farchnad 2013/14	Newid yn y Ganran %	Gwerth ar ol y cynnydd £000	Gwerth ar ol y gostyngiad £000
Incwm Sefydlog Byd-eang	174,002	5.06	182,801	165,203
Ecwiti Tramor - Gweithredol	281,343	5.06	295,571	267,115
Ecwiti Tramor - Goddefol	0	5.06	0	0
Amlstrategaeth	115,487	5.06	121,327	109,647
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd	48,393	5.06	50,840	45,946
Nwyddau	32,084	5.06	33,707	30,461
Coed	22,382	5.06	23,514	21,250
Seilwaith	15,600	5.06	16,389	14,811
Eiddo	38,374	5.06	40,315	36,433
Oportiwnaidd	12,517	5.06	13,150	11,884
Ecwiti Preifat	117,446	5.06	123,385	111,507
	857,628		900,999	814,257

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Risg Arian Cyfred - natur yr ased	Gwerth ar y farchnad	Newid yn y Ganran	Gwerth ar ol y cynnydd	Gwerth ar ol y gostyngiad
	2012/13	%	£000	£000
Incwm Sefydlog Byd-eang	175,148	5.1	184,073	166,223
Ecwiti Tramor - Gweithredol	288,379	5.1	303,074	273,684
Ecwiti Tramor - Goddefol	103,218	5.1	108,478	97,958
Amlstrategaeth	120,380	5.1	126,514	114,246
Cronfa Ymddiogelu Cronfeydd	47,070	5.1	49,469	44,671
Nwyddau	34,588	5.1	36,351	32,825
Coed	20,511	5.1	21,556	19,466
Seilwaith	11,521	5.1	12,108	10,934
Eiddo	39,755	5.1	41,781	37,729
Oportiwnaidd	5,910	5.1	6,211	5,609
Ecwiti Preifat	112,096	5.1	117,808	106,384
	<u>958,576</u>		<u>1,007,423</u>	<u>909,729</u>

8. BUDDSODDIADAU ERAILL

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Asedau Buddsoddiadau Eraill				
Incwm cronedig	<u>0</u>		<u>874</u>	
		0		874
Rhwymedigaethau Buddsoddi Eraill :				
Prynu buddsoddiadau	<u>0</u>		<u>0</u>	
		0		0
Mantolen Buddsoddiadau Arall		<u>0</u>		<u>874</u>

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

9. DYLEDWYR /CREDYDWYR

	2014		2013	
	£000	£000	£000	£000
Aesdau Cyfredol				
Cyfraniadau yn ddyledus - Gweithwyr	1,160		1,099	
Cyfraniadau yn ddyledus - Cyflogwyr	2,276		2,105	
Blynyddoedd a ychwanegwyd	26		52	
H.M. Cyllid a Thollau	41		54	
Straen pensiwn	1,063		251	
Awdurdod gweinyddu	2		210	
Amrywiol	177		74	
	<u> </u>	4,745	<u> </u>	3,845
Llai Rhwymedigaethau Cyfredol:				
Cyfandaliadau	(2,782)		(1,774)	
Grantiau marwolaeth	(531)		(131)	
Awdurdod gweinyddu	(236)		(303)	
Blynyddoedd a ychwanegwyd	(81)		(55)	
Amrywiol	(358)		(285)	
	<u> </u>	(3,988)	<u> </u>	(2,548)
Asedau Cyfredol Net		<u> 757</u>		<u> 1,297</u>

Dadansoddiad o ddyledwyr

	2014	2013
	£000	£000
Cyrff Llywodraeth Ganol	41	54
Awdurdodau Lleol Eraill	4,174	3,468
Endidau ac Unigolion Eraill	530	323
	<u> 4,745</u>	<u> 3,845</u>

Dadansoddiad o gredydwyr

	2014	2013
	£000	£000
Awdurdodau Lleol Eraill	(298)	(331)
Endidau ac Unigolion Eraill	(3,690)	(2,217)
	<u> (3,988)</u>	<u> (2,548)</u>

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

10. DIGWYDDIAD AR ÔL CYFLWYNO'R FANTOLEN

Mae'r cyfrifon a amlinellir yn y datganiad yn cyflwyno sefyllfa ariannol Cronfa Bensiynau Clwyd ar 31 Mawrth 2014. Ers y dyddiad hwnnw, gallai perfformiad marchnadoedd ecwiti'r byd fod wedi effeithio ar werth ariannol buddsoddiadau cronfeydd pensiwn. Nid yw'r symudiad hwnnw'n effeithio ar allu'r Gronfa i dalu ei phensiynwyr.

Mae newidiadau wedi cael eu cytuno i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a fydd yn dod i rym o 1 Ebrill 2014 Mae'r newidiadau hyn ni fydd yn effeithio y Datganiad o Gyfrifon ar gyfer 2013/14. Mae Pwyllgor y Gronfa Bensiynau Clwyd bellach wedi disodli'r Panel Cronfa Bensiynau Clwyd.

11. CYFRANIADAU YCHWANEGOL GWIRFODDOL (CYG)

Ni chafodd gwerth buddsoddiadau CYG prynu arian ar y farchnad nac amcangyfrif o'u gwerth ar y farchnad eu cynnwys. Mae'r asedau hyn wedi eu neilltuo'n benodol i ddarparu buddion ychwanegol ar gyfer aelodau penodol. Caiff Cronfa Bensiynau Clwyd wasanaethau dau ddarparwr CYG (Prudential a Equitable Life) ar gyfer buddion ychwanegol i aelodau, a buddsoddir y cronfeydd fel a ganlyn mewn ystod o gynnyrch buddsoddi sy'n cynnwys cronfeydd llog sefydlog, ecwiti, arian, adnau, eiddo a chronfeydd cyfrifol o safbwynt cymdeithasol:-

Cyfraniadau a dalwyd	£	885,208
Unedau a brynwyd	Nifer	158,984
Unedau a werthwyd	Nifer	63,801
Gwerth ar y farchnad ar 31 Mawrth 2014	£	4,766,107
Gwerth ar y farchnad ar 31 Mawrth 2013	£	4,404,457

12. TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Llywodraethu

O dan y ddeddfwriaeth, a gyflwynwyd yn 2004, Gynghorwyr hawl i ymuno â'r Cynllun Pensiwn. Fel ar 31 Mawrth 2014, dau Aelod o'r Panel Pensiynau wedi cymryd yr opsiwn hwn. Nid yw Aelodau'r Panel Cronfa Bensiynau yn cael unrhyw ffioedd mewn perthynas â'u cyfrifoldebau penodol fel aelodau o'r Panel.

Rheoli Personél Allweddol

Dim uwch swyddogion sy'n gyfrifol am weinyddu'r Gronfa wedi ymrwymo i unrhyw gontract, heblaw am eu contract cyflogaeth gyda'r Cyngor, ar gyfer cyflenwi nwyddau neu wasanaethau i'r Gronfa. Kerry Feather, y Pennaeth Cyllid (Trysorydd a Gweinyddwr Cronfa Bensiynau Clwyd) wedi cael ei nodi fel dal swydd allweddol yn rheolaeth ariannol y gronfa.

Cyngor Sir y Fflint

Wrth gyflawni ei rôl fel awdurdod gweinyddu'r Gronfa, darparodd Cyngor Sir y Fflint wasanaethau i'r Gronfa y codwyd £1,023k amdanynt (£791k yn 2012/13).

Mae'r costau hynny ar gyfer y staff a gaiff eu cyflogi i sicrhau bod y gwasanaeth pensiynau'n cael ei ddarparu, a chostau eraill megis y gyflogres a thechnoleg gwybodaeth. Caiff y costau eu cynnwys yn y cyfrifon dan gostau gweinyddu (gweler nodyn 2). Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd balans net o £234k yn ddyledus i Gyngor Sir y Fflint yn gysylltiedig â thaliadau credydwy'r a wnaed ar ran y Gronfa a chostau gwasanaethau cynnal, nad oeddent ar gael ar 31 Mawrth 2014 (£93k yn 2012/13).

13. YMRWYMIADAU CONTRACT A RHWYMEDIGAETHAU ANNISGWYL

Ar 31 Mawrth, 2014, gan y Gronfa ymrwymadau cytundebol o £542.0m (£458.4m yn 2012/13) mewn cronfeydd ecwiti preifat ac eiddo, y mae £371.8m (£323.4m yn 2012/13) wedi cael ei fuddsoddi, gan adael yn ymrwymiad o £170.2m (£135.0m yn 2012/13).

14. COSTAU TRAFODION

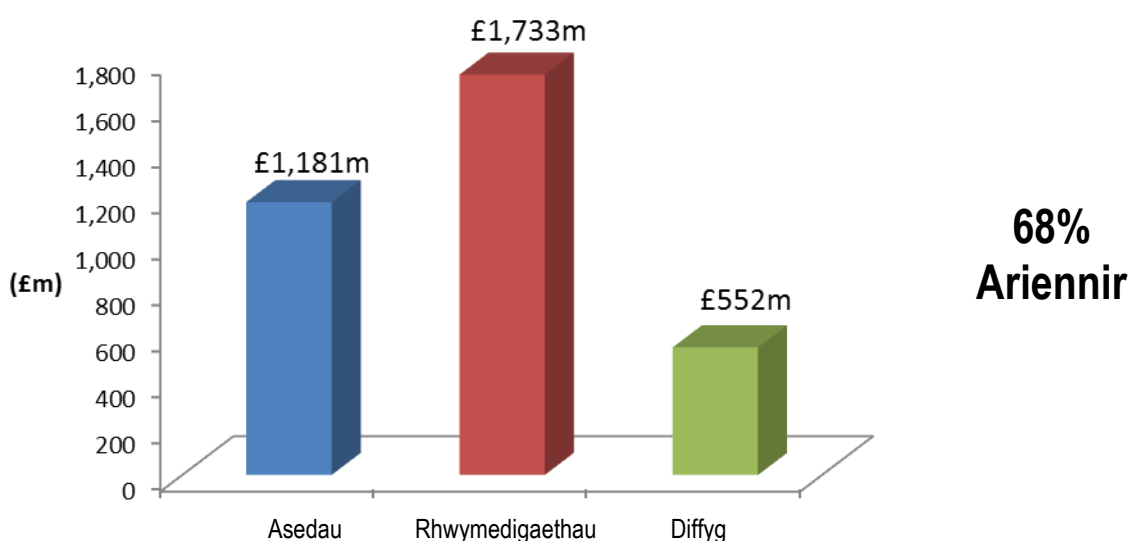
Costau trafodion yw costau ychwanegol y mae modd eu priodoli'n uniongyrchol i waith caffael neu werthu buddsoddiad. Maent yn cynnwys ffioedd a thaliadau comisiwn a delir i asiantiaid, ymgynghorwyr, broceriaid a delwyr, ardollau gan asiantaethau rheoleiddio a chyfnewidfeydd gwarannau, a threthi a thollau trosglwyddo. Gellir eu hychwanegu at gostau prynu neu gellir eu gosod yn erbyn enillion o werthu, fel y bo'n briodol. Ni ellir nodi'r costau hyn yn uniongyrchol gan fod Cronfa Bensiynau Clwyd yn cael ei buddsoddi'n gyfan gwbl mewn cronfeydd cyfun.

15. PRISIAD ACTIWARAIDD A GWERTH BUDDION YMDDEOL A ADDAWYD AT DDIBEN SAFON CYFRIFO RYNGWLADOL (IAS) 26 (Darparwyd gan Actwari'r Gronfa)**Gronfa Bensiynau Clwyd****Cyfrifon ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2014 - Datganiad gan yr Actiwari Ymgynghorol**

Hwn yw'r datganiad sy'n ofynnol dan Reoliad 57(1)(d) Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2013.

Cynhaliwyd prisiad actwaraidd o Gronfa Bensiynau Clwyd fel yr oedd ar 31 Mawrth 2013 i bennu'r cyfraddau cyfrannu a fyddai mewn grym o 1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2017.

Ar sail y rhagdybiaethau a fabwysiadwyd, roedd gwerth asedau'r Gronfa, sef £1,181 miliwn, yn cyfateb i 68% o rwymedigaethau'r Targed Ariannu, sef £1,733 miliwn (y "Cyllid Targed") ar ddyddiad y prisiad. Roedd y diffyg ar y dyddiad prisio oedd felly yn £552 miliwn.

Dangosodd y prisiad hefyd fod angen i gyfradd gyffredin cyfraniadau'r cyflogwyr gyfateb i 13.8% o dâl pensiynadwy bob blwyddyn. Mae'r gyfradd gyffredin yn cael ei gyfrifo yn ddigonol yn y tymor hir, ynghyd â chyfraniadau a delir gan aelodau, i dalu'r holl rwymedigaethau sy'n codi mewn perthynas â gwasanaeth ar ôl y dyddiad prisio. Mae'n caniatáu ar gyfer y strwythur budd-daliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol newydd yn effeithiol o 1 Ebrill 2014.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Ar ôl y dyddiad prisio, bu newidiadau sylweddol yn y marchnadoedd ariannol. Yn benodol, bu cynnydd mewn cynnyrch gilt, sy'n sail i'r asesiad atebolrwydd. Gwella hyn yn y sefyllfa ariannu sylweddol i 73% gyda diffyg sy'n deillio o £449 miliwn. Mae'r gwelliant yn cael ei ystyried wrth bennu'r gofynion o ran cyfraniadau diffyg i gyflogwyr lle bo angen i sefydlogi cyfraddau cyfrannu. Ar gyfartaledd ar draws y Gronfa, byddai'r diffyg diweddarau ei ddileu trwy ychwanegiad gyfraniad o £27.4m y flwyddyn yn cynyddu o 4.1% y flwyddyn (yn cyfateb i tua 11.8% o'r Cyflog Pensiynadwy a ragwelir ar ddyddiad y prisio) am 18 mlynedd os bydd yr holl ragdybiaethau yn gwireddu yn ymarferol.

Mae rhagor o fanylion yn ymwneud â chanlyniadau'r prisiad yn ein hadroddiad ffurfiol ar brisiad yr actwari dyddiedig 30 Mawrth 2014.

Yn ymarferol caiff sefyllfa pob cyflogwr unigol ei hasesu ar wahân, ac mae'r cyfraniadau sy'n ofynnol i'w gweld yn ein hadroddiad. Yn ogystal â'r cyfraniadau a ardystiwyd, bydd y cyflogwyr yn gwneud taliadau i'r Gronfa i fodloni rhwymedigaethau ychwanegol sy'n codi o ymddeoliadau cynnar (ar wahân i ymddeoliadau ar sail afiechyd).

Mae'r cynllun ariannu a fabwysiadwyd wrth asesu cyfraniadau pob cyflogwr unigol yn unol â'r Datganiad Strategaeth Ariannu. Mae'r gwahanol ddulliau a fabwysiadwyd wrth weithredu codiadau mewn cyfraniadau a chyfnodau adennill diffyg yn unol â'r hyn a bennwyd drwy broses ymgynghori'r Datganiad Strategaeth Ariannu.

Y dull actwaraidd a ddefnyddiwyd i gynnal y prisiad oedd y dull uned ragamcanol. Roedd y prif ragdybiaethau ariannol a ddefnyddiwyd i asesu'r Targed Ariannu a'r gyfradd gyfrannu gyffredin fel a ganlyn:

	Ar gyfer rhwymedigaethau gwasanaeth yn y gorffennol (Y Targed Ariannu)	Ar gyfer rhwymedigaethau gwasanaeth yn y dyfodol (Cyfradd Cyfraniadau Cyffredin)
Cyfradd yr elw ar fuddsoddiadau (cyfradd ddisgownt)	4.6% y flwyddyn	5.6% y flwyddyn
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.1% y flwyddyn*	4.1% y flwyddyn
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau mewn taliad (dros y Pensiwn Sylfaenol a Warantwyd)	2.6% y flwyddyn	2.6% y flwyddyn

*Gwnaed lwfans hefyd ar gyfer atal cyflog y sector cyhoeddus yn y tymor byr dros gyfnod o 3 blynedd.

Cafodd yr asedau eu hasesu ar sail eu gwerth ar y farchnad.

Disgwylir y bydd prisiad teirblwydd nesaf yr actwari yn cael ei gynnal ar 31 Mawrth 2016. Caiff y cyfraniadau sy'n daladwy gan y cyflogwyr unigol eu hadolygu ar sail canlyniadau'r prisiad hwn, a byddant yn dod i rym ar 1 Ebrill 2017.

Gwerth Presennol Actiwaraid Budd-daliadau Ymddeol Addewid at Ddibenion IAS 26

IAS 26 ei gwneud yn ofynnol gwerth presennol buddion ymddeol a addawyd y Gronfa gael eu datgelu, ac at y diben hwn dylai'r rhagdybiaethau actiwaraid a'r fethodoleg a ddefnyddir fod yn seiliedig ar IAS 19 yn hytrach na'r rhagdybiaethau a'r fethodoleg a ddefnyddiwyd at ddibenion ariannu.

Er mwyn asesu gwerth y budd-daliadau ar y sail hon, rydym wedi defnyddio'r rhagdybiaethau ariannol canlynol ar 31 Mawrth 2014 (y 31 Mawrth, 2013 rhagdybiaethau yn cael eu cynnwys er mwyn cymharu):

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

	31 Mawrth 2013	31 Mawrth 2014
Cyfradd yr elw ar fuddsoddiadau (cyfradd ddisgownt)	4.2% y flwyddyn	4.5% y flwyddyn
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	3.9% y flwyddyn	3.9% y flwyddyn*
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau mewn taliad (dros y Pensiwn Sylfaenol a Warantwyd)	2.4% y flwyddyn	2.4% y flwyddyn

*cynnwys lwfans sy'n cyfateb i'r hyn a wnaed yn y prisiad actiwaraid ar gyfer ataliaeth cyflog tymor byr yn y sector cyhoeddus.

Mae'r tybiaethau demograffig yr un fath â'r rhai a ddefnyddir at ddibenion ariannu. Mae manylion llawn y tybiaethau hyn wedi'u nodi yn yr adroddiad ffurfiol ar y prisiad actiwaraid dyddiedig Mawrth 2014.

Yn ystod y flwyddyn, cynyddodd cynnyrch bondiau corfforaethol, gan arwain at gyfradd ddisgowntio uwch yn cael ei ddefnyddio at ddibenion IAS26 ar ddiwedd y flwyddyn nag ar ddechrau'r flwyddyn (4.5% y flwyddyn o'i gymharu â 4.2% y flwyddyn). Mae'r codiad cyflog rhagdybiaeth ar ddiwedd y flwyddyn hefyd wedi newid i ganiatáu am gyfnod byr-atal cyflog y sector cyhoeddus fel y nodir yn y prisiad actiwaraid.

Mae gwerth y budd-daliadau ymddeol a addawyd y Gronfa at ddibenion IAS26 fel yr oedd ar 31 Mawrth 2013 amcangyfrifwyd fel £ 1,901 miliwn. Effaith y newidiadau mewn tybiaethau actiwaraid rhwng 31 Mawrth 2013 a 31 Mawrth 2014 fel y disgrifir uchod yw lleihau'r rhwymedigaethau gan tua £101 miliwn. Ychwanegu diddordeb yn ystod y flwyddyn yn cynyddu'r rhwymedigaethau gan tua £80 miliwn, ac yn caniatáu ar gyfer manteision net cronedig / a delir yn ystod y cyfnod yn cynyddu'r rhwymedigaethau gan tua £10 miliwn arall (gan gynnwys unrhyw gynnydd yn y rhwymedigaethau sy'n codi o ganlyniad i ymddeoliadau / ychwanegiadau cynnar) . Yn olaf, gan ganiatáu ar gyfer profiad gwirioneddol vs aelodaeth disgwylidig, a ddaeth i'r amlwg yn y prisiad 2013, yn rhoi gostyngiad mewn rhwymedigaethau o tua £88 miliwn.

Effaith derfynol hyn ydyw fod gwerth a amcangyfrifir am fuddion ymddeol a addewir gan y Gronfa o 31 Mawrth 2014 felly yn £1,802 miliwn.

Paul Middleman
Aelod o Sefydliad a Chyfadrann Actiwariaid
Mercer Limited
Mehafin 2014

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU CYNGOR SIR Y FFLINT

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig:

- Cyngor Sir y Fflint; a
- Cronfa Bensiwn Clwyd

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2014 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir y Fflint yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, y Datganiad Symud ar Falans y Cyfrif Refeniw Tai a Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Clwydyn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2013-14 yn seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol a'r archwilydd annibynnol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon a datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd, sy'n rhoi darlun cywir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Cynhelir archwiliad er mwyn cael digon o dystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Cyngor Sir y Fflint a gronfa bensiwn Clwyda pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Rhagair Eglurhaol er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos fel pe bai'n berthnasol anghywir ar sail y wybodaeth a ddaeth i law wrth i mi gyflawni'r archwiliad neu sy'n berthnasol anghyson â'r wybodaeth honno. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir y Fflint

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir y Fflint ar 31 Mawrth 2014 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2013-14.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Clwyd

Yn fy marn i, mae cyfrifon y gronfa bensiwn a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o drafodion ariannol Cronfa Bensiwn Clwydyn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2014 ac o swm a natur asedau a rhwymedigaethau'r gronfa ar y dyddiad hwnnw; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2013-14.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a gynhwysir yn y Rhagair Eglurhaol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i gyflwyno adroddiad arno o ran y Datganiad Llywodraethu y cyflwynaf adroddiad i chi yn ei glych os na fydd, yn fy marn i, yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â 'Delivering Good Governance in Local Government: Framework' a gyhoeddwyd gan CIPFA/SOLACE ym mis Mehefin 2007, neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson â gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohoni o'm harchwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyngor Sir y Fflint yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'r Cod Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Anthony Barrett
Archwilydd Penodedig
Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Llofnod

Dyddiad: 30 Medi 2014

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae gan y datganiad hwn y pum adran ganlynol:-

1. Cwmpas Cyfrifoldeb
2. Pwrpas y Fframwaith Llywodraethu
3. Y Fframwaith Llywodraethu
4. Adolygu Effeithiolrwydd
5. Materion Llywodraethu Arwyddocaol

1. CWMPAS CYFRIFOLDEB

Mae Cyngor Sir y Fflint yn gyfrifol am wneud yn siŵr bod ei fusnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a bod cyfrif priodol ohono, ac y caiff ei ddefnyddio'n effeithlon ac yn effeithiol. Mae gan y Cyngor gyfrifoldeb hefyd dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999, i wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus yn y modd y mae'n cyflawni ei swyddogaethau, gan sicrhau ein bod yn economaidd, effeithlon ac effeithiol fel sefydliad.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb cyffredinol, dylai Cyngor Sir y Fflint gynnal trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu ei fusnes, hwyluso gweithrediad effeithiol ei swyddogaethau a rheoli risg.

Mae'r Cyngor wedi cymeradwyo a mabwysiadu Cod Llywodraethu Corfforaethol sy'n gyson ag egwyddorion Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) / Cymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol (SOLACE) 'Darparu Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol: Fframwaith'.

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol wedi'i gynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor ac mae copi ar gael gan Reolwr Democratiaeth a Llywodraethu yng Ngwasanaethau'r Gyfraith a Democratiaeth.

Mae'r Datganiad hwn yn egluro sut y mae Cyngor Sir y Fflint wedi cydymffurfio â'r Cod ac yn diwallu gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygiad) 2010.

2. PWRPAS Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae'r fframwaith llywodraethu yn uno systemau a phrosesau, gweithwyr cyflogedig, adnoddau eraill, diwylliant a gwerthoedd y rheolir y Cyngor yn unol â hwy a'r gweithgareddau y maent yn eu darparu, yn ymgysylltu â hwy, ac yn arwain y gymuned. Mae'r fframwaith yn galluogi'r Cyngor i fonitro cyflawniad yn erbyn ei amcanion strategol ac i ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau priodol a gwerth am arian.

Mae'r system reoli mewnol yn rhan arwyddocaol o'r fframwaith hwnnw ac mae wedi'i ddylunio i reoli risgiau a heriau i lefel rhesymol. Ni all ddileu pob risg o fethu â chyflawni polisïau, amcanion a nodau a gall felly ddarparu sicrwydd o effeithiolrwydd cyfatebol ac nid sicrwydd terfynol. Mae'r system reoli fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i dylunio i ganfod a blaenoriaethu risgiau i gyflawniad y Cyngor o'i bolisïau, blaenoriaethau, nodau ac amcanion, i werthuso'r tebygolrwydd y bydd y risgiau a'r heriau'n digwydd ac i werthuso eu heffaith pe baent yn digwydd; i reoli risgiau'n effeithlon, effeithiol ac yn economaidd.

Mae'r fframwaith llywodraethu wedi'i osod yng Nghyngor Sir y Fflint ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon blynyddol.

3. Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

a) Cyfansoddiad y Cyngor

Mae Cyfansoddiad y Cyngor yn diffinio rolau'r Cabinet, y Cyngor, y Pwyllgor Archwilio, y Pwyllgor Safonau, Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu a'r holl Bwyllgorau eraill.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae hefyd yn manylu portffolio pob aelod Cabinet, y cyfrifoldeb ar gyfer swyddogaethau gan gynnwys trefniadau dirprwyo a chodau a phrotocolau amrywiol gan gynnwys Cod Ymddygiad yr Aelodau, Cod Ymddygiad y Swyddogion, Protocol Aelod / Swyddog a Chod Llywodraethu Corfforaethol.

b) Cod Llywodraethu Corfforaethol

Mae elfennau allweddol o drefniadau llywodraethu'r Cyngor wedi'u hadlewyrchu yn y **Cod Llywodraethu Corfforaethol**. Mae'r Cod yn ffurfio rhan o'r Cyfansoddiad ac yn berthnasol i holl agweddau o fusnes y Cyngor. Mae'n ofynnol i'r Aelodau a'r gweithwyr cyflogedig ymddwyn yn unol â'r safonau uchel a ddisgwyllir gan ddinasyddion Sir y Fflint a'r chwe egwyddor craidd a nodwyd yn Fframwaith CIPFA / SOLACE:-

- Canolbwyntio ar bwrpas yr awdurdod ac ar ganlyniadau i'r gymuned a chreu a gweithredu gweledigaeth ar gyfer yr ardal leol
- Aelodau a Swyddogion yn cydweithio i gyflawni'r un diben gan feddu ar swyddogaethau a rolau sydd wedi'u diffinio'n glir.
- Hynwddo gwerthoedd yr awdurdod ac arddangos gwerthoedd llywodraethu da drwy gynnal ymddygiad o safon uchel
- Gwneud penderfyniadau deallus a thryloyw yr eir ati'n effeithiol i graffu arnynt, a rheoli risg mewn perthynas â nhw
- Datblygu capasiti a gallu aelodau a swyddogion i fod yn effeithiol
- Ymgysylltu â phobl leol a budd-ddeiliaid eraill er mwyn sicrhau atebolrwydd cyhoeddus cadarn.

Mae'r Cabinet, mewn ymgynghoriad â Chyfansoddiad y Cyngor, yn gyfrifol am gymeradwyo'r Cod Llywodraethu Corfforaethol. Mae'r Prif Weithredwr a'r Swyddog Monitro yn gyfrifol am sicrhau ei fod yn cael ei ddiweddarau drwy adolygiadau blynyddol ym mis Hydref bob blwyddyn.

Mae diweddarau'r Cod Llywodraethu Corfforaethol a derbyn sicrwydd i hysbysu'r datganiad llywodraethu blynyddol yn cael ei gyflawni a'i gydlynu dros y flwyddyn fel rhan o ddull cylchol.

c) (Cynllun) Fframwaith Llywodraethu'r Cyngor

Mae'r drafftio terfynol a chyhoeddiad y (Cynllun) Fframwaith Llywodraethu'r Cyngor wedi'i gefnogi gan Weithredwr y Cyngor ar y pryd ym mis Mai 2011 a'i gefnogi gan y Cyngor Sir ym mis Mehefin 2011. Mae'r fframwaith yn grŵp o ddogfennau cysylltiedig sy'n disgrifio sut yr adlewyrchir blaenoriaethau a gwerthoedd y sefydliad yn y Cyfarwyddiaethau a'u swyddogaethau a sut y mae'r Cyngor yn cyfathrebu gyda'i bartneriaid a'i gwsmeriaid a chymunedau.

Mae'r fframwaith yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau'n flynyddol.

d) Aelodau

Mae gan Gyngor Sir y Fflint 70 o Gynghorwyr sy'n cynrychioli 57 rhanbarth etholiadol ac maent yn cael eu hethol yn ddemocrataidd bob 4 mlynedd fel arfer. Mae'r Cyngor yn gweithredu Bwrdd Gweithredol Arweinydd a Chabinet ac yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2014 roedd 8 aelod ar y bwrdd. Mae disgrifiadau rôl wedi'u cymeradwyo ar gyfer yr Arweinydd, Aelodau Cabinet, Cadeiryddion Pwyllgorau ac Aelodau arferol. Ar gyfer y flwyddyn 2013/14 roedd 6 Pwyllgor Trosolwg a Chraffu wedi'u cefnogi gan dîm o swyddogion. Roedd y Pwyllgorau hyn fel a ganlyn:-

- Tai
- Adnoddau Corfforaethol
- Amgylchedd
- Dysgu Gydol Oes
- Proffil a Phartneriaethau Cymunedol
- Iechyd a Gofal Cymdeithasol

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Yn ogystal â hyn, mae gan y Cyngor y Pwyllgorau Sefydlog canlynol:-

- Pwyllgor Archwilio
- Pwyllgor y Cyfansoddiad
- Y Pwyllgor Safonau
- Pwyllgor Cynllunio a Rheoli Datblygu
- Pwyllgor Trwyddedu
- Gwasanaethau Democraidd

Mae cylch gorchwyl y Pwyllgorau amrywiol wedi'u gosod yng Nghyfansoddiad y Cyngor. Mae nifer, maint a chylch gorchwyl y Pwyllgorau Sefydlog yn cael eu hadolygu'n flynyddol yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor ym mis Mai.

Wrth dderbyn y swydd mae'n rhaid i'r holl Aelodau lofnodi Datganiad Derbyn y Swydd lle byddant yn cytuno i gael eu harwain gan God Cenedlaethol Ymddygiad Llywodraeth Leol wrth gyflawni eu swyddogaethau fel Cynghorydd. Mae Cod Aelodau Sir y Fflint yn cydymffurfio â'r Cod Cenedlaethol a rhoddir copi i'r holl Aelodau wrth dderbyn y swydd. Mae unrhyw gwynion nad yw Aelod wedi cydymffurfio â'r Cod yn cael eu hystyried gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru all atgyfeirio unrhyw weithred yn groes i'r cod naill at Bwyllgor Safonau'r Cyngor neu at Banel Dyfarniad Cymru ac efallai y byddant yn cyflwyno cosbau os canfyddir bod y Cod wedi'i dorri.

e) Swyddogion

Mae Erthygl 16 o'r Cyfansoddiad yn egluro rôl y Prif Weithredwr sy'n Bennaeth statudol Gwasanaeth Taladwy'r Cyngor. Mae hyn yn cynnwys rhoi arweiniad i reolwyr a gweithwyr cyflogedig y Cyngor; sicrhau fod gan y Cyngor systemau llywodraethu, strwythur, gweithlu, adnoddau a systemau busnes sydd eu hangen er mwyn darparu gwasanaethau cost-effeithlon, o ansawdd uchel ac ymatebol i bobl Sir y Fflint; gweithio'n agos a chefnogi'r Aelodau etholedig i sicrhau y gwreiddir diwylliant, gweledigaeth, polisïau a rhaglenni y Cyngor; gweithio gyda phartneriaid ar lefel leol, rhanbarthol a chenedlaethol i gyflawni potensial Sir y Fflint a chynrychioli ei fuddiannau, a chyfrannu at lywodraethu Cymru fel cenedl ddatganoledig.

Pennaeth Gwasanaethau y Gyfraith a Democratiaeth yw Swyddog Monitro'r Cyngor dan Adran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989. Yn ogystal â'r dyletswyddau statudol o sicrhau bod y Cyngor yn cydymffurfio â'r gyfraith ac i osgoi camweinyddu mae Cyfansoddiad y Cyngor yn rhoi cyfrifoldeb i'r Swyddog Monitro i fonitro gweithrediad y Cyfansoddiad a chyfrannu at hyrwyddo safonau ymddygiad uchel trwy ddarparu cefnogaeth i'r Pwyllgor Safonau.

Y Pennaeth Cyllid yw'r Swyddog Ariannol Cyfrifol ac yn cymryd cyfrifoldeb am weinyddiaeth gywir trefniadau ariannol y Cyngor dan Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 ac yn unol â Datganiad CIPFA ar rôl y Prif Swyddog Ariannol.

f) Cyllid

Mae trefniadau cadarn ar gyfer rheolaeth ariannol effeithiol trwy weithdrefnau cyfrifeg y Cyngor, systemau ariannol allweddol, Rheolau'r Weithdrefn Ariannol a Rheolau'r Weithdrefn Gontractau fel y nodwyd yn y Cyfansoddiad. Mae Rheolau'r Weithdrefn Ariannol a Rheolau'r Weithdrefn Gontractau yn cael eu hadolygu'n rheolaidd a gellir eu gweld ar fewnwyd y Cyngor.'

Mae Strategaeth Ariannol Tymor Canolig y Cyngor yn darparu fframwaith ar gyfer egwyddorion ariannol sy'n rhagweld, trefnu a rheoli adnoddau referniw a chyfalaf i ddarparu gweledigaeth ac amcanion strategol y Cyngor. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn rhagweld y lefelau cyllid ac adnoddau sydd eu hangen yn y tymor canolig i gefnogi'r broses o lunio penderfyniadau strategol; i sicrhau cyllidebau cytbwys yn y blynyddoedd i ddod, ac fel y gall y Cyngor fuddsoddi yn ei flaenoriaethau gwella. Mae gan y Cyngor bedwar math o adnoddau - pobl, arian, asedau a gwybodaeth.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae proses y Cyngor ar gyfer gosod ei gyllideb referniw blynyddol a rhaglen gyfalaf yn cael ei gosod yn Rheolau'r Weithdrefn Fframwaith Polisi a Chyllideb yn Rhan 4 y Cyfansoddiad. Pan fydd yr Awdurdod yn gosod ei gyllideb, mae'r aelodau etholedig yn ystyried y lefel o risg ac ansicrwydd ynghylch ei rhagamcanion cyllidebol yng nghydestun yr economi cyffredinol, hinsawdd y gwasanaethau cyhoeddus a'r galw am wasanaethau.

Mae'r Cyngor yn gweithredu cynllun o gyllidebau dirprwyedig a gefnogir gan y tîm Cyllid Corfforaethol sy'n cynnwys timau cyllid canolog a phenodol i wasanaethau yn cefnogi rheolwyr cyllidebau. Mae adroddiadau monitro cyllideb referniw, gan gynnwys rhagolygon y flwyddyn gyfan, yn cael eu hadrodd i'r Cabinet a'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol yn fisol. Mae adroddiadau monitro y Rhaglen Gyfalaf yn cael eu hadrodd i'r Cabinet a'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol bob chwarter. Yn y ddau achos, mae'r adroddiadau hyn yn nodi rhesymau dros yr amrywiadau ac yn gosod unrhyw gamau cywiro a gynigir.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Cod Ymarfer: Rheoli'r Trysorlys mewn Gwasanaethau Cyhoeddus y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth. Mae rheolaeth y trysorlys yn cael ei gyflawni yn unol â Datganiad Polisi a Strategaeth Rheoli'r Trysorlys y Cyngor ac Arferion Rheoli'r Trysorlys sy'n cael eu hadolygu'n flynyddol. Mae'r holl fenthyciadau ac ariannu hir dymor yn cael eu cyflawni yn unol â Chod Darbodus CIPFA. Mae adroddiadau diweddar Rheoli'r Trysorlys yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio, y Cabinet a'r Cyngor yn chwarterol.

g) **Strategaeth Newid Sefydliadol**

Mae'r Cyngor wedi gosod ei ail fersiwn o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig, a gyhoeddir ganol y flwyddyn, dull datblygiadol o newid ac ail-ddylunio sefydliadol. Roedd y newid canol blwyddyn hwn yn ymateb uniongyrchol i'r penderfyniadau cenedlaethol o ran lleihau cymorth ariannol uniongyrchol i lywodraeth leol. Roedd y newid yn seiliedig ar gydnabyddiaeth bod angen rhaglen o newid ehangach ac yn fwy uchelgeisiol; ac y byddai angen i'r Cyngor ddychwelyd i elfennau sylfaenol strwythur sefydliadol a chyfanswm costau cyflogaeth; bydd angen i'r Cyngor leihau ei gostau gweithredu ystâd ddinesig ymhellach.

Bydd y Rhaglen Ail-ddylunio a Newid Sefydliadol yn parhau dros gyfnod o flynyddoedd ac yn uchelgeisiol o ran gostwng costau sefydliadol yn y flwyddyn gyntaf o 2014/15 gyda'r bwriad o ddiogelu gwasanaethau cymaint ag y bo modd.

Mae'r strategaeth yn cynnwys:

- 1. Effeithlonrwydd Corfforaethol: Asedau, cwsmeriaid, cyllid a chaffael**
Yn cynnwys y pedair rhaglen cyffredol o Raglen Dyfodol Sir y Fflint a chamau newid mewn mannau eraill, caffael yn bennaf.
- 2. Dyluniad Sefydliadol: Model gweithredu, dyluniad gweithredol a strwythurol, modelau darpariaeth amgen**
Mae angen model gweithredu newydd ar gyfer hyn, ail-leoli a grwpio swyddogaethau gwasanaeth, a strwythur uwch reolwyr newydd er mwyn darparu'r modelau darpariaeth amgen.
- 3. Graddio'r Gweithlu: Cynllunio gweithlu, lleihau'r gweithlu, rheoli swyddi gwag, costau cyflogaeth**
Rhaglen fawr wedi'i chynllunio'n helaeth sy'n gorfod cysylltu gyda rhif 2 uchod a blaenoriaethu gwasanaeth o rif 4 isod.
- 4. Effeithlonrwydd Ymarferol: Gwerth am arian yn yr holl wasanaethau a swyddogaethau cefnogi**
Mae'r model gwerth am arian datblygedig yn estyniad o adolygiadau gwasanaeth blaenorol.

h) **Cynllunio busnes**

Mae'r Cyngor wedi sefydlu dull effeithiol o **gynllunio busnes**. Mae'r broses wedi'i disgrifio a chyfeirir ati yn (Cynllun) Fframwaith Llywodraethu y Cyngor (Gweler c) uchod).

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Ynghyd â hyn mae Cynllun Gwella'r Cyngor sy'n cael ei gyhoeddi'n flynyddol ac yn disgrifio blaenoriaethau'r Cyngor (Amcanion Gwella) sy'n cael eu cefnogi gan (is) flaenoriaethau ar lefel corfforaethol a chyfarwyddiaeth. Mae'r blaenoriaethau hyn yn gysylltiedig â Gweledigaeth y Sir a'r blaenoriaethau a benderfynwyd gan y Bwrdd Gwasanaethau Lleol.

Y camau sy'n rhan o ddull cynllunio busnes y Cyngor yw:

- Gweledigaeth Sirol a Chynllun Integredig Sengl fel y gosodwyd gan y Bwrdd Gwasanaethau Lleol.
- Cynllun Gwella – Blaenoriaethau'r Cyngor fel y gosodwyd hwynt gan y Cyngor Sir a'u cefnogi gydag is-flaenoriaethau gwasanaeth a chorfforaethol.
- Targedau Gwella'r Cyngor – cyfres o ddangosyddion perfformiad wedi'u dynodi fel rhai sydd angen sylw penodol er mwyn eu gwella.
- Rheoli risg – mae perchnogaeth ar gyfer y risgiau a chaent eu harwain mewn nifer o ddulliau gan ddibynnu ar y math o risg:
 - Mae risgiau strategol y Cyngor yn eiddo i swyddogion arweiniol is-flaenoriaethau'r Cynllun Gwella ac yn cael eu hadrodd bob chwarter i'r Cabinet a'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol;
 - Risgiau gweithredol gan reolwyr gwasanaeth / Penaethiaid Gwasanaeth ac yn cael eu hadrodd ddwywaith y flwyddyn i'r Cabinet a'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol;
 - Risgiau prosiect gan y Rheolwr Prosiect / Bwrdd perthnasol ac yn cael eu cynnwys yn adroddiadau'r Penaethiaid Gwasanaeth ddwywaith y flwyddyn;
 - Risgiau partneriaeth gan y Bwrdd Partneriaeth perthnasol ac yn cael eu cynnwys yn adroddiadau'r Penaethiaid Gwasanaeth ddwywaith y flwyddyn neu yn yr adroddiad blynyddol;
 - Risgiau cydweithio gan sefydliad 'arweiniol' y bartneriaeth gydweithredol ac os cytunwyd eu bod yn un o'r prif gydweithrediadau, byddant yn cael eu hadrodd i'r Cabinet a'r Pwyllgorau Craffu perthnasol yn unol â phrotocol y Cyngor.
- Cytundeb Canlyniadau (gyda Llywodraeth Cymru) - cyfres o gamau gweithredu a mesurau, perfformiad positif yn erbyn y camau gweithredu a'r mesurau yn golygu cyllid grant o £1.4m sy'n cefnogi cyllideb y Cyngor.
- Cynlluniau Cyfarwyddiaeth a Gwasanaeth, ynghyd â'r cynlluniau adnodd corfforaethol (ar gyfer Adnoddau Dynol, TGCh a Gwasanaethau Cwsmer, Cyllid, a'r Gwasanaethau Cyfreithiol a Democratiaeth).
- Canfyddiadau ac ymatebion y Cyngor i reoleiddio allanol.
- Monitro Chwarterol y Cynllun Gwella - adroddiad yn monitro cynnydd tuag at ddarpariaeth y Cynllun Gwella a lliniaru risgiau strategol.
- Adrodd perfformiad ganol blwyddyn ar lefel Pennaeth Gwasanaeth i'r Cabinet a'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu - adroddiad monitro ar gynnydd, gan gynnwys blaenoriaethau sy'n 'fusnes arferol', cynllun gwasanaeth, risgiau gweithredol, adroddiadau archwilio, targedau gwella (nad ydynt yn y Cynllun Gwella) a materion megis absenoldeb salwch sy'n berthnasol ledled y sefydliad cyfan.

Rhan annatod o gynllunio busnes yw deall a chyflawni gweithredoedd yn erbyn y risgiau sy'n gysylltiedig â'r busnes. Mae prosesau **rheoli risg** y Cyngor wedi'u hymgorffori ac maent yn cynnwys:-

- Risg Gweithredol – wedi'i nodi a'i fonitro ar lefel gwasanaeth
- Risg prosiect – wedi'i nodi a'i fonitro trwy'r system rheoli prosiect.
- Risg partneriaeth strategol – wedi'i nodi a'i fonitro trwy'r fframwaith llywodraethu partneriaeth.
- Risg partneriaeth cydweithredol – wedi'i nodi a'i fonitro yn unol â phrotocol y Cyngor.

Mae model rheoli risg corfforaethol fel y disgrifiwyd yn y Strategaeth Rheoli Risg yn cefnogi'r trefniadau hyn.

Mae risgiau strategol y Cyngor wedi'u cynnwys yng Nghynllun Gwella'r Cyngor. Mae'r ddogfen hon wedi'i hymgorffori yn ein prosesau cynllunio busnes.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

- Mae diweddarau ac adrodd ar gynnydd rheolaidd yn cael ei gynnwys ym mhroses monitro chwarterol y Cynllun Gwella. Mae hyn yn cynnwys:
- Matrics coch, oren, gwyrdd (COG) i werthuso'r sgôr risg cyfredol:-
 - Sgôr Gros - y sgôr pe na bai unrhyw fesurau wedi'u gosod i reoli'r risg.
 - Sgôr Net – fel y mae ar ddiwedd adeg yr adolygiad (fel arfer diwedd y chwarter)
 - Sgôr Targed – beth fydd y sgôr ar ôl cwblhau'r holl gamau gweithredu/ ar ôl gosod trefniadau boddhaol.
- Nodi cyfeiriad y risg (tueddiad y risg) – cynyddu, gostwng neu'n aros yr un fath.
- Diweddarau camau gweithredu i liniaru'r risgiau.

Mae rhan o ddull y Cyngor i reoli risg yn cynnwys ei **drefniadau parhad busnes**. Mae gan y Cyngor ddull gwydn ar gyfer arferion parhad busnes. Mae rheoli parhad busnes yn paratoi'r sefydliad i gynllunio ymatebion effeithiol i ymyraethau busnes, megis tywydd garw neu golli pŵer, er mwyn i'r gwasanaethau hanfodol allu parhau ac yna dychwelyd yn ôl i'r arferol cyn gynted â phosibl.

Mae'r dull yn cynnwys:

- Gwasanaethau Hanfodol sydd yn rhaid eu cynnal neu eu hadfer fel blaenoriaeth pe bai ymyrraeth busnes yn digwydd; mae gan y gwasanaethau hyn Gynlluniau Parhad Busnes.
- Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol sy'n fframwaith cyffredinol y mae'r cynlluniau ar gyfer Gwasanaethau Hanfodol yn gweithredu oddi mewn iddynt. Mae'n gosod y camau gweithredu y dylid eu cyflawni pe bai'n rhaid wynebu nifer o effeithiau parhad busnes ar yr un pryd e.e. llety neu isadeiledd TGCh.
- Profi a diweddarau'r holl Gynlluniau Parhad Busnes yn rheolaidd er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu diweddarau ac yn gyfredol

Mae cyfrifoldeb strategol cyffredinol er mwyn sicrhau y cynhelir y gwasanaethau yn gyfrifoldeb i'r uwch swyddogion dynodedig.

i) **Strategaethau Corfforaethol**

Mae gan y Cyngor bedair prif strategaeth adnodd corfforaethol (gweler *) a chynlluniau eraill sy'n darparu fframwaith adnodd ac atebolrwydd ac yn cefnogi darpariaeth y Cynlluniau Cyfarwyddiaeth a Gwasanaeth. Maent yn cynnwys:-

- Strategaeth a Chynllun Ariannol Tymor Canolig *
- Strategaeth Pobl *
- Cynllun Rheoli Asedau *
- Strategaeth TGCh *
- Strategaeth Caffael
- Polisi Iechyd a Diogelwch

j) **Rheoleiddio a Sicrwydd**

Mae rheoleiddio ac atebolrwydd yn darparu sicrwydd o ran effeithiolrwydd trefniadau'r Cyngor ar gyfer y gwasanaethau y mae'n gyfrifol amdanynt ac am lwyddiant ei amcanion. Mae'n cael ei gyflawni'n fewnol yn y sefydliad trwy ei drefniadau, arferion a gweithdrefnau llywodraethu.

Mae trefniadau allanol ar gyfer rheoleiddio a sicrwydd yn cael eu darparu gan nifer o gyrff a benodwyd yn statudol, Swyddfa Archwilio Cymru, Estyn ac Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol yn bennaf.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae eu rôl yn annibynnol o'r llywodraeth ac maent yn archwilio a herio perfformiad ac effeithiolrwydd gwaith cyrff cyhoeddus Cymru ac yn cynhyrchu naill ai adroddiadau cyfnodol neu flynyddol lleol a chenedlaethol yn dangos eu canfyddiadau.

Mae gan y Cyngor arfer sefydledig o ymdrin â chanfyddiadau cyrff rheoleiddio allanol trwy atgyfeirio at bwyllgorau, ymatebion ffurfiol a thracio, cyhoeddiad agored o adroddiadau rheoleiddio yn ein papurau pwyllgor (ar gael ar y wefan).

k) Llywodraethu Gwybodaeth

Mae trefniadau cyfredol y Cyngor i lywodraethu gwybodaeth yn cynnwys dynodi Rheolwr Llywodraethu Gwybodaeth, grŵp o swyddogion sy'n cyfarfod yn fisol i roi cyngor corfforaethol ar gydymffurfiaeth gyda'r Ddeddf Diogelu Data, gosod gweithdrefnau corfforaethol er mwyn ymdrin â Diogelu Data, Rhyddid Gwybodaeth, Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol a Rheoli Cofnodion. Mae'r gweithdrefnau a'r canllawiau hyn ar gael ar fewnrwyd y Cyngor.

l) Pwyllgor Archwilio

Yn fewnol, rôl a swyddogaethau Pwyllgor Archwilio'r Cyngor yw:-

- Adolygu effeithiolrwydd systemau Llywodraethu Corfforaethol y Cyngor, systemau rheoli mewnol a rheoli risg, a llunio adroddiadau ac argymhellion i'r Cyngor Sir ynglŷn â digonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau hyn;
- Goruchwylio adrodd y broses ddatganiadau ariannol statudol i sicrhau cytbwysedd, tryloywder a chywirdeb gwybodaeth ariannol a gyhoeddir ac adolygu'r datganiadau ariannol sy'n cael eu paratoi gan yr awdurdod a'u hargymhell i'r Cyngor Sir.
- Monitro perfformiad ac effeithiolrwydd swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol yng nghyd-destun rheoleiddio ehangach;
- Adolygu a chraffu materion ariannol y Cyngor Sir, a llunio adroddiadau ac argymhellion arnynt. Rôl y pwyllgor yw sicrhau systemau rheoli cyllidebau'r Cyngor yn hytrach na chraffu'r defnydd a gwerth am arian y gwariant sy'n rhan o rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol.

Mae'r uchod yn adlewyrchu rôl ehangach y pwyllgor o ganlyniad i Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011. Mae unigolyn lleig yn aelod o'r pwyllgor yn unol â'r mesur hwnnw.

m) Archwilio Mewnol

Mae'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cael ei ddarparu yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus ac yn unol â Datganiad CIPFA ar Rôl Pennaeth yr Adain Archwilio Mewnol. Mae'r Safonau'n nodi mai gweithgarwch sy'n cynnig sicrwydd ac ymgynghori gwrthrychol ac annibynnol yw'r hyn a wna'r Adain Archwilio Mewnol sydd wedi ei chynllunio i ychwanegu gwerth at weithrediadau'r sefydliad a'u gwella. Mae'n helpu sefydliad i gyflawni ei amcanion trwy osod dull gweithredu cyfundrefnol, disgyblaethol i werthuso a gwella effeithlonrwydd prosesau rheoli risg, rheoli a llywodraethu.

Mae'r Adain Archwilio Mewnol yn archwilio, gwerthuso ac yn adrodd yn wrthrychol ar ddigonolrwydd yr amgylchedd rheoli fel cyfraniad at ddefnydd cywir, economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau. Mae cynllun archwilio blynyddol yn cael ei baratoi yn seiliedig ar y Strategaeth Archwilio Mewnol.

Yn unol â gofynion PSIAS mae'r Rheolwr Archwilio Mewnol yn adrodd i'r Pwyllgor Archwilio gyda chrynodeb o ganfyddiadau archwilio bob chwarter ac yn paratoi adroddiad blynyddol sy'n crynhoi canlyniadau'r gwaith archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn o ran system gyffredinol rheoli mewnol yn yr Awdurdod.

n) Trefniadau Gwrth-dwyll a Llygredigaeth

Mae gan y Cyngor Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth, sy'n cynnwys ystyriaeth o'r Ddeddf Llwgrwobrwyath. Mae Cynllun Ymateb i Dwyll hefyd, fel bod y rheolwyr yn gwybod sut i ymateb i unrhyw amheuaeth o dwyll. Mae Codau Ymddygiad Aelodau a Swyddogion yn nodi'r gofynion o ran datgan cysylltiad, gwrthdaro buddiannau posibl, anrhegion, lletygarwch ac ati.

Mae rheoliadau mewnol wedi'u dylunio i leihau nifer yr achosion o dwyll a chynyddu'r tebygolrwydd y bydd yn cael ei ganfod pe bai'n digwydd. Mae Rheolau'r Weithdrefn Gontractau a Rheolau'r Weithdrefn Ariannol yn egluro sut y dylid cwblhau trafodion.

Mae Diogelwch TGCh yn cael ei reoli gan y Tîm Rheoli Gwybodaeth. Mae Sir y Fflint yn cydymffurfio gyda chod cysylltiad Rhwydwaith Gwasanaethau Cyhoeddus, sy'n destun asesiad allanol blynyddol.

o) Partneriaethau

Mae'r Cyngor yn cyfranogi at bartneriaethau mewn nifer o ddulliau (fel arweinydd, cyd-bartner, derbynnydd gwasanaeth, darparwr gwasanaeth) ar lefelau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Yn genedlaethol, mae'r Cyngor yn rhan o 'deulu' llywodraeth leol yng Nghymru gan wneud cyfraniadau at ddatblygiad polisi cymdeithasol, dylanwadu ar benderfyniadau cenedlaethol ac arwain cyrff proffesiynol a chyrff eraill. Mae'r Cyngor yn aelod gweithredol o nifer o bartneriaethau rhanbarthol a chynrychioliadol ac yn gyd-bartner mewn nifer o brosiectau a phartneriaethau rhanbarthol.

Ar lefel Sirol, mae'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol (BGLI) yn uno'r darparwyr gwasanaeth cyhoeddus yn Sir y Fflint gan gynnwys: Cyngor Sir y Fflint, Heddlu Gogledd Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Coleg Cambria, Prifysgol Glyndŵr, Cyngor Gwirfoddol Lleol Sir y Fflint, Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol, Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru.

Sefydlwyd BGLI Sir y Fflint yn 2008. Mae'r cylch gwaith yn canolbwyntio ar y prif feysydd canlynol:

- Adeiladu a chynnal perthnasau partneriaethau effeithiol a llawn ymddiriedaeth fel cyfres o arweinwyr lleol.
- Cyflawni cyfrifoldebau BGLI – mae hyn yn cynnwys cynhyrchu Strategaeth Gymunedol ystyrlon ac addas i bwrpas.
- Llywodraethu a pherfformiad partneriaethau strategol cyson ac effeithiol.
- Nodi a gweithio ar faterion cyffredin fel cyrff cyhoeddus/cyflogwyr.
- Hyrwyddo cydweithio yn nyluniad a darpariaeth gwasanaethau cyhoeddus lleol i wneud y defnydd economaidd gorau o adnoddau partneriaid lleol, megis pobl, arian, asedau a thechnoleg.

Mae'r partneriaethau strategol canlynol yn ffurfio Sir y Fflint mewn Partneriaeth:-

- Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc
- Diogelwch Gymunedol trwy'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol a'r Bwrdd Cymunedau Diogelach Rhanbarthol.
- Partneriaeth Tai Sir y Fflint
- Partneriaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles. Disodlwyd y bartneriaeth hon yn ystod 2013 gan Fwrdd Iechyd, Lles ac Annibyniaeth.
- Bwrdd Lleol Diogelu Plant
- Partneriaeth Adfywio
- Compact Sector Gwirfoddol
- Cynllun a Bwrdd Cyfiawnder Ieuencid

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae gan y partneriaethau strategol fframwaith llywodraethu partneriaeth sy'n cynnwys hunanasesiad blynyddol. Mae'r hunanasesiad hwn yn galluogi'r partneriaethau i asesu meysydd i'w gwella wrth weithio mewn partneriaeth. Adroddir yr asesiadau hyn i'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol.

Adroddir perfformiad partneriaethau strategol cyffredinol i Gabinet y Cyngor a Phwyllgor Trosolwg a Chraffu Partneriaethau a Phroffil Cymunedol ddwywaith y flwyddyn.

p) Rhannu Pryderon

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i'r safonau uchaf posibl o onestrwydd, cywirdeb ac atebolrwydd. I gefnogi'r ymrwymiad hwnnw rydym yn annog gweithwyr ac eraill gyda phryderon difrifol am unrhyw agwedd o waith y Cyngor i ddod ymlaen a lleisio'r pryderon hynny. Mae'n cael ei gydnabod y bydd yn rhaid i achosion sensitif symud ymlaen ar sail gyfrinachol. Mae'r polisi yn egluro y gall gweithwyr wneud hynny heb orfod pryderu am ddial. Mae'r polisi wedi'i gynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor ac mae ar gael ar fewnwyd y Cyngor.

q) Cwynion

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu gweithdrefn gwyno ffurfiol sy'n ceisio sylwadau a chanmoliaethau hefyd a chaiff ei diweddarau o dro i dro. Mae'r weithdrefn ar gael ar wefan y Cyngor.

r) Cronfa Bensiwn Clwyd

Mae Cronfa Bensiwn Clwyd yn cael ei gweinyddu gan Gyngor Sir y Fflint fel awdurdod arweiniol. Ers 1 Ebrill 2006, mae Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi'i gwneud yn ofynnol i awdurdod sy'n gweinyddu cronfa pensiwn i baratoi, cyhoeddi a chynnal datganiad polisi llywodraethu. Mae'r datganiad yn cael ei gyhoeddi yn yr Adroddiad Blynyddol sydd ar gael ar wefan Cronfa Bensiwn Clwyd: www.clwydpensionfund.org.uk.

4. ADOLYGU EFFEITHIOLRWYDD

Mae gan Sir y Fflint ddyletswydd i gynnal adolygiad o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system rheoli fewnol, o leiaf unwaith y flwyddyn. Mae'r Adolygiad Effeithiolrwydd wedi'i hysbysu gan waith yr Uwch Reolwyr yn yr awdurdod sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal amgylchedd llywodraethu, adroddiad blynyddol y Rheolwr Archwilio Mewnol, holiaduron hunanasesu ar lywodraethu corfforaethol gan yr holl Benaethiaid Gwasanaeth a gan sylwadau a wnaed gan archwilwyr allanol ac asiantaethau adolygu ac arolygiaethau eraill.

a) Cyfansoddiad y Cyngor

Mae rhaglen 3 blynedd o adolygu'r Cyfansoddiad cyfan, a gytunwyd gan Bwyllgor y Cyfansoddiad yn 2012 yn parhau. Roedd rhannau o'r Cyfansoddiad a adolygyd yn ystod y flwyddyn yn cynnwys rheolau'r weithdrefn ariannol a rheolau'r weithdrefn contractau. Yn ystod y flwyddyn gwnaed newidiadau diweddarau yn dilyn ymgynghoriad gyda Chadeirydd Pwyllgor y Cyfansoddiad ac Arweinwyr Grwpiau gwleidyddol. Cynhaliwyd sesiynau briffio ar gyfer swyddogion ar gynnwys y Cyfansoddiad.

b) Cod Llywodraethu Corfforaethol

Bob blwyddyn mae adolygiad a diweddariad o'r Cod Llywodraethu Corfforaethol. Mae hyn yn cael ei gydlynu gan Weithgor Swyddogion Llywodraethu Corfforaethol. Yn dilyn gwaith gan Weithgor y Swyddogion adroddwyd ar ddiweddariad y Cod Llywodraethu Corfforaethol i gyfarfod y Pwyllgor Archwilio ar 18 Rhagfyr 2013. Cytunwyd ar y fersiwn oedd wedi'i ddiweddarau a diwygiwyd y Cyfansoddiad wedi hynny i adlewyrchu'r newidiadau a wnaed.

Prif dasg arall Gweithgor y Swyddogion yw paratoi drafft Datganiad Llywodraethu Blynyddol. Wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol penderfynwyd y dylid derbyn mwy o gyfranogiad gan yr Aelodau yn ogystal â'r adroddiadau i'r Pwyllgor Archwilio a'r Cyngor Sir.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Cyn ei ystyried yn y Pwyllgor Archwilio roedd cyfarfod briffio anffurfiol ar gyfer aelodau'r pwyllgor. Roedd adroddiad hefyd i'r Pwyllgor Archwilio i ddechrau paratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ym mis Rhagfyr 2013 ac anfonwyd holiaduron at Gadeiryddion Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu i'w cynnwys yn y broses am y tro cyntaf.

c) (Cynllun) Fframwaith Llywodraethu y Cyngor

Yn ystod y flwyddyn mae wedi'i ddefnyddio fel rhan o'r rhaglen datblygu rheoli ar gyfer Rheolwyr ar lefelau 4 a 5 y Sefydliad Arweinyddiaeth a Rheolaeth a derbyniwyd ymateb ffafriol ei fod yn adnodd cynhwysfawr a hawdd ei ddefnyddio. Bydd adolygiad blynyddol y fframwaith yn cael ei gyflwyno i Gabinet y Cyngor a chyfarfod y Cyngor Sir yn ystod haf 2014.

d) Aelodau

Roedd rhaglen datblygu Aelodau ar gyfer 2013/14 yn cynnwys darparu hyfforddiant ar y canlynol:-

- Testunau cynllunio amrywiol
- Ysgrifennu ar gyfer Newyddlenni Cymunedol.
- Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus a Rhianta Corfforaethol
- Hyfforddiant Digidol
- Diogelwch Cymunedol a Sicrwydd
- Trosolwg a Chraffu Effeithiol
- Rheoli'r Trysorlys

Darparwyd diweddariadau ariannol i'r Aelodau ar y sefyllfa economaidd, rhagolygon ar gyfer ariannu'r sector cyhoeddus ac agweddau o gynllunio a rheoli ariannol strategol mewn cyfres o weithdai yn ystod proses gyllidebol 2014/15. Darparwyd hyfforddiant arbenigol i aelodau'r Pwyllgor Archwilio ac Aelodau'r Panel Pensiynau hefyd.

e) Swyddogion

Yn ystod y flwyddyn gwnaed cynnydd sylweddol ar statws sengl a chyflog cyfartal oedd wedi'u nodi yn natganiadau llywodraethu blynyddol blaenorol fel mater llywodraethu sylweddol. Yn ei gyfarfod ar 29 Hydref 2013, cytunodd y Cyngor ar gynigion ar gyfer statws sengl a chyflog cyfartal. Cytunwyd ar Statws Sengl trwy bleidlais gan aelodau'r Undebau Llafur a daw i rym o'r 1 Mehefin 2014. Cytunwyd ar y broses ar gyfer cyflog cyfartal wedi hynny gyda'r Undebau Llafur.

Trwy weithio mewn partneriaeth gyda Choleg Cambria mae rhaglen ddatblygu swyddogion cynhwysfawr ar gael i alluogi gweithwyr i ddatblygu eu sgiliau a'u galluedd ymhellach ac i gyflawni cymwysterau'r Sefydliad Arweinyddiaeth a Rheolaeth cenedlaethol.

Tua diwedd y flwyddyn, dechreuodd y gwaith ar adolygu cod ymddygiad y swyddogion a wedi hynny cymerir camau i sicrhau bod swyddogion yn fwy ymwybodol o'r cynnwys.

Yn ei gyfarfod ar 25 Mawrth 2014 ystyriodd y Cyngor Sir adroddiad yn adolygu model gweithredu'r Cyngor a'i strwythur ar gyfer uwch reolwyr. Cytunwyd ar y model gweithredu corfforaethol a strwythur uwch reolwyr newydd a argymhellwyd a bydd yn cael ei weithredu'n gynnar yn 2014/15.

f) Cyllid

Cytunodd y Cyngor ar gyllideb refeniw a rhaglen gyfalaf y Cyngor ar gyfer 2013/14. Mae'r gyllideb wedi'i dylunio i ddiogelu gwasanaethau cyhoeddus y 'rheng flaen' ac ail-fuddsoddi i ddiwallu blaenoriaethau'r cyngor er bod lefelau cyllid yn is.

Er mwyn darparu cyllideb gytbwys roedd y Cyngor yn:

- Adolygu penderfyniadau'r flwyddyn flaenorol o ran pwysau ac effeithlonrwydd a'u hadolygu i adlewyrchu'r anghenion cyfredol.
- Ymgymryd â dull wedi'i dargedu ar gyfer chwyddiant
- Adolygu a herio'r sefyllfa yn ystod y flwyddyn
- Adolygu Cronfeydd wrth gefn a Balansau
- Parhau â ffrydiau gwaith Dyfodol Sir y Fflint.

Mae strategaeth gyllidebol 2014/15 wedi'i datblygu yng nghyd-destun y disgwyliadau canlynol:

- Diogelu'r gwasanaethau lleol fel prif flaenoriaeth.
- Yr her o ostwng costau gweithredu a gorbenion
- Ad-drefnu'r Cyngor gyda gostyngiad penodedig mewn costau rheoli
- Gostyngiad costau gweithlu cyffredinol
- Ailfodelu rhai swyddogaethau
- Llunio cynllun ariannol hir dymor yn seiliedig ar yr effeithlonrwydd gorau posibl.

Nid yw canlyniad terfynol y flwyddyn wedi'i adrodd hyn yn hyn, ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn adrodd tanwariant cyllidebol o £3.387m sydd tu hwnt i'r targedau effeithlonrwydd yn y gyllideb. Ar gyfalaf gwariwyd dros 80% o'r gwariant a gynlluniwyd ar gyfer y flwyddyn.

Mae dyfodol ariannol y Cyngor yn parhau i fod yn eithaf ansicr a heriol. Mae gostyngiad yn swm y cyllid allanol gan Lywodraeth Cymru (Grant Cynnal Refeniw a Threthi Annomestig) a chynnydd mewn cyflog a phris chwyddiant wedi golygu bod angen i'r Cyngor wneud bron i £12m o arbedion effeithlonrwydd i gyflawni cyllideb gytbwys ar gyfer 2014/15. Mae cam nesaf datblygiad y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cael ei gyhoeddi yn ystod haf 2014 ynghyd â'r Cynllun Gwella newydd. Mae hyn yn darparu cyfle gwell i ddyfnhau'r cysylltiadau rhwng cynllunio gwasanaeth a chynllunio ariannol a darparu fframwaith sy'n fwy cadarn ar gyfer adrodd ar effeithlonrwydd yn y dyfodol.

Bydd y tîm Cyllid Corfforaethol yn ceisio hyrwyddo a chodi ymwybyddiaeth o Reolau'r Weithdrefn Ariannol yn ystod 2014/15.

g) Strategaeth Newid Sefydliadol

Mae difidendau effeithlonrwydd o gamau cynnar Rhaglen Dyfodol Sir y Fflint ar gyfer newid gwasanaeth mewnol a lleihau costau gweithredu wedi cefnogi cyllideb gytbwys ar gyfer 2014/15 ac wedi cynorthwyo i gyflawni tanwariant yn ystod y flwyddyn yn 2013/14.

Mae Rhaglen Dyfodol Sir y Fflint cyfredol gyda'r pedwar is-raglen o newid corfforaethol, newid swyddogaethol wedi'i arwain gan adolygiad gwasanaeth, cydweithio rhanbarthol a lleol wedi bod yn llwyddiannus i bwynt o ran newid a gwella'r sefydliad a gwneud arbedion effeithlonrwydd ariannol blynyddol sylweddol a chynaliadwy.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Fodd bynnag, o ystyried maint yr her ariannol sydd angen ei newid a maint ad-drefniant y gwasanaethau cyhoeddus, mae Rhaglen Dyfodol Sir y Fflint cyfredol wedi'i ymestyn i un strategaeth fel yr amlinellwyd yn adran 3 (g).

h) Cynllunio busnes

Cymeradwyodd y Cyngor ei Gynllun Gwella cyntaf ym mis Mehefin 2011. Roedd y Cynllun hwn yn ychwanegu at Flaenoriaethau Gweinyddu a sefydlwyd yn 2010 ac yn nodi cyfres o ddeg Blaenoriaethau Gwella (sylfaenol) sy'n cael eu cefnogi gan Flaenoriaethau Cyfarwyddiaeth eilaidd manwl. Mabwysiadodd y Cyngor ei Gynllun Gwella ar gyfer 2013/14 ar 25 Mehefin 2013. Adolygwyd a heriwyd Blaenoriaethau Gwella'r Cyngor blaenorol yn drylwyr i'w lliflinio a'u hailosod ac i fod yn fwy clir o ran sut y mesurir eu heffeithiau a'r perfformiad, gan arwain at gyfres o wyth Blaenoriaeth Gwella a 24 is-flaenoriaeth.

Roedd y Cynllun Gwella yn canolbwyntio ar y blaenoriaethau oedd yn mynd i gael yr effaith mwyaf yn ystod 2013/14. Roedd hyn yn cynorthwyo'r sefydliad i ganolbwyntio ar y pethau lle'r oedd angen sylw corfforaethol parhaus yn ystod 2013/14, gyda'r blaenoriaethau oedd yn weddill yn cael eu rheoli fel rheoli perfformiad arferol.

Mae'r Cynllun Gwella wedi'i fonitro yn y dulliau canlynol:

- Adroddiad monitro Cynllun Gwella chwarterol, gan gynnwys trosolwg o gynnydd yn erbyn y mesuryddion / cerrig milltir llwyddiant ac adrodd y risgiau i'r Cabinet. Yn ogystal â hyn, mae'r Blaenoriaethau Gwella wedi'u monitro gan Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu priodol.
- Ddwywaith y flwyddyn (yn chwarter 2 a 4) cyflwynodd Benaethiaid Gwasanaeth adroddiadau amlygu perfformiad. Roedd y rhain yn canolbwyntio ar eithriadau perfformiad, y rhai da a'r rhai gwael gan sicrhau fod 'busnes arferol' yn parhau i gael ei fonitro a'i adrodd
- Mae llwyddiant blynyddol yr wyth Blaenoriaeth Gwella wedi'i grynhoi yn Adroddiad Perfformiad Blynyddol y Cyngor sy'n cael ei gyflwyno i'r Cabinet a'r Cyngor Sir.

Yn ogystal â hyn mae'r risgiau strategol yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio o leiaf dwywaith y flwyddyn i adolygu a sicrhau bod risgiau newydd yn cael eu nodi ac y darperir sicrwydd bod y risgiau'n cael eu lliniaru.

Mae rhan o ddull y Cyngor i reoli risg yn cynnwys **trefniadau parhad busnes**. Fel rhan o brofi'r cynlluniau'n rheolaidd, cynhaliwyd ymarfer i asesu perfformiad a gwydnwch Cynlluniau Parhad Busnes Hanfodol yn ystod mis Hydref 2013.

Mae'r canlyniadau'n dangos fod deiliaid y Cynllun wedi ymdopi'n dda â'r senario heriol (ffliw pandemig), gan ddangos:

- Dealltwriaeth glir o bwrpas a gwerth Cynlluniau Parhad Busnes Hanfodol diffiniedig.
- Dealltwriaeth o ganlyniadau posibl digwyddiad a sut i ymdrin â hwy.

Ni chodwyd unrhyw amgylchiadau yn ystod y flwyddyn lle'r oedd yn rhaid gweithredu'r Cynlluniau Parhad Busnes Hanfodol.

i) Strategaethau Corfforaethol

Mae'r holl Strategaethau Corfforaethol yn cael eu hadolygu o dro i dro; a'r rhai allweddol (Cyllid, TGCh a Phobl) yn flynyddol. Mae'r adolygiad yn ystyried ystyriaethau cynllunio tymor canolig a hir dymor ac maent wedi'u hadrodd yn rheolaidd i'r Cabinet ac adroddiadau perfformiad Penaethiaid Gwasanaeth i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol.

j) Rheoleiddio a Sicrwydd

Mae'r holl adroddiadau ffurfiol yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet a'r Pwyllgor Archwilio ac yn cael eu hystyried gan nifer o Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu fel bo'n briodol. Mae rhai adroddiadau megis yr adroddiad gwella blynyddol yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor llawn. Ym mis Ionawr 2014 cyflwynwyd adroddiad crynhoi blynyddol cyntaf ar reoleiddio allanol i'r Pwyllgor Archwilio. Cyfarfu aelodau'r Pwyllgor Archwilio, Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Trosolwg a Chraffu a swyddogion perthnasol yn ystod y flwyddyn gan arwain at ddealltwriaeth gwell o'u rolau perthnasol wrth ystyried adroddiadau o'r fath.

k) Llywodraethu Gwybodaeth

Yn ystod y flwyddyn:-

- Ymdriniwyd â dros 1600 o ymholiadau am wybodaeth dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth neu Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol.
- Cyflwynwyd adroddiadau perfformiad rheolaidd yn ymdrin â cheisiadau o'r fath i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu a chyhoeddwyd gwybodaeth ystadegol chwarterol ar wefan y Cyngor.
- Darparwyd amrywiaeth o fathau gwahanol o hyfforddiant Diogelu Data i'r swyddogion.
- Casglodd archwiliad a gyflawnwyd gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth fod lefel rhesymol o sicrwydd fod prosesau a gweithdrefnau wedi'u gosod i ddarparu cydymffurfiaeth Diogelu Data.
- Roedd yr adolygiad dilynol gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ar ddiwedd y flwyddyn yn nodi eu bod yn fodlon o ran y cynnydd a wnaed i weithredu'r argymhellion cynharach.
- Yn ystod y flwyddyn penodwyd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidd fel Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth cyntaf y Cyngor.

l) Pwyllgor Archwilio

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cynnal trosolwg o weithgareddau swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol y Cyngor. Mae Aelodau etholedig yn derbyn adroddiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru ac adroddiadau crynhoi ar systemau a phrosesau mawr gan yr Adain Archwilio Mewnol. Maent yn goruchwyllo cwblhad cynllun archwilio'r Adain Archwilio Mewnol ac mae'r Rheolwr Archwilio yn cyflwyno ei adroddiad blynyddol i'r Pwyllgor. Mae'r pwyllgor hefyd yn derbyn diweddariadau rheolaidd o ran rheoli risg a rheoli'r Trysorlys.

Mynychodd y pwyllgor hyfforddiant gan Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ym mis Chwefror 2014 wedi'i anelu i 'Ddatblygu'r Pwyllgor Archwilio'. Rhoddwyd hyfforddiant Rheoli'r Trysorlys ym mis Ionawr 2014. Cwblhaodd yr Aelodau hunanasesiad yn erbyn Canllawiau Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar gyfer Pwyllgorau Archwilio ddiwedd y flwyddyn. Dengys y canlyniadau fod y Pwyllgor yn cydymffurfio gan fwyaf â'r canllawiau. Amlygwyd rhai meysydd lle y gellir cryfhau'r trefniadau cyfredol. Bydd hyfforddiant ar gyfer y Pwyllgor Archwilio'n cael ei gynnal yn ystod 2014/15.

m) Archwilio Mewnol

Daeth Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus i rym ym mis Ebrill 2013. Maent yn gwneud yn ofynnol i'r Rheolwr Archwilio ddatblygu Rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella, wedi'i ddylunio i alluogi gwerthusiad o gydymffurfiaeth archwilio mewnol gyda'r Safonau. Mae'n rhaid i'r Rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella gynnwys monitro perfformiad parhaus o weithgareddau archwilio mewnol ac asesiad blynyddol.

Mae monitro parhaus ar waith. Mae ansawdd gwaith archwilio wedi'i sicrhau trwy ddefnyddio canllaw archwilio, goruchwyllo parhaus a rheoli staff ac adolygu'r holl waith archwilio. Mae targedau perfformiad wedi'u gosod ac adroddir ar berfformiad bob chwarter yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Cynhaliodd yr Adain Archwilio Mewnol hunanasesiad yn erbyn gofynion Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus tua diwedd y flwyddyn a chanfod fod yr adran yn 'cydymffurfio'n gyffredinol' gyda'r safonau, sy'n golygu bod strwythurau, polisiau a gweithdrefnau perthnasol yr adran, ynghyd â'r prosesau i'w gweithredu, yn cydymffurfio â gofynion y Safonau a Chod Moeseg yr holl agweddau.

Yn ei adroddiad blynyddol, yn seiliedig ar ganlyniadau'r archwiliadau mewnol a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn, mae'r Rheolwr Archwilio Mewnol wedi casglu bod trefniadau llywodraethu, rheoli risg a rheoli mewnol Sir y Fflint yn ddigonol ac yn effeithiol.

n) Trefniadau Gwrth-dwyll a Llygredigaeth

Cymerodd yr Awdurdod ran ym Menter Twyll Cenedlaethol yn ystod y flwyddyn gan ddefnyddio'r wybodaeth a ddarparwyd gan y Comisiwn Archwilio. Roedd hyn yn cynnwys ystyried 3,000 o gydweiddiad data ar draws yr Awdurdod, gan gynnwys budd-daliadau, cyflogau, pensïynau a thrwyddedau.

Diweddarwyd Rheolau'r Weithdrefn Gontractau, a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio a'u hail-lansio. Roedd yr holl weithwyr cyflogedig oedd yn rhan o weithgareddau caffael wedi derbyn hyfforddiant ar y gweithdrefnau newydd. Yn ogystal â hyn, cyflwynwyd system brynu ar y cyfrifiadur (p2p) yn ystod y flwyddyn. Mae'r system yn gorfodi'r lefel briodol o awdurdodiad ar gyfer pob archeb ac yn defnyddio'r cyflenwyr sydd ar y system.

Diweddarwyd Rheolau'r Weithdrefn Ariannol yn ystod y flwyddyn ac fe'u cymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio. Gwellwyd y rheolyddion mewnol ar ôl archwiliadau twyll ac o ganlyniad i archwiliadau mewnol.

Yn ystod y flwyddyn cynhaliodd gwmni annibynnol wiriad iechyd TGCh, gan gadarnhau diogelwch systemau TG mewnol. Cwblhawyd sganiau gwendid chwarterol i gydymffurfio diogelwch systemau allanol.

Roedd ffurflenni hunanasesiad gwasanaeth yn dangos y gellir cael mwy o ymwybyddiaeth o Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth a'r Cynllun Ymateb i Dwyll. Bydd y rhain yn cael eu hadolygu a'u hail-lansio yn ystod 2014/15.

Roedd ffurflenni hunanasesiad gwasanaeth yn dangos y gellir cael mwy o ymwybyddiaeth o Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth a'r Cynllun Ymateb i Dwyll. Bydd y rhain yn cael eu hadolygu a'u hail-lansio yn ystod 2014/15.

o) Partneriaethau

Partneriaethau Cydweithredol

Ym mis Chwefror 2012 cefnogodd Cabinet y Cyngor a'r Cyngor Sir y Compact rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth Leol Cymru a daethant yn lofnodwyr wedi hynny.

Atgyfnerthodd y Cyngor ei ymrwymiad i gydweithio gydag awdurdodau lleol eraill a chyrrff cyhoeddus lle y gellir diwallu buddiannau Sir y Fflint i ddiogelu/gwella gwasanaethau cyhoeddus a chyflawni effeithlonrwydd.

Fel y cydnabyddir yn y 'Compact' uchod gweithredwyd dau brif bartneriaeth darparu rhanbarthol yn ystod 2012/13:

- Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GEGYR)
- Canolfan Gomisiynu Rhanbarthol y Gwasanaethau Cymdeithasol

Mae gwaith cydweithredol sylweddol sy'n bodoli cyn y Compact mewn meysydd gwasanaeth gan gynnwys cludiant, caffael gwastraff gweddilliol a bwyd, gwasanaethau caffael a TGCh.

Mae trefniadau llywodraethu ar gyfer cydweithrediadau cenedlaethol a rhanbarthol wedi'u penderfynu'n lleol gyda phrotocol wedi'i ddiweddarau gan y Cabinet ym mis Mai 2013 ar gyfer llywodraethu ac adrodd am brosiect.

Partneriaethau Strategol

Cynhyrchodd a chefnogodd y Bwrdd Gwasanaethau Lleol ei Gynllun Integredig Sengl yn ystod 2013 sy'n uno'r pedair blaenoriaeth ac ymrwymadau'r BGLI ynghyd â'u trefniadau llywodraethu ac adrodd manwl. Y blaenoriaethau yw:

- Blaenoriaeth 1: Arwain trwy esiampl fel cyflogwyr ac arweinwyr cymunedol
- Blaenoriaeth 2 : Mae pobl yn ddiogel
- Blaenoriaeth 3: Mae pobl yn mwynhau iechyd da, lles ac annibyniaeth
- Blaenoriaeth 4: Arferion amgylcheddol sefydliadol

O ganlyniad i adolygiad o Bartneriaethau Gogledd Cymru yn 2011 cafwyd cyfres o newidiadau sydd wedi parhau yn ystod 2013/14:-

- Partneriaeth Diogelwch Cymunedol: Mae Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Sir y Fflint yn parhau i weithredu drwy Fwrdd Gwasanaethau Lleol Sir y Fflint gyda'r swyddogaethau strategol yn cael eu darparu ar lefel rhanbarthol trwy'r Bwrdd Cymunedau Diogelach.
- Bwrdd Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles: Disodlwyd hwn gan Fwrdd Iechyd, Lles ac Annibyniaeth ar ddiwedd 2013.

p) Rhannu Pryderon

Mae nifer fechan o weithwyr cyflogedig wedi defnyddio'r polisi yn ystod 2012/13 i fynegi pryderon, sy'n dangos fod y polisi'n hysbys. Cawsant eu trin yn sensitif ac yn gywir, gyda'r cyhuddiadau'n cael eu hymchwilio gan ddiogelu pwy oedd y rhai oedd yn rhannu pryderon. Adolygwyd y polisi yn ystod y flwyddyn i ystyried y newidiadau a gyflwynwyd gan ddeddf Menter a Diwygio Rheoleiddio a derbyniwyd y canllawiau diweddaraf. Bydd yn cael ei ail-lansio ar ddechrau 2014/15.

q) Cwynion

Yn dilyn gweithrediad Polisi Canmoliaethau, Pryderon a Chwynion newydd, bu gwelliant o ran ymdrin â chwynion gyda chwynion Cam 1 yn cael eu rheoli yn unol a'r safonau corfforaethol h.y. 80% o'r cwynion wedi'u trin o fewn 10 diwrnod gwaith ar ôl eu derbyn.

Mae Gwobr Gwasanaethau Cwsmer wedi'i ddarparu i 226 o weithwyr cyflogedig ar draws yr awdurdod gyda phob gweithiwr yn derbyn cymhwyster Gwasanaeth Cwsmer cydnabyddedig OCR (RSA Rhydychen Caergrawnt). Mae'r cymhwyster yn seiliedig ar gredydau ac yn ymwneud â galwedigaeth yn darparu cyfleoedd gwerthfawr i weithwyr cyflogedig ddatblygu eu sgiliau, derbyn gwybodaeth a dealltwriaeth ac arddangos gallu yn eu gweithle. Ategir at y wobwr drwy sesiwn hanner diwrnod ar gyfer Ymwybyddiaeth Cwynion sy'n cael ei ddarparu mewn partneriaeth â Choleg Cambria i gryfhau gweithdrefn ymdrin â chwynion y Cyngor ledled y sefydliad.

r) Cronfa Bensiwn Clwyd

Mae Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Clwyd yn cynnwys Datganiad Cydymffurfio Llywodraethu'r Gronfa ac adolygiad o'i heffeithiolrwydd gan Ymgynghorydd Annibynnol. Mae'r adroddiad blynyddol yn cynnwys manylion presenoldeb Aelodau mewn Cyfarfodydd Panel a'r hyfforddiant y maent wedi'i dderbyn yn ystod y flwyddyn. Yn 2011/12, mabwysiadodd y Gronfa God Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar wybodaeth a sgiliau ar Gyllid Pensiwn ar gyfer Aelodau a Swyddogion. Parhaodd yr hyfforddiant yn 2013/14 i fodloni gofynion y Cod Ymarfer hwn. Yn ystod 2013/14 mae strwythur llywodraethu Cronfa Bensiwn Clwyd wedi'i adolygu gan arwain at greu Pwyllgor Cronfa Bensiwn Clwyd.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

5. MATERION LLYWODRAETHU ARWYDDOCAOL

Isod mae rhestr o risgiau strategol sylweddol i'r Cyngor a'r camau lliniaru arfaethedig ar gyfer y risgiau hynny.

Materion	Risg	Mesurau Lliniaru
Sefyllfa gyllidol y sector cyhoeddus	Maint anrhagweladwy o ostyngiadau sylweddol yn adnoddau Llywodraeth Cymru a blaenoriaethau cenedlaethol ar Grant Cynnal Refeniw a grantiau penodol. Lefel gostyngiadau posibl Grant Cynnal Refeniw yn groes i gynllunio cyllideb ddangosol flaenorol Llywodraeth Cymru.	Dylanwadu ar wneuthurwyr penderfyniadau cenedlaethol trwy drafod fel rhan o drafodaethau ar y cyd. Cynllunio Ariannol Tymor Canolig ar nifer o sefyllfaoedd heriol.
Cynllunio Ariannol Tymor Canolig	Cynllunio gallu addasu i gynnwys rhagamcanion newidiol ar golli cyllid (gweler yr uchod) Aeddfedrwydd Strategaeth a Chynllun Ariannol Tymor Canolig y Cyngor i adlewyrchu newidiadau sefydliadol a demograffeg a gostyngiadau costau/dewisiadau gwasanaeth mawr.	Cynhyrchu dau ddiwygiad o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn ystod y flwyddyn fydd yn cael ei ddiweddarau'n barhaus ar y cyd â chyllideb 2015/16. Ehangu maint newid sefydliadol a rhaglenni lleihau costau.
Cynllun Busnes Tai	Gallu cyflawni'r terfyn amser ar gyfer Safon Ansawdd Tai Cymru sy'n dderbyniol i Lywodraeth Cymru. Cael digon o adnoddau cyfalaf i ariannu'r gwaith hanfodol.	Cymeradwyodd Llywodraeth Cymru Gynllun Busnes Tai ym mis Gorffennaf 2013 sy'n cyflawni'r safon erbyn 2020. Gwelliant parhaus perfformiad ariannol y Cyfrif Refeniw Tai ynghyd â dewisiadau strategol ar gyfer adrannau penodol o'r stoc tai.
Gweithio gyda'r Maes Iechyd	Perfformiad gwaith partneriaeth gan BIPBC ar gynllunio strategol a gweithredol ar lefel sirol, fel y cydnabyddir gan adolygiad llywodraethu corfforaethol annibynnol gan Swyddfa Archwilio Cymru ac yn fwy lleol gan AGGCC yn ei arolygiadau o'r Cyngor a gwaith ar y cyd gan BIPBC gyda'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn bennaf.	Newidiadau llywodraethu a rheoli parhaus o fewn BIPBC, gwelliannau a gytunwyd ar y cyd ar gyfer gwaith ar y cyd rhanbarthol a sirol, a dull cynhwysol gan BIPBC i adolygiadau gwasanaeth cyfredol a pharhaus o wasanaethau dwys, arbenigol a chymunedol.
Hamdden	Cynladwyedd y gwasanaeth hamdden a'i bortffolio o gyfleusterau.	Penderfyniadau ar faint cyfleusterau a gwasanaethau y gellir eu cynnal yn hir dymor.
Moderneiddio Ysgol	Maint a chymhlethdod rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif. A nes bydd penderfyniadau Gweinidogaethol ffurfiol (a ddisgwyllir) a chynlluniau terfynol ar gyfer yr opsiynau a ffefrir, yna efallai y bydd oedi pellach yn y rhaglen.	Blaenoriaethu adnoddau cyfalaf i ddiwallu anghenion. Parhau i weithredu'r strategaeth moderneiddio ysgolion gan gynnwys adolygiad o asedau a threfniant ysgol gynradd ac uwchradd.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Diwygiad Lles	Diogelu'r rhai diamddiffyn rhag effeithiau Diwygio Lles.	Gweithredu rhaglen y bartneriaeth o fesurau diogelu Diwygio Lles. Cynnal cefnogaeth, cyngor a diogelu diwygio lles fel blaenoriaeth y Cyngor. Darparu cefnogaeth benodol ac wedi'i dargedu trwy wasanaethau tai, hawliau lles gofal cymdeithasol a budd-daliadau.
Llywodraethu ar y Cyd	Methu â herio gwasanaethau'n ddigonol gan eu bod yn cael eu rheoli gan drefniadau llywodraethu ar y cyd newydd a llai uniongyrchol. Parhad busnes a methiant perfformiad yn ystod y cyfnod pontio o hen fodelau darparu gwasanaeth i'r rhai newydd.	Sicrhau modelau llywodraethu a gytunwyd ac a gefnogwyd ar gyfer cydweithrediadau newydd. Cymhwyso protocol y Cyngor ar adrodd perfformiad ar gyfer gwasanaethau ar y cyd newydd.
Adolygiadau Cenedlaethol o'r Sector Cyhoeddus	O ganlyniad i'r adroddiad gan Gomisiwn y Gwasanaethau Cyhoeddus mae posibilrwydd o ad-drefnu llywodraeth leol a newid yng nghyfrifoldebau a swyddogaethau llywodraeth leol. Risg o ansicrwydd o gynllunio i'r dyfodol, yn effeithio ar adnoddau ac ymyraethau i barhad busnes o ran cynllunio a phontio unrhyw newid a osodwyd gan Lywodraeth Cymru.	Rhan weithredol o drafodaethau a chynllunio unrhyw newidiadau a gytunwyd yn wleidyddol a phroffesiynol ar lefel genedlaethol a rhanbarthol. Blaenoriaethu amser ac adnoddau ar gyfer cynllunio unrhyw newid lleol sy'n ofynnol er mwyn gweithredu unrhyw newid a gyfarwyddir gan Lywodraeth Cymru.
Adolygiad o Fodel Gweithredu a Strwythur Uwch Reolwyr y Cyngor	Ymyrraeth ac ati, fel y nodir yn adroddiad y Cyngor ar 25 Mawrth	Rheoli cynllun trawsnewid risg yn effeithiol.
Rhaglen Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru	Awdurdod Arweiniol y rhaglen, mewn partneriaeth â'r pedwar Awdurdod Lleol arall, a safle'r peiriant arfaethedig.	Llywodraethu cryf trwy'r Cyd-Bwyllgor, Cytundeb Rhwng Awdurdodau'n cael ei lunio ar gyfer y cam nesaf.
Cynllun Gwella Ychwanegol 2013/14 statws risg COCH ar ddiwedd y flwyddyn.		
Cartrefi Modern, Effeithlon ac Wedi'u Haddasu	Gwneud y gorau o'n adnoddau ar y cyd gyda'n partneriaid. Yr ansicrwydd a grëwyd gan yr adolygiad posibl o lywodraeth leol o ganlyniad i Gomisiwn y Gwasanaethau Cyhoeddus wedi golygu bod cyflawni cynnydd gyda chydweithrediadau posibl newydd yn her sylweddol.	Dylanwadu ar wneuthurwyr penderfyniadau cenedlaethol a'n partneriaid trwy ymgynghori a thrafod.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Adfywio Trefol a Gwledig	Gwneud y gorau o gyfleoedd cyllid trwy raglenni allanol i fuddsoddi yn ein hardaloedd trefol a gwledig. Mae'r Cyngor yn ceisio arian allanol i gefnogi adfywiad trefol a gwledig. Mae'r prif ffynonellau cyllid yn parhau i gael eu trosglwyddo o 2007-2013 i gyfnod 2014-2020, felly mae sicrwydd rhesymol o ran cynllunio rhaglenni. Mae swm yr adnoddau fydd ar gael ar gyfer rhaglenni gan gynnwys adfywio canol tref yn annhebygol o fod yn ddigonol i ddiwallu anghenion a disgwyliadau buddsoddi.	Mae'r Cyngor yn ceisio pob ffynhonell arian allanol i gefnogi adfywiad trefol a gwledig.
Paru adnoddau a blaenoriaethau	Derbyn cytundeb gwleidyddol ar gyfer dull busnes o ffioedd a thaliadau allai wynebu gwrthwynebiad gan y cyhoedd.	Mae gwaith yn mynd rhagddo ar bolisi corfforaethol sy'n fwy masnachol ar gyfer ffioedd a thaliadau – heb ei gwblhau hyd yn hyn.

Llofnodwyd Arweinydd y Cyngor

Llofnodwyd Prif Weithredwr